

*Bernt Aardal, Henry Valen, Rune Karlsen,
Øyvin Kleven og Tor Morten Normann*

Valgundersøkelsen 2001
Dokumentasjons- og tabellrapport

Rapporter

I denne serien publiseres statistiske analyser, metode- og modellbeskrivelser fra de enkelte forsknings- og statistikkområder. Også resultater av ulike enkeltundersøkelser publiseres her, oftest med utfyllende kommentarer og analyser.

Reports

This series contains statistical analyses and method and model descriptions from the different research and statistics areas. Results of various single surveys are also published here, usually with supplementary comments and analyses.

© Statistisk sentralbyrå, august 2003
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen,
vennligst oppgi Statistisk sentralbyrå som kilde.

ISBN 82-537-6408-1 Trykt versjon
ISBN 82-537-6410-3 Elektronisk versjon
ISSN 0806-2056

Emnegruppe

00.90 Metoder, modeller, dokumentasjon

Design: Enzo Finger Design
Trykk: Statistisk sentralbyrå/230

Standardtegn i tabeller	Symbols in tables	Symbol
Tall kan ikke forekomme	Category not applicable	.
Oppgave mangler	Data not available	..
Oppgave mangler foreløpig	Data not yet available	...
Tall kan ikke offentliggjøres	Not for publication	:
Null	Nil	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	Less than 0.5 of unit employed	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	Less than 0.05 of unit employed	0,0
Foreløpig tall	Provisional or preliminary figure	*
Brudd i den loddrette serien	Break in the homogeneity of a vertical series	—
Brudd i den vannrette serien	Break in the homogeneity of a horizontal series	
Desimalskilletegn	Decimal punctuation mark	,(,)

Sammendrag

Bernt Aardal, Henry Valen, Rune Karlsen, Øyvinn Kleven og Tor Morten Normann

Valgundersøkelsen 2001

Dokumentasjonsrapport

Rapporter 2003/14 • Statistisk sentralbyrå 2003

Denne rapporten dokumenterer valgundersøkelsen 2001, og inneholder spørreskjema og svarfordeling for de fleste spørsmålene som ble stilt i undersøkelsen. Det er også tatt med tabeller som viser sammenhengen mellom partivalg og bakgrunnsvariable som kjønn, utdanning, yrke, region og inntekt: I tillegg vises de ulike velgergruppens holdnings- og verdiprofiler. Rapporten dokumenterer også gjennomføringen av undersøkelsen, og tar opp en del metodiske spørsmål knyttet til datakvalitet.

Resultatene fra undersøkelsen viser at andelen som skiftet standpunkt fra valget i 1997 til valget i 2001 var på 44 prosent – enten ved å skifte parti eller ved å vandre ut og inn av hjemmesittergruppen. Rekordmange skiftet fra et parti til et annet, 37 prosent av de som stemte i 1997 skiftet over til et annet parti i 2001. En viktig årsak til denne høye andelen var at mange tidligere arbeiderpartivelgere skiftet over til et annet parti. Sosialistisk Venstreparti og Høyre hadde de mest trofaste velgerne, mens Venstre og Fremskrittspartiet hadde de minst trofaste velgerne.

Høyre tok velgere fra samtlige partier, men spesielt fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet. Også Sosialistisk Venstreparti tok velgere fra alle andre partier, med unntak for Høyre. Arbeiderpartiet mistet velgere til samtlige partier.

Førstegangselgerne fulgte stort sett valgvingen, og Høyre og Sosialistisk Venstreparti fikk størst andel av deres stemmer. Til sammen stemte over halvparten av ungdom mellom 18 og 21 år på disse to partiene. Arbeiderpartiet fortsetter å miste fotfeste blant de yngste, men også Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet taper støtte i denne gruppen. Valgdeltakelsen blant de yngste holdt seg nokså stabil fra 1997 til 2001, mens det var en nedgang i valgdeltakelsen blant personer i alderen 22 til 29 år.

Prosjektstøtte: Kommunal- og regionaldepartementet og Norges forskningsråd.

Gjennomføring: Undersøkelsen er gjennomført av Seksjon for intervjuundersøkelser i Statistisk sentralbyrå. Øyvinn Kleven og Tor Morten Normann har ledet gjennomføringen og tilrettelagt denne rapporten.

Innhold

1. Innledning	7
2. Opplegg og gjennomføring	8
2.1. Utvalget.....	8
2.2. Datainnsamling.....	8
2.3. Feltperioder og svarinnngang.....	8
3. Feilkilder og usikkerhet ved resultatene	10
3.1. Utvalgsvarians.....	10
3.2. Avganger og frafall	11
3.3. Utvalgsskjevhet.....	13
3.4. Sammenligning med valgresultatet	14
3.5. Innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil.....	16
4. Begreper og kjennemerker	17
4.1. Yrkesgruppe	17
4.2. Utdanning	17
4.3.inntekt.....	17
4.4. Avhold.....	17
4.5. Målsak.....	17
4.6. Religion	17
4.7. Region	17
4.8. By/land	18
4.9. Parti.....	18
4.10. Stemmegivning.....	18
5. Valgundersøkelsen 2001. De første resultatene. Rekordmange skiftet parti	19
5.1. Vandringene mellom partiene øker	19
5.2. Rekordlav lojalitet blant Ap-velgerne.....	20
5.3. Nettogevinst for Høyre og nettotap for Arbeiderpartiet.....	21
5.4. Førstegangselgerne følger valg vinden.....	21
5.5. Ikke nedgang i valgdeltakelsen blant ungdom	23
Vedlegg	
A. Tabeller.....	24
B. Spørreskjema	85
C. Informasjonsbrev	142
D. Brosjyre.....	154
E. Instruksjoner til intervjuerne.....	156
Tidligere utgitt på emneområdet	182
De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter	183

1. Innledning

I 2001 gjennomførte Statistisk sentralbyrå (SSB) Undersøkelsen om stortingsvalget 2001. Undersøkelsen er et samarbeidsprosjekt mellom SSB og Institutt for samfunnsforskning (ISF) og ble gjennomført i to deler, en undersøkelse før valget og en undersøkelse etter valget. I denne rapporten legger SSB frem noen resultater og metodisk dokumentasjon fra undersøkelsen før valget og metodisk dokumentasjon og resultater fra undersøkelsen etter valget. Prosjektet har vært finansiert av Kommunal og Regionaldepartementet og Norges forskningsråd.

Ved ISF har forskningsleder Bernt Aardal og professor Henry Valen vært de faglig ansvarlige for undersøkelsen. ISF har stått for utarbeidelse av skjema, mens SSB har trukket utvalget og gjennomført datainnsamling og tilrettelegging av datafiler i etterkant.

Ved seksjon for intervjuundersøkelser i SSB var Øyvind Kleven og Tor Morten Normann ansvarlige for planlegging og gjennomføring. Glenn-Erik Wangen var ansvarlig for tilrettelegging av utvalget. Jan Haslund, Anne Katrine Jernberg og Gunnar Fodnesbergene laget PC-programmet og foretok filetableringen. Grete Korsvoll var intervjukontakt.

Valgundersøkelsen i 2001 inngår som en av en lang serie av valgundersøkelser. Formålet er delvis å videreføre analyser fra foregående valg, der man etter hvert har etablert en unik tidsserie som gir innsikt i endringer i norsk politikk og norske valg. Et annet sentralt element er å kunne analysere unike trekk ved stortingsvalget i 2001. Forut for gjennomføringen av undersøkelse om valget ble det bestemt at undersøkelsen i 2001 skulle gjennomføres som et panel i to bølger. En undersøkelse før valget og en undersøkelse etter valget, der samme utvalg ble intervjuet ved begge anledninger. Bakgrunnen for dette er at man ønsket å finne ut mer om hvordan valgkampen, og spesielt hvordan mediernes dekning av den vil være med på å påvirke velgernes preferanser og atferd.

Analyser på bakgrunn av undersøkelsen etter valget finnes i: Aardal, Bernt (red) (2003): *Velgere i villrede... En studie av stortingsvalget 2001*. Oslo: N.W. Damm og Søn.

I tillegg vil det komme en bok som også tar for seg undersøkelsen før valget: Aardal, Bernt, Anne Krogstad og Hanne Marthe Narud (kommer): *I valgkampens hete*. Oslo: Universitetsforlaget.

Tabell 1.1. Nøkkeltall for undersøkelsen

Nøkkeltall	Antall	Prosent
Utvalg (personer trukket ut til å delta)	3 000	
Avgang - undersøkelsen før valget	20	
Bruttoutvalg - undersøkelsen før valget	2 980	100
Nettoutvalg - undersøkelsen før valget	2 139	71,8
Frafall - undersøkelsen før valget	841	28,2
Avgang - undersøkelsen etter valget	50	
Bruttoutvalg - undersøkelsen etter valget	2 950	100
Nettoutvalg - undersøkelsen etter valget	2 052	69,6
Frafall - undersøkelsen etter valget	898	30,4

Innsamlingsmetode - undersøkelsen før valget:
 Telefonintervju
 Feltperiode: 5. juni - 3. september
 Intervjutid: ca. 30 minutter

Innsamlingsmetode - undersøkelsen etter valget:
 Besøksintervju
 Feltperiode: 11. september 2001 - 5. februar 2002
 Intervjutid: ca. 60 minutter

2. Opplegg og gjennomføring

2.1. Utvalget

Utvalget i valgundersøkelsen 2001 var delt i to deler. Halvparten av utvalget er et panel bestående av om lag 1500 respondenter som også var trukket ut til valgundersøkelsen i 1997. I et slikt panel vil det alltid være avganger over tid, og det er derfor nødvendig å supplere panele slik at det beholder tverrsnittegenskaper. I praksis betyr dette at panelet suppleres med ungdommer og innvandrere, som da utgjør det vi kaller et "uekte panel" i motsetning til de som var med også i 1997, som kalles et "ekte panel". Den andre halvparten av utvalget var et tverrsnitt, også bestående av ca. 1500 respondenter, som ble tilfeldig trukket til undersøkelsen i 2001. Disse vil igjen utgjøre panelet i valgundersøkelsen i 2005. Dette betyr at det ble trukket 3000 personer i alderen 18-80 år til undersøkelsen, der betingelsen er at vedkommende hadde stemmerett ved stortingsvalget (det betyr at personer som fylte 18 i det gjeldende valgåret kunne bli trukket ut til undersøkelsen). 20 personer gikk til avgang (døde, bosatt i utlandet eller utenfor målgruppen) før undersøkelsen før valget, noe som betydde at vi satt igjen med et bruttoutvalg på 2980 personer. Før undersøkelsen etter valget gikk ytterligere 30 personer til avgang, og vi satt da igjen med et bruttoutvalg på 2950 personer.

Utvalget ble trukket fra BEBAS, og i henhold til SSBs generelle utvalgsplan.¹ I utvalgsplanen er hele landet inndelt i et sett av utvalgsområder, som igjen er gruppert i 109 strata. Utvalgsområdene er kommuner eller grupper av kommuner. Kommuner med lavt innbyggertall er slått sammen med andre kommuner, slik at alle utvalgsområder har minst 7 prosent av samlet innbyggertall i det stratomet området tilhører. I en del tilfeller er mindre omegnskommuner til folkerike kommuner slått sammen med den store kommunen til ett område. Alle kommuner med mer enn 30 000 innbyggere og en del kommuner med mellom 25 000 og 30 000 innbyggere er tatt ut som egne strata. De andre utvalgsområdene er stratifisert innen

hvert fylke etter næringsstruktur, bosettingstetthet, sentralitet, pendlings- og handelsmønstre, media-dekning og kommunikasjoner. I første trinn trekkes et utvalgsområde fra hvert stratum. Utvalgsområder som utgjør egne strata er trukket ut med 100 prosent sannsynlighet. De resterende er trukket ut med en sannsynlighet proporsjonal med innbyggertallet i utvalgsområdet. I andre trinn er utvalget av personer trukket tilfeldig fra de 109 utvalgsområdene. Trekkingen på andre trinn foregår slik at utvalget er selvsvevende når begge trinn ses under ett.

2.2. Datainnsamling

2.2.1. Undersøkelsen før valget: PC-basert telefonintervju

Undersøkelsen før valget ble gjennomført som PC-basert telefonintervju der intervjueren taster svarene direkte inn i intervjuprogrammet Blaise. Varigheten på intervjuet var på cirka 30 minutter; Intervjuene ble gjennomført både av det sentrale CATI-korpset i Oslo og av SSBs lokale intervjuere. Alle respondentene fikk tilsendt et informasjonsbrev og en brosjyre på forhånd.

2.2.2. Undersøkelsen etter valget: PC-basert besøksintervju

Undersøkelsen etter valget ble gjennomført som besøksintervju. Det var imidlertid åpning for å gjennomføre intervju på telefon dersom respondenten ønsket dette, eller dersom reiseveien var urimelig lang. Ved besøksintervju har intervjueren med seg en bærbar PC der svarene respondenten gir tastes direkte inn i intervjuprogrammet Blaise. I tillegg hadde intervjueren med seg svarkort for å lette intervjuingen. Intervjuene ble gjennomført av SSBs lokale intervjuere. Alle respondentene fikk også her tilsendt et informasjonsbrev på forhånd.

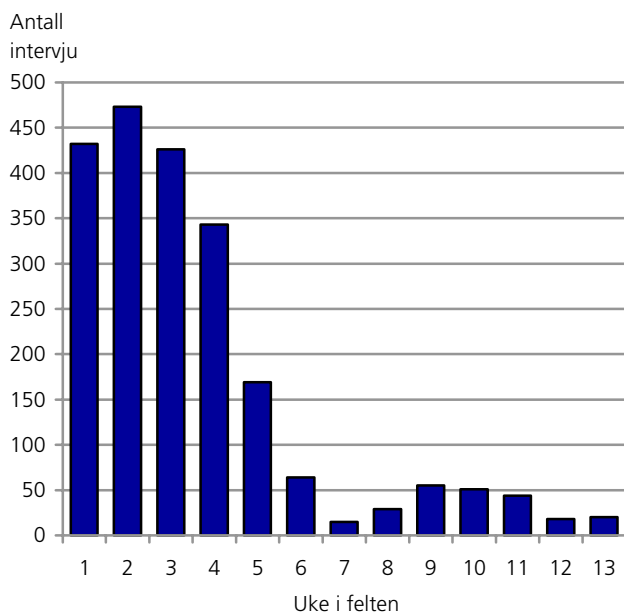
2.3. Feltperioder og svarinngang

2.3.1. Undersøkelsen før valget

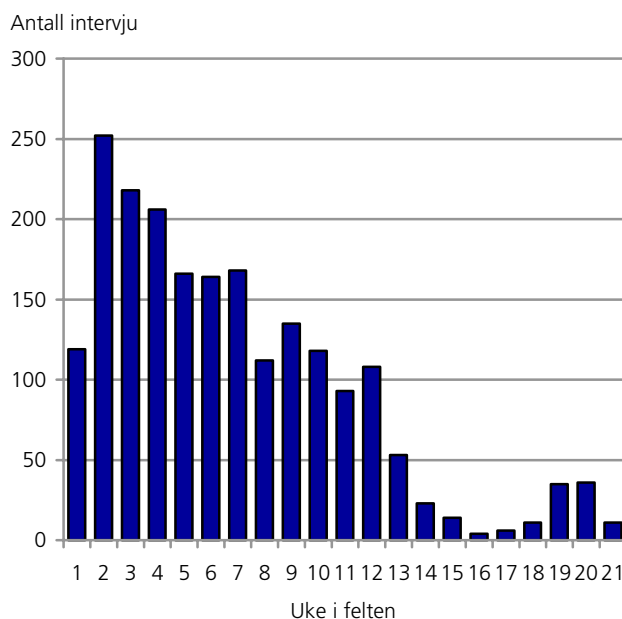
Informasjonsbrev og brosjyre til undersøkelsen før valget ble sendt ut den 30. mai. Intervjuingen startet den 5. juni. Ut fra figur 2.1. ser vi at det ble gjennomført i overkant av 400 intervju per uke de tre første ukene av feltperioden. Fra og med uke 5 ser vi en markant nedgang i antall intervju per uke, og fra og

¹ BEBAS er den sentrale demografi-/befolkningsdatabasen i SSB. Den oppdateres flere ganger i måneden med opplysninger fra Det sentrale folkeregisteret. Utvalgsplanen er nærmere beskrevet i Hoel, T., Lie, J.-A., og Opdahl, S. (1995): *Revisjon av SSBs utvalgsplan*. Statistisk sentralbyrå. Dokumentasjonsrapport.

Figur 2.1. Antall intervju per uke - undersøkelsen før valget

Figur 2.2. Antall intervju per uke - undersøkelsen etter valget

med uke 6 ble det gjennomført 50 og færre intervju per uke fram til intervjuingen ble avsluttet den 3. september. Dette betyr at vi hadde oppnådd en brutto svarprosent på 60 etter 28 dager av feltperioden. Ved slutten av feltperioden hadde vi oppnådd 2139 intervju, noe som utgjør 71,8 prosent av bruttoutvalget. 841 respondenter gikk til frafall.

2.3.2. Undersøkelsen etter valget

Informasjonsbrev til undersøkelsen etter valget ble sendt ut den 6. september. Intervjuingen startet den 11. september. Ut fra figur 2.2. ser vi at det ble gjennomført mellom 150 og 250 intervju per uke de 7 første ukene av feltperioden, med uttak for den første uken. Dette betyr at vi hadde oppnådd en brutto svarprosent på 60 etter ca. 70 dager av feltperioden. Ved slutten av feltperioden hadde vi oppnådd 2052 intervju, noe som utgjør 69,6 prosent av bruttoutvalget. 898 respondenter gikk til frafall.

3. Feilkilder og usikkerhet ved resultatene

I en utvalgsundersøkelse er kvaliteten på dataene som samles inn betinget av en rekke forhold. I kapittel 3 skal vi se på en rekke ulike ting som kan forringe kvaliteten med vekt på forhold der det er mulig å uttrykke dette som en størrelse.

3.1. Utvalgsvarians

Fordi resultatene bygger på opplysninger om et utvalg av den befolkningen som undersøkelsen dekker, er det knyttet en viss usikkerhet til dem. Denne usikkerheten kalles utvalgsvarians. I og med at utvalget er trukket etter reglene for tilfeldig trekking, er det mulig å beregne hvor stor utvalgsvariansen kan ventes å bli.

Et hyppig brukt mål på usikkerheten i resultatet for et kjennemerke, er standardavviket til den observerte verdien av dette kjennemerket. Størrelsen på dette standardavviket avhenger av tallet på observasjoner i utvalget, måten utvalget er trukket på og av fordelingen til det aktuelle kjennemerket i befolkningen. Fordelingen i befolkningen kjenner vi ikke, men det er mulig å anslå standardavviket i utvalgsfordelingen ved hjelp av observasjonene i utvalget.

Det er ikke foretatt egne beregninger av slike anslag for denne undersøkelsen. Tabell 3.1. viser likevel tilnærmet størrelse på standardavviket for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser. Av tabell 2 går det fram at usikkerheten minker når antall observasjoner øker, og at usikkerheten øker når observasjoner minker og når prosenttallet nærmer seg 50.

Ved hjelp av standardavviket er det mulig å beregne et intervall som med en bestemt sannsynlighet inneholder den sanne verdi av en beregnet størrelse (den verdien vi ville ha fått dersom vi hadde foretatt en totaltelling i stedet for en utvalgsundersøkelse). Slike intervaller kalles konfidensintervaller hvis de er konstruert på en bestemt måte: La M være den beregnede størrelsen og S være et anslag for standardavviket til M . Konfidensintervallet blir da intervallet med grenser $(M-2*S)$ og $(M+2*S)$. Denne metoden vil med omtrent 95 prosent sannsynlighet gi et intervall som inneholder den sanne verdien.

Tabell 3.1. Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser

n\ P:	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	50/50
25	5,4	7,5	8,9	10,0	10,8	11,5	11,9	12,2	12,5
50	3,8	5,2	6,2	7,0	7,6	8,0	8,3	8,6	8,7
100	2,7	3,7	4,4	4,9	5,3	5,6	5,9	6,0	6,2
200	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,1	4,3	4,3
300	1,5	2,1	2,5	2,8	3,1	3,2	3,4	3,5	3,5
500	1,2	1,6	2,0	2,2	2,4	2,5	2,6	2,7	2,7
1000	0,8	1,2	1,4	1,5	1,7	1,8	1,8	1,9	1,9
1200	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,7	1,8
1500	0,7	0,9	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,6
2000	0,6	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,3	1,4
2500	0,5	0,7	0,9	1,0	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2
3000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1

Følgende eksempel illustrerer hvordan en kan bruke tabell 9 for å finne konfidensintervaller: Anslaget på standardavviket til et observert prosenttall på 60 er 2,2 når antall observasjoner er 500. Konfidensintervallet for den sanne verdi får grensene $60 \pm 2 * 2,2$. Det vil si at intervallet som strekker seg fra 64,4 til 56,4 prosent med 95 prosent sannsynlighet inneholder den tallsstørrelsen en ville fått om alle menn født i 1946 hadde vært med i undersøkelsen.

Konfidensintervall kan konstrueres for ulike sikkerhetsnivå. Et konfidensintervall med grensene $(M+S)$ og $(M-S)$ vil med med 68 prosent sannsynlighet inneholde den sanne verdi.

Ofte er det ønskelig å sammenlikne prosenttall for flere grupper. Når to usikre tall sammenliknes, vil usikkerheten på forskjellen mellom dem vanligvis bli større enn usikkerheten knyttet til hvert enkelt tall. Standardavviket til forskjeller mellom to prosenttall er lik kvadratroten av summen av kvadratene av standardavvikene til enkelttallene. Når en har anslag for standardavviket til slike forskjeller, kan en konstruere konfidensintervall for den sanne verdi på samme måte som beskrevet ovenfor.

3.2. Avganger og frafall

Med avgang menes personer som ikke lenger er i målgruppen for undersøkelsen, herunder døde og personer som er utvandret til utlandet. Av tabell 3 ser vi at det er 20 personer av det opprinnelige utvalget på 3000 personer som er avganger. Utvalget er trukket fra BEBAS så nært som mulig opp til intervjustart for å minimere antall avganger. Det er derfor naturlig at antall avganger øker til 50 (se tabell 3.2) etter undersøkelsen etter valget, siden det da er lenger siden utvalget er trukket.

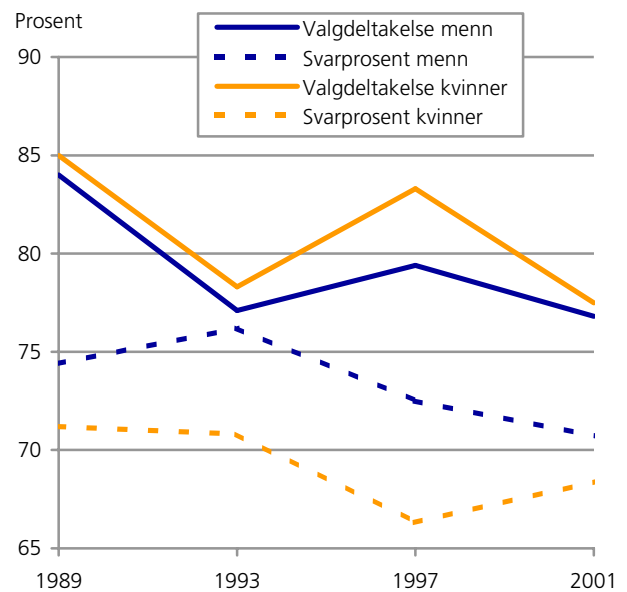
Et potensielt problem i forbindelse med valgundersøkelsen er at personer bosatt i utlandet med stemmerett ikke kan bli intervjuet. Dersom det blir mange avganger på grunnlag av dette, kan det oppstå problemer med hensyn til defineringen av populasjonen, som per i dag ekskluderer de som er bosatt i utlandet. Av tabell 3.2. og 3.3 ser vi at dette neppe er et stort problem siden det totalt dreier seg om under en prosent av utvalget.

Den andelen personer vi står igjen med etter at avganger er fjernet kalles bruttoutvalg. Bruttoutvalget er det utvalget vi faktisk forsøker å intervju. Andelen personer vi oppnådde intervju med kalles nettoutvalget. Den andelen som består av differensen mellom bruttoutvalget og nettoutvalget kalles frafall og utgjøres altså av den andelen av bruttoutvalget vi ikke oppnår intervju med. I valgundersøkelsene i forbindelse med de foregående stortingsvalgene hadde vi observert en tendens til at svarprosenten var synkende. Spesielt var det uheldig at dette så ut til å føre til skjevheter i nettoutvalget. Forut for undersøkelsen ble derfor frafallet fra valgundersøkelsen i 1997 analysert for å identifisere hvilke kjennetegn som korrelerte med frafall. Vi kom frem til at det i hovedsak var tre variabler som korrelerte sterkt med frafallet. Den første var kjønn. I de fleste utvalsundersøkelser er frafallet høyere blant menn enn blant kvinner. I Valgundersøkelsen fra 1997, og tidligere, var tendensen den motsatte, med var høyest frafall blant kvinnene. Dette er på en måte overraskende siden valgdeltakelsen blant kvinner er høyere enn blant menn. Se figur 3.1.

Også variablene utdanning og alder viste seg å ha effekt, og der var sammenhengen lik den man vanligvis finner i utvalsundersøkelser. Det er vanskeligere å nå de med lav utdanning, og frafallet er høyt blant de eldste og de yngste. Som ledd i forberedelsene til undersøkelsen ble det derfor iverksatt tiltak for å forsøke å øke svarprosenten i de mest problematiske gruppene. Dette blir omtalt nærmere i vedlegg 6.7.

I undersøkelsen før valget gikk i alt 841 personer til frafall. Dette utgjør 28,2 prosent av bruttoutvalget. I undersøkelsen etter valget gikk 898 personer til frafall, noe som utgjør 30,4 prosent av bruttoutvalget. Det er forskjellige årsaker til at enkelte ikke blir intervjuet. Vi

Figur 3.1. Valgdeltakelse og svarprosent i valgundersøkelsene 1989 - 2001. Kvinner og menn¹

¹ Tallene for valgundersøkelsen i 2001 i figur 3 er hentet fra undersøkelsen etter valget.

Tabell 3.2. Avgang etter årsak - undersøkelsen før valget

Avgang	Antall personer	Prosent av avgang	Prosent av utvalg
Avgang i alt	20	100,0	0,7
Død	3	15,0	0,1
Bosatt i utlandet i over 6 måneder	6	30,0	0,2
Andre årsaker	11	55,0	0,4

Tabell 3.3. Avgang etter årsak - undersøkelsen etter valget

Avgang	Antall personer	Prosent av avgang	Prosent av utvalg
Avgang i alt	50	100,0	1,7
Død	14	28,0	0,5
Bosatt i utlandet i over 6 måneder	21	42,0	0,7
Andre årsaker	15	30,0	0,5

ser i tabell 3.3 at "ønsker ikke å delta" er den viktigste årsaken. Hele 63,1 prosent av frafallet i undersøkelsen før valget, og 74,1 prosent i undersøkelsen etter valget, skyldes dette. Ellers er det verdt å merke seg at vi også har en relativt høy andel av "ikke oppnådd kontakt", og dette indikerer at det vi bør utvikle våre strategier for å komme i kontakt med respondentene ytterligere. Det er også interessant å se på hvordan årsakene til frafall endrer seg fra undersøkelsen før valg til undersøkelsen etter valget. I og med at vi hadde forsøkt å kontakte utvalget tidligere, var det lettere å komme i kontakt med respondentene i undersøkelsen etter valget. Dermed sank andelen av frafallet på grunn av "ikke oppnådd kontakt" med 11,7 prosentpoeng. På den andre siden ser vi at andelen som ikke ønsker å delta øker med 11,6 prosentpoeng. Dette kan skyldes både at vi har vært i kontakt med en større andel av utvalget, og at det kan ha oppstått det vi kan kalle tretthet ved at respondenten ikke ønsker å delta flere ganger etter å ha deltatt i undersøkelsen før valget.

Tabell 3.4. Frafall

Frafall	Antall	Prosent av frafall
Undersøkelsen før valget		
Frafall i alt	841	100
Ønsker ikke å delta	531	63,1
Forhindret fra å delta	75	8,9
Ikke oppnådd kontakt	228	27,1
Andre årsaker	7	0,8
Undersøkelsen etter valget		
Frafall i alt	898	100
Ønsker ikke å delta	671	74,7
Forhindret fra å delta	78	8,7
Ikke oppnådd kontakt	138	15,4
Andre årsaker	11	1,2

Tabell 3.5 og 3.6 viser intervju og frafall etter årsak brutt ned på kjønn, alder, utdanning og region. Vi har tidligere påpekt at vi hadde spesielt fokus på frafall blant kvinner, yngre og eldre personer og personer med lav utdanning. I undersøkelsen før valget (tabell 4a) ser vi at det er svært liten forskjell i svarprosent mellom kvinner og menn, og det er heller ikke store forskjeller mellom kjønnene når det gjelder frafallsårsaker. Dette endrer seg imidlertid noe i undersøkelsen etter valget (tabell 4b), der forskjellen i svarprosent mellom kjønnene har økt noe. Dette skyldes i hovedsak at en større andel av kvinnene enten ikke ønsket å delta, eller var forhindret fra å delta. Utslaget på svarprosent blir imidlertid ikke stort siden menn er noe vanskeligere å komme i kontakt med enn kvinner.

I undersøkelsen før valget ser vi også at vi har en bemerkelsesverdig høy svarprosent blant de yngste respondentene, men derimot lav svarprosent i aldersgruppen 25-29 år. Vi har også en relativt høy svarprosent blant de eldste respondentene. Ser vi på frafalls-

årsaker ser vi at det er vanskelig å komme i kontakt med respondenter under 30 år. For personer under 25 år kompenseres dette ved at andelen som ikke ønsker å delta er svært liten, mens dette er motsatt for personer i aldere 25-29 år. Vi ser også at andelen som er forhindret fra å delta øker med alder.

Dette endrer seg noe i undersøkelsen etter valget. Der lykkes vi ikke i like stor grad å få intervju med de yngste respondentene, og svarprosenten stiger jevnt med alder helt opp til 70 år. Lavest andel intervju har vi i gruppen over 70 år, noe som i hovedsak skyldes at det er stor andel i denne gruppen som er forhindret fra å delta sammenlignet med andre aldersgrupper. Ellers er det en relativt jevn fordeling på frafallsårsaker, men vi ser igjen at de yngste er vanskeligst å komme i kontakt med, og vi har 10,2 prosent i gruppen 18-24 år som vi ikke lyktes å komme i kontakt med.

Ser vi på kjennetegnet utdanning, ser vi at tendensen er den samme i både undersøkelsen før og etter valget. Som ved tidligere valgundersøkelser, og andre utvalgsundersøkelser, stiger svarprosenten dess høyere utdanning respondentene har. Ser vi på årsakene ser vi at dette først og fremst skyldes at andelen som ikke ønsker å delta varierer mellom de ulike utdanningsgruppene.

Til slutt i tabellene ser vi på kjennetegnet region. I undersøkelsen før valget er det Agder og Rogaland som utmerker seg med høyest svarprosent, mens Nord-Norge er den regionen med lavest svarprosent. Ellers er variasjonene små. I undersøkelsen etter valget er det Trøndelag som har den høyeste og Akershus og Oslo som har den laveste svarprosenten.

Tabell 3.5. Intervju og frafall etter årsak brutt ned på kjønn, alder, utdanning og region. Undersøkelsen før valget

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Forhindret	Ikke truffet	Annet frafall	Antall personer
I alt	100	71,8	17,8	2,1	8,1	0,2	2 980
Kjønn							
Mann	100	72,0	17,2	1,7	8,8	0,3	1 473
Kvinne	100	71,5	18,4	2,5	7,4	0,1	1 507
Alder							
18-24 år	100	75,4	10,9	0,8	12,3	0,6	357
25-29 år	100	64,4	22,5	0,8	12,3	0,0	253
30-39 år	100	73,3	16,9	1,4	8,4	0,0	622
40-49 år	100	70,7	19,8	1,0	8,1	0,3	580
50-59 år	100	73,0	17,6	1,4	7,6	0,4	511
60-69 år	100	72,7	18,8	2,8	5,7	0,0	352
70 -år	100	69,5	19,3	8,5	2,3	0,3	305
Utdanning							
Ingen utdanning/grunnskole	100	60,4	24,5	5,7	9,2	0,2	543
Videregående	100	72,1	18,0	1,4	8,3	0,2	1 756
Universitet/høyskole	100	80,7	11,6	0,9	6,4	0,3	653
Uoppgitt	100	64,3	21,4	3,6	10,7	0,0	28
Region							
Akershus og Oslo	100	71,6	16,0	2,5	9,6	0,3	648
Hedmark og Oppland	100	71,5	19,0	2,1	7,0	0,4	242
Østlandet ellers	100	70,2	20,0	2,6	7,1	0,2	580
Agder og Rogaland	100	75,8	15,9	3,1	4,8	0,5	421
Vestlandet	100	71,0	18,1	1,5	9,3	0,0	525
Trøndelag	100	73,2	17,1	0,7	8,6	0,4	269
Nord-Norge	100	69,8	19,3	1,4	9,5	0,0	295

Tabell 3.6 Intervju og frafall etter årsak brutt ned på kjønn, alder, utdanning og region. Undersøkelsen etter valget

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Forhindret	Ikke truffet	Annet frafall	Antall personer
I alt	100	69,6	22,7	2,6	4,7	0,4	2 950
Kjønn							
Mann	100	70,7	20,9	1,8	6,1	0,5	1 455
Kvinne	100	68,4	24,5	3,5	3,3	0,3	1 495
Alder							
18-24 år	100	66,5	22,2	1,1	10,2	0,0	352
25-29 år	100	67,3	25,8	0,0	6,0	0,8	248
30-39 år	100	67,2	24,8	1,3	6,1	0,6	622
40-49 år	100	72,5	20,7	1,6	4,9	0,3	574
50-59 år	100	70,8	22,3	3,7	2,8	0,4	507
60-69 år	100	75,0	21,0	2,3	1,4	0,3	348
70 -år	100	65,9	23,4	10,0	0,7	0,0	299
Utdanning							
Ingen utdanning/grunnskole	100	58,9	31,2	6,0	3,4	0,6	535
Videregående	100	68,9	23,0	2,1	5,6	0,4	1 741
Universitet/høyskole	100	80,9	14,7	1,5	2,9	0,0	648
Uoppgitt	100	50,0	34,6	0,0	11,5	3,8	26
Region							
Akershus og Oslo	100	66,4	24,6	2,2	6,2	0,6	642
Hedmark og Oppland	100	68,1	23,1	4,6	4,2	0,4	238
Østlandet ellers	100	69,2	22,3	3,1	5,1	0,2	574
Agder og Rogaland	100	69,9	24,3	2,2	3,4	0,2	415
Vestlandet	100	70,8	21,3	2,7	4,8	0,4	520
Trøndelag	100	74,8	19,9	1,9	2,6	0,8	266
Nord-Norge	100	71,2	22,0	2,4	4,4	0,0	295

3.3. Utvalgsskjevhet

I både totaltellinger og utvalgsundersøkelser kan det oppstå utvalgsskjevhet. Utvalgsskjevhet innebærer at fordelingen etter et bestemt kjennemerke er annerledes blant dem som svarte en dem som ble forsøkt intervjuet. I en utvalgsundersøkelse kan skjevhet introduseres på tre forskjellige måter. For det første kan vi snakke om skjevhet når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes i utvalget enn i populasjonen som undersøkelsen omfatter. Slik utvalgsskjevhet kan oppstå i utvalgstrekkningen, hvor tilfeldigheter kan føre til at forekomsten av enkelte kjennemerker er ulikt i utvalget og populasjonen. Denne skjevheten skyldes tilfeldigheter i trekkingen, og en kan forvente at de personer som trekkes ut ikke skiller seg systematisk fra de som ikke trekkes ut

For det andre kan det oppstå skjevhet i forbindelse med avganger. I tabell 3.2 og 3.3 så vi på årsakene til avganger i denne undersøkelsen. Andelen avganger er så liten at den ikke kan innføre utvalgsskjevheter når utvalget er på denne størrelsen.²

Tabell 3.7. Frafall etter kjønn, alder, utdanning og region. Undersøkelsen før valget

	Brutto-utvalg	Frafall	Netto-utvalg	Netto-Brutto
Kjønn				
Menn	49,4	49,0	49,6	0,2
Kvinner	50,6	51,0	50,4	-0,2
Alder				
18-24	12,0	10,5	12,6	0,6
25-29	8,5	10,7	7,6	-0,9
30-39	20,9	19,7	21,3	0,4
40-49	19,5	20,2	19,2	-0,3
50-59	17,1	16,4	17,4	0,3
60-69	11,8	11,4	12,0	0,2
70-	10,2	11,1	9,9	-0,3
Utdanning				
Ingen utdanning/grunnskole	18,2	25,6	15,3	-2,9
Videregående	58,9	58,3	59,2	0,3
Universitet/høyskole	21,9	15,0	24,6	2,7
Uoppgitt	0,9	1,2	0,8	-0,1
Region				
Oslo og Akershus	21,7	21,9	21,7	0,0
Hedmark og Oppland	8,1	8,2	8,1	0,0
Østlandet ellers	19,5	20,6	19,0	-0,5
Agder og Rogaland	14,1	12,1	14,9	0,8
Vestlandet	17,6	18,1	17,4	-0,2
Trøndelag	9,0	8,6	9,2	0,2
Nord-Norge	9,9	10,6	9,6	-0,3
Antall	2980	841	2139	

² Avganger gir utvalgsskjevhet stort sett hvis utvalgsplanen er gammel eller hvis en ikke kjenner populasjonen en trekker fra.

Tabell 3.8. Frafall etter kjønn, alder, utdanning og region. Undersøkelsen etter valget

	Brutto- utvalg	Frafall	Netto- utvalg	Netto- Brutto
Kjønn				
Menn	49,3	47,4	50,1	0,8
Kvinner	50,7	52,6	49,9	-0,8
Alder				
18-24	11,9	13,1	11,4	-0,5
25-29	8,4	9,0	8,1	-0,3
30-39	21,1	22,7	20,4	-0,7
40-49	19,5	17,6	20,3	0,8
50-59	17,2	16,5	17,5	0,3
60-69	11,8	9,7	12,7	0,9
70-	10,1	11,4	9,6	-0,5
Utdanning				
Ingen utdanning/grunnskole	18,1	24,5	15,4	-2,7
Videregående	59,0	60,2	58,5	-0,5
Universitet/høyskole	22,0	13,8	25,5	3,5
Uoppgitt	0,9	1,4	0,6	-0,3
Region				
Oslo og Akershus	21,8	24,1	20,8	-1
Hedmark og Oppland	8,1	8,5	7,9	-0,2
Østlandet ellers	19,5	19,7	19,3	-0,2
Agder og Rogaland	14,1	13,9	14,1	0,0
Vestlandet	17,6	16,9	17,9	0,3
Trøndelag	9,0	7,5	9,7	0,7
Nord-Norge	10,0	9,5	10,2	0,2
Antall	2 950	898	2 052	

For det tredje kan det oppstå skjevheter dersom nettoutvalget skiller seg markant fra bruttoutvalget på enkelte kjennemerker i en undersøkelse. Man må likevel være oppmerksom på at skjevhet i forhold til et kjennemerke ikke nødvendigvis fører til skjevheter på andre kjennemerker. Slike skjevheter kan være uheldige for analysen fordi nettoutvalget ikke lenger er representativt for den populasjonen som man mener å undersøke. I tabell 3.7 ser vi fordelingen på enkelte sentrale kjennemerker i brutto- og nettoutvalget for undersøkelsen før valget. Det eneste kjennemerket hvor vi kan finne differanser på mer enn ett prosentpoeng er utdanning, der de med lav utdanning ("ingen utdanning/grunnskole") er noe underrepresentert i nettoutvalget. Motsatt er de med høy utdanning (universitet/høyskole) noe overrepresentert i nettoutvalget. Dette er en tendens vi ofte ser i utvalgsundersøkelser. Denne typen skjevheter vil sjelden ha innvirkning på resultatet, men dersom man analyserer variabler som korrelerer sterkt med utdanning, kan man vurdere å vekte opp for dette. Ellers ser vi at nettoutvalget er svært likt bruttoutvalget når det gjelder fordelingen på disse kjennemerkene.

I tabell 3.8 ser vi fordelingen på enkelte sentrale kjennemerker i brutto- og nettoutvalget for undersøkelsen etter valget. I likhet med undersøkelsen før valget er utdanning det eneste kjennemerket hvor vi kan finne differanser som kan ha betydning. Vi ser

også at det er noe større differanse mellom brutto- og nettoutvalget når det gjelder både kjønn, alder og region sammenlignet med undersøkelsen før valget, men utslagene er for små til å få betydning for resultatet.

3.4. Sammenligning med valgresultatet

Før vi går inn på sammenlignbarhet med valgresultatet er det på sin plass å minne om at hovedhensikten med valgundersøkelsene er verken å estimere valgdeltakelse eller valgresultat. Viktigere er det å avdekke bakenforliggende forhold for politiske preferanser og endringer i disse. Likevel er sammenligninger mellom valgundersøkelsen og selve valgresultatet interessant fordi det kan gi oss indikasjoner på kvaliteten ved de dataene vi samler inn. Det unike med intervjudata om valgdeltakelse og stemmegivning er at vi har en "fasit" å sammenligne med, nemlig selve valgresultatet. Når det gjelder valgdeltakelse har vi dessuten tilgang til registervariabler som kan fortelle oss om en person i utvalget vårt stemte eller ikke.³ Dette kan vi sammenholde med intervjuopplysninger. Vi har her valgt å sammenligne resultatene fra valgundersøkelsen i 2001 med resultatene fra tidligere valgundersøkelser.

Når det gjelder valgdeltakelse har vi sammenlignet med valgundersøkelsen i 1997, og ser at differansen mellom den faktiske valgdeltakelsen og de som sa de hadde stemt i intervjuet er noe større i 2001 (11,9 prosentpoeng) enn i 1997 (10,1 prosentpoeng). Differansen mellom valgdeltakelsen og den andelen som stemte i utvalget (basert på registerdata), er imidlertid så vidt mindre i 2001 (7,2 prosentpoeng) enn i 1997 (7,6 prosentpoeng). Dette viser for det første at det er en del som hevder å ha stemt, uten at dette blir bekrefte av registeropplysninger. Dette gjelder henholdsvis 3,2 og 6,2 prosent av nettoutvalgene i 1997 og 2001. Det viser for det andre at det er et dekningsproblem i utvalget siden avviket mellom register og valgresultat er så vidt stort. Dette kan skyldes at populasjonen utvalget trekkes fra ikke dekker godt nok den populasjonen som utgjøres av stemmeberettigede. Det er flere forhold som kan medvirke til dette, men det viktigste er trolig at vi opererer med en øvre aldersgrense på 79 år i utvalget.

Like interessant som valgdeltakelsen er selve valgresultatet. Her har vi selvfølgelig ingen mulighet til å kontrollere intervjuopplysninger mot registervariabler, men vi kan sammenligne med det faktiske valgresultatet og bruke det som et parameter for å evaluere datakvaliteten. Tabell 3.10 viser oppslutningen om de ulike partiene i valgundersøkelsene og valgene i 1993, 1997 og 2001.

³ Denne registervariablen for utvalget får vi fra de lokale valgstyrene som rapporterer hvorvidt en person har stemt eller ikke.

Tabell 3.9. Respondentenes svar på spørsmålet "Stemte du ved stortingsvalget?" sammenlignet med registeropplysninger om stemmegivning. Prosent

	1997			2001		
	Stemte du?	Register	Valgresultat	Stemte du?	Register	Valgresultat
Stemte ved valget	88,4	85,9	78,3	87,4	82,7	75,5
Stemte ikke ved valget	11,3	14,1	21,7	11,1	17,2	24,5
Mangler opplysninger ¹	0,3			1,5	0,1 ¹	
Bekreftet valgdeltakelse ²			85,2			81,2
Bekreftet hjemmesitting ³			10,8			11,0
Ikke-bekreftet valgdeltakelse ⁴			3,2			6,2
Ikke-bekreftet hjemmesitting ⁵			0,8			1,7
N			2 055			2 050

¹ Manglende informasjon i register

² Respondenter som svarte "ja" på valgdeltakelse, og der opplysningen bekreftes av register.

³ Respondenter som svarte "nei" på valgdeltakelse, og der opplysningen bekreftes av register.

⁴ Respondenter som svarte "ja" på valgdeltakelse, og der opplysningen ikke bekreftes av register.

⁵ Respondenter som svarte "nei" på valgdeltakelse, og der opplysningen bekreftes av register.

Tabell 3.10. Respondentenes svar på spørsmålet "Hvilket parti stemte du på?" og valgresultat, 1993, 1997 and 2001. Prosent

	1993			1997			2001		
	Valgunders.	Valg	Differanse	Valgunders.	Valg	Differanse	Valgunders.	Valg	Differanse
Rød Valgallianse (RV)	1,0	1,1	-0,1	1,6	1,7	-0,1	1,4	1,2	0,2
Sosialistisk Venstreparti (SV)	7,8	7,9	-0,1	7,0	6,0	1,0	14,5	12,5	2,0*
Det Norske Arbeiderparti (A)	39,3	36,9	2,4*	35,6	35	0,6	21,7	24,3	-2,6**
Venstre (V)	3,6	3,6	0	4,8	4,5	0,3	4,3	3,9	0,4
Kristelig Folkeparti (KrF)	7,2	7,9	-0,7	15,1	13,7	1,4	12,9	12,4	0,5
Senterpartiet (SP)	18,2	16,7	1,5	7,9	7,9	0,0	5,6	5,6	0,0
Høyre (H)	16,0	17,0	-1,0	15,5	14,3	1,2	26,4	21,2	5,2***
Fremskrittspartiet (Frp)	4,7	6,3	-1,6***	11,2	15,3	-4,1***	10,6	14,6	-4,0***
Andre	2,2	2,6	-0,4	1					
N	1 738			1 782			1 757		

* p < .10 ** p < .05 *** p < .01

Det er flere interessante aspekter i denne tabellen. For det første er det en gjennomgående trend at Fremskrittspartiet er underrepresentert i valgundersøkelsen. For alle tre valgårene er det signifikant forskjell mellom valgresultat og resultat fra undersøkelsene. Vi ser også at underrepresentasjonen øker fra 1993 til 1997, og at den holder seg på samme nivå i 2001.

I 1993 var det også en overestimering av andelen Arbeiderparti velgere. Vi ser også at andelen Senterparti velgere er noe høyere i undersøkelsen enn i valget i 1993, men forskjellen er ikke statistisk signifikant. I 1997 har vi ingen statistisk signifikant overestimering av andel velgere for noe parti, men vi kan spore en tendens til for stor andel stemmer til Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Høyre.

Av de tre valgundersøkelsene i tabell 3.10, er det i 2001 vi finner signifikant forskjell mellom undersøkelse og valgresultat for flest partier. Det som må kunne sies å være valgets to vinnere, Høyre og Sosialistisk Venstreparti, er overrepresentert i utvalget. Arbeiderpartiet gjorde et dårlig valg, og er underrepresentert i utvalget, sammen med den tidligere nevnte underrepresentasjonen av Fremskrittspartivelgere.

Både tabell 3.9 og 3.10 indikerer at det blir stadig vanskeligere å "treffe mål" i valgundersøkelsen, både når det gjelder valgdeltakelse og partipreferanse. Det kan være flere og sammensatte årsaker til dette. En mulig forklaring kan være at respondentene i 2001 i større grad enn tidligere avgir det vi kan kalle et feil svar. Det kan enten skyldes at respondenten har problemer med å huske om og eventuelt hva han eller hun stemte, eller det kan skyldes at respondenten av en eller annen grunn velger å avgir feil svar. Dette kan være knyttet opp mot et følt sosialt press i intervju-situasjonen, der respondentene føler et press i retning av å avgir sosialt akseptable svar. Det er imidlertid liten grunn til at disse forholdene skulle være mer gjeldende i 2001 enn ved tidligere anledninger. Man kan likevel spekulere i om det kan ha sammenheng med den økende bevegelsen i velgermassen og den dertil hørende svekkede partiloyalitet. Avvikene kan også bunne i et metodiske forhold som utvalgets representativitet i forhold til populasjonen det skal representere. Vi har tidligere nevnt at den øvre aldersgrensen i utvalget kan være et slikt forhold. Dersom vi antar at de over 79 år stemmer noen lunde likt som personer fra 60 til 79 år, kan noe av forklaringen ligge her. Både Fremskrittspartiet og Arbeiderpartiet har høyere oppslutning blant de eldre, mens Høyre og Sosialistisk

Tabell 3.11. Valgresultat i SSBs utvalgskommuner sammenlignet med resultat for hele landet

	Utvalgsplan	Hele landet	Forskjell
Rød Valgallianse	1,1	1,2	-0,1
Sosialistisk Venstreparti	12,5	12,5	0
Det Norske Arbeiderparti	24,1	24,3	-0,2
Venstre	3,8	3,9	-0,1
Kristelig Folkeparti	12,7	12,4	0,3
Senterpartiet	5,6	5,6	0
Høyre	21,3	21,2	0,1
Fremskrittspartiet	14,8	14,6	0,2
Andre	4,1	4,3	-0,2
Antall stemmeberettigede	2 252 338	3 359 433	
Antall avgitte stemmer	1 699 516	2 535 773	
Valgdeltakelse, prosent	75,5	75,5	

Venstreparti har den motsatte profilen. Vi antar derfor at avviket mellom valgresultat og undersøkelsen kan skyldes at vi i realiteten opererer med to ulike populasjoner. Valgundersøkelsen dekker kun stemmeberettigede i alderen 18-79 år, mens valgresultatet avspeiler hele den stemmeberettigede populasjonen.

Et annen forhold som kan spille inn, er en designeffekt som følge av SSBs utvalgsplan (se pkt 2.1). Dersom utvalgsplanen ikke er representativ for landet for øvrig, kan dette forklare avvik mellom undersøkelsen og valget. Vi har sammenlignet valgresultatet for kommunene i utvalgsplanen med resultatet i landet som helhet, se tabell 3.11, og der ser vi at det i praksis ikke er forskjeller. Basert på dette kjennemerket er det derfor ingen grunn til å anta at det foreligger noen betydelig designeffekt.

Et tredje forhold som kan spille inn er den såkalte paneleffekten. I 2001 ble hele utvalget kontaktet to ganger i undersøkelsen, i motsetning til i 1993 og 1997 hvor utvalget kun ble kontaktet etter valget. Dette kan ha virket inn på frafallet og det faktum at utvalget ble utsatt for en annen stimuli kan ha bidratt til å gjøre avviket mellom valgresultatet og fordelingen i nettoutvalget større enn tidligere år.

3.5. Innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil

I enhver undersøkelse, både i totaltelling og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidningen.

Datainnsamlingen i denne undersøkelsen foregikk ved hjelp av pc-er. Intervjuerne ringte opp respondentene, leste opp spørsmålene fra dataskjermen og registrerte svarene direkte på maskinen.

En fordel med PC-assistert intervjuing er at en øker mulighetene for å tilpasse spørsmålene i overensstemmelse med respondentens situasjon og svar på tidligere spørsmål, i forhold til det som er mulig ved bruk av papirskjema. Videre gir PC-assistert intervjuing mulighet for direkte kontroll av svarkonsistens mellom ulike spørsmål. For hvert spørsmål er det lagt inn grenser for gyldige verdier. I tillegg er det bygget inn et omfattende feilmeldingssystem dersom intervjueren taster inn et svar som er inkonsistent i forhold til tidligere svar.

Alle disse sidene ved PC-assistert intervjuing fører til økt datakvalitet. Innsamlingsfeil som skyldes intervjuerens feilregistreringer, blir langt mindre enn ved bruk av papirskjema. Vi unngår registrering av ugyldige verdier og vi oppnår et redusert frafall på enkeltspørsmål ved at mulighetene for hoppfeil reduseres. PC-assistert intervjuing hindrer likevel ikke alle feil. Redusert datakvalitet kan for eksempel være et resultat av dårlig formulerte spørsmål, eller at det er dårlig samsvar mellom spørsmål og svaralternativer.

Innsamlingsfeil kan også komme av at intervjupersonen avgir feil svar. Det kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tiden. Det kan også skyldes misforståelser av spørsmål. Når det blir spurt om forhold som folk erfaringsmessig finner kompliserte, må en regne med å få en del feilaktige svar. Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Gjennom ulike kontroller har man søkt å finne feil og rette dem opp.

Når en har rettet opp feil så langt som det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller. Det gjelder særlig hvis feilen er systematisk, det vil si at den samme feilen gjøres relativt ofte. Tilfeldige feil har forventningen 0, og medfører ikke skjevhet i estimatene. En tenker seg at feil som ikke er systematiske trekker like mye i hver retning, og at de derfor har svært liten effekt.

4. Begreper og kjennemerker

Kodingen av variablene i tabellen er gjort etter følgende retningslinjer:

4.1. Yrkesgruppe

Vi har forsøkt å plassere alle i en yrkeskategori, med unntak av studenter og skoleelever. Det vil si at de som ikke har et eget yrke er plassert etter tidligere yrke eller forsørgers yrke (eventuelt forsørgers tidligere yrke). I tabell A1 til A8 har vi imidlertid funnet det riktig å la også pensjonister og hjemmeværende utgjøre en egen kategori. Basis for yrkesinndelingen er *International Standard Classification of Occupations (ISCO)*, jf. C 521 Norges offisielle statistikk, Standard for yrkesklassifisering. Statistisk sentralbyrå, Oslo/Kongsvinger 1998. Denne identifiserer yrkes art: arbeider, funksjonær, fiskere, gårdbrukere. I tillegg er det trukket inn en del tilleggsopplysninger.

1. Selvstendige er delt i to: primærnæringer og andre. Primærnæringene er identifisert via ISCO-koden, for de andre er bare opplysninger om at de er selvstendige brukt (spørsmål BAK.6 i bakgrunnsspørreskjemaet).
2. Funksjonærene er gruppert etter om de arbeider i offentlig eller privat sektor (spørsmål BAK.7 i bakgrunnsspørreskjemaet).

4.2. Utdanning

Her er Statistisk Sentralbyrås standardinndeling i tre kategorier anvendt: grunnskole, videregående skole og universitet/høyskole. Opplysninger om høyeste fullførte utdanning er hentet fra SSB's utdanningsregister.

4.3. Inntekt

Inntekt regnes som bruttoinntekt før eventuelle fradragposter og skatt. For gifte/samboende regnes ektefellenes/samboernes samlede bruttoinntekt. Inntekt ble delt inn i tre like deler. Lav inntekt vil si inntekt opp til og med 260 000 kroner, middels inntekt er inntekt fra 260 000 kroner til og med 480 000 kroner. Høy inntekt er over 480 000 kroner. I 1997 var lav inntekt under 217 000 kroner, middels inntekt mellom 217 000 og 399 000 kroner, og høy inntekt 400 000 kroner og oppover. I 1993 var lav inntekt satt

ved 185 000 kroner, middels var mellom 186 000 og 330 000 kroner, mens høy inntekt var over 330 000 kroner.

4.4. Avhold

Spørsmålene BAK.22 og BAK.23 i bakgrunnsspørreskjemaet og spørsmål 16 i spørreskjemaet for førvalgsundersøkelsen ligger til grunn for avholdsindeksen. Avholdsfolk som sier de er svært eller nokså interessert i avholdssaken er plassert i gruppen aktiv avhold. Ikke-avholdsfolk som mener myndighetenes alkoholreguleringer er for strenge har fått benevnelsen protesterende ikke-avhold.

4.5. Målsak

Skriftlig målform (spørsmål BAK.20 i bakgrunnsspørreskjemaet) er utgangspunkt for plassering i nynorsk- eller bokmålskategorien. De som så sier seg meget eller nokså interessert i målsaken (spørsmål BAK.21 i bakgrunnsspørreskjemaet), havner i gruppene aktiv nynorsk eller aktiv bokmål.

4.6. Religion

Bakgrunnsspørreskjemaets spørsmål BAK.24 om medlemskap i religiøse foreninger og spørsmålene BAK.25A-C om religiøs aktivitet er anvendt for å konstruere religiøsitetindeksen. Kriteriene for å havne i de ulike kategoriene er gjengitt i tabellen under.

Verdi	Religiøse møter, gudstjenester	Religiøse programmer i radio og TV	Medlemskap i religiøse organisasjoner
Passiv	0 ganger	0 eller 1 gang	ikke medlem
Lav aktivitet	1-2 ganger	2 ganger	ikke medlem
Middels aktivitet	mer enn 2 ganger	mer enn 2 ganger	ikke medlem
Medlem	-	-	medlem

4.7. Region

Oslofjord: Østfold, Akershus, Oslo og Vestfold.
 Indre Østland: Hedmark, Oppland, Buskerud og Telemark.
 Sørlandet: Aust-Agder og Vest-Agder.
 Vestlandet: Rogaland, Hordaland, Sogn- og Fjordane og Møre og Romsdal.
 Trøndelag: Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag.
 Nord-Norge: Nordland, Troms og Finmark.

4.8. By/land

Spredtbygde strøk og tettbygde strøk med færre enn 2 000 bosatte er regnet som spredtbygde, alle andre som tettbygde.

4.9. Parti

I tabeller med fordelinger etter parti er følgende forkortinger brukt:

A: Den norske arbeiderparti
FrP: Fremskrittspartiet
H: Høyre
KrF: Kristelig Folkeparti
RV: Rød Valgallianse
SP: Senterpartiet
SV: Sosialistisk Venstreparti
V: Venstre

4.10. Stemmegivning

I tillegg til at intervjupersonene ble spurt om de stemte ved valget, ble denne opplysningen også hentet inn fra valgstyrene. De som hevder at de har stemt ved valget, men som ikke er registrert i manntallet, blir plassert blant hjemmesitterne. Opplysningene om stemmegivning ble også innhentet for personer i utvalget som det ikke var mulig å oppnå intervju med.

5. Valgundersøkelsen 2001. De første resultatene. Rekordmange skiftet parti

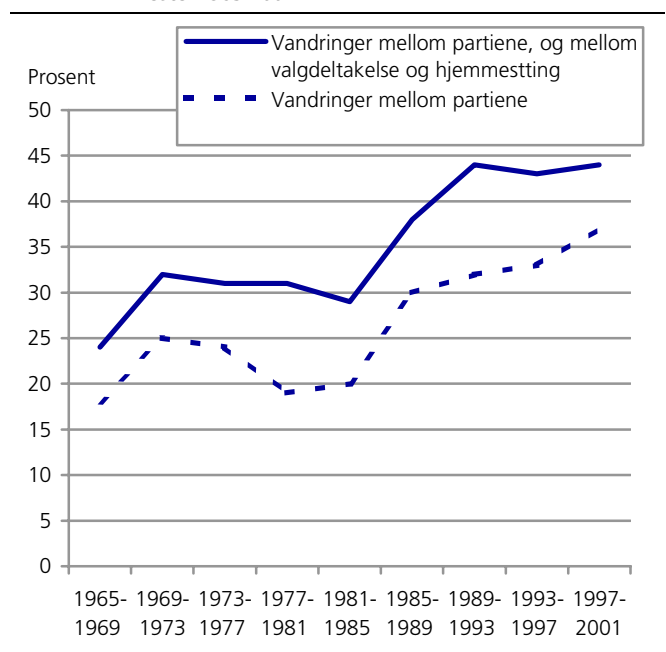
De første resultatene fra den store velgerundersøkelsen som er gjennomført av Institutt for samfunnsforskning og Statistisk sentralbyrå foreligger nå. Halvparten av de intervjuede i 2001 var også med i valgundersøkelsen i 1997 og utgjør derfor et panel. Til forskjell fra valgdagsmålinger som benytter erindrings spørsmål om tidligere stemmegivning, har man i paneler opplysninger om tidligere stemmegivning som gir et mer pålitelig bilde av velgervandringene fra ett valg til det neste. En sammenligning av intervjupersonenes opplysninger om stemmegivning ved valget i 1997 og deres erindring om denne stemmegivningen fire år senere, viser at hele 29 prosent oppgir "feil" parti. For eksempel hevder en tredel av de som stemte Høyre i 2001 feilaktig at de også stemte Høyre i 1997!

5.1. Vandringene mellom partiene øker

Norsk politikk har vært preget av store velgervandringene siden midt på 1980-tallet. Som figur 5.1 viser er vandringene totalt sett på samme nivå i 2001 som ved de to foregående stortingsvalgene: 44 prosent skiftet standpunkt – enten ved å skifte parti eller ved å vandre inn eller ut av hjemmesittergruppen. Holder vi hjemmesitterne utenfor, og ser på velgere som stemte ved begge de to siste valgene, ser vi at det er en markert økning av velgervandringene i den siste perioden. I alt 37 prosent av de som stemte i 1997 skiftet over til et annet parti i 2001. Nesten en tredjedel av disse vandringene skyldes tidligere arbeiderpartivelgere som har gått over til andre partier.

Til sammenligning bidro overganger fra Arbeiderpartiet til andre partier med i underkant av 7 prosent av de totale velgervandringene fra 1993 til 1997. Tabell 5.1 viser skiftningene mellom partiene og inn og ut av hjemmesittergruppen mellom 1997 og 2001. Prosentueringbasis i tabell 5.1 er alle velgere som inngår i panelet (grandtotalen).

Figur 5.1. Andel som har skiftet standpunkt fra ett valg til det neste. 1965-2001

Tabell 5.1. Personer med stemmerett i 1997, etter stemmegivning i 1997 og 2001. Prosent¹

Parti 1997	I alt	Parti 2001									
		A	FrP	H	KrF	RV	SP	SV	V	Andre	Stemte ikke
I alt	100	19.1	8.1	20.3	12.3	0.8	5.8	11.5	4.2	2.3	15.7
A	27.5	15.3	0.5	3.5	1.3	-	0.3	2.7	0.4	0.1	3.4
FrP	10.1	0.3	4.7	3.2	-	0.1	-	0.1	-	0.4	1.2
H	13.7	0.7	0.7	9.5	0.7	-	-	0.1	0.7	0.1	1.2
KrF	14.2	0.7	0.9	1.3	7.8	-	0.4	0.5	0.7	0.3	1.6
RV	2.0	0.1	-	-	-	0.5	-	0.4	-	0.5	0.4
SP	8.1	0.1	0.4	0.4	0.9	-	4.0	0.9	0.3	0.4	0.5
SV	6.4	0.7	-	0.3	-	0.1	-	4.7	-	-	0.5
V	4.6	0.1	-	0.8	0.5	-	0.4	0.5	2.0	-	0.1
Andre	0.7	0.1	-	-	-	-	-	-	-	0.4	0.1
Stemte ikke	12.8	0.9	0.8	1.2	0.9	-	0.7	1.5	0.1	-	6.6
Antall svar	745	142	60	151	92	6	43	86	31	17	117

¹ Bare personer som var med både i 1997- og 2001-undersøkelsen, og som oppga stemmegivning er tatt med i denne tabellen.

Følger man diagonalen i tabell 1 finner man andelen stabile velgere, det vil si velgere som har holdt fast på sitt standpunkt i 1997 og 2001. I 2001 utgjorde dette 56 prosent av velgerne. Av de som ble intervjuet ved begge valg satt i underkant av 7 prosent hjemme både i 1997 og 2001. Som kjent er valgdeltakelsen gjennomgående noe høyere i slike undersøkelser enn ved selve valget. Det er derfor rimelig å tro at andelen "permanente" hjemmesittere er noe høyere i virkeligheten. Ser vi på bruttopanelet, viser det seg at andelen som satt hjemme ved begge valg riktig nok er noe høyere (11 prosent), men andelen er likevel relativt beskjeden tatt i betraktning at valgdeltakelsen ved de siste valgene har vært betydelig lavere enn gjennomsnittet for stortingsvalg i etterkrigstiden.

5.2. Rekordlav lojalitet blant Ap-velgere

En annen måte å studere velgerovergangene på er å ta utgangspunkt i de enkelte partienes velgere ved forrige valg for å se hvor de gjør av seg fire år senere. I tabell 5.2 ser vi at bare 56 prosent av Arbeiderpartiets 1997-velgere holdt fast på partiet i 2001 (andelen stabile velgere er uthevet i tabellen). Til sammenligning var 77 prosent av partiets 1993-velgere lojale i 1997, i et valg som resultatmessig var blant de aller dårligste siden 1930-årene. Det har med andre ord skjedd en dramatisk nedgang i Arbeiderpartivelgernes lojalitet frem mot det siste valget. Det er interessant at Arbeiderpartiet har mistet omtrent like mange velgere til Høyre (13%) som til SV (10%). Ytterligere 12 prosent av Arbeiderpartiets

1997-velgere satte seg hjemme i 2001. Det dårlige valgresultatet kan med andre ord ikke skyldes at alle tidligere Ap-velgere satte seg i sofaen. Det er ikke uventet valgets to seierherrer, SV og Høyre som har de mest trofaste velgerne. 73 prosent av SVs 1997-velgere stemte også SV i 2001, skyhøyt over de 33 prosent tidligere SV-velgere som holdt fast på partiet i perioden 1993-97. 69 prosent av Høyres 1997-velgere holdt fast på sitt parti fire år senere. Det er noe mer overraskende at det bak Fremskrittspartiets og Kristelig Folkepartis relativt gode valgresultater ligger en betydelig utskiftning av velgere. Selv om FrP gjorde sitt nest beste valg noensinne, var det bare 47 prosent av partiets 1997-velgere som var lojale i 2001. Dette er en nedgang fra 65 prosent i perioden 1993-97. FrP mistet en tredjedel av sine velgere til Høyre. Overgangen fra FrP til Høyre er for øvrig betydelig i større i vårt panelmateriale enn i valgdagsmålingene, noe som skyldes at mange FrP-velgere hevder at de stemte på Høyre og ikke FrP i 1997. Også KrF mistet mange velgere, men de fordeler ser mer jevnt på de andre partiene. 15 prosent av KrF-velgerne har skiftet over til Høyre eller FrP, mens 12 prosent har skiftet over til enten SV, SP eller AP. Til tross for at også KrF gjorde sitt nest beste valg noensinne, representerer dette valget en markant nedgang når det gjelder lojalitet blant tidligere velgere. Bare 55 prosent av 1997-velgerne holdt fast på KrF i 2001. I 1997 stemte til sammenligning hele 82 prosent av KrF-velgerne fra 1993 på partiet.

Tabell 5.2. De ulike partiers velgere i 1997, etter parti i 2001 («hvor 1997-velgerne gikk»)¹

Parti 2001	I alt	Parti 1997										
		A	FrP	H	KrF	RV	SP	SV	V	Andre	Stemte ikke	
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
A	19	56	3	5	5	-	2	11	3	-	-	7
FrP	8	2	47	5	6	-	5	-	-	-	-	6
H	20	13	32	69	9	-	5	4	17	-	-	10
KrF	12	5	-	5	55	-	11	2	12	-	-	7
RV	1	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-
SP	6	1	-	-	3	-	50	-	9	-	-	5
SV	12	10	1	1	4	-	11	73	12	-	-	12
V	4	1	-	5	5	-	3	-	44	-	-	1
Andre	2	-	4	1	2	-	5	-	-	-	-	-
Stemte ikke	16	12	12	9	11	-	8	8	3	-	-	52
Antall svar	745	205	75	102	106	15	60	48	34	5		95

¹ Bare personer som var med både i 1997- og 2001-undersøkelsen, og som oppga stemmegjivning er tatt med i denne tabellen.

Tabell 5.3. De ulike partiers velgere i 2001, etter parti i 1997 («hvor 2001-velgerne kom fra»)¹

Parti 1997	I alt	Parti 2001										
		A	FrP	H	KrF	RV	SP	SV	V	Andre	Stemte ikke	
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
A	27	80	7	17	11	-	5	23	10	-	-	21
FrP	10	1	58	16	-	-	-	1	-	-	-	8
H	14	4	8	47	5	-	-	1	16	-	-	8
KrF	14	3	12	7	63	-	7	5	16	-	-	10
RV	2	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3
SP	8	1	5	2	8	-	70	8	7	-	-	3
SV	6	3	-	1	1	-	-	41	-	-	-	3
V	5	1	-	4	4	-	7	5	48	-	-	1
Andre	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Stemte ikke	13	5	10	6	8	-	11	13	3	-	-	42
Antall svar	745	142	60	151	92	6	43	86	31	17		117

¹ Bare personer som var med både i 1997- og 2001-undersøkelsen, og som oppga stemmegjivning er tatt med i denne tabellen.

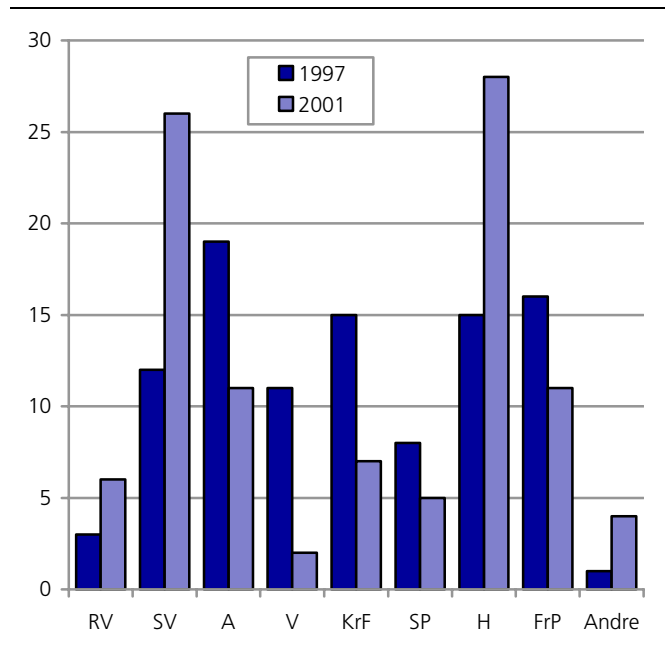
Den lave stabiliteten også for partier som gjorde det relativt godt ved valget, som KrF og FrP, betyr at disse partiene må ha vunnet en god del nye velgere for å kompensere frafallet. Tabell 5.3 omfatter de samme velgere som tabell 5.2, men prosentueringsretningen er her byttet om slik at det er lettere å se hvor stor relativ betydning tilsiget av velgere fra de ulike partiene har hatt. Nå tar vi utgangspunkt i de som stemte på hvert enkelt parti i 2001 og ser hvor de kom fra.

Av Fremskrittspartiets 2001-velgere kom 12 prosent fra KrF, mens 8 prosent kom fra Høyre og 7 prosent fra Arbeiderpartiet. For KrFs vedkommende, var 11 prosent tidligere AP-velgere, 8 prosent hadde stemt på Senterpartiet, mens 5 prosent kom fra Høyre og 4 prosent fra Venstre. Det store tilsiget av nye velgere til SV reflekteres i at tidligere SV-velgere nå bare utgjør 41 prosent av alle velgere. Det største tilsiget av velgere kommer fra Arbeiderpartiet (23%). Deretter følger Senterpartiet (8%) og KrF og Venstre (begge 5%). For Høyres vedkommende utgjorde tidligere Høyrevelgere 47 prosent av velgerskaren i 2001, mens 17 prosent var tidligere AP-velgere og 16 prosent tidligere FrP-velgere. Høyre rekrutterer imidlertid betydelig færre tidligere hjemmesittere (6%) enn SV (13%). Selv om lojaliteten blant tidligere arbeiderpartivelgere er rekordlav, utgjør denne gruppen likevel 80 prosent av partiets velgerskare i 2001. Dette avspeiler selvsagt den manglende rekruttering av nye velgere til partiet ved dette valget.

5.3. Nettogevinst for Høyre og nettotap for Arbeiderpartiet

Tabellene ovenfor viser at partiene både vinner og taper velgere til hverandre i mye større utstrekning enn det som fremgår av selve valgresultatet. Det avgjørende er likevel hvordan totalregnskapet ser ut; er det et netto tap eller en netto gevinst i forhold til det enkelte parti? For Høyre er bildet svært positivt. Partiet har en netto gevinst i forhold til alle andre partier, spesielt til Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet. Høyre har derimot bare balanse – verken tap eller gevinst - i forhold til hjemmesitterne. Også Sosialistisk Venstreparti har netto gevinst i forhold til andre partier, med et lite unntak for Høyre. Arbeiderpartiet har på sin side netto tap til alle andre partier, også til hjemmesitterne. De største tapene er til Høyre, hjemmesitterne og SV. Utslagene for Venstre er naturlig nok ikke så store, men partiet har netto gevinst i forhold til KrF og AP, og netto tap til SV, SP og Høyre. Senterpartiet har på sin side netto tap til SV, KrF, Høyre og FrP, mens de har en beskjeden gevinst i forhold til AP, Venstre og hjemmesitterne. Tabellene over viste at Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet hadde lav lojalitet blant sine tidligere velgere, til tross for at begge partier gjorde sine nest beste valg. Dette avspeiles også i nettoregnskapet. KrF har en netto gevinst i forhold til AP og SP, men de har et netto tap til hjemmesitterne, FrP, Høyre og SV. Fremskrittspartiets tap til Høyre og hjemmesitterne blir derimot delvis

Figur 5.2. Førstegangselgernes stemmegivning 1997 og 2001

kompensert av gevinst i forhold til KrF, SP og AP. I forhold til Venstre er det balanse og et lite tap til SV.

5.4. Førstegangselgernes følger valg vinden

Førstegangselgernes er alltid gjenstand for spesiell oppmerksomhet fordi deres preferanser kan gi en pekepinn om den fremtidige utvikling. De mest markante utslagene i 2001 er for det første at Arbeiderpartiet fortsetter å miste støtte blant de yngste velgerne, og er nå nede i 11 prosents oppslutning (se figur 5.2). Dette er mer enn en halvering av oppslutningen i forhold til valget i 1989. Sammenlignet med forrige valg er nedgangen klart større blant unge menn enn blant unge kvinner. Valgets vinnere, SV og Høyre har ikke bare største fremgang blant førstegangselgernes, men de er også omtrent jevnstore i denne gruppen. Til sammen stemte over halvparten av ungdom mellom 18 og 21 år på disse to partiene. Det er imidlertid interessant at både Kristelig Folkeparti og FrP taper terreng blant de yngste. Det samme gjør for øvrig Venstre og Senterpartiet. RV kan derimot notere seg en liten fremgang. For Kristelig Folkeparti representerte valget i 1997 et spesielt gjennombrudd blant unge kvinner. Interessant nok er oppslutningen fortsatt høy blant kvinner mellom 22 og 25 år (22%), mens den er falt betydelige blant førstegangselgende kvinner (fra 18% til 3%).

Tabell 5.4 viser oppslutningen om de enkelte partiene i ulike aldersgrupper og etter kjønn. Selv om tallunderlaget er noe svakt når man deler opp aldersgruppene etter kjønn, får vi bekreftet et mønster som har gjort seg gjeldende ved tidligere valg, nemlig at unge jenter i større grad slutter opp om SV, Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti, mens guttene i større grad stemmer på Høyre og FrP. For KrF representerte 1997-valget et

Tabell 5.4. Velgere i ulike aldersgrupper, etter parti. Prosent

Parti 2001	Alle aldre	Alder. År						
		18-21	22-25	26-29	30-39	40-49	50-59	60 +
Begge kjønn								
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
A	22	11	15	17	20	21	26	26
FrP	11	11	10	10	9	8	10	15
H	26	28	22	31	29	27	29	20
KrF	13	7	14	8	14	13	10	18
RV	1	6	3	2	1	2	-	-
SP	6	5	2	5	5	6	6	7
SV	15	26	26	21	16	17	12	7
V	4	2	7	3	4	5	5	4
Andre	2	4	1	3	2	1	2	3
Antall svar	1625	82	72	90	340	347	307	387
Menn								
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
A	21	9	11	8	13	20	29	27
FrP	13	20	14	11	14	9	10	18
H	29	28	28	47	34	34	27	21
KrF	10	11	6	8	10	11	9	12
RV	2	4	3	5	2	2	-	-
SP	6	7	3	3	6	6	7	6
SV	11	15	23	10	13	12	10	8
V	5	2	9	3	6	4	6	5
Andre	3	4	3	5	2	2	2	3
Antall svar	815	46	35	38	157	169	173	197
Kvinner								
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
A	23	14	19	23	27	22	23	25
FrP	8	-	5	9	4	6	11	11
H	23	27	16	19	25	21	31	20
KrF	16	3	22	8	17	15	10	25
RV	1	8	3	-	1	2	-	-
SP	6	3	-	6	5	6	4	8
SV	17	39	30	29	19	21	16	5
V	4	3	5	4	2	5	4	3
Andre	2	3	-	2	1	-	2	3
Antall svar	810	36	37	52	183	178	134	190

Tabell 5.5. Ulike partiers velgere, etter alder. Prosent

Alder. År	Alle partier	Parti 2001								
		A	FrP	H	KrF	RV	SP	SV	V	Andre
Begge kjønn										
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
18-21	5	3	5	5	3	24	4	9	3	9
22-25	4	3	4	4	5	9	1	8	7	3
26-29	6	4	5	6	3	10	4	8	4	9
30-39	21	20	18	23	22	19	19	23	19	14
40-49	21	20	15	22	21	38	23	25	23	14
50-59	19	22	19	21	13	-	20	16	23	17
60 +	24	28	34	19	33	-	29	11	21	34
Antall svar	1625	357	170	428	215	21	93	236	70	35
Menn										
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
18-21	6	2	8	5	6	-	6	8	2	9
22-25	4	2	5	4	2	-	2	9	8	4
26-29	5	2	4	8	4	-	2	4	2	9
30-39	19	12	20	22	19	-	19	21	23	17
40-49	21	20	14	24	22	-	21	22	17	17
50-59	21	30	16	20	19	-	25	18	25	18
60 +	24	32	33	17	28	-	25	18	23	26
Antall svar	815	168	108	239	83	12	48	94	50	23
Kvinner										
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
18-21	4	3	-	5	1	-	2	10	3	-
22-25	5	4	3	3	6	-	-	8	7	-
26-29	6	6	8	6	3	-	7	10	7	-
30-39	23	26	13	24	23	-	20	24	13	-
40-49	22	21	18	20	21	-	25	27	30	-
50-59	17	16	24	22	10	-	13	15	20	-
60 +	23	25	34	20	36	-	33	6	20	-
Antall svar	810	189	62	189	132	9	45	142	30	12

vannskille ved at partiet fikk stemmene til nesten hver femte kvinne under 21 år. I 2001 er partiet imidlertid nede på sitt gamle nivå – med 3 prosents oppslutning - i denne velgergruppen. Samtidig holder KrF grepet på eldre kvinner. Hver fjerde kvinne over 60 år stemte på KrF i 2001. Vinnerne blant førstegangsvelgende kvinner er Sosialistisk Venstreparti med 39 prosent og Høyre med 27 prosent. For begge partier representerer dette en tredobling i forhold til forrige valg.

Tabell 5.5 viser aldersprofilen for hvert enkelt partis velgerskare. Halvparten av Arbeiderpartiets velgere er over 50 år, mens bare 10 prosent er under 30. Til sammenligning var fordelingen ved forrige stortingsvalg henholdsvis 37 prosent og 18 prosent. Også i Framskrittspartiet er andelen eldre velgere gått opp (fra 38 til 53 prosent) og andelen yngre velgere gått ned (fra 23 til 14 prosent). Aldersprofilen i Høyre er derimot omtrent den samme som i 1997, og med en viss overvekt av velgere i gruppen mellom 30 og 50 år.

Den mest ungdommelige velgerskaren finner vi hos RV og SV. Tabell 5 viser også at ungdom under 30 år bare utgjør 15 prosent av de som har brukt stemmeretten sin. Dette aktualiserer spørsmålet om valgdeltakelsen i ulike grupper av befolkningen.

5.5. Ikke nedgang i valgdeltakelsen blant ungdom

Når det gjelder opplysninger om valgdeltakelse etter alder og kjønn, benytter vi bruttoutvalget i Valgundersøkelsen, altså ikke bare de personene som er blitt intervjuet. Opplysningene er kontrollert mot det avkryssede manntall. Totalt sett ligger valgdeltakelsen i

bruttoutvalget svært nær den faktiske deltakelsen (77.2% mot 75,5%).

Tabell 5.6 bekrefter det velkjente mønster at valgdeltakelsen stiger med økende alder. Mens nesten 56 prosent av førstegangsvelgerne brukte stemmeretten sin, var andelen 84 prosent blant de over 60 år. Det mest interessante er likevel nivået på deltakelsen blant førstegangsvelgerne. Like etter valget ble det spekulert om nedgangen i valgdeltakelsen i forhold til forrige valg skyldtes et spesielt stort frafall blant de aller yngste. Selv om tabell 5.6 viser et noe lavere nivå for aldersgruppen 18-21 år i 2001 enn i 1997 (55,7 mot 58,9 prosent), er denne forskjellen ikke statistisk utsagnskraftig. Det er altså ikke noen dramatisk nedgang i valgdeltakelsen blant førstegangsvelgerne. Nedgangen er faktisk noe større (og utsagnskraftig) i aldersgruppene 22-25 og 26-29 år enn i de øvrige aldersgruppene.

Forskjellen mellom kjønnene ser nå ut til å være nærmest utlignet sammenlignet med valget i 1997. Selv om vi kan spore nedgang både blant kvinner og menn, er nedgangen blant kvinner så vidt mye sterkere at de mister det forspranget de hadde på mennene ved valget i 1997. Mens kvinner jevnt over hadde høyere valgdeltakelse enn menn i 1997, er dette nå bare gjeldene for gruppen fra 22-49 år. Både blant de yngste, gruppen 18-21 år, og de eldste, gruppen over 50 år, er nå valgdeltakelsen høyere blant menn enn blant kvinner. For mange av aldersgruppene er imidlertid forskjellene så små at vi ikke kan uttale oss med stor sikkerhet.

Tabell 5.6. Valgdeltaking i ulike aldersgrupper 2001. Prosent

Kjønn	Alle aldre	Alder, År						
		18-21	22-25	26-29	30-39	40-49	50-59	60 +
Begge kjønn	77.2	55.7	57.0	64.5	77.8	81.7	83.6	84.4
Menn	76,8	57.0	50.5	60.6	75.8	81.1	84.8	88.1
Kvinner	77.5	54.0	63.6	67.9	79.7	82.2	82.2	81.3
Antall undersøkte								
Begge kjønn	2946	221	179	200	622	573	505	646
Menn	1455	121	91	94	306	281	269	293
Kvinner	1491	100	88	106	316	292	236	353

Vedlegg A

Tabeller

Partiprofiler på bakgrunn av valgundersøkelsen

Tabell A1. Partiprofil for Sosialistisk Venstreparti. Prosentandeler

	1993	Avvik 1993	1997	Avvik 1997	2001	Avvik 2001
Yrkesgruppe						
Arbeidere	10	-14	11	-12	13	-4
Offentlige funksjonærer	45	20	40	15	42	12
Private funksjonærer	19	-8	20	-9	25	-9
Bønder/ fiskere	2	-3	3	-1	1	-2
Selvstendige ellers	5	-3	2	-4	2	-5
Studenter/ elever	14	8	15	8	16	9
Andre	4	-1	9	3	1	-2
Utdanning						
Grunnskole	12	-11	8	-11	9	-5
Videregående skole	54	2	45	-12	52	-5
Universitet/ høyskole	34	9	47	23	38	10
Inntekt						
Lav	36	3	34	1	33	5
Middels	28	-5	24	-8	35	1
Høy	36	2	42	7	32	-6
Kjønn						
Menn	56	9	64	17	40	-10
Kvinner	44	-9	36	-17	60	10
Alder						
18-30 år	34	8	35	11	28	11
31-50 år	51	8	52	11	47	5
51-79 år	16	-15	13	-22	25	-16
Avhold						
Aktiv avhold	5	-4	3	-4	5	-4
Passiv avhold	2	-2	1	-2	4	0
Passiv ikke-avhold	76	23	65	14	57	10
Aktiv ikke-avhold	17	-17	31	-8	34	-6
Målsak						
Aktiv nynorsk	9	3	8	2	8	1
Passiv nynorsk	4	-1	2	-2	1	-2
Passiv bokmål	50	-1	40	-8	49	-5
Aktiv bokmål	37	-1	50	8	42	6
Religion						
Medlem	2	-6	8	-2	4	-6
Middels aktivitet	8	-5	8	-7	11	-5
Lav aktivitet	16	1	17	-1	19	0
Passiv	74	10	67	10	67	11
Region						
Oslofjord	27	-2	41	10	30	-2
Indre Østfold	16	-2	13	-3	18	2
Sørlandet	2	-3	5	-1	6	0
Vestlandet	30	2	23	-4	20	-8
Trøndelag	11	2	7	-2	14	5
Nord-Norge	14	3	11	0	12	3
By/ Land						
Land	60	-1	68	1	31	-1
By	40	1	32	-1	69	1
N	135		118		236	

Tabell A2. Partiprofil for Arbeiderpartiet. Prosentandeler

	1993	Avvik 1993	1997	Avvik 1997	2001	Avvik 2001
Yrkesgruppe						
Arbeidere	29	5	30	7	24	7
Offentlige funksjonærer	27	2	26	1	32	2
Private funksjonærer	28	1	28	-1	31	-3
Bønder/ fiskere	3	-2	1	-3	1	-3
Selvstendige ellers	6	-2	5	-1	5	-2
Studenter/ elever	4	-2	4	-3	4	-3
Andre	3	-2	6	0	3	1
Utdanning						
Grunnskole	27	4	24	5	18	4
Videregående skole	50	-2	58	1	58	0
Universitet/ høyskole	23	-2	18	-6	24	-4
Inntekt						
Lav	29	-4	29	-4	28	0
Middels	39	6	34	2	33	-2
Høy	32	-2	37	2	39	2
Kjønn						
Menn	47	0	47	0	47	-3
Kvinner	53	0	53	0	53	3
Alder						
18-30 år	21	-5	18	-6	11	-5
31-50 år	46	3	45	4	41	-1
51-79 år	33	2	37	2	48	6
Avhold						
Aktiv avhold	6	-3	3	-4	6	-2
Passiv avhold	4	0	3	0	4	0
Passiv ikke-avhold	54	1	59	8	51	5
Aktiv ikke-avhold	36	2	35	-4	38	-3
Målsak						
Aktiv nynorsk	5	-1	5	-1	6	0
Passiv nynorsk	3	-2	4	0	3	0
Passiv bokmål	58	7	51	3	60	6
Aktiv bokmål	34	-4	40	-2	31	-5
Religion						
Medlem	4	-4	5	-5	4	-6
Middels aktivitet	12	-1	16	1	19	4
Lav aktivitet	13	-2	19	1	23	3
Passiv	71	7	60	3	54	-1
Region						
Oslofjord	31	2	32	1	34	2
Indre Østfold	23	5	19	3	22	6
Sørlandet	4	-1	3	-3	3	-3
Vestlandet	22	-6	23	-4	23	-5
Trøndelag	10	1	12	3	11	2
Nord-Norge	11	0	11	0	8	-2
By/ Land						
Land	62	1	71	4	27	-6
By	38	-1	29	-4	73	6
N	683		612		357	

Tabell A3. Partiprofil for Venstre. Prosentandeler

	1993	Avvik 1993	1997	Avvik 1997	2001	Avvik 2001
Yrkesgruppe						
Arbeidere	13	-11	6	-17	6	-11
Offentlige funksjonærer	37	12	35	10	46	15
Private funksjonærer	21	-6	24	-5	30	-3
Bønder/ fiskere	1	-4	5	1	3	-1
Selvstendige ellers	10	2	8	2	4	-2
Studenter/ elever	11	5	15	8	7	0
Andre	6	1	7	1	4	2
Utdanning						
Grunnskole	15	-8	7	-12	6	-8
Videregående skole	42	-10	51	-6	37	-21
Universitet/ høyskole	43	18	42	18	57	29
Inntekt						
Lav	24	-9	34	1	19	-9
Middels	24	-9	26	-6	31	-3
Høy	52	18	40	5	49	12
Kjønn						
Menn	57	10	43	-4	57	7
Kvinner	43	-10	57	4	43	-7
Alder						
18-30 år	21	-5	24	0	16	-1
31-50 år	52	9	38	-3	41	-1
51-79 år	27	-4	38	3	43	1
Avhold						
Aktiv avhold	5	-4	4	-3	5	-4
Passiv avhold	3	-1	3	0	3	-1
Passiv ikke-avhold	65	12	51	0	60	13
Aktiv ikke-avhold	27	-7	42	3	32	-9
Målsak						
Aktiv nynorsk	11	5	7	1	7	1
Passiv nynorsk	10	5	8	4	3	0
Passiv bokmål	29	-22	34	-14	40	-14
Aktiv bokmål	50	12	51	9	50	14
Religion						
Medlem	6	-2	15	5	7	-3
Middels aktivitet	15	2	12	-3	16	0
Lav aktivitet	21	6	19	1	17	-2
Passiv	58	-6	54	-3	60	5
Region						
Oslofjord	29	0	26	-5	37	5
Indre Østfold	8	-10	10	-6	17	1
Sørlandet	3	-2	8	2	6	0
Vestlandet	42	14	40	13	21	-7
Trøndelag	11	2	11	2	7	-2
Nord-Norge	7	-4	5	-6	11	2
By/ Land						
Land	71	10	75	8	26	-6
By	29	-10	25	-8	74	6
N	62		84		70	

Tabell A4. Partiprofil for Kristelig Folkeparti. Prosentandeler

	1993	Avvik 1993	1997	Avvik 1997	2001	Avvik 2001
Yrkesgruppe						
Arbeidere	20	-4	23	0	19	2
Offentlige funksjonærer	30	5	26	1	31	1
Private funksjonærer	30	3	29	0	30	-3
Bønder/ fiskere	5	0	5	1	5	1
Selvstendige ellers	7	-1	6	0	7	0
Studenter/ elever	3	-3	3	-4	5	-2
Andre	4	-1	8	2	4	1
Utdanning						
Grunnskole	20	-3	21	2	15	1
Videregående skole	47	-5	57	0	60	3
Universitet/ høyskole	33	8	22	-2	24	-4
Inntekt						
Lav	37	4	37	4	36	8
Middels	38	5	37	5	36	1
Høy	25	-9	26	-9	28	-9
Kjønn						
Menn	56	9	61	14	39	-11
Kvinner	44	-9	39	-14	61	11
Alder						
18-30 år	15	-11	18	-6	13	-3
31-50 år	33	-10	38	-3	42	0
51-79 år	52	21	44	9	45	3
Avhold						
Aktiv avhold	53	44	29	22	34	25
Passiv avhold	10	6	6	3	7	3
Passiv ikke-avhold	33	-20	51	0	41	-5
Aktiv ikke-avhold	4	-30	14	-25	17	-23
Målsak						
Aktiv nynorsk	10	4	8	2	10	3
Passiv nynorsk	6	2	8	4	6	3
Passiv bokmål	37	-14	48	0	55	1
Aktiv bokmål	46	9	36	-6	29	-7
Religion						
Medlem	57	49	35	25	40	31
Middels aktivitet	18	5	20	5	20	4
Lav aktivitet	10	-5	18	0	17	-3
Passiv	15	-49	27	-30	23	-32
Region						
Oslofjord	23	-6	25	-6	25	-7
Indre Østfold	14	-4	11	-5	15	-1
Sørlandet	14	9	11	5	10	4
Vestlandet	39	11	36	9	38	10
Trøndelag	2	-7	7	-2	7	-2
Nord-Norge	8	-3	10	-1	6	-3
By/ Land						
Land	47	5	63	-4	46	13
By	53	-5	37	4	55	-13
N	163		265		215	

Tabell A5. Partiprofil for Senterpartiet

	1993	Avvik 1993	1997	Avvik 1997	2001	Avvik 2001
Yrkesgruppe						
Arbeidere	26	2	24	1	22	5
Offentlige funksjonærer	21	-4	25	0	23	-8
Private funksjonærer	18	-9	14	-15	18	-15
Bønder/ fiskere	19	14	26	22	27	24
Selvstendige ellers	7	-1	5	-1	5	-1
Studenter/ elever	5	-1	4	-3	4	-3
Andre	4	-1	2	-4	1	-1
Utdanning						
Grunnskole	26	3	24	5	16	2
Videregående skole	58	6	63	6	68	10
Universitet/ høyskole	16	-9	13	-11	16	-12
Inntekt						
Lav	41	8	36	3	35	7
Middels	33	0	40	8	40	6
Høy	26	-8	24	-11	25	-13
Kjønn						
Menn	48	1	47	0	52	2
Kvinner	52	-1	53	0	48	-2
Alder						
18-30 år	24	-2	17	-7	10	-7
31-50 år	40	-3	34	-7	42	0
51-79 år	36	5	49	14	48	7
Avhold						
Aktiv avhold	8	-1	12	5	6	-3
Passiv avhold	5	1	2	-1	4	0
Passiv ikke-avhold	59	6	58	7	61	14
Aktiv ikke-avhold	28	-6	28	-11	30	-11
Målsak						
Aktiv nynorsk	11	5	16	10	18	12
Passiv nynorsk	10	5	10	6	5	2
Passiv bokmål	48	-3	46	-2	41	-13
Aktiv bokmål	31	-7	28	-14	35	-1
Religion						
Medlem	6	-2	8	-2	5	-5
Middels aktivitet	20	7	23	8	19	4
Lav aktivitet	18	3	25	7	31	12
Passiv	56	-8	44	-13	44	-11
Region						
Oslofjord	16	-13	29	-2	10	-22
Indre Østfold	21	3	23	7	25	9
Sørlandet	5	0	7	1	4	-1
Vestlandet	33	5	24	-3	25	-3
Trøndelag	10	1	8	-1	15	6
Nord-Norge	15	4	9	-2	22	12
By/ Land						
Land	33	-28	25	-42	80	48
By	67	28	75	42	20	-48
N	111		134		93	

Tabell A6. Partiprofil for Høyre

	1993	Awik 1993	1997	Awik 1997	2001	Awik 2001
Yrkesgruppe						
Arbeidere	6	-18	8	-15	8	-8
Offentlige funksjonærer	24	-1	26	1	24	-7
Private funksjonærer	46	19	51	22	46	13
Bønder/ fiskere	1	-4	2	-2	2	-2
Selvstendige ellers	12	4	8	2	11	4
Studenter/ elever	7	1	3	-4	7	0
Andre	3	-2	2	-4	2	-1
Utdanning						
Grunnskole	9	-14	7	-12	9	-5
Videregående skole	44	-8	51	-6	60	2
Universitet/ høyskole	47	22	42	18	31	3
Inntekt						
Lav	20	-13	15	-18	18	-10
Middels	22	-11	25	-7	33	-1
Høy	58	24	60	25	49	11
Kjønn						
Menn	40	-7	41	-6	56	6
Kvinner	60	7	59	6	44	-6
Alder						
18-30 år	23	-3	18	-6	17	1
31-50 år	44	1	45	4	45	3
51-79 år	33	2	37	2	38	-4
Avhold						
Aktiv avhold	4	-5	2	-5	2	-7
Passiv avhold	2	-2	1	-2	3	-1
Passiv ikke-avhold	41	-12	40	-11	38	-9
Aktiv ikke-avhold	53	19	57	18	58	17
Målsak						
Aktiv nynorsk	3	-3	3	-3	3	-4
Passiv nynorsk	5	0	3	-1	1	-2
Passiv bokmål	46	-5	44	-4	53	-1
Aktiv bokmål	46	8	50	8	43	6
Religion						
Medlem	5	-3	10	0	6	-4
Middels aktivitet	11	-2	9	-6	13	-3
Lav aktivitet	15	0	19	1	17	-2
Passiv	69	5	62	5	65	10
Region						
Oslofjord	42	13	45	14	41	10
Indre Østfold	14	-4	16	0	11	-5
Sørlandet	3	-2	4	-2	6	1
Vestlandet	31	3	23	-4	26	-2
Trøndelag	4	-5	7	-2	7	-3
Nord-Norge	5	-6	5	-6	8	-1
By/ Land						
Land	78	17	79	12	22	-10
By	22	-17	21	-12	78	10
N	278		268		428	

Tabell A7. Partiprofil for Fremskrittspartiet

	1993	Avvik 1993	1997	Avvik 1997	2001	Avvik 2001
Yrkesgruppe						
Arbeidere	26	2	27	4	28	11
Offentlige funksjonærer	18	-7	15	-10	22	-8
Private funksjonærer	29	2	31	2	30	-3
Bønder/ fiskere	1	-4	4	0	2	-2
Selvstendige ellers	12	4	11	5	8	1
Studenter/ elever	7	1	3	-4	5	-2
Andre	6	1	9	3	4	2
Utdanning						
Grunnskole	19	-4	19	0	26	12
Videregående skole	60	9	65	8	59	2
Universitet/ høyskole	21	-5	16	-8	14	-14
Inntekt						
Lav	29	-4	34	1	35	7
Middels	29	-4	37	5	37	2
Høy	42	8	29	-6	28	-10
Kjønn						
Menn	33	-14	38	-9	64	14
Kvinner	67	14	62	9	36	-14
Alder						
18-30 år	33	7	28	4	16	0
31-50 år	40	-3	35	-6	32	-10
51-79 år	27	-4	37	2	52	10
Avhold						
Aktiv avhold	2	-7	3	-4	5	-3
Passiv avhold	6	2	2	-1	4	0
Passiv ikke-avhold	39	-14	43	-8	39	-8
Aktiv ikke-avhold	53	19	52	13	52	11
Målsak						
Aktiv nynorsk	0	-6	2	-4	4	-3
Passiv nynorsk	4	-1	5	1	7	4
Passiv bokmål	61	10	45	-3	62	8
Aktiv bokmål	35	-3	48	6	28	-9
Religion						
Medlem	7	-1	7	-3	6	-3
Middels aktivitet	6	-7	17	2	16	0
Lav aktivitet	16	1	15	-3	16	-3
Passiv	71	7	61	4	61	6
Region						
Oslofjord	33	4	31	0	24	-8
Indre Østfold	13	-5	14	-2	11	-6
Sørlandet	5	0	6	0	5	-1
Vestlandet	34	6	31	4	46	18
Trøndelag	9	0	8	-1	6	-3
Nord-Norge	6	-5	10	-1	9	0
By/ Land						
Land	71	10	76	9	34	1
By	29	-10	24	-9	66	-1
N	82		192		170	

Tabell A8. Oppslutning om partiene etter ulike bakgrunnsvariable

	RV	SV	A	V	KrF	Sp	H	FrP	Andre	N
Region										
Oslofjord	1	14	23	5	10	2	35	8	2	512
Indre østland	1	16	30	5	12	9	18	7	2	262
Sørlandet		15	10	5	24	5	31	9	1	87
Vestlandet	2	11	18	3	18	5	25	17	2	454
Trøndelag	1	22	27	3	10	9	19	7	2	151
Nord-Norge	3	18	17	5	8	13	22	9	6	159
Utdanning										
Grunnskole	0	10	27	2	14	6	17	19	4	231
Videregående skole	1	13	22	3	14	7	27	11	2	927
Universitet/ høyskole	3	20	19	9	11	3	29	5	1	457
Yrke										
Arbeidere	1	11	27	2	14	7	16	15	6	188
Lavere funksjonærer	2	19	23	6	12	5	23	8	1	460
Høyere funksjonærer	1	15	20	5	10	2	41	5	1	347
Bønder / fiskere		7	10	7	10	55	10			29
Selvstendige ellers	1	5	16	4	13	5	44	10	1	79
Studenter	3	31	13	4	9	3	25	8	3	118
Pensjonister		7	27	2	17	5	20	18	3	347
Hjemmearbeidere		10	10	4	23	13	27	6	6	48
Sektor										
Privat	1	11	22	3	13	5	31	12	2	838
Offentlig	2	19	25	6	14	6	20	8	2	586
Kjønn										
Mann	1	12	21	5	10	6	29	13	3	815
Kvinne	1	18	23	4	16	6	23	8	1	810
Alder										
18-21	6	26	11	2	7	5	28	11	4	82
22-29	2	23	16	5	10	3	27	10	2	162
30-39	1	16	21	4	14	5	29	9	1	340
40-49	2	17	21	5	13	6	27	7	1	347
50-59		12	26	5	9	6	29	10	2	307
60-69		7	26	5	16	7	19	15	4	231
70-79		6	25	2	21	7	23	15	1	156

Tabeller fra undersøkelsen etter valget

Tabell A9. Spørsmål 34a: Vi bør satse på å bygge ut gasskraftverk i Norge

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	13	25	4	27	29	3	100	236
Arbeiderpartiet	35	39	5	13	7	2	100	357
Venstre	14	24	3	27	31		100	70
Kristelig Folkeparti	11	23	6	26	31	3	100	215
Senterpartiet	13	28	8	14	37	1	100	93
Høyre	38	38	3	12	8	1	100	428
Fremskrittspartiet	44	24	5	11	13	4	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	38	29	5	13	14	2	100	375
Offentlige funksjonærer	19	33	3	21	21	3	100	582
Private funksjonærer	29	35	5	16	14	2	100	644
Bønder/ fiskere	17	29	3	17	34		100	65
Selvstendige ellers	38	22	5	16	17	2	100	137
Studenter/ elever	14	23	5	29	25	3	100	173
Andre	34	21	4	14	25	1	100	76
Utdanning								
Grunnskole	28	25	7	16	20	3	100	315
Videregående skole	29	32	4	16	18	3	100	1200
Universitet/ høyskole	23	31	4	23	18	1	100	524
Kjønn								
Menn	41	29	3	13	13	1	100	1029
Kvinner	13	32	6	22	23	4	100	1023
Alder								
18-30 år	16	29	5	26	21	3	100	426
31-50 år	27	32	4	18	17	1	100	836
51-79 år	33	30	4	13	17	3	100	790
Region								
Oslofjord	26	30	4	19	18	3	100	651
Indre Østfold	28	27	7	18	18	2	100	338
Sørlandet	19	28	4	17	28	4	100	109
Vestlandet	29	34	4	15	16	2	100	548
Trøndelag	30	33	6	16	15	1	100	196
Nord-Norge	23	30	2	23	20	2	100	210
By/ Land								
Land	28	26	5	19	20	2	100	606
By	28	32	4	17	16	2	100	1256
Totalt	553	628	90	364	370	47		2052

Tabell A10. Spørsmål 34b: Hvis samfunnet ikke har mulighet til å kontrollere det private næringsliv, får de ledende i bankene og industrien altfor stor innflytelse

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	41	42	3	7	5	3	100	236
Arbeiderpartiet	33	48	3	11	1	3	100	357
Venstre	33	43	4	11	7	1	100	70
Kristelig Folkeparti	30	40	8	14	2	6	100	215
Senterpartiet	38	39	6	13	3	1	100	93
Høyre	18	31	5	27	16	2	100	428
Fremskrittspartiet	29	29	5	20	12	5	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	35	39	6	11	4	5	100	375
Offentlige funksjonærer	34	38	5	15	4	4	100	582
Private funksjonærer	24	38	5	20	10	3	100	644
Bønder/ fiskere	28	45	8	14	2	5	100	65
Selvstendige ellers	28	37	4	16	12	3	100	137
Studenter/ elever	21	45	8	17	7	3	100	173
Andre	37	28	7	9	7	13	100	76
Utdanning								
Grunnskole	33	33	7	11	7	10	100	315
Videregående skole	29	40	6	15	7	4	100	1200
Universitet/ høyskole	29	38	4	21	7	2	100	524
Kjønn								
Menn	31	41	4	15	7	2	100	1029
Kvinner	28	36	7	16	7	6	100	1023
Alder								
18-30 år	22	44	6	18	6	4	100	426
31-50 år	25	40	5	19	9	2	100	836
51-79 år	38	33	6	11	5	6	100	790
Region								
Oslofjord	28	38	4	16	10	4	100	651
Indre Østfold	31	38	6	14	5	6	100	338
Sørlandet	35	34	2	14	10	6	100	109
Vestlandet	30	38	7	17	6	3	100	548
Trøndelag	28	47	7	11	4	3	100	196
Nord-Norge	29	36	7	19	3	7	100	210
By/ Land								
Land	32	40	5	13	5	4	100	606
By	29	38	5	17	8	4	100	1256
Total	605	791	112	321	139	84		2052

Tabell A11. Spørsmål 34c: Her i Norge har vi kommet langt nok i å redusere økonomiske forskjeller

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	5	12	4	32	47		100	236
Arbeiderpartiet	7	20	3	39	32		100	357
Venstre	7	24	3	30	36		100	70
Kristelig Folkeparti	4	19	6	33	37	1	100	215
Senterpartiet	6	18	1	39	35		100	93
Høyre	11	30	4	29	25	0	100	428
Fremskrittspartiet	14	21	8	24	32	1	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	9	18	7	28	39	0	100	375
Offentlige funksjonærer	5	18	3	35	39	0	100	582
Private funksjonærer	9	25	5	33	28	0	100	644
Bønder/ fiskere	6	23	3	38	29		100	65
Selvstendige ellers	13	18	4	29	34	1	100	137
Studenter/ elever	9	24	6	31	31	1	100	173
Andre	7	13	8	24	47	1	100	76
Utdanning								
Grunnskole	6	18	5	30	41	1	100	315
Videregående skole	8	20	5	33	34	0	100	1200
Universitet/ høyskole	8	24	5	31	32		100	524
Kjønn								
Menn	10	23	5	31	31	0	100	1029
Kvinner	6	18	5	33	38	0	100	1023
Alder								
18-30 år	7	22	6	36	29	1	100	426
31-50 år	9	20	4	33	33	0	100	836
51-79 år	7	21	4	28	39	1	100	790
Region								
Oslofjord	8	23	4	33	32	0	100	651
Indre Østfold	10	20	4	30	36	0	100	338
Sørlandet	10	15	1	22	51	1	100	109
Vestlandet	8	22	6	34	30	0	100	548
Trøndelag	4	22	8	31	35	1	100	196
Nord-Norge	6	16	4	30	43	1	100	210
By/ Land								
Land	6	20	4	34	36	0	100	606
By	8	21	5	31	34	0	100	1256
Total	161	425	97	651	710	8		2052

Tabell A12. Spørsmål 34d: Flere private skoler er nødvendig for å øke kvaliteten på undervisningen

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	6	12	5	29	47	0	100	236
Arbeiderpartiet	10	14	2	33	40	1	100	357
Venstre	16	24	3	36	20	1	100	70
Kristelig Folkeparti	32	28	4	18	17	1	100	215
Senterpartiet	10	24	5	32	28	1	100	93
Høyre	34	37	3	14	11	0	100	428
Fremskrittspartiet	36	24	4	17	18	1	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	23	23	6	18	27	2	100	375
Offentlige funksjonærer	17	20	4	24	34	1	100	582
Private funksjonærer	22	29	3	25	21	1	100	644
Bønder/ fiskere	15	25	11	26	22	2	100	65
Selvstendige ellers	35	29	4	15	15	2	100	137
Studenter/ elever	21	20	4	29	25	1	100	173
Andre	33	18	4	20	22	3	100	76
Utdanning								
Grunnskole	23	25	6	19	24	3	100	315
Videregående skole	23	24	5	22	24	1	100	1200
Universitet/ høyskole	18	22	2	27	30	0	100	524
Kjønn								
Menn	24	24	4	23	23	1	100	1029
Kvinner	19	24	4	23	28	1	100	1023
Alder								
18-30 år	21	25	4	26	23	1	100	426
31-50 år	20	25	4	23	27	1	100	836
51-79 år	24	22	5	21	26	2	100	790
Region								
Oslofjord	26	24	3	21	26	1	100	651
Indre Østfold	18	20	6	27	27	2	100	338
Sørlandet	21	22	3	13	40	1	100	109
Vestlandet	22	27	5	23	23	1	100	548
Trøndelag	18	22	5	29	25	1	100	196
Nord-Norge	19	24	5	25	24	3	100	210
By/ Land								
Land	20	23	4	25	26	2	100	606
By	23	24	4	22	27	1	100	1256
Total	448	489	87	472	530	26		2052

Tabell A13. Spørsmål 34e: Innvandring utgjør en alvorlig trussel mot vår nasjonale egenart

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	6	11	3	20	61		100	236
Arbeiderpartiet	13	17	4	24	41	0	100	357
Venstre	6	7	4	31	50	1	100	70
Kristelig Folkeparti	12	21	7	30	30	0	100	215
Senterpartiet	11	23	6	32	27	1	100	93
Høyre	12	15	4	31	38		100	428
Fremskrittspartiet	32	32	8	21	6	1	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	27	24	5	23	19	1	100	375
Offentlige funksjonærer	11	16	4	26	42	1	100	582
Private funksjonærer	11	19	4	27	38		100	644
Bønder/ fiskere	15	23	8	29	25		100	65
Selvstendige ellers	18	22	7	20	34	1	100	137
Studenter/ elever	6	9	4	24	56	1	100	173
Andre	33	18	5	18	25		100	76
Utdanning								
Grunnskole	30	24	7	17	21	1	100	315
Videregående skole	15	20	5	27	32	1	100	1200
Universitet/ høyskole	6	10	2	26	55		100	524
Kjønn								
Menn	16	19	4	26	33	0	100	1029
Kvinner	14	17	5	24	39	1	100	1023
Alder								
18-30 år	9	13	4	26	47	0	100	426
31-50 år	10	17	3	27	42	0	100	836
51-79 år	24	23	6	23	24	1	100	790
Region								
Oslofjord	12	16	5	22	46	0	100	651
Indre Østfold	16	17	4	29	33	1	100	338
Sørlandet	13	18	5	25	39	1	100	109
Vestlandet	19	20	5	28	29	0	100	548
Trøndelag	14	16	4	29	37		100	196
Nord-Norge	18	27	6	21	27	1	100	210
By/ Land								
Land	16	23	5	28	27	1	100	606
By	15	16	4	24	41	0	100	1256
Total	310	377	96	517	742	10		2052

Tabell A14. Spørsmål 34f: For å trygge økonomisk vekst trenger vi fortsatt industriutbygging, selv om dette skulle komme i strid med naturverninteressene

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	10	29	7	33	20		100	236
Arbeiderpartiet	27	41	8	18	5	1	100	357
Venstre	10	34	4	30	21		100	70
Kristelig Folkeparti	15	40	10	24	10	1	100	215
Senterpartiet	22	34	6	26	11	1	100	93
Høyre	28	42	5	19	5	1	100	428
Fremskrittspartiet	36	39	6	12	5	1	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	31	41	8	13	6	2	100	375
Offentlige funksjonærer	19	33	7	27	13	2	100	582
Private funksjonærer	22	41	8	20	8	0	100	644
Bønder/ fiskere	29	29	5	26	9	2	100	65
Selvstendige ellers	29	31	7	19	12	2	100	137
Studenter/ elever	9	33	7	32	17	2	100	173
Andre	22	36	11	17	12	3	100	76
Utdanning								
Grunnskole	30	36	9	13	10	3	100	315
Videregående skole	23	38	8	21	9	2	100	1200
Universitet/ høyskole	17	35	6	29	13	0	100	524
Kjønn								
Menn	27	39	6	20	8	1	100	1029
Kvinner	18	35	9	24	12	2	100	1023
Alder								
18-30 år	11	35	9	30	14	2	100	426
31-50 år	20	37	7	25	10	1	100	836
51-79 år	31	38	8	14	7	2	100	790
Region								
Oslofjord	22	36	6	23	12	1	100	651
Indre Østfold	22	37	11	19	9	2	100	338
Sørlandet	22	33	5	27	12	2	100	109
Vestlandet	25	37	6	22	8	1	100	548
Trøndelag	15	44	11	18	12	1	100	196
Nord-Norge	24	34	8	22	9	4	100	210
By/ Land								
Land	25	37	7	22	7	1	100	606
By	22	36	8	22	11	1	100	1256
Total	460	755	158	446	204	29		2052

Tabell A15. Spørsmål 34g: Samboende homofile bør ha samme rettigheter som gifte

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	42	22	5	19	10	2	100	236
Arbeiderpartiet	36	20	4	16	22	2	100	357
Venstre	39	26	4	17	13	1	100	70
Kristelig Folkeparti	13	14	5	18	49	1	100	215
Senterpartiet	18	27	5	22	24	4	100	93
Høyre	31	22	4	16	26	1	100	428
Fremskrittspartiet	25	12	3	15	44	2	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	22	15	4	18	38	2	100	375
Offentlige funksjonærer	35	21	3	16	23	2	100	582
Private funksjonærer	31	21	5	16	26	2	100	644
Bønder/ fiskere	8	25	9	20	34	5	100	65
Selvstendige ellers	27	27	4	13	28	1	100	137
Studenter/ elever	40	24	4	15	16	1	100	173
Andre	29	8	8	18	30	7	100	76
Utdanning								
Grunnskole	24	15	5	14	37	4	100	315
Videregående skole	28	20	5	17	29	2	100	1200
Universitet/ høyskole	39	25	2	15	18	1	100	524
Kjønn								
Menn	26	20	4	18	31	2	100	1029
Kvinner	35	20	5	14	23	2	100	1023
Alder								
18-30 år	37	24	4	15	19	1	100	426
31-50 år	33	22	3	16	25	1	100	836
51-79 år	24	17	6	17	33	3	100	790
Region								
Oslofjord	39	21	3	13	22	2	100	651
Indre Østfold	30	17	7	15	28	3	100	338
Sørlandet	28	16	2	8	42	4	100	109
Vestlandet	23	20	4	20	31	2	100	548
Trøndelag	29	24	8	19	19	1	100	196
Nord-Norge	27	23	2	17	29	1	100	210
By/ Land								
Land	23	19	5	18	33	3	100	606
By	34	21	4	16	24	2	100	1256
Total	625	416	88	328	554	41		2052

Tabell A16. Spørsmål 34h: Vi bør redusere forsvarsutgiftene

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	21	26	6	23	20	3	100	236
Arbeiderpartiet	12	22	4	28	32	2	100	357
Venstre	11	17	3	29	36	4	100	70
Kristelig Folkeparti	7	11	2	31	46	2	100	215
Senterpartiet	10	14	2	28	44	2	100	93
Høyre	6	10	2	29	52	1	100	428
Fremskrittspartiet	8	11	3	22	54	1	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	11	13	3	26	45	1	100	375
Offentlige funksjonærer	12	18	3	27	37	3	100	582
Private funksjonærer	10	16	3	30	39	1	100	644
Bønder/ fiskere	8	11	3	26	49	3	100	65
Selvstendige ellers	14	12	4	25	45	1	100	137
Studenter/ elever	17	19	4	27	27	5	100	173
Andre	17	12	5	21	38	7	100	76
Utdanning								
Grunnskole	11	16	3	25	43	2	100	315
Videregående skole	11	14	3	28	42	2	100	1200
Universitet/ høyskole	14	20	3	28	31	2	100	524
Kjønn								
Menn	12	13	3	27	45	0	100	1029
Kvinner	11	19	4	28	34	4	100	1023
Alder								
18-30 år	17	21	5	27	27	3	100	426
31-50 år	12	16	2	31	37	2	100	836
51-79 år	9	13	3	24	49	2	100	790
Region								
Oslofjord	15	17	3	25	37	3	100	651
Indre Østfold	13	14	5	24	41	3	100	338
Sørlandet	9	13	1	20	55	2	100	109
Vestlandet	11	14	3	32	39	2	100	548
Trøndelag	12	20	4	30	33	1	100	196
Nord-Norge	7	16	3	30	42	2	100	210
By/ Land								
Land	9	12	4	29	44	3	100	606
By	13	17	3	27	38	2	100	1256
Total	244	322	66	566	807	47		2052

Tabell A17. Spørsmål 34i: I den nåværende økonomiske situasjonen er det rom for betydelige lettelser i skatter og avgifter

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	21	33	7	26	14	0	100	236
Arbeiderpartiet	20	41	5	22	12	1	100	357
Venstre	29	34	7	23	7		100	70
Kristelig Folkeparti	33	39	5	18	4	1	100	215
Senterpartiet	29	43	4	13	9	2	100	93
Høyre	47	42	2	5	4		100	428
Fremskrittspartiet	61	31	3	3	2		100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	45	33	5	9	7	2	100	375
Offentlige funksjonærer	28	38	5	19	9	1	100	582
Private funksjonærer	38	41	2	12	6	1	100	644
Bønder/ fiskere	29	37	11	14	8	2	100	65
Selvstendige ellers	43	31	5	12	8		100	137
Studenter/ elever	35	34	6	19	5	2	100	173
Andre	41	28	5	11	12	4	100	76
Utdanning								
Grunnskole	51	30	4	6	5	3	100	315
Videregående skole	38	38	5	12	6	1	100	1200
Universitet/ høyskole	24	36	4	24	12	0	100	524
Kjønn								
Menn	41	36	3	12	8	0	100	1029
Kvinner	32	38	6	16	7	2	100	1023
Alder								
18-30 år	39	33	4	17	6	1	100	426
31-50 år	34	39	3	15	8	1	100	836
51-79 år	37	36	6	12	8	1	100	790
Region								
Oslofjord	33	37	5	16	9	1	100	651
Indre Østfold	40	30	6	16	7	2	100	338
Sørlandet	34	44	1	15	6	1	100	109
Vestlandet	39	39	4	11	6	1	100	548
Trøndelag	29	36	7	16	11	2	100	196
Nord-Norge	40	36	4	12	6	1	100	210
By/ Land								
Land	36	36	4	14	7	2	100	606
By	36	36	4	15	8	1	100	1256
Total	743	753	92	289	149	26		2052

Tabell A18. Spørsmål 34j: Vi bør senke takten i olje og gassproduksjonen i Nordsjøen

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	23	35	8	22	7	6	100	236
Arbeiderpartiet	12	33	8	27	16	5	100	357
Venstre	17	41	6	26	7	3	100	70
Kristelig Folkeparti	16	40	7	18	10	9	100	215
Senterpartiet	18	43	5	19	10	4	100	93
Høyre	10	30	7	29	21	3	100	428
Fremskrittspartiet	11	29	8	29	19	5	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	17	31	8	24	17	3	100	375
Offentlige funksjonærer	14	37	7	21	13	7	100	582
Private funksjonærer	9	30	8	29	18	6	100	644
Bønder/ fiskere	18	48		22	9	3	100	65
Selvstendige ellers	21	34	7	19	17	2	100	137
Studenter/ elever	13	26	12	31	12	7	100	173
Andre	13	25	12	16	20	14	100	76
Utdanning								
Grunnskole	13	32	10	20	17	8	100	315
Videregående skole	14	32	8	26	15	5	100	1200
Universitet/ høyskole	14	36	6	23	16	5	100	524
Kjønn								
Menn	13	32	6	28	19	2	100	1029
Kvinner	14	34	10	21	12	9	100	1023
Alder								
18-30 år	10	31	11	30	13	6	100	426
31-50 år	13	32	7	27	17	5	100	836
51-79 år	16	35	7	19	16	6	100	790
Region								
Oslofjord	15	31	8	23	17	6	100	651
Indre Østfold	15	30	11	20	16	8	100	338
Sørlandet	15	35	4	22	20	5	100	109
Vestlandet	12	32	7	29	16	5	100	548
Trøndelag	14	39	10	22	12	3	100	196
Nord-Norge	13	37	7	27	11	6	100	210
By/ Land								
Land	15	34	8	23	14	7	100	606
By	14	31	7	26	17	5	100	1256
Total	280	671	158	502	323	118		2052

Tabell A19. Spørsmål 41a: Folk som meg kan nok stemme, men noe annet kan vi ikke gjøre for å innvirke på politikken

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	10	23	2	36	30	0	100	236
Arbeiderpartiet	18	28	2	30	21	0	100	357
Venstre	7	19	3	31	40		100	70
Kristelig Folkeparti	17	31	4	25	22	1	100	215
Senterpartiet	17	33	5	23	22		100	93
Høyre	13	23	3	33	29		100	428
Fremskrittspartiet	27	32	4	26	10	1	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	26	34	3	22	14	1	100	375
Offentlige funksjonærer	15	24	2	30	28	0	100	582
Private funksjonærer	13	26	3	32	25	1	100	644
Bønder/ fiskere	31	32		20	14	3	100	65
Selvstendige ellers	16	25	2	28	28	1	100	137
Studenter/ elever	10	30	2	31	26		100	173
Andre	28	29	11	16	9	8	100	76
Utdanning								
Grunnskole	28	34	3	19	13	3	100	315
Videregående skole	19	30	3	27	20	1	100	1200
Universitet/ høyskole	6	18	2	38	35	0	100	524
Kjønn								
Menn	16	30	3	29	22	1	100	1029
Kvinner	18	25	3	28	24	1	100	1023
Alder								
18-30 år	14	30	3	31	23	0	100	426
31-50 år	12	24	3	32	28	1	100	836
51-79 år	24	30	3	23	18	2	100	790
Region								
Oslofjord	16	24	2	31	26	1	100	651
Indre Østfold	21	28	4	26	20	1	100	338
Sørlandet	23	28		23	27		100	109
Vestlandet	18	30	3	27	21	1	100	548
Trøndelag	11	31	7	31	20		100	196
Nord-Norge	16	26	3	30	22	3	100	210
By/ Land								
Land	19	30	4	28	18	1	100	606
By	16	26	2	30	25	1	100	1256
Total	354	563	58	585	472	20		2052

Tabell A20. Spørsmål 41b: Storbyene bør få beholde betydelig mer av sine egne skatteinntekter enn de får i dag

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	11	28	8	31	14	7	100	236
Arbeiderpartiet	23	36	6	21	11	3	100	357
Venstre	23	29	10	24	7	7	100	70
Kristelig Folkeparti	12	31	9	27	12	10	100	215
Senterpartiet	3	22	9	33	28	5	100	93
Høyre	30	38	6	17	7	3	100	428
Fremskrittspartiet	24	39	6	16	12	4	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	19	32	6	22	15	6	100	375
Offentlige funksjonærer	19	30	7	23	14	7	100	582
Private funksjonærer	23	37	7	20	9	5	100	644
Bønder/ fiskere	9	22	6	35	22	6	100	65
Selvstendige ellers	30	29	9	15	11	5	100	137
Studenter/ elever	13	43	9	27	4	5	100	173
Andre	24	21	18	16	8	13	100	76
Utdanning								
Grunnskole	24	28	10	18	14	6	100	315
Videregående skole	20	33	7	21	12	7	100	1200
Universitet/ høyskole	19	37	6	25	9	4	100	524
Kjønn								
Menn	21	34	6	22	13	4	100	1029
Kvinner	19	32	9	21	10	8	100	1023
Alder								
18-30 år	15	41	7	23	8	6	100	426
31-50 år	19	31	7	24	13	6	100	836
51-79 år	25	31	8	18	12	6	100	790
Region								
Oslofjord	32	36	4	16	6	6	100	651
Indre Østfold	16	32	12	20	12	7	100	338
Sørlandet	17	32	9	18	14	9	100	109
Vestlandet	15	34	6	26	14	5	100	548
Trøndelag	19	32	12	22	12	4	100	196
Nord-Norge	9	24	9	33	19	7	100	210
By/ Land								
Land	12	28	9	26	18	8	100	606
By	25	36	6	18	9	6	100	1256
Total	414	680	152	446	236	124		2052

Tabell A21. Spørsmål 41c: Voldsforbrytere bør straffes langt hardere enn i dag

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	47	33	5	13	1	0	100	236
Arbeiderpartiet	64	26	3	5	1	1	100	357
Venstre	51	27	4	11	3	3	100	70
Kristelig Folkeparti	67	22	5	4	1	1	100	215
Senterpartiet	57	38	2	2		1	100	93
Høyre	74	22	1	2	1		100	428
Fremskrittspartiet	85	15	1				100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	76	18	2	3	1	1	100	375
Offentlige funksjonærer	60	27	3	7	2	1	100	582
Private funksjonærer	69	24	2	4	1	1	100	644
Bønder/ fiskere	60	31	6	2		2	100	65
Selvstendige ellers	70	21	2	4	1	1	100	137
Studenter/ elever	60	29	5	5	1	1	100	173
Andre	74	14	3	3	3	4	100	76
Utdanning								
Grunnskole	79	15	2	2	1	1	100	315
Videregående skole	72	22	2	2	1	1	100	1200
Universitet/ høyskole	47	34	4	11	2	1	100	524
Kjønn								
Menn	65	25	3	5	1	0	100	1029
Kvinner	68	23	3	4	1	2	100	1023
Alder								
18-30 år	66	25	3	4	2	1	100	426
31-50 år	64	27	3	5	1	1	100	836
51-79 år	70	20	2	5	1	1	100	790
Region								
Oslofjord	61	27	3	6	2	1	100	651
Indre Østfold	73	20	1	4	1	1	100	338
Sørlandet	76	18	1	5			100	109
Vestlandet	70	21	3	5	1	1	100	548
Trøndelag	59	33	4	4	1		100	196
Nord-Norge	70	24	2	2	0	1	100	210
By/ Land								
Land	68	23	4	3	1	1	100	606
By	66	24	2	5	1	1	100	1256
Total	1372	491	53	93	22	21		2052

Tabell A22. Spørsmål 41d: Flere statlige virksomheter bør flyttes ut i distriktene

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	42	42	6	7	2	1	100	236
Arbeiderpartiet	38	41	4	11	5	1	100	357
Venstre	51	30	6	6	7		100	70
Kristelig Folkeparti	45	35	6	8	3	3	100	215
Senterpartiet	68	29	1	1		1	100	93
Høyre	28	39	4	19	10	0	100	428
Fremskrittspartiet	45	35	6	10	2	1	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	50	32	5	9	2	1	100	375
Offentlige funksjonærer	42	37	4	9	5	3	100	582
Private funksjonærer	32	42	4	14	6	1	100	644
Bønder/ fiskere	62	35	2		2		100	65
Selvstendige ellers	45	29	5	11	7	3	100	137
Studenter/ elever	23	51	6	16	4	1	100	173
Andre	45	29	5	5	7	9	100	76
Utdanning								
Grunnskole	44	38	6	4	6	2	100	315
Videregående skole	41	37	4	11	5	2	100	1200
Universitet/ høyskole	33	41	5	14	6	2	100	524
Kjønn								
Menn	40	36	4	13	6	1	100	1029
Kvinner	38	40	6	9	4	3	100	1023
Alder								
18-30 år	28	46	5	12	6	3	100	426
31-50 år	37	40	4	12	5	2	100	836
51-79 år	48	33	5	8	5	1	100	790
Region								
Oslofjord	24	41	6	16	10	2	100	651
Indre Østfold	44	36	6	8	4	3	100	338
Sørlandet	48	38	1	6	6	2	100	109
Vestlandet	42	40	4	10	2	2	100	548
Trøndelag	44	40	4	10	2	1	100	196
Nord-Norge	62	29	1	4	1	2	100	210
By/ Land								
Land	51	36	3	6	2	2	100	606
By	34	39	5	13	6	2	100	1256
Total	808	785	95	220	102	42		2052

Tabell A23. Spørsmål 41e: Forskjellene i nordmenns økonomiske evne er fortsatt så store at myndighetene må se det som en hovedoppgave å minske dem

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	53	34	3	8	2	0	100	236
Arbeiderpartiet	45	37	4	11	3	1	100	357
Venstre	33	36	4	20	6	1	100	70
Kristelig Folkeparti	39	43	4	12	2	0	100	215
Senterpartiet	47	39		10	4		100	93
Høyre	19	32	5	27	17	0	100	428
Fremskrittspartiet	42	28	3	18	9		100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	47	35	2	9	5	2	100	375
Offentlige funksjonærer	42	34	4	14	5	1	100	582
Private funksjonærer	29	36	4	20	10	1	100	644
Bønder/ fiskere	42	42	3	9	5		100	65
Selvstendige ellers	36	32	1	18	12	1	100	137
Studenter/ elever	28	39	6	20	6	1	100	173
Andre	57	17	11	7	3	7	100	76
Utdanning								
Grunnskole	51	30	4	9	3	2	100	315
Videregående skole	38	36	3	14	7	1	100	1200
Universitet/ høyskole	29	33	5	23	10	0	100	524
Kjønn								
Menn	34	34	3	19	10	1	100	1029
Kvinner	42	34	5	12	5	1	100	1023
Alder								
18-30 år	29	41	5	18	6	2	100	426
31-50 år	34	35	3	18	8	1	100	836
51-79 år	46	30	4	12	7	1	100	790
Region								
Oslofjord	29	33	4	19	13	1	100	651
Indre Østfold	41	34	4	16	4	1	100	338
Sørlandet	54	24		13	9		100	109
Vestlandet	37	40	5	13	5	1	100	548
Trøndelag	44	36	3	14	3	1	100	196
Nord-Norge	48	29	4	13	4	3	100	210
By/ Land								
Land	44	34	3	13	5	0	100	606
By	35	34	4	17	9	1	100	1256
Total	776	706	80	320	147	23		2052

Tabell A24. Spørsmål 41f: Politikken er ofte så innviklet at alminnelige folk ikke kan sette seg inn i hva den dreier seg om

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	22	42	6	20	11		100	236
Arbeiderpartiet	27	42	4	18	9	0	100	357
Venstre	17	29	4	29	20	1	100	70
Kristelig Folkeparti	36	32	7	18	7		100	215
Senterpartiet	26	47	1	16	9	1	100	93
Høyre	20	36	3	26	14		100	428
Fremskrittspartiet	36	37	5	14	8		100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	40	40	4	10	6	1	100	375
Offentlige funksjonærer	24	35	3	23	14	1	100	582
Private funksjonærer	23	37	5	24	11	0	100	644
Bønder/ fiskere	25	48	2	18	8		100	65
Selvstendige ellers	31	36	2	20	10	1	100	137
Studenter/ elever	17	42	8	21	12		100	173
Andre	49	30	8	7	1	5	100	76
Utdanning								
Grunnskole	45	37	3	10	6	0	100	315
Videregående skole	29	38	4	19	8	1	100	1200
Universitet/ høyskole	13	36	4	28	19	0	100	524
Kjønn								
Menn	25	38	3	22	12	0	100	1029
Kvinner	30	37	5	18	9	1	100	1023
Alder								
18-30 år	21	39	6	21	13	0	100	426
31-50 år	19	41	5	23	12	1	100	836
51-79 år	40	33	3	16	8	1	100	790
Region								
Oslofjord	24	35	4	22	16	1	100	651
Indre Østfold	36	37	3	17	8	0	100	338
Sørlandet	32	40	1	18	8		100	109
Vestlandet	26	40	6	20	9	1	100	548
Trøndelag	25	42	5	21	7	1	100	196
Nord-Norge	30	37	4	19	9	1	100	210
By/ Land								
Land	33	38	3	16	8	1	100	606
By	25	36	4	22	12	1	100	1256
Total	563	770	85	405	217	12		2052

Tabell A25. Spørsmål 41g: Vi må fordele rikdommen jevnere slik at vi får større rettferdighet mellom rike og fattige land

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	56	34	4	6	0	0	100	236
Arbeiderpartiet	44	40	6	8	1	1	100	357
Venstre	44	44	6	4		1	100	70
Kristelig Folkeparti	54	35	6	4	0	1	100	215
Senterpartiet	37	47	4	10	2		100	93
Høyre	20	46	7	20	7	1	100	428
Fremskrittspartiet	22	36	11	22	8	1	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	41	35	5	14	5	1	100	375
Offentlige funksjonærer	46	36	6	8	3	1	100	582
Private funksjonærer	31	43	7	14	4	1	100	644
Bønder/ fiskere	37	46	3	12	2		100	65
Selvstendige ellers	36	37	7	12	7	1	100	137
Studenter/ elever	39	42	6	11	1	1	100	173
Andre	46	26	12	4	5	7	100	76
Utdanning								
Grunnskole	45	32	8	9	3	2	100	315
Videregående skole	35	41	6	13	4	2	100	1200
Universitet/ høyskole	44	37	6	10	2	0	100	524
Kjønn								
Menn	33	40	6	15	4	1	100	1029
Kvinner	44	37	6	8	3	2	100	1023
Alder								
18-30 år	36	39	6	13	4	1	100	426
31-50 år	34	41	5	15	3	2	100	836
51-79 år	45	36	7	8	3	1	100	790
Region								
Oslofjord	37	40	6	10	5	2	100	651
Indre Østfold	45	35	7	10	2	1	100	338
Sørlandet	51	32	2	6	6	4	100	109
Vestlandet	37	40	5	13	3	1	100	548
Trøndelag	36	41	7	13	3	1	100	196
Nord-Norge	37	36	8	15	2	2	100	210
By/ Land								
Land	40	39	6	11	3	1	100	606
By	39	38	6	11	4	2	100	1256
Total	796	793	125	238	73	27		2052

Tabell A26. Spørsmål 41h: Abort er den beste løsning hvis det er fare for alvorlig sykdom eller misdannelse hos barnet

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	20	26	11	30	11	3	100	236
Arbeiderpartiet	40	32	8	12	6	2	100	357
Venstre	21	31	11	27	9		100	70
Kristelig Folkeparti	17	23	8	27	21	4	100	215
Senterpartiet	28	44	3	14	5	5	100	93
Høyre	36	26	9	18	8	4	100	428
Fremskrittspartiet	43	32	8	8	4	5	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	37	27	9	12	9	5	100	375
Offentlige funksjonærer	30	28	8	20	11	2	100	582
Private funksjonærer	31	30	9	20	7	2	100	644
Bønder/ fiskere	32	37	3	11	3	14	100	65
Selvstendige ellers	45	23	4	17	7	5	100	137
Studenter/ elever	14	23	13	32	13	5	100	173
Andre	39	21	11	8	13	8	100	76
Utdanning								
Grunnskole	43	22	11	14	6	4	100	315
Videregående skole	32	30	9	16	9	4	100	1200
Universitet/ høyskole	24	28	6	28	11	3	100	524
Kjønn								
Menn	34	29	8	17	8	4	100	1029
Kvinner	29	27	9	20	11	4	100	1023
Alder								
18-30 år	17	28	9	26	14	5	100	426
31-50 år	26	32	8	20	10	4	100	836
51-79 år	45	23	9	13	6	3	100	790
Region								
Oslofjord	34	25	8	19	10	3	100	651
Indre Østfold	36	28	11	12	9	4	100	338
Sørlandet	29	21	11	20	13	6	100	109
Vestlandet	28	28	10	20	9	5	100	548
Trøndelag	29	37	6	20	8	1	100	196
Nord-Norge	30	30	7	21	9	4	100	210
By/ Land								
Land	33	28	8	17	11	4	100	606
By	32	28	9	19	8	4	100	1256
Total	651	571	178	381	193	78		2052

Tabell A27. Spørsmål 41: Ordningen med kontantstøtte bør fjernes

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	37	21	4	18	18	2	100	236
Arbeiderpartiet	39	20	4	17	18	3	100	357
Venstre	19	11	3	31	33	3	100	70
Kristelig Folkeparti	7	10	1	26	54	2	100	215
Senterpartiet	9	11	5	30	42	3	100	93
Høyre	32	19	3	22	22	2	100	428
Fremskrittspartiet	28	15	4	19	30	4	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	24	15	5	17	35	5	100	375
Offentlige funksjonærer	32	17	2	20	27	2	100	582
Private funksjonærer	30	16	4	24	23	3	100	644
Bønder/ fiskere	6	14	3	23	51	3	100	65
Selvstendige ellers	28	19	2	23	26	3	100	137
Studenter/ elever	14	18	5	28	34	2	100	173
Andre	18	9	11	17	34	11	100	76
Utdanning								
Grunnskole	22	16	7	22	30	4	100	315
Videregående skole	26	14	3	21	32	4	100	1200
Universitet/ høyskole	32	21	3	23	19	2	100	524
Kjønn								
Menn	25	17	4	23	29	3	100	1029
Kvinner	29	16	3	20	28	3	100	1023
Alder								
18-30 år	15	16	4	26	37	2	100	426
31-50 år	31	18	2	19	27	2	100	836
51-79 år	29	15	5	22	26	5	100	790
Region								
Oslofjord	32	19	4	18	23	4	100	651
Indre Østfold	24	12	5	24	32	3	100	338
Sørlandet	20	13	2	21	39	5	100	109
Vestlandet	24	15	3	23	32	3	100	548
Trøndelag	32	17	5	23	21	2	100	196
Nord-Norge	22	20	2	23	30	2	100	210
By/ Land								
Land	21	16	3	24	33	3	100	606
By	31	17	3	20	26	3	100	1256
Total	552	336	74	440	584	66		2052

Tabell A28. Spørsmål 41j: Vi bør fortsatt ha et forsvar basert på verneplikt

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	47	31	3	12	6	0	100	236
Arbeiderpartiet	63	26	1	7	3	1	100	357
Venstre	51	30	1	7	7	3	100	70
Kristelig Folkeparti	69	21	1	3	4	1	100	215
Senterpartiet	68	25	2		4	1	100	93
Høyre	63	23	1	8	5	0	100	428
Fremskrittspartiet	68	16	2	8	5		100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	71	17	1	6	5	1	100	375
Offentlige funksjonærer	60	25	2	8	4	2	100	582
Private funksjonærer	59	25	2	8	6	1	100	644
Bønder/ fiskere	71	25	2		2	2	100	65
Selvstendige ellers	61	19	1	10	9	1	100	137
Studenter/ elever	32	34	3	14	15	1	100	173
Andre	72	9	3	7	5	4	100	76
Utdanning								
Grunnskole	69	21	1	4	4	1	100	315
Videregående skole	61	22	1	8	7	1	100	1200
Universitet/ høyskole	51	29	4	11	4	1	100	524
Kjønn								
Menn	60	20	1	9	9	0	100	1029
Kvinner	60	26	2	6	3	2	100	1023
Alder								
18-30 år	38	29	4	12	15	1	100	426
31-50 år	57	26	1	10	5	1	100	836
51-79 år	75	18	2	3	2	1	100	790
Region								
Oslofjord	53	26	3	9	7	1	100	651
Indre Østfold	64	20	2	6	6	2	100	338
Sørlandet	73	10	1	6	8	1	100	109
Vestlandet	61	25	1	7	5	1	100	548
Trøndelag	56	29	3	8	5		100	196
Nord-Norge	70	18	1	8	3	1	100	210
By/ Land								
Land	65	22	2	4	6	1	100	606
By	59	23	2	9	6	1	100	1256
Total	1230	480	38	159	122	23		2052

Tabell A29. Spørsmål 44: Så ser vi på diskusjonen om adgang til abort. Vi har samlet noen av de standpunktene som blir hevdet i denne debatten. Hvilken av disse uttalelsene stemmer best med din egen mening?

	Aldri tillates	Bare hvis kvinnens liv eller helse er i fare	Hvis kvinnen på grunn av personlige forhold har meget vanskelig for å ta seg av barnet	Selvbestemt abort	Vet ikke	Alle	N
Parti							
Sosialistisk Venstreparti	1	10	17	71	1	100	236
Arbeiderpartiet	1	16	11	70	1	100	357
Venstre	1	10	20	67	1	100	70
Kristelig Folkeparti	5	52	12	30	1	100	215
Senterpartiet		17	23	59	1	100	93
Høyre	1	12	18	69	1	100	428
Fremskrittspartiet	1	26	22	51		100	170
Yrkesgruppe							
Arbeidere	2	27	17	51	2	100	375
Offentlige funksjonærer	2	19	15	63	1	100	582
Private funksjonærer	2	15	17	66	1	100	644
Bønder/ fiskere		25	22	51	3	100	65
Selvstendige ellers	2	16	20	60	2	100	137
Studenter/ elever	2	12	18	65	2	100	173
Andre	7	20	11	50	13	100	76
Utdanning							
Grunnskole	4	26	19	48	3	100	315
Videregående skole	2	19	18	60	2	100	1200
Universitet/ høyskole	1	13	14	71	1	100	524
Kjønn							
Menn	2	20	18	59	1	100	1029
Kvinner	2	17	15	63	3	100	1023
Alder							
18-30 år	3	10	20	65	1	100	426
31-50 år	1	15	14	69	2	100	836
51-79 år	2	27	18	50	2	100	790
Region							
Oslofjord	1	14	15	69	2	100	651
Indre Østfold	4	17	18	59	1	100	338
Sørlandet	3	29	22	45	1	100	109
Vestlandet	1	23	17	56	2	100	548
Trøndelag	1	17	13	68	1	100	196
Nord-Norge	1	20	20	53	5	100	210
By/ Land							
Land	2	23	17	56	2	100	606
By	2	16	17	63	2	100	1256
Total	39	382	344	1249	38		2052

Tabell A30. Spørsmål 45a: For å oppmuntre innsatsviljen til den enkelte, bør vi godta større lønnsforskjeller enn i dag

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	7	20	7	29	36	0	100	236
Arbeiderpartiet	10	26	5	25	34	0	100	357
Venstre	11	33	7	31	14	3	100	70
Kristelig Folkeparti	8	28	7	27	28	1	100	215
Senterpartiet	5	22	4	34	34		100	93
Høyre	31	31	3	20	15	0	100	428
Fremskrittspartiet	20	30	3	19	28		100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	9	23	5	26	35	2	100	375
Offentlige funksjonærer	11	27	5	25	32	1	100	582
Private funksjonærer	20	30	5	23	20	1	100	644
Bønder/ fiskere	11	26	5	23	35		100	65
Selvstendige ellers	28	26	4	19	23	1	100	137
Studenter/ elever	14	27	9	30	20	1	100	173
Andre	12	16	12	16	37	8	100	76
Utdanning								
Grunnskole	11	20	6	21	41	2	100	315
Videregående skole	14	27	6	25	27	1	100	1200
Universitet/ høyskole	19	31	4	24	21	1	100	524
Kjønn								
Menn	19	28	5	24	23	0	100	1029
Kvinner	11	26	5	24	32	2	100	1023
Alder								
18-30 år	13	28	7	28	23	1	100	426
31-50 år	17	27	5	26	24	1	100	836
51-79 år	13	25	5	21	34	2	100	790
Region								
Oslofjord	22	26	4	21	25	1	100	651
Indre Østfold	12	25	7	26	29	1	100	338
Sørlandet	15	29		19	36	1	100	109
Vestlandet	12	28	5	26	28	1	100	548
Trøndelag	9	24	10	29	28	1	100	196
Nord-Norge	10	27	5	26	30	2	100	210
By/ Land								
Land	10	25	5	28	31	1	100	606
By	17	27	6	23	26	1	100	1256
Total	308	544	109	500	566	25		2052

Tabell A31. Spørsmål 45b: I dårlige tider bør vi først og fremst sørge for arbeid til nordmenn

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	13	18	4	30	35	1	100	236
Arbeiderpartiet	26	20	3	29	22	0	100	357
Venstre	11	11	3	40	33	1	100	70
Kristelig Folkeparti	25	26	4	27	15	2	100	215
Senterpartiet	24	27	5	28	15	1	100	93
Høyre	21	23	5	29	22	0	100	428
Fremskrittspartiet	54	22	4	11	9	1	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	43	24	3	18	10	2	100	375
Offentlige funksjonærer	22	19	4	27	26	1	100	582
Private funksjonærer	21	20	4	30	23	1	100	644
Bønder/ fiskere	40	17	8	20	15		100	65
Selvstendige ellers	32	20	4	17	25	1	100	137
Studenter/ elever	17	26	6	31	18	1	100	173
Andre	47	14	4	16	9	9	100	76
Utdanning								
Grunnskole	48	22	4	14	10	2	100	315
Videregående skole	30	24	5	23	17	1	100	1200
Universitet/ høyskole	10	15	3	37	35	1	100	524
Kjønn								
Menn	28	23	4	24	20	1	100	1029
Kvinner	27	19	5	27	21	2	100	1023
Alder								
18-30 år	27	23	5	25	19	1	100	426
31-50 år	19	21	4	30	25	1	100	836
51-79 år	36	20	4	21	16	2	100	790
Region								
Oslofjord	24	14	4	27	28	2	100	651
Indre Østfold	32	20	4	22	20	2	100	338
Sørlandet	32	21		18	27	2	100	109
Vestlandet	30	26	4	24	14	1	100	548
Trøndelag	17	26	7	33	16	1	100	196
Nord-Norge	32	25	3	24	14	1	100	210
By/ Land								
Land	31	23	4	24	16	1	100	606
By	26	20	3	27	22	2	100	1256
Total	564	431	85	523	419	30		2052

Tabell A32. Spørsmål 45c: Vi bør satse på et samfunn med høy økonomisk vekst og produktivitet

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	20	37	8	25	7	1	100	236
Arbeiderpartiet	30	50	6	12	2		100	357
Venstre	16	43	9	24	9		100	70
Kristelig Folkeparti	29	43	8	16	3	0	100	215
Senterpartiet	20	41	8	24	5	2	100	93
Høyre	46	46	2	4	1		100	428
Fremskrittspartiet	49	41	3	6	1		100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	41	41	5	10	1	1	100	375
Offentlige funksjonærer	27	41	6	20	5	1	100	582
Private funksjonærer	37	48	5	7	2	1	100	644
Bønder/ fiskere	26	35	9	28		2	100	65
Selvstendige ellers	39	41	6	11	3	1	100	137
Studenter/ elever	24	47	12	13	2	2	100	173
Andre	46	26	9	5	3	11	100	76
Utdanning								
Grunnskole	41	42	6	9	1	2	100	315
Videregående skole	36	43	6	11	2	1	100	1200
Universitet/ høyskole	25	43	6	19	6	1	100	524
Kjønn								
Menn	38	43	4	13	2	0	100	1029
Kvinner	31	43	8	13	4	2	100	1023
Alder								
18-30 år	32	48	7	10	1	1	100	426
31-50 år	32	46	6	13	3	1	100	836
51-79 år	38	37	6	14	3	2	100	790
Region								
Oslofjord	38	39	5	14	3	1	100	651
Indre Østfold	33	43	9	12	2	1	100	338
Sørlandet	35	46	3	11	4	2	100	109
Vestlandet	35	46	5	11	2	1	100	548
Trøndelag	23	52	8	14	3	1	100	196
Nord-Norge	32	40	8	15	3	2	100	210
By/ Land								
Land	31	43	8	15	2	1	100	606
By	37	42	5	11	3	1	100	1256
Total	701	885	126	259	55	26		2052

Tabell A33. Spørsmål 45d: Flyktninger og innvandrere bør ha samme rett til sosialhjelp som nordmenn, selv om de ikke er norske statsborgere

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	42	33	6	14	5	1	100	236
Arbeiderpartiet	31	32	3	20	11	2	100	357
Venstre	40	39	4	14	3		100	70
Kristelig Folkeparti	31	33	4	17	13	2	100	215
Senterpartiet	24	33	8	24	11	1	100	93
Høyre	23	30	4	26	16	1	100	428
Fremskrittspartiet	16	21	6	28	29		100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	21	26	7	22	21	3	100	375
Offentlige funksjonærer	36	31	3	16	12	2	100	582
Private funksjonærer	25	32	4	24	14	1	100	644
Bønder/ fiskere	26	32	3	28	9	2	100	65
Selvstendige ellers	28	23	7	20	20	2	100	137
Studenter/ elever	33	34	8	16	8	2	100	173
Andre	30	26	3	18	16	7	100	76
Utdanning								
Grunnskole	26	26	6	17	22	3	100	315
Videregående skole	25	30	5	23	15	2	100	1200
Universitet/ høyskole	37	33	4	17	8	1	100	524
Kjønn								
Menn	26	28	4	23	17	1	100	1029
Kvinner	31	32	5	18	12	2	100	1023
Alder								
18-30 år	29	32	7	20	11	1	100	426
31-50 år	28	33	4	21	13	1	100	836
51-79 år	29	27	4	20	18	2	100	790
Region								
Oslofjord	31	29	5	18	16	2	100	651
Indre Østfold	28	30	7	18	17	0	100	338
Sørlandet	39	22	3	19	15	2	100	109
Vestlandet	26	33	4	23	13	1	100	548
Trøndelag	33	32	4	23	7	1	100	196
Nord-Norge	20	32	6	24	16	3	100	210
By/ Land								
Land	25	33	5	21	14	2	100	606
By	30	29	5	20	15	2	100	1256
Total	584	621	97	420	295	35		2052

Tabell A34 . Spørsmål 45e: Det er viktigere å bygge ut offentlige tjenester enn å sette ned skatten

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	53	31	4	8	4	1	100	236
Arbeiderpartiet	43	36	4	13	4	1	100	357
Venstre	19	36	9	24	7	6	100	70
Kristelig Folkeparti	27	37	8	18	8	1	100	215
Senterpartiet	38	35	5	13	9		100	93
Høyre	12	25	6	32	24	1	100	428
Fremskrittspartiet	16	21	5	27	31	1	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	30	27	8	18	16	2	100	375
Offentlige funksjonærer	36	30	6	16	10	2	100	582
Private funksjonærer	24	29	5	25	15	1	100	644
Bønder/ fiskere	23	43	12	15	6		100	65
Selvstendige ellers	27	28	6	22	15	2	100	137
Studenter/ elever	29	35	7	18	10	1	100	173
Andre	41	18	11	14	8	8	100	76
Utdanning								
Grunnskole	30	26	8	21	12	3	100	315
Videregående skole	28	31	7	19	13	1	100	1200
Universitet/ høyskole	33	27	4	22	12	2	100	524
Kjønn								
Menn	28	25	5	23	17	1	100	1029
Kvinner	32	34	8	16	8	2	100	1023
Alder								
18-30 år	26	34	8	19	13	1	100	426
31-50 år	29	29	6	22	14	1	100	836
51-79 år	33	28	7	18	12	3	100	790
Region								
Oslofjord	30	29	5	18	16	2	100	651
Indre Østfold	31	32	9	16	10	2	100	338
Sørlandet	33	31	1	15	19	1	100	109
Vestlandet	26	26	7	26	14	1	100	548
Trøndelag	35	34	6	18	6	1	100	196
Nord-Norge	31	29	8	21	7	4	100	210
By/ Land								
Land	31	31	7	19	10	2	100	606
By	30	29	6	20	14	2	100	1256
Total	611	602	133	407	263	36		2052

Tabell A35. Spørsmål 45f: Markedskreftene, dvs. tilbud og etterspørsel bør i større grad enn nå styre den økonomiske utviklingen

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	8	27	6	30	26	3	100	236
Arbeiderpartiet	9	40	6	25	16	5	100	357
Venstre	10	27	10	33	19	1	100	70
Kristelig Folkeparti	8	31	11	29	13	8	100	215
Senterpartiet	4	31	5	31	22	6	100	93
Høyre	18	50	8	16	4	4	100	428
Fremskrittspartiet	19	43	8	15	8	6	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	12	39	10	18	13	9	100	375
Offentlige funksjonærer	9	32	8	28	18	5	100	582
Private funksjonærer	15	45	8	20	8	4	100	644
Bønder/ fiskere	8	26	9	29	25	3	100	65
Selvstendige ellers	18	39	8	20	11	4	100	137
Studenter/ elever	9	43	9	22	12	6	100	173
Andre	13	21	13	13	12	28	100	76
Utdanning								
Grunnskole	12	36	12	18	10	12	100	315
Videregående skole	13	41	9	21	11	7	100	1200
Universitet/ høyskole	11	34	6	27	20	2	100	524
Kjønn								
Menn	15	40	7	21	14	3	100	1029
Kvinner	10	36	9	22	12	10	100	1023
Alder								
18-30 år	11	47	8	20	8	7	100	426
31-50 år	12	42	8	22	11	5	100	836
51-79 år	13	30	10	23	17	8	100	790
Region								
Oslofjord	17	37	7	21	13	6	100	651
Indre Østfold	12	38	10	19	14	7	100	338
Sørlandet	11	45	1	17	20	6	100	109
Vestlandet	10	39	10	23	12	6	100	548
Trøndelag	9	41	9	26	12	3	100	196
Nord-Norge	7	37	9	26	10	12	100	210
By/ Land								
Land	11	37	10	22	14	7	100	606
By	13	38	8	22	13	6	100	1256
Total	249	786	173	450	264	130		2052

Tabell A36. Spørsmål 45g: Politikere og byråkrater i Oslo forstår lite av det som skjer i bygde Norge

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	37	41	4	12	3	3	100	236
Arbeiderpartiet	40	37	3	12	4	3	100	357
Venstre	26	41	9	19	1	4	100	70
Kristelig Folkeparti	40	40	2	11	3	4	100	215
Senterpartiet	65	31	1	2	1		100	93
Høyre	32	36	6	17	4	5	100	428
Fremskrittspartiet	56	26	5	8	2	4	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	54	32	3	6	3	3	100	375
Offentlige funksjonærer	38	38	4	14	2	4	100	582
Private funksjonærer	34	39	4	14	3	5	100	644
Bønder/ fiskere	63	28	3	5		2	100	65
Selvstendige ellers	48	31	1	11	6	2	100	137
Studenter/ elever	27	40	9	13	2	9	100	173
Andre	50	22	12	5		11	100	76
Utdanning								
Grunnskole	54	28	4	7	3	4	100	315
Videregående skole	45	35	5	10	2	4	100	1200
Universitet/ høyskole	23	44	5	19	5	5	100	524
Kjønn								
Menn	40	37	4	13	3	3	100	1029
Kvinner	41	35	5	10	3	6	100	1023
Alder								
18-30 år	29	43	6	13	2	7	100	426
31-50 år	37	40	4	12	3	4	100	836
51-79 år	51	28	4	10	3	3	100	790
Region								
Oslofjord	29	36	6	17	4	8	100	651
Indre Østfold	45	36	5	9	3	3	100	338
Sørlandet	40	39	2	12	4	4	100	109
Vestlandet	46	36	4	9	2	3	100	548
Trøndelag	39	44	4	11	1	1	100	196
Nord-Norge	56	30	4	6	1	3	100	210
By/ Land								
Land	50	34	3	8	2	3	100	606
By	36	37	5	14	3	5	100	1256
Total	834	743	90	239	56	90		2052

Tabell A37. Spørsmål 45h: Globalisering representerer en trussel mot små staters selvråderett

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	28	45	6	11	3	8	100	236
Arbeiderpartiet	19	45	7	17	6	6	100	357
Venstre	23	47	6	11	9	4	100	70
Kristelig Folkeparti	22	49	5	11	4	9	100	215
Senterpartiet	38	44	4	5	3	5	100	93
Høyre	17	38	4	26	9	5	100	428
Fremskrittspartiet	21	46	7	11	5	11	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	28	42	6	11	5	8	100	375
Offentlige funksjonærer	21	42	5	16	5	10	100	582
Private funksjonærer	18	44	6	19	8	5	100	644
Bønder/ fiskere	25	58	5	5		8	100	65
Selvstendige ellers	28	40	8	10	5	8	100	137
Studenter/ elever	17	48	6	19	3	8	100	173
Andre	24	30	13	9	3	21	100	76
Utdanning								
Grunnskole	24	37	9	8	6	15	100	315
Videregående skole	21	46	6	14	5	8	100	1200
Universitet/ høyskole	21	41	5	23	6	5	100	524
Kjønn								
Menn	26	42	5	16	7	4	100	1029
Kvinner	17	44	7	15	5	12	100	1023
Alder								
18-30 år	15	45	6	20	5	9	100	426
31-50 år	21	45	5	17	6	5	100	836
51-79 år	26	40	7	11	6	11	100	790
Region								
Oslofjord	20	39	5	18	9	9	100	651
Indre Østfold	26	41	8	12	4	9	100	338
Sørlandet	29	39	6	11	5	11	100	109
Vestlandet	20	45	7	15	5	7	100	548
Trøndelag	21	55	6	13	3	3	100	196
Nord-Norge	20	46	4	15	5	10	100	210
By/ Land								
Land	25	47	6	11	3	7	100	606
By	20	41	6	17	7	8	100	1256
Total	445	884	127	314	116	166		2052

Tabell A38. Spørsmål 45i: Høyre inntekter burde beskattes hardere enn tilfellet er i dag

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	55	28	2	9	5	1	100	236
Arbeiderpartiet	47	35	2	12	4	0	100	357
Venstre	24	31	9	24	10	1	100	70
Kristelig Folkeparti	42	37	4	8	7	2	100	215
Senterpartiet	51	33	3	9	3	1	100	93
Høyre	23	27	4	22	24	0	100	428
Fremskrittspartiet	42	19	2	16	19	2	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	46	26	2	14	10	2	100	375
Offentlige funksjonærer	46	30	3	14	6	1	100	582
Private funksjonærer	32	29	3	17	18	1	100	644
Bønder/ fiskere	49	37		8	3	3	100	65
Selvstendige ellers	32	28	6	16	16	2	100	137
Studenter/ elever	28	32	3	21	13	2	100	173
Andre	49	21	8	8	5	9	100	76
Utdanning								
Grunnskole	53	23	3	10	9	3	100	315
Videregående skole	39	30	3	15	11	2	100	1200
Universitet/ høyskole	32	29	4	19	14	1	100	524
Kjønn								
Menn	37	27	3	19	14	1	100	1029
Kvinner	42	31	3	12	9	3	100	1023
Alder								
18-30 år	29	31	3	20	16	1	100	426
31-50 år	34	31	4	16	13	1	100	836
51-79 år	51	25	3	12	8	2	100	790
Region								
Oslofjord	33	27	3	18	17	2	100	651
Indre Østfold	47	26	4	14	8	1	100	338
Sørlandet	48	29	2	10	10	1	100	109
Vestlandet	37	32	3	15	10	2	100	548
Trøndelag	47	32	3	10	7	1	100	196
Nord-Norge	42	26	2	18	8	3	100	210
By/ Land								
Land	46	30	3	11	9	1	100	606
By	37	28	3	16	13	2	100	1256
Total	809	590	64	313	239	37		2052

Tabell A39. Spørsmål 45j: Kriminalitet forhindres bedre med forebygging og veiledning enn med hardere straffer

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	39	40	10	8	3	2	100	236
Arbeiderpartiet	29	40	9	14	6	1	100	357
Venstre	39	40	9	7	6		100	70
Kristelig Folkeparti	27	41	11	13	7	1	100	215
Senterpartiet	25	41	12	13	6	3	100	93
Høyre	21	37	12	21	7	1	100	428
Fremskrittspartiet	18	24	14	24	21	1	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	23	35	11	17	11	2	100	375
Offentlige funksjonærer	33	34	14	10	8	2	100	582
Private funksjonærer	24	38	10	18	7	2	100	644
Bønder/ fiskere	18	37	9	23	9	3	100	65
Selvstendige ellers	30	31	18	12	7	2	100	137
Studenter/ elever	31	33	9	18	8	1	100	173
Andre	28	17	14	12	17	12	100	76
Utdanning								
Grunnskole	26	29	13	15	13	3	100	315
Videregående skole	25	34	12	17	9	2	100	1200
Universitet/ høyskole	33	39	11	12	4	2	100	524
Kjønn								
Menn	24	36	10	18	10	1	100	1029
Kvinner	31	34	14	12	7	3	100	1023
Alder								
18-30 år	27	35	9	19	9	1	100	426
31-50 år	25	38	11	16	8	2	100	836
51-79 år	30	31	14	13	9	3	100	790
Region								
Oslofjord	32	34	10	15	7	2	100	651
Indre Østfold	29	37	12	13	7	2	100	338
Sørlandet	30	34	8	13	12	3	100	109
Vestlandet	22	34	14	18	11	2	100	548
Trøndelag	27	36	15	16	6	1	100	196
Nord-Norge	26	35	15	11	10	4	100	210
By/ Land								
Land	25	37	12	14	9	3	100	606
By	29	33	12	16	8	2	100	1256
Total	563	710	246	312	175	46		2052

Tabell A40. Spørsmål 80a: Vi bør redusere den statlige kontrollen over privat næringsliv

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	8	27	5	31	27	1	100	236
Arbeiderpartiet	5	32	7	31	22	3	100	357
Venstre	10	40	10	31	9		100	70
Kristelig Folkeparti	12	35	9	28	8	7	100	215
Senterpartiet	9	29	12	32	17	1	100	93
Høyre	26	43	4	19	7	0	100	428
Fremskrittspartiet	26	32	7	23	9	2	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	14	36	7	24	14	6	100	375
Offentlige funksjonærer	10	31	6	30	20	3	100	582
Private funksjonærer	18	38	7	23	13	2	100	644
Bønder/ fiskere	12	29	8	37	8	6	100	65
Selvstendige ellers	23	34	7	24	9	2	100	137
Studenter/ elever	13	35	12	25	12	2	100	173
Andre	9	29	14	13	12	22	100	76
Utdanning								
Grunnskole	14	36	11	18	14	7	100	315
Videregående skole	15	35	7	25	13	4	100	1200
Universitet/ høyskole	13	31	6	30	18	1	100	524
Kjønn								
Menn	17	35	7	26	14	2	100	1029
Kvinner	12	34	9	25	15	6	100	1023
Alder								
18-30 år	15	36	10	27	11	2	100	426
31-50 år	14	36	6	26	14	3	100	836
51-79 år	15	32	8	23	17	6	100	790
Region								
Oslofjord	16	35	6	24	17	3	100	651
Indre Østfold	12	33	10	25	15	5	100	338
Sørlandet	20	30	4	18	22	6	100	109
Vestlandet	16	35	8	27	12	3	100	548
Trøndelag	11	36	14	26	11	3	100	196
Nord-Norge	10	35	5	30	12	7	100	210
By/ Land								
Land	12	35	8	25	15	5	100	606
By	15	34	7	25	15	4	100	1256
Total	295	708	155	518	298	78		2052

Tabell A41. Spørsmål 80b: Full sysselsetting kan lettere trygges hvis staten får mer innflytelse over bankenes og bedriftenes virksomhet

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	15	36	8	28	7	7	100	236
Arbeiderpartiet	11	34	6	30	12	8	100	357
Venstre	3	14	6	51	21	4	100	70
Kristelig Folkeparti	6	29	9	31	15	10	100	215
Senterpartiet	13	26	6	37	10	9	100	93
Høyre	2	9	5	45	36	3	100	428
Fremskrittspartiet	6	23	8	32	24	7	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	13	25	10	32	13	8	100	375
Offentlige funksjonærer	10	27	6	33	14	10	100	582
Private funksjonærer	5	19	5	39	27	5	100	644
Bønder/ fiskere	2	23	12	42	12	9	100	65
Selvstendige ellers	5	18	9	29	34	4	100	137
Studenter/ elever	6	35	10	30	9	10	100	173
Andre	11	12	9	32	12	25	100	76
Utdanning								
Grunnskole	12	29	9	29	8	13	100	315
Videregående skole	7	23	8	34	19	8	100	1200
Universitet/ høyskole	7	21	5	38	23	6	100	524
Kjønn								
Menn	9	22	7	36	23	4	100	1029
Kvinner	7	25	8	33	14	13	100	1023
Alder								
18-30 år	6	31	8	35	12	8	100	426
31-50 år	6	22	6	39	21	6	100	836
51-79 år	11	22	8	29	20	11	100	790
Region								
Oslofjord	7	22	4	33	26	8	100	651
Indre Østfold	10	22	9	31	17	11	100	338
Sørlandet	11	22	6	29	23	8	100	109
Vestlandet	7	22	8	39	16	7	100	548
Trøndelag	7	31	14	33	11	5	100	196
Nord-Norge	8	28	7	37	10	10	100	210
By/ Land								
Land	9	27	8	33	14	8	100	606
By	7	22	7	35	21	8	100	1256
Total	164	480	151	704	381	172		2052

Tabell A42. Spørsmål 80c: Det legges for liten vekt på miljøvern i dagens Norge

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	28	44	4	18	4	1	100	236
Arbeiderpartiet	12	36	6	34	11	1	100	357
Venstre	29	41	3	21	6		100	70
Kristelig Folkeparti	16	35	5	33	9	1	100	215
Senterpartiet	16	35	5	32	11		100	93
Høyre	9	29	6	42	14		100	428
Fremskrittspartiet	11	21	12	32	23	1	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	14	28	8	32	15	2	100	375
Offentlige funksjonærer	20	36	3	30	10	2	100	582
Private funksjonærer	10	36	7	35	11	1	100	644
Bønder/ fiskere	8	34	9	35	11	3	100	65
Selvstendige ellers	15	27	7	30	19	1	100	137
Studenter/ elever	24	38	6	25	6	1	100	173
Andre	18	32	11	11	12	17	100	76
Utdanning								
Grunnskole	17	29	10	29	12	3	100	315
Videregående skole	14	31	7	34	12	2	100	1200
Universitet/ høyskole	18	43	3	26	9	1	100	524
Kjønn								
Menn	13	31	6	35	14	1	100	1029
Kvinner	18	36	6	27	9	3	100	1023
Alder								
18-30 år	18	38	7	29	8	0	100	426
31-50 år	14	36	6	31	11	2	100	836
51-79 år	15	29	7	32	14	3	100	790
Region								
Oslofjord	18	37	4	26	12	2	100	651
Indre Østfold	18	33	6	32	11	1	100	338
Sørlandet	19	31	4	27	17	3	100	109
Vestlandet	12	31	8	36	12	1	100	548
Trøndelag	11	36	9	35	8	2	100	196
Nord-Norge	13	32	6	32	12	5	100	210
By/ Land								
Land	14	34	6	33	12	2	100	606
By	15	35	6	30	12	2	100	1256
Total	313	694	128	637	238	42		2052

Tabell A43. Spørsmål 80d: Det er en borgeplikt å stemme ved valget

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	67	21	1	5	6		100	236
Arbeiderpartiet	78	16	1	1	3	0	100	357
Venstre	70	21	1	7			100	70
Kristelig Folkeparti	70	21		5	4	0	100	215
Senterpartiet	72	23		2	2	1	100	93
Høyre	70	23	1	3	3	0	100	428
Fremskrittspartiet	72	24	1	3	1		100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	62	22	2	6	6	2	100	375
Offentlige funksjonærer	70	19	1	4	4	1	100	582
Private funksjonærer	67	23	1	3	5	1	100	644
Bønder/ fiskere	66	22	2	3	5	3	100	65
Selvstendige ellers	66	18	2	6	7	1	100	137
Studenter/ elever	38	37	3	12	10	1	100	173
Andre	49	11	4	8	12	17	100	76
Utdanning								
Grunnskole	61	22	4	5	5	3	100	315
Videregående skole	62	23	1	6	7	2	100	1200
Universitet/ høyskole	71	20	1	4	3	1	100	524
Kjønn								
Menn	64	22	1	6	6	1	100	1029
Kvinner	64	21	2	5	5	3	100	1023
Alder								
18-30 år	42	32	3	11	12	0	100	426
31-50 år	64	23	1	5	5	2	100	836
51-79 år	76	15	2	3	2	3	100	790
Region								
Oslofjord	67	20	1	5	6	2	100	651
Indre Østfold	64	20	1	6	7	1	100	338
Sørlandet	73	18		1	6	2	100	109
Vestlandet	61	25	2	6	5	1	100	548
Trøndelag	60	25	4	5	5	2	100	196
Nord-Norge	61	23	1	5	5	4	100	210
By/ Land								
Land	64	21	1	7	5	1	100	606
By	66	21	2	5	5	2	100	1256
Total	1312	450	33	108	113	36		2052

Tabell A44. Spørsmål 80e: Vi bør satse på et samfunn med mer internasjonal orientering og med mindre vekt på grenser mellom folk og land

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	24	39	8	20	8	1	100	236
Arbeiderpartiet	25	39	7	20	6	3	100	357
Venstre	29	33	6	24	6	3	100	70
Kristelig Folkeparti	15	33	7	27	13	5	100	215
Senterpartiet	12	20	5	42	19	1	100	93
Høyre	27	43	6	18	5	1	100	428
Fremskrittspartiet	18	29	7	28	15	2	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	19	34	6	23	13	5	100	375
Offentlige funksjonærer	22	36	7	23	9	4	100	582
Private funksjonærer	24	40	7	20	7	3	100	644
Bønder/ fiskere	8	31	5	35	18	3	100	65
Selvstendige ellers	26	31	8	26	7	2	100	137
Studenter/ elever	25	42	7	17	8	2	100	173
Andre	16	25	11	16	11	22	100	76
Utdanning								
Grunnskole	18	35	7	22	10	9	100	315
Videregående skole	21	35	7	23	11	4	100	1200
Universitet/ høyskole	27	41	5	20	6	2	100	524
Kjønn								
Menn	25	38	6	21	9	2	100	1029
Kvinner	19	35	7	23	10	7	100	1023
Alder								
18-30 år	21	40	8	22	7	2	100	426
31-50 år	21	38	6	22	10	4	100	836
51-79 år	23	32	7	22	10	6	100	790
Region								
Oslofjord	28	37	6	18	7	5	100	651
Indre Østfold	23	34	5	22	12	4	100	338
Sørlandet	25	37	3	17	15	5	100	109
Vestlandet	17	37	8	24	10	3	100	548
Trøndelag	18	40	10	22	8	3	100	196
Nord-Norge	14	34	5	30	10	7	100	210
By/ Land								
Land	15	34	6	26	15	3	100	606
By	25	36	7	20	7	5	100	1256
Total	448	743	138	446	193	84		2052

Tabell A45. Spørsmål 80f: Vi bør satse på et samfunn der kristen verdier spiller en større rolle

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	7	24	5	31	32	1	100	236
Arbeiderpartiet	12	27	5	34	20	1	100	357
Venstre	16	27	11	29	16	1	100	70
Kristelig Folkeparti	59	21	6	11	2	0	100	215
Senterpartiet	18	33	9	30	10		100	93
Høyre	11	26	7	36	19	1	100	428
Fremskrittspartiet	24	26	9	22	19	1	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	21	23	8	28	17	3	100	375
Offentlige funksjonærer	20	24	7	30	17	2	100	582
Private funksjonærer	12	28	5	34	19	1	100	644
Bønder/ fiskere	22	38	6	18	11	5	100	65
Selvstendige ellers	22	24	7	20	24	2	100	137
Studenter/ elever	10	16	6	34	33	1	100	173
Andre	25	14	11	14	18	17	100	76
Utdanning								
Grunnskole	23	23	7	27	14	5	100	315
Videregående skole	17	25	7	30	20	2	100	1200
Universitet/ høyskole	15	25	6	31	22	1	100	524
Kjønn								
Menn	14	25	6	31	22	2	100	1029
Kvinner	20	24	7	28	17	3	100	1023
Alder								
18-30 år	10	18	6	36	29	1	100	426
31-50 år	12	24	6	33	23	2	100	836
51-79 år	27	28	7	22	11	4	100	790
Region								
Oslofjord	15	23	5	30	24	2	100	651
Indre Østfold	20	22	9	30	16	2	100	338
Sørlandet	31	14	5	27	22	2	100	109
Vestlandet	19	28	8	28	15	2	100	548
Trøndelag	9	27	8	31	23	2	100	196
Nord-Norge	16	27	4	30	17	6	100	210
By/ Land								
Land	21	27	8	26	16	2	100	606
By	16	23	6	31	21	3	100	1256
Total	355	501	136	607	401	52		2052

Tabell A46. Spørsmål 80g: De som sitter på Stortinget og bestemmer tar ikke mye hensyn til hva vanlige folk tror og mener.

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	8	39	8	38	5	1	100	236
Arbeiderpartiet	16	36	7	34	5	2	100	357
Venstre	10	27	6	49	9		100	70
Kristelig Folkeparti	20	35	8	31	3	3	100	215
Senterpartiet	16	41	8	33	2		100	93
Høyre	15	37	7	35	5	1	100	428
Fremskrittspartiet	36	34	11	14	4	1	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	26	42	10	15	3	2	100	375
Offentlige funksjonærer	15	33	7	38	5	2	100	582
Private funksjonærer	13	40	6	34	5	2	100	644
Bønder/ fiskere	31	29	3	32	2	3	100	65
Selvstendige ellers	23	33	6	32	4	1	100	137
Studenter/ elever	9	37	9	36	6	3	100	173
Andre	30	29	7	9	5	20	100	76
Utdanning								
Grunnskole	32	38	8	12	4	5	100	315
Videregående skole	19	40	7	28	3	3	100	1200
Universitet/ høyskole	8	29	7	48	7	1	100	524
Kjønn								
Menn	19	37	7	32	5	1	100	1029
Kvinner	17	37	8	30	4	4	100	1023
Alder								
18-30 år	12	40	8	33	5	2	100	426
31-50 år	12	37	7	36	5	3	100	836
51-79 år	27	35	7	24	4	3	100	790
Region								
Oslofjord	17	33	6	35	6	3	100	651
Indre Østfold	25	37	7	26	3	2	100	338
Sørlandet	17	38	5	28	8	5	100	109
Vestlandet	17	40	7	30	4	2	100	548
Trøndelag	11	37	10	34	5	3	100	196
Nord-Norge	18	40	9	27	0	5	100	210
By/ Land								
Land	21	39	8	27	2	3	100	606
By	16	36	7	33	5	3	100	1256
Total	363	757	149	634	92	57		2052

Tabell A47. Spørsmål 80h: En sterk offentlig skole er nødvendig for å sikre alle et likeverdig utdanningstilbud

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	77	20	1	0	1	0	100	236
Arbeiderpartiet	76	22	1	1	0	0	100	357
Venstre	61	29	4	4	1		100	70
Kristelig Folkeparti	56	31	5	6	1	1	100	215
Senterpartiet	71	26	1	1	1		100	93
Høyre	50	35	2	11	2		100	428
Fremskrittspartiet	59	28	3	6	3		100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	67	25	3	3	0	2	100	375
Offentlige funksjonærer	68	22	2	5	2	2	100	582
Private funksjonærer	59	32	2	5	2	1	100	644
Bønder/ fiskere	62	35				3	100	65
Selvstendige ellers	53	29	5	9	3	1	100	137
Studenter/ elever	53	36	1	9		1	100	173
Andre	62	13	1	3	3	18	100	76
Utdanning								
Grunnskole	63	28	2	3	0	3	100	315
Videregående skole	63	27	2	5	2	2	100	1200
Universitet/ høyskole	60	28	2	7	1	1	100	524
Kjønn								
Menn	60	29	3	6	2	1	100	1029
Kvinner	64	26	2	4	1	3	100	1023
Alder								
18-30 år	55	34	2	7	1	1	100	426
31-50 år	61	29	3	5	2	2	100	836
51-79 år	67	23	2	4	2	3	100	790
Region								
Oslofjord	62	27	1	7	1	2	100	651
Indre Østfold	69	22	3	3	2	1	100	338
Sørlandet	72	19	2	3	2	2	100	109
Vestlandet	57	32	3	5	1	1	100	548
Trøndelag	53	35	4	4	2	2	100	196
Nord-Norge	66	23	1	6	0	4	100	210
By/ Land								
Land	67	23	3	4	1	2	100	606
By	61	29	2	6	1	2	100	1256
Total	1271	561	48	104	29	39		2052

Tabell A48. Spørsmål 80i: Globalisering er helt nødvendig for å sikre økonomisk vekst

	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Alle	N
Parti								
Sosialistisk Venstreparti	12	43	9	19	9	8	100	236
Arbeiderpartiet	23	49	6	11	4	7	100	357
Venstre	21	41	7	20	7	3	100	70
Kristelig Folkeparti	16	48	9	13	6	8	100	215
Senterpartiet	11	34	11	25	10	10	100	93
Høyre	30	47	6	11	2	4	100	428
Fremskrittspartiet	22	48	11	9	4	6	100	170
Yrkesgruppe								
Arbeidere	23	44	7	12	5	8	100	375
Offentlige funksjonærer	19	43	8	14	6	10	100	582
Private funksjonærer	22	48	7	13	4	5	100	644
Bønder/ fiskere	12	38	8	28	6	8	100	65
Selvstendige ellers	19	47	11	14	4	5	100	137
Studenter/ elever	19	45	6	18	6	5	100	173
Andre	20	29	11	9	5	26	100	76
Utdanning								
Grunnskole	23	38	9	12	5	13	100	315
Videregående skole	20	46	8	13	4	8	100	1200
Universitet/ høyskole	20	46	5	16	7	5	100	524
Kjønn								
Menn	24	45	7	16	5	3	100	1029
Kvinner	18	44	9	11	5	13	100	1023
Alder								
18-30 år	19	47	8	15	4	7	100	426
31-50 år	20	47	7	15	5	6	100	836
51-79 år	22	40	9	12	5	11	100	790
Region								
Oslofjord	26	43	7	11	5	8	100	651
Indre Østfold	22	42	6	14	7	9	100	338
Sørlandet	25	42	6	9	6	11	100	109
Vestlandet	16	46	9	17	5	7	100	548
Trøndelag	15	53	10	16	3	3	100	196
Nord-Norge	18	45	9	15	3	10	100	210
By/ Land								
Land	18	42	8	17	5	9	100	606
By	23	45	7	13	5	8	100	1256
Total	425	916	157	285	103	166		2052

Tabell A49. Spørsmål 35: Verdi 0 uttrykker at miljøvernet ikke bør føres så langt at det går utover vår levestandard, mens verdien 10 uttrykker ønsket om at vi bør satse mye mer på miljøvern, selv om dette medfører en betydelig lavere levestandard for alle, inkludert deg selv. Hvor vil du plassere deg på denne skalaen?

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Vet ikke	Alle	Gjennomsnitt	N
Parti															
Sosialistisk Venstreparti	1	0	2	3	5	21	14	17	22	7	7		100	6,52	236
Arbeiderpartiet	2	0	3	6	7	36	14	16	10	2	3		100	5,62	357
Venstre				4	4	19	13	24	24	6	6		100	6,73	70
Kristelig Folkeparti	2	1	2	3	8	35	14	18	11	1	5		100	5,74	215
Senterpartiet	1		4	4	4	33	10	16	19	1	6		100	6,05	93
Høyre	2	1	3	7	13	35	14	15	8	1	3		100	5,38	428
Fremskrittspartiet	5	1	6	6	9	39	11	8	9	2	2		100	5,06	170
Yrkesgruppe															
Arbeidere	3	2	3	9	9	38	13	10	10	1	2	1	100	5,24	375
Offentlige funksjonærer	2	1	2	4	5	29	13	18	15	4	6	0	100	6,07	582
Private funksjonærer	3	1	3	5	11	31	14	16	11	1	3	0	100	5,51	644
Bønder/ fiskere	2		5	5	14	35	9	17	9		3	2	100	5,42	65
Selvstendige ellers	3		2	3	7	39	13	12	6	5	9	1	100	5,86	137
Studenter/ elever	1		2	7	10	25	13	21	12	3	5		100	5,90	173
Andre	7		4	5	3	36	11	13	8	3	7	5	100	5,49	76
Utdanning															
Grunnskole	4	1	4	9	10	38	10	9	8	1	3	2	100	5,06	315
Videregående skole	3	1	2	6	9	34	13	15	10	2	4	0	100	5,56	1200
Universitet/ høyskole	1		2	4	7	23	15	20	18	5	5	0	100	6,29	524
Kjønn															
Menn	3	0	3	7	10	31	14	17	10	1	3	0	100	5,49	1029
Kvinner	3	1	2	4	7	33	12	15	13	3	6	1	100	5,86	1023
Alder															
18-30 år	3	1	3	7	11	26	15	18	10	2	5		100	5,65	426
31-50 år	2	1	2	5	8	32	14	16	12	4	3	0	100	5,76	836
51-79 år	4	1	3	6	7	35	11	14	12	1	5	1	100	5,59	790
Region															
Oslofjord	3	1	2	5	8	28	15	18	12	3	5	1	100	5,78	651
Indre Østfold	2		2	5	6	33	14	15	15	2	6	0	100	5,95	338
Sørlandet	1	2	4	4	9	33	8	18	13	2	6		100	5,83	109
Vestlandet	3	1	3	5	11	34	14	13	10	2	4	1	100	5,46	548
Trøndelag	2	1	2	6	6	39	12	17	10	2	4		100	5,68	196
Nord-Norge	4	1	4	9	7	28	11	16	12	3	2	2	100	5,38	210
By/ Land															
Land	3	1	1	6	8	36	13	13	11	3	5	1	100	5,64	606
By	3	0	3	5	8	30	13	17	13	2	4	0	100	5,69	1256
Total	55	15	54	117	174	653	271	324	239	47	91	12		5,67	2052

Tabell A50. Spørsmål 36: Verdien 0 på skalaen gir uttrykk for standpunktet at vi bør gjøre det lettere for innvandrere å få adgang til Norge, mens verdien 10 uttrykker den oppfatning at antall innvandrere til Norge bør begrenses enda sterkere enn i dag. Hvor vil du plassere deg på denne skalaen?

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Vet ikke	Alle	Gjennomsnitt	N
Parti															
Sosialistisk Venstreparti	4	4	11	8	10	28	7	13	8	2	5		100	4,97	236
Arbeiderpartiet	2	1	3	7	7	28	10	12	17	4	11	0	100	6,11	357
Venstre	6		4	20	13	21	9	9	10	3	3	3	100	4,87	70
Kristelig Folkeparti	0	0	2	6	5	32	11	17	9	6	11	0	100	6,25	215
Senterpartiet			3	3	3	26	8	22	23	5	6	1	100	6,54	93
Høyre	1	2	3	7	7	24	11	13	12	5	14	0	100	6,19	428
Fremskrittspartiet			1	3	2	5	3	14	18	10	45		100	8,39	170
Yrkesgruppe															
Arbeidere	1	1	1	3	3	16	6	16	21	7	24	1	100	7,28	375
Offentlige funksjonærer	3	2	4	7	8	25	8	12	12	3	14	1	100	6,00	582
Private funksjonærer	1	2	4	7	7	25	11	12	13	6	14	0	100	6,21	644
Bønder/ fiskere				6	5	29	5	12	18	9	12	3	100	6,71	65
Selvstendige ellers	4	1	4	8	5	18	9	12	14	2	22	1	100	6,38	137
Studenter/ elever	5	2	9	10	9	25	8	10	11	3	6	1	100	5,17	173
Andre	5		3	4	1	24	7	11	12	1	29	4	100	6,77	76
Utdanning															
Grunnskole	1	1	1	3	4	20	6	11	16	7	28	2	100	7,23	315
Videregående skole	2	1	3	5	5	23	9	14	16	5	18	1	100	6,63	1200
Universitet/ høyskole	4	3	8	11	12	26	9	10	10	2	5	0	100	5,00	524
Kjønn															
Menn	2	1	3	7	6	21	9	13	16	4	16	0	100	6,37	1029
Kvinner	2	1	4	6	6	25	8	13	12	5	16	1	100	6,24	1023
Alder															
18-30 år	3	3	6	7	8	22	10	12	11	5	13	0	100	5,85	426
31-50 år	2	2	5	8	7	21	8	14	15	5	13	1	100	6,13	836
51-79 år	1	0	2	5	4	26	8	12	15	4	21	1	100	6,74	790
Region															
Oslofjord	3	2	5	8	7	25	8	10	12	4	15	1	100	5,95	651
Indre Østfold	2	1	2	6	6	23	10	13	15	5	16	1	100	6,45	338
Sørlandet	1		6	6	7	23	11	17	13	1	14		100	6,13	109
Vestlandet	2	1	3	6	6	21	7	15	13	6	19	1	100	6,60	548
Trøndelag	2	1	5	7	6	28	10	12	14	6	10		100	6,01	196
Nord-Norge	1	1	4	3	8	18	6	10	22	5	20	2	100	6,79	210
By/ Land															
Land	1	1	2	6	5	22	7	15	17	6	17	1	100	6,66	606
By	3	2	4	7	7	24	9	12	13	5	16	1	100	6,15	1256
Total	43	28	79	131	132	473	171	258	292	98	332	15		6,3	2052

Tabell A51. Spørsmål 37: Hvor vil du plassere deg på en skala fra 0 til 10 der 0 betyr at kristendomsundervisningen bør være obligatorisk i grunnskolen, mens 10 betyr at kristendomsundervisningen bør være frivillig i grunnskolen?

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Vet ikke	Alle	Gjennomsnitt	N
Parti															
Sosialistisk Venstreparti	11	4	3	8	6	16	3	3	11	4	31		100	6,15	236
Arbeiderpartiet	22	5	5	7	7	15	4	5	8	3	19		100	4,78	357
Venstre	14	4	3	10	1	21	1	3	11	3	27		100	5,70	70
Kristelig Folkeparti	43	9	11	6	4	8	4	4	4	1	6	0	100	2,59	215
Senterpartiet	19	8	12	16	5	20	2	2	6	1	8		100	3,68	93
Høyre	17	6	7	9	5	14	3	6	8	1	21	0	100	4,97	428
Fremskrittspartiet	27	4	4	10	6	18	4	3	7	1	17		100	4,28	170
Yrkesgruppe															
Arbeidere	25	5	6	6	5	16	2	3	7	3	21	1	100	4,65	375
Offentlige funksjonærer	21	5	6	10	5	16	4	4	7	2	20	0	100	4,65	582
Private funksjonærer	19	4	7	9	7	14	4	6	8	2	20	0	100	4,89	644
Bønder/ fiskere	31	9	8	11	5	12		3	6		14	2	100	3,52	65
Selvstendige ellers	25	8	5	5	1	13	2	4	4	2	29	1	100	4,92	137
Studenter/ elever	8	3	8	9	3	13	3	8	11	5	31		100	6,34	173
Andre	32	11		5		11	4	4	3	3	28	1	100	4,57	76
Utdanning															
Grunnskole	25	8	6	5	5	11	5	4	6	2	21	1	100	4,55	315
Videregående skole	23	5	6	9	4	15	3	5	6	2	21	0	100	4,73	1200
Universitet/ høyskole	15	4	6	9	7	16	4	3	10	2	23	0	100	5,29	524
Kjønn															
Menn	19	5	6	8	5	15	3	4	9	2	24	0	100	5,14	1029
Kvinner	24	6	6	9	5	14	3	5	6	3	19	1	100	4,56	1023
Alder															
18-30 år	9	2	5	9	6	15	4	7	9	4	31		100	6,19	426
31-50 år	19	4	7	8	5	15	4	5	8	2	23	0	100	5,06	836
51-79 år	30	7	6	9	4	14	3	3	6	2	15	1	100	3,90	790
Region															
Oslofjord	15	4	6	9	5	14	4	4	10	2	27	1	100	5,57	651
Indre Østfold	23	6	8	7	2	14	2	6	7	3	23		100	4,80	338
Sørlandet	33	5	5	4	4	18		4	4	1	24		100	4,33	109
Vestlandet	26	5	6	9	7	15	4	5	6	2	14	1	100	4,18	548
Trøndelag	21	5	6	8	6	17	3	4	5	4	23		100	4,92	196
Nord-Norge	17	10	6	11	4	15	4	4	9	2	18	1	100	4,67	210
By/ Land															
Land	25	7	7	8	4	14	3	5	6	2	18	1	100	4,35	606
By	20	5	6	8	5	14	3	4	8	3	23	0	100	5,05	1256
Total	434	106	127	173	99	302	68	94	148	48	444	9		4,85	2052

Tabell A52. Spørsmål 38: Hvor vil du plassere deg på en skala fra 0 til 10 der 0 betyr at sentrale myndigheter tar for lite hensyn til utkant-Norge, mens 10 betyr at sentrale myndigheter tar for mye hensyn til utkant-Norge?

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Vet ikke	Alle	Gjennomsnitt	N
Parti															
Sosialistisk Venstreparti	15	5	14	20	11	26	1	3	2	1	0	2	100	3,31	236
Arbeiderpartiet	14	5	8	14	15	29	6	3	3	1	1	1	100	3,74	357
Venstre	11	4	13	20	7	19	10	6	3	1	4	1	100	3,96	70
Kristelig Folkeparti	19	7	12	16	13	25	2	2	1		1	2	100	3,10	215
Senterpartiet	43	12	18	14	5	4	2	1					100	1,54	93
Høyre	8	4	8	13	10	28	6	8	8	2	5	0	100	4,55	428
Fremskrittspartiet	17	2	11	12	8	34	3	5	3	2	4		100	3,88	170
Yrkesgruppe															
Arbeidere	22	8	13	15	8	22	4	3	4	0	1	1	100	3,09	375
Offentlige funksjonærer	15	5	13	14	12	24	5	3	4	1	2	2	100	3,61	582
Private funksjonærer	11	4	7	16	12	29	5	7	5	1	3	0	100	4,13	644
Bønder/ fiskere	35	9	23	11	6	6	2	5		2		2	100	2,02	65
Selvstendige ellers	16	7	10	9	5	35	2	5	6	1	1	2	100	3,75	137
Studenter/ elever	6	4	13	14	13	31	3	4	2	2	2	5	100	4,03	173
Andre	26	3	11	13	7	22	7	1		1	3	7	100	3,08	76
Utdanning															
Grunnskole	20	7	10	13	9	26	3	4	3	1	3	2	100	3,41	315
Videregående skole	17	6	11	15	10	25	4	4	4	1	2	2	100	3,51	1200
Universitet/ høyskole	8	4	12	15	13	27	5	6	6	1	2	1	100	4,12	524
Kjønn															
Menn	16	6	12	14	10	23	5	6	5	1	2	0	100	3,68	1029
Kvinner	15	5	10	14	11	29	3	3	4	1	2	3	100	3,63	1023
Alder															
18-30 år	9	5	12	14	13	28	4	6	3	2	2	3	100	3,96	426
31-50 år	13	5	12	14	11	25	5	5	5	1	2	1	100	3,80	836
51-79 år	21	6	10	15	9	24	3	4	3	1	2	2	100	3,34	790
Region															
Oslofjord	6	2	7	11	10	34	7	8	7	1	5	2	100	4,83	651
Indre Østfold	19	4	12	15	9	28	3	4	2	1	1	1	100	3,39	338
Sørlandet	14	7	15	10	12	26	4	7	5			1	100	3,56	109
Vestlandet	19	6	12	15	12	23	4	2	3	1	1	1	100	3,26	548
Trøndelag	21	10	12	20	10	19	3	3	2	1	1		100	2,89	196
Nord-Norge	24	12	20	19	11	7	1	2	1	0		2	100	2,28	210
By/ Land															
Land	26	8	15	17	9	15	2	3	2	1	1	1	100	2,68	606
By	10	4	9	13	11	31	5	5	5	1	3	2	100	4,15	1256
Total	314	113	230	295	217	526	87	93	83	18	42	34		3,65	2052

Tabell A53. Spørsmål 39: Nå gjelder det spørsmålet om norsk medlemskap i EU. Verdien null på skalaen uttrykker ønsket om at Norge absolutt ikke bør bli medlem av EU, mens verdien ti uttrykker at Norge absolutt bør bli medlem av EU. Hvor vil du plassere deg på denne skalaen?

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Vet ikke	Alle	Gjennomsnitt	N
Parti															
Sosialistisk Venstreparti	32	6	9	8	7	18	4	4	5	1	6	0	100	3,30	236
Arbeiderpartiet	14	3	6	7	4	18	4	8	14	3	18	1	100	5,52	357
Venstre	20	10	7	4	4	10	7	7	16	4	10		100	4,61	70
Kristelig Folkeparti	38	7	9	8	9	16	2	4	3	1	2	1	100	2,62	215
Senterpartiet	71	9	8	8	1	2			2				100	0,78	93
Høyre	8	1	3	3	5	10	7	9	18	6	29		100	6,82	428
Fremskrittspartiet	28	2	6	3	6	19	6	7	9	2	13		100	4,44	170
Yrkesgruppe															
Arbeidere	32	5	7	4	4	17	2	6	8	1	12	1	100	3,90	375
Offentlige funksjonærer	25	4	7	5	6	15	5	7	9	3	13	1	100	4,40	582
Private funksjonærer	15	4	5	6	6	15	5	7	14	4	18	1	100	5,37	644
Bønder/ fiskere	62	3	8	5	5	9	2		2		5	2	100	1,67	65
Selvstendige ellers	24	3	4	5	4	15	5	5	14	2	18	1	100	5,00	137
Studenter/ elever	20	5	10	8	9	14	5	7	9	2	8	3	100	4,23	173
Andre	29	7	4	8		18	3	3	4	4	12	9	100	3,86	76
Utdanning															
Grunnskole	35	4	5	4	4	15	3	5	8	2	12	3	100	3,86	315
Videregående skole	25	4	6	6	5	16	4	6	10	2	15	2	100	4,51	1200
Universitet/ høyskole	17	4	9	6	6	13	6	9	12	4	13	1	100	4,98	524
Kjønn															
Menn	21	4	6	6	4	15	5	8	13	3	16	0	100	5,00	1029
Kvinner	27	5	7	5	7	16	4	5	8	2	12	3	100	4,06	1023
Alder															
18-30 år	21	5	9	7	8	15	6	6	9	2	8	3	100	4,19	426
31-50 år	21	4	7	6	5	17	4	7	10	2	15	1	100	4,73	836
51-79 år	29	3	5	5	3	14	3	5	11	3	16	2	100	4,52	790
Region															
Oslofjord	17	3	6	6	5	14	4	8	11	5	20	2	100	5,41	651
Indre Østfold	28	4	7	4	4	19	3	5	11	1	12	2	100	4,21	338
Sørlandet	34	3	7	6	1	16	6	3	12	2	11		100	3,95	109
Vestlandet	24	4	6	6	8	16	4	7	9	2	13	1	100	4,43	548
Trøndelag	24	6	7	6	5	16	4	8	10	4	10		100	4,31	196
Nord-Norge	36	10	8	4	5	12	3	5	8	0	7	2	100	3,18	210
By/ Land															
Land	36	5	6	6	6	15	3	5	6	1	9	1	100	3,44	606
By	19	4	6	5	5	15	5	7	12	3	17	2	100	5,10	1256
Total	497	86	133	116	107	315	84	131	207	57	287	32		4,54	2052

Tabell A54. Spørsmål 40: Så gjelder det ditt syn på tempoet i samfunnsutviklingen. Hvor vil du plassere deg på en skala fra 0 til 10, der 0 betyr at endringene i dagens samfunn skjer alt for raskt, mens 10 betyr at raske endringer er helt nødvendig for å hindre stagnasjon?

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Vet ikke	Alle	Gjennomsnitt	N
Parti															
Sosialistisk Venstreparti	3	2	5	11	9	34	8	13	10	2	3		100	5,17	236
Arbeiderpartiet	4	1	4	8	10	31	9	15	12	1	5	1	100	5,47	357
Venstre	4	3	1	1	13	27	11	19	10		10		100	5,76	70
Kristelig Folkeparti	8	3	4	13	8	33	6	12	7	1	5	0	100	4,81	215
Senterpartiet	9	5	10	15	11	27	8	8	8		1		100	4,16	93
Høyre	2	0	3	5	7	24	11	15	17	4	12	0	100	6,31	428
Fremskrittspartiet	2	1	5	10	8	31	5	14	17	1	6		100	5,64	170
Yrkesgruppe															
Arbeidere	6	1	6	10	8	33	6	11	9	1	8	1	100	5,18	375
Offentlige funksjonærer	5	2	5	10	8	31	7	13	10	1	6	2	100	5,21	582
Private funksjonærer	1	1	3	8	8	25	10	16	16	4	9	0	100	6,06	644
Bønder/ fiskere	6	8	6	12	15	28	11	5	5		2	3	100	4,19	65
Selvstendige ellers	7	2	7	6	8	23	10	11	15	2	8	1	100	5,40	137
Studenter/ elever	2	1	2	4	7	33	13	15	10	4	9	1	100	6,03	173
Andre	14	3	3	9	8	29	5	8	8		5	8	100	4,50	76
Utdanning															
Grunnskole	7	2	5	11	8	29	8	9	8	1	8	3	100	4,99	315
Videregående skole	5	2	4	9	8	29	9	13	12	2	7	1	100	5,47	1200
Universitet/ høyskole	2	1	3	7	8	30	8	16	14	3	7	1	100	5,86	524
Kjønn															
Menn	3	1	4	7	8	27	8	15	13	2	9	0	100	5,81	1029
Kvinner	6	2	4	10	8	31	9	11	10	2	5	2	100	5,18	1023
Alder															
18-30 år	3	0	2	5	6	31	12	13	13	3	11	1	100	6,05	426
31-50 år	2	1	5	8	8	27	9	17	12	2	8	1	100	5,71	836
51-79 år	7	2	4	11	9	30	7	9	11	1	5	2	100	4,98	790
Region															
Oslofjord	3	1	3	6	7	29	8	14	14	3	9	2	100	5,93	651
Indre Østfold	7	2	6	9	7	28	11	9	11	1	8	1	100	5,27	338
Sørlandet	6	1	5	14	6	28	8	7	17	1	7		100	5,37	109
Vestlandet	3	1	3	9	10	32	9	14	10	2	7	1	100	5,47	548
Trøndelag	9	2	6	12	7	23	6	16	9	4	6		100	5,07	196
Nord-Norge	3	3	8	10	9	29	6	13	11	1	4	3	100	5,12	210
By/ Land															
Land	7	2	6	10	8	30	9	12	9	1	5	1	100	5,00	606
By	3	1	3	8	8	29	9	13	13	3	8	1	100	5,73	1256
Total	89	33	86	176	166	597	175	267	241	43	153	26		5,5	2052

Tabell A55. Spørsmål 70: La oss tenke oss at det i morgen skulle holdes ny folkeavstemning om norsk medlemskap i EU, ville du da stemme for eller mot?

	For	Mot	Ville ikke stemme	Vet ikke	Alle	N
Parti						
Sosialistisk Venstreparti	20	69	3	8	100	236
Arbeiderpartiet	49	41	4	6	100	357
Venstre	44	53	3	3	100	70
Kristelig Folkeparti	14	78	3	5	100	215
Senterpartiet	3	96	1	1	100	93
Høyre	70	25	3	3	100	428
Fremskrittspartiet	37	55	4	4	100	170
Yrkesgruppe						
Arbeidere	30	60	5	5	100	375
Offentlige funksjonærer	37	51	4	8	100	582
Private funksjonærer	48	45	3	5	100	644
Bønder/ fiskere	8	85	3	5	100	65
Selvstendige ellers	49	45	4	2	100	137
Studenter/ elever	32	54	6	8	100	173
Andre	18	51	5	25	100	76
Utdanning						
Grunnskole	27	59	5	9	100	315
Videregående skole	38	52	5	5	100	1200
Universitet/ høyskole	45	46	2	8	100	524
Kjønn						
Menn	45	47	4	4	100	1029
Kvinner	31	56	4	9	100	1023
Alder						
18-30 år	35	54	5	6	100	426
31-50 år	38	51	3	7	100	836
51-79 år	39	51	4	6	100	790
Region						
Oslofjord	48	43	3	6	100	651
Indre Østfold	32	54	6	8	100	338
Sørlandet	31	54	4	11	100	109
Vestlandet	37	54	3	5	100	548
Trøndelag	37	54	5	5	100	196
Nord-Norge	22	66	3	9	100	210
By/ Land						
Land	26	66	4	5	100	606
By	45	44	3	8	100	1256
Total	779	1061	79	133		2052

Tabell A56. Spørsmål 66: Som nevnt snakkes det om venstresiden og høyresiden i politikken. Hvor vil du plassere deg selv på en skala fra 0 til 10 der 0 betyr venstresiden og 10 betyr høyresiden?

	Venstresiden					Høyresiden					Vet ikke	Alle	Gjennomsnitt	N	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9					10
Parti															
Sosialistisk Venstreparti	3	3	18	30	24	14	6	1	0			2	100	3,43	236
Arbeiderpartiet	3	2	6	17	26	27	8	5	3		1	2	100	4,27	357
Venstre			1	7	9	31	21	24	6				100	5,60	70
Kristelig Folkeparti	2		0	2	5	33	17	24	10	1	1	5	100	5,91	215
Senterpartiet			1	9	26	40	18	2	1		2	1	100	4,90	93
Høyre				0	1	8	15	36	25	7	6	1	100	7,23	428
Fremskrittspartiet	1		1	2	2	11	12	25	28	8	8	4	100	7,16	170
Yrkesgruppe															
Arbeidere	2	1	5	9	10	30	9	14	8	1	4	7	100	5,25	375
Offentlige funksjonærer	1	2	6	12	14	20	12	13	10	2	3	4	100	5,22	582
Private funksjonærer	0	1	3	8	10	17	13	23	14	5	2	3	100	5,98	644
Bønder/ fiskere			5	5	15	31	20	8	6		3	8	100	5,33	65
Selvstendige ellers	1	1	1	5	6	22	14	24	17	2	5	2	100	6,22	137
Studenter/ elever	1	2	6	17	15	18	14	15	5	1		5	100	4,84	173
Andre	9	1	1	4	4	24	7	11	8		7	25	100	5,23	76
Utdanning															
Grunnskole	3	1	6	8	10	26	9	12	10	3	5	7	100	5,41	315
Videregående skole	1	1	3	9	12	23	12	17	11	3	3	6	100	5,57	1200
Universitet/ høyskole	1	2	6	13	12	15	14	19	10	3	2	2	100	5,41	524
Kjønn															
Menn	2	1	4	9	11	19	13	20	12	3	3	3	100	5,64	1029
Kvinner	1	2	5	10	12	24	11	14	10	3	3	7	100	5,37	1023
Alder															
18-30 år	1	1	4	12	12	22	13	17	8	3	1	7	100	5,30	426
31-50 år	1	1	5	9	13	18	12	20	12	2	2	4	100	5,54	836
51-79 år	2	1	4	9	10	25	12	13	11	3	5	5	100	5,59	790
Region															
Oslofjord	1	1	4	9	11	18	13	19	13	4	4	4	100	5,76	651
Indre Østfold	3	1	6	10	14	23	14	12	9	3	1	5	100	5,09	338
Sørlandet	1		4	9	6	17	14	21	13	5	1	9	100	5,85	109
Vestlandet	1	1	3	7	12	24	12	19	12	2	2	4	100	5,63	548
Trøndelag		1	8	14	11	28	9	13	6	2	5	4	100	5,18	196
Nord-Norge	1	3	3	14	12	19	10	15	7	1	4	10	100	5,19	210
By/ Land															
Land	2	1	5	9	14	27	12	13	9	2	2	5	100	5,25	606
By	1	1	4	10	11	18	12	18	13	3	3	5	100	5,63	1256
Total	1	1	4	10	12	21	12	17	11	3	3	5			2052

Tabell A57. Materialisme - postmaterialisme Indeksen er basert på spørsmål 71

	Ren postmaterialist	Blandet	Ren materialist	Alle	N
Parti					
Sosialistisk Venstreparti	24	62	14	100	233
Arbeiderpartiet	11	68	21	100	351
Venstre	26	71	3	100	69
Kristelig Folkeparti	8	74	18	100	213
Senterpartiet	17	62	20	100	93
Høyre	8	68	24	100	426
Fremskrittspartiet	4	69	27	100	169
Yrkesgruppe					
Arbeidere	8	65	27	100	368
Offentlige funksjonærer	14	68	18	100	572
Private funksjonærer	11	68	20	100	638
Bønder/ fiskere	8	66	26	100	61
Selvstendige ellers	12	68	20	100	131
Studenter/ elever	18	70	11	100	168
Andre	11	54	34	100	61
Utdanning					
Grunnskole	7	67	26	100	300
Videregående skole	9	69	22	100	1172
Universitet/ høyskole	21	65	14	100	515
Kjønn					
Menn	12	66	22	100	1014
Kvinner	12	69	19	100	985
Alder					
18-30 år	15	68	18	100	420
31-50 år	15	66	20	100	818
51-79 år	7	69	23	100	761
Region					
Oslofjord	15	65	20	100	633
Indre Østfold	8	68	24	100	333
Sørlandet	9	72	19	100	106
Vestlandet	9	70	21	100	540
Trøndelag	15	69	16	100	191
Nord-Norge	14	66	20	100	196
By/ Land					
Land	10	69	21	100	591
By	13	67	21	100	1221
Total	239	1348	412		1999

Tabeller fra undersøkelsen før valget

Tabell A58. Spørsmål 13: Noen mener at Norges hjelp til fattige land, de såkalte utviklingslandene, bør skjæres ned, mens andre mener at den bør opprettholdes som nå eller eventuelt økes. Hvordan ser du på det, mener du at norsk u-hjelp bør skjæres ned, at den bør opprettholdes som nå, eller mener du den bør økes?

	Bør skjæres ned	Opprettholdes som nå	Bør økes	Andre svar	Vet ikke	Alle	N
Parti							
Sosialistisk Venstreparti	15	58	25	2		100	220
Arbeiderpartiet	18	67	14	1	0	100	323
Venstre	6	63	26	5		100	65
Kristelig Folkeparti	16	58	24	2	1	100	197
Senterpartiet	19	67	8	6		100	84
Høyre	30	61	6	3	0	100	398
Fremskrittspartiet	52	41	4	3		100	154
Yrkesgruppe							
Arbeidere	35	53	9	2	1	100	396
Offentlige funksjonærer	21	60	17	2	0	100	579
Private funksjonærer	23	61	12	3	0	100	675
Bønder/ fiskere	28	60	12			100	68
Selvstendige ellers	38	45	14	3	1	100	146
Studenter/ elever	11	60	28	1	1	100	187
Andre	31	49	8	1	10	100	86
Utdanning							
Grunnskole	38	50	10	1	1	100	328
Videregående skole	27	58	11	3	1	100	1265
Universitet/ høyskole	12	61	24	2	0	100	527
Kjønn							
Menn	26	56	15	3	0	100	1059
Kvinner	24	59	14	2	1	100	1078
Alder							
18-30 år	20	56	22	2	0	100	460
31-50 år	24	60	13	2	1	100	865
51-79 år	29	55	11	3	1	100	812
Region							
Oslofjord	22	58	17	2	1	100	683
Indre Østfold	30	55	10	4	1	100	362
Sørlandet	20	61	16	2	1	100	124
Vestlandet	26	57	14	2	1	100	567
Trøndelag	26	57	16	1	1	100	194
Nord-Norge	27	62	9	1	0	100	207
By/ Land							
Land	26	59	12	2	0	100	624
By	24	57	15	2	1	100	1321
Total	537	1229	303	50	18		2137

Tabell A59. Spørsmål 14: La oss se nærmere på omfanget av alle våre trygder. Noen mener at vi etter hvert har fått mer enn nok av trygder, at vi bør søke å begrense dem i fremtiden, mens andre hevder at vi bør opprettholde våre trygdeordninger, og om nødvendig bygge dem videre ut. Hva er din mening? Synes du at det i fremtiden bør bli mindre av trygder, bør de opprettholdes som de er nå, eller bør de bygges videre ut?

	Bør bli mindre	Opprettholdes som de er nå		Bygges videre ut	Andre svar	Vet ikke	N
Parti							
Sosialistisk Venstreparti	5	62	32	2		100	220
Arbeiderpartiet	6	65	28	1	0	100	323
Venstre	11	69	17	3		100	65
Kristelig Folkeparti	9	64	22	4	1	100	197
Senterpartiet	11	73	10	7		100	84
Høyre	21	58	17	3	0	100	398
Fremskrittspartiet	15	55	27	3		100	154
Yrkesgruppe							
Arbeidere	5	61	31	3	1	100	396
Offentlige funksjonærer	10	63	23	3	1	100	579
Private funksjonærer	15	60	22	3	0	100	675
Bønder/ fiskere	12	68	16	4		100	68
Selvstendige ellers	20	47	27	5	1	100	146
Studenter/ elever	10	60	27	2	1	100	187
Andre		49	41	3	7	100	86
Utdanning							
Grunnskole	9	54	33	4	1	100	328
Videregående skole	10	60	26	3	1	100	1265
Universitet/ høyskole	14	63	18	3	1	100	527
Kjønn							
Menn	14	60	22	2	1	100	1059
Kvinner	8	60	28	4	1	100	1078
Alder							
18-30 år	11	59	27	1	1	100	460
31-50 år	13	61	22	3	1	100	865
51-79 år	9	59	28	4	1	100	812
Region							
Oslofjord	13	57	25	3	2	100	683
Indre Østfold	11	60	26	3	1	100	362
Sørlandet	10	58	28	2	2	100	124
Vestlandet	9	63	24	4	1	100	567
Trøndelag	9	62	26	4		100	194
Nord-Norge	12	64	24	1		100	207
By/ Land							
Land	11	60	26	3		100	624
By	11	60	25	3	1	100	1321
Total	234	1283	537	63	20		2137

Tabell A60. Spørsmål 15: Mener du at våre trygder misbrukes i stor grad, at de misbrukes en del, eller at de misbrukes svært lite?

	Misbrukes i stor grad	Misbrukes en del	Misbrukes svært lite	Vet ikke	Alle	N
Parti						
Sosialistisk Venstreparti	10	64	24	1	100	220
Arbeiderpartiet	9	66	24	1	100	323
Venstre	12	63	22	3	100	65
Kristelig Folkeparti	11	69	18	2	100	197
Senterpartiet	15	68	17		100	84
Høyre	24	64	11	2	100	398
Fremskrittspartiet	25	62	12	1	100	154
Yrkesgruppe						
Arbeidere	21	64	12	2	100	396
Offentlige funksjonærer	11	66	21	1	100	579
Private funksjonærer	19	67	13	1	100	675
Bønder/ fiskere	22	65	12	1	100	68
Selvstendige ellers	31	52	16	1	100	146
Studenter/ elever	15	64	19	2	100	187
Andre	10	44	33	13	100	86
Utdanning						
Grunnskole	20	58	18	4	100	328
Videregående skole	18	66	14	2	100	1265
Universitet/ høyskole	13	63	23	1	100	527
Kjønn						
Menn	21	61	16	1	100	1059
Kvinner	13	67	17	3	100	1078
Alder						
18-30 år	18	65	16	2	100	460
31-50 år	17	65	16	1	100	865
51-79 år	17	63	18	2	100	812
Region						
Oslofjord	18	62	17	3	100	683
Indre Østfold	19	64	16	2	100	362
Sørlandet	19	63	18		100	124
Vestlandet	16	65	17	1	100	567
Trøndelag	12	68	19	1	100	194
Nord-Norge	20	68	11	1	100	207
By/ Land						
Land	17	66	16	1	100	624
By	17	63	18	2	100	1321
Total	371	1371	356	39		2137

Tabell A61. Spørsmål 16: Her i landet har som kjent myndighetene satt i verk tiltak for å regulere bruken av alkohol. Hvordan ser du på disse reglene, synes du reglene er for strenge, eller er de ikke strenge nok

	Reglene er for strenge	Passe	Ikke strenge nok	Vet ikke	Alle	N
Parti						
Sosialistisk Venstreparti	36	50	14	0	100	220
Arbeiderpartiet	40	46	14	0	100	323
Venstre	32	55	11	2	100	65
Kristelig Folkeparti	19	42	38	1	100	197
Senterpartiet	30	54	15	1	100	84
Høyre	60	33	7	1	100	398
Fremskrittspartiet	53	33	12	1	100	154
Yrkesgruppe						
Arbeidere	41	39	19	1	100	396
Offentlige funksjonærer	34	50	16	1	100	579
Private funksjonærer	53	37	10	0	100	675
Bønder/ fiskere	28	43	26	3	100	68
Selvstendige ellers	45	37	18	1	100	146
Studenter/ elever	54	35	9	2	100	187
Andre	31	26	36	7	100	86
Utdanning						
Grunnskole	36	34	29	2	100	328
Videregående skole	46	40	14	1	100	1265
Universitet/ høyskole	43	47	9	1	100	527
Kjønn						
Menn	52	36	11	0	100	1059
Kvinner	35	44	19	1	100	1078
Alder						
18-30 år	58	33	8	0	100	460
31-50 år	46	43	10	1	100	865
51-79 år	33	42	24	1	100	812
Region						
Oslofjord	49	38	12	1	100	683
Indre Østfold	39	43	16	1	100	362
Sørlandet	40	40	19		100	124
Vestlandet	42	42	15	1	100	567
Trøndelag	45	40	14	1	100	194
Nord-Norge	38	40	22		100	207
By/ Land						
Land	37	44	19	0	100	624
By	45	40	14	1	100	1321
Total	930	864	323	20		2137

Spørreskjema

Spørreskjema med frekvensfordelinger. Undersøkelsen etter valget⁴

Dette er andre og siste del av valgundersøkelsen 2001. Spørsmålene denne gangen vil i stor grad handle om selve valgkampen, men du vil nok kjenne igjen noen av spørsmålene fra første runde. Vi ber deg svare så godt du kan på både disse og de andre spørsmålene.

SPM.1 **Når du ser tilbake på valget nå i høst, vil du si at du personlig brydde deg mye om hvilket parti eller hvilke partier som vant valget, brydde du deg en del om det eller spilte det liten rolle for deg personlig?**

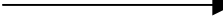
1	29	BRYDDE MEG MYE OM DET
2	55	BRYDDE MEG EN DEL OM DET
3	16	DET SPILTE LITEN ROLLE
8	-	VET IKKE

SPM.2 **Vi vil gjerne høre om du har deltatt i politiske diskusjoner eller samtaler foran valget i år. Hvor ofte pratet du om valget i familien eller med venner og bekjente. Vil du si omtrent ...**

1	24	Daglig
2	46	Et par ganger i uken
3	22	Mer sjelden
4	8	Aldri
8	-	VET IKKE

Vi vil nå stille noen spørsmål som dreier seg om årets valgkamp.
La oss først se på avisene.

SPM.3A Hvilken avis vil du si var din viktigste informasjonskilde om valget? Vi tenker her også på avisenes nettutgaver.
SOM VIKTIGSTE AVIS MENER VI DEN AVISEN IO LESTE OFTEST OG MEST GRUNDIG.

8 VIKTIGSTE AVIS: 8
8 VET IKKE/

SPM.3B Hvilken avis vil du si var din nest viktigste informasjonskilde om valget? VI TENKER OGSÅ HER PÅ AVISENES NETTUTGAVER.

8 NEST VIKTIGSTE AVIS:
8 VET IKKE/ BARE EN AVIS

SPM.4 **La oss se på (viktigste avis - fritekst fra spm 3A). Hvor god informasjon syns du denne avisen ga om de enkelte partienes politikk? Ga den...**

1	☐	Svært god informasjon
2	☐	Nokså god informasjon
3	☐	VERKEN GOD ELLER DÅRLIG
4	☐	Nokså dårlig informasjon
5	☐	Svært dårlig informasjon
8	☐	VET IKKE

⁴ For spørsmål der data ikke er frigitt er det ikke oppgitt frekvenser.

SPM.5 **Synes du dekningen av valget i (viktigste avis - fritekst fra spm 3A) stort sett gav en balansert framstilling av de enkelte partiene eller ble enkelte partier favorisert på bekostning av andre?**

1	☐	STORT SETT BALANSERT	—————▶	8
2	☐	ENKELTE PARTIER FAVORISERT		
8	☐	VET IKKE	—————▶	8

SPM.6 **Hvilket eller hvilke partier ble favorisert? IO KAN NEVNE FLERE PARTIER**

- 1 RØD VALGALLIANSE (RV)
- 2 SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)
- 3 DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)
- 4 VENSTRE (V)
- 5 KRISTELIG FOLKEPARTI (KrF)
- 6 SENTERPARTIET (SP)
- 8 HØYRE (H)
- 9 FREMSKRITTSPARTIET (FRP)
- 10 ANDRE PARTIER/ LISTER
- 11 INGEN PARTIER
- 99 VET IKKE

SPM.7 **Hvilket eller hvilke partier gikk det utover? IO KAN NEVNE FLERE PARTIER**

- 1 RØD VALGALLIANSE (RV)
- 2 SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)
- 3 DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)
- 4 VENSTRE (V)
- 5 KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)
- 6 SENTERPARTIET (SP)
- 8 HØYRE (H)
- 9 FREMSKRITTSPARTIET (FRP)
- 10 ANDRE PARTIER LISTER
- 11 INGEN PARTIER
- 99 VET IKKE

Valgkampen ble også viet stor oppmerksomhet i fjernsynet både av NRK og TV2. La oss først se på NRKs dekning av valgkampen.

SPM.8 **NRK TV sendte fire folkemøter ledet av Anne Grosvold og Jon Gelius. Hvor mange av disse debattprogrammene så du?**

1	☐	Ett
2	☐	To
3	☐	Tre
4	☐	Fire
5	☐	Ingen
8	☐	VET IKKE

SPM.9 **Valgkampen ble også dekket i nyhetssendinger og andre aktualitetsprogrammer i NRK TV. Hvor ofte så du innslag om valgkampen i disse sendingene, vil du si...**

1	☐	Omtrent hver dag
2	☐	To-tre ganger i uken
3	☐	Mer sjelden
4	☐	Aldri
8	☐	VET IKKE

HVIS IO IKKE HAR SETT NOEN VALGPROGRAM PÅ NRK SKAL IKKE SPM.10-13 STILLES.

SPM.10 **Hvor god informasjon syns du NRK TVs valgprogrammer sett under ett ga om de enkelte partienes politikk? Ga den...
HER ER VI UTE ETTER IOs HELHETSINNTRYKK.**

1	☐	Svært god informasjon
2	☐	Nokså god informasjon
3	☐	VERKEN GOD ELLER DÅRLIG
4	☐	Nokså dårlig informasjon
5	☐	Svært dårlig informasjon
8	☐	VET IKKE

SPM.11 **Synes du valgsendingene i NRK stort sett gav en balansert framstilling av de enkelte partiene eller ble enkelte partier favorisert på bekostning av andre?**

1	☐	STORT SETT BALANSERT	—————▶	14
2	☐	ENKELTE PARTIER FAVORISERT		
8	☐	VET IKKE	—————▶	14

SPM.12 Hvilket eller hvilke partier ble favorisert? IO KAN NEVNE FLERE PARTIER

- 1 RØD VALGALLIANSE (RV)
- 2 SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)
- 3 DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)
- 4 VENSTRE (V)
- 5 KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)
- 6 SENTERPARTIET (SP)
- 8 HØYRE (H)
- 9 FREMSKRITTPARTIET (FRP)
- 10 ANDRE PARTIER/LISTER
- 11 INGEN PARTIER
- 99 VET IKKE

SPM.13 Hvilket eller hvilke partier gikk det utover? IO KAN NEVNE FLERE PARTIER

- 1 RØD VALGALLIANSE (RV)
- 2 SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)
- 3 DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)
- 4 VENSTRE (V)
- 5 KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)
- 6 SENTERPARTIET (SP)
- 8 HØYRE (H)
- 9 FREMSKRITTPARTIET (FRP)
- 10 ANDRE PARTIER/LISTER
- 11 INGEN PARTIER
- 99 VET IKKE

La oss nå se på TV2s dekning av valgkampen.

SPM.14 **TV2 sendte fire programmer i serien Holmgang, ledet av Oddvar Stenstrøm, i forbindelse med valgkampen. Hvor mange av disse debattprogrammene så du?**

1	☐	Ett
2	☐	To
3	☐	Tre
4	☐	Fire
5	☐	Ingen
8	☐	VET IKKE

SPM.15 **Valgkampen ble også dekket i nyhetssendinger og andre aktualitetsprogrammer i TV2. Hvor ofte så du innslag om valgkampen i disse sendingene, vil du si...**

1	☐	Omtrent hver dag
2	☐	To-tre ganger i uken
3	☐	Mer sjelden
4	☐	Aldri
8	☐	VET IKKE

HVIS IO IKKE HAR SETT NOEN VALGPROGRAM PÅ TV2 SKAL IKKE SPM.16-19 STILLES.

SPM.16 **Hvor god informasjon synes du TV2s valgprogrammer sett under ett ga om de enkelte partienes politikk? Ga den...**

1	☐	Svært god informasjon
2	☐	Nokså god informasjon
3	☐	VERKEN GOD ELLER DÅRLIG
4	☐	Nokså dårlig informasjon
5	☐	Svært dårlig informasjon
8	☐	VET IKKE

SPM.17 **Synes du valgsendingene i TV2 stort sett gav en balansert framstilling av de enkelte partiene, eller ble enkelte partier favorisert på bekostning av andre?**

1	☐	STORT SETT BALANSERT	—————▶ 20
2	☐	ENKELTE FAVORISERT	
8	☐	VET IKKE	—————▶ 20

SPM.18 **Hvilket eller hvilke partier ble favorisert? IO KAN NEVNE FLERE PARTIER**

- 1 RØD VALGALLIANSE (RV)
- 2 SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)
- 3 DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)
- 4 VENSTRE (V)
- 5 KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)
- 6 SENTERPARTIET (SP)
- 8 HØYRE (H)
- 9 FREMSKRITTPARTIET (FRP)
- 10 ANDRE PARTIER/LISTER
- 11 INGEN PARTIER
- 99 VET IKKE

SPM.19 **Hvilket eller hvilke partier gikk det utover? IO KAN NEVNE FLERE PARTIER**

- 1 RØD VALGALLIANSE (RV)
- 2 SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)
- 3 DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)
- 4 VENSTRE (V)
- 5 KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)
- 6 SENTERPARTIET (SP)
- 8 HØYRE (H)
- 9 FREMSKRITTPARTIET (FRP)
- 10 ANDRE PARTIER/LISTER
- 11 INGEN PARTIER
- 99 VET IKKE

SPM.20 **Som vanlig ble valgkampen avsluttet med partilederdebatten på NRK fredag før valget. Så du...**

- 1 Hele debatten
- 2 Mer enn halvparten av debatten
- 3 Mindre enn halvparten
- 4 Ikke noe av debatten —————▶ 24
- 8 VET IKKE/ HUSKER IKKE —————▶ 24

SPM.21 **Kan du nevne en eller flere partiledere som etter din mening gjorde det spesielt godt i denne debatten? KRYSS AV HVILKEN ELLER HVILKE.**

- 1 KRISTIN HALVORSEN
- 2 JENS STOLTENBERG
- 3 LARS SPONHEIM
- 4 THORBJØRN JAGLAND
- 5 ODD ROGER ENOKSEN
- 6 VALGERD SVARSTAD HAUGLAND
- 7 JAN PETERSEN
- 8 CARL I. HAGEN
- 9 ANDRE, SPESIFISER
- 10 INGEN/ NEI
- 99 VET IKKE

SPM.22 **Var det noen av partilederne som etter din mening gjorde det spesielt dårlig i denne debatten? KRYSS AV HVILKEN ELLER HVILKE.**

- 1 KRISTIN HALVORSEN
- 2 JENS STOLTENBERG
- 3 LARS SPONHEIM
- 4 THORBJØRN JAGLAND
- 5 ODD ROGER ENOKSEN
- 6 VALGERD SVARSTAD HAUGLAND
- 7 JAN PETERSEN
- 8 CARL I. HAGEN
- 9 ANDRE, SPESIFISER
- 10 INGEN/ NEI
- 99 VET IKKE

SPM.23 **Hvor viktig vil du si at partilederdebatten var for din stemmegivning? Vil du si svært viktig, nokså viktig, lite viktig eller hadde den ingen betydning?**

1	☐	SVÆRT VIKTIG
2	☐	NOKSÅ VIKTIG
3	☐	LITE VIKTIG
4	☐	INGEN BETYDNING
8	☐	VET IKKE

SPM.24 **Man kan hente informasjon om valget på en rekke ulike måter. Hvilke har vært dine to viktigste informasjonskilder til årets valgkamp.. Er det.. (RANGER 1 OG 2)**

VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 1

A. Viktigste kilde

1	☐	P4 Radio
2	☐	Riksavisene (inkludert nettutgaver)
3	☐	NRK radio
4	☐	Venner, bekjente og kollegaer
5	☐	TV2
6	☐	Regional/ lokalavisene (inkludert nettutgaver)
7	☐	NRK TV
8	☐	Internett
9	☐	ANNET. SPESIFISER.....
99	☐	VET IKKE

B. Nest viktigste kilde

1	☐	P4 Radio
2	☐	Riksavisene (inkludert nettutgaver)
3	☐	NRK radio
4	☐	Venner, bekjente og kollegaer
5	☐	TV2
6	☐	Regional/ lokalavisene (inkludert nettutgaver)
7	☐	NRK TV
8	☐	Internett
9	☐	ANNET. SPESIFISER.....
99	☐	VET IKKE

Når vi nå ser tilbake på høstens valgkamp.

SPM.25 **Synes du avisene har hatt for mye stoff, omtrent passe med stoff, eller for lite stoff om valgkampen?**

1	☐	FOR MYE STOFF
2	☐	OMTRENT PASSE
3	☐	FOR LITE STOFF
8	☐	VET IKKE

SPM.26 **Synes du fjernsynet har hatt for mye stoff, omtrent passe med stoff, eller for lite stoff om valgkampen?**

1	☐	FOR MYE STOFF
2	☐	OMTRENT PASSE
3	☐	FOR LITE STOFF
8	☐	VET IKKE

SPM.27 **Når vi ser tilbake på valgkampen i TV, radio og aviser sett under ett, hvor stor betydning hadde den for din stemmegivning/beslutning om ikke å stemme. Vil du si ...**

1	☐	avgjørende betydning
2	☐	ganske stor betydning
3	☐	en viss betydning
4	☐	ingen betydning?
8	☐	VET IKKE

SPM.28 **Har du i forbindelse med valget i år hentet informasjon fra partienes hjemmesider på internett?**

1	☐	Ja
2	☐	Nei
8	☐	HUSKER IKKE / VIL IKKE SI

SPM.29 Nå et spørsmål om politisk interesse. Vil du si at du i alminnelighet er ...

1	☐	7	meget politisk interessert
2	☐	58	ganske interessert
3	☐	32	lite interessert
4	☐	3	overhode ikke interessert?
8	☐	-	VET IKKE

SPM.30 Kan du nevne en eller to saker som var viktig for din egen stemmegivning?
 HVIS IO BARE NEVNER EN SAK, SPØR OM DET ER FLERE SAKER SOM ER VIKTIGE.
 VI KOMMER SENERE TILBAKE TIL HVORFOR IO IKKE HAR STEMTE

SPM.30A

1	☐	SAK 1:.....	
7	☐	IKKE STEMTE	
8	☐	VET IKKE/ INGEN SAK NEVNT	—————→ 31A

SPM.30B

1	☐	SAK 2:.....
8	☐	VET IKKE/ BARE EN SAK NEVNT

Vi vil gjerne høre hvordan du ser på partienes stilling til noen aktuelle spørsmål. I hvert enkelt tilfelle vil gjerne vite hvilket parti du mener har den beste politikken.
 REKKEFØLGEN PÅ SPØRSMÅLENE 31a TIL 31i ROTERER

SPM.31A **Først gjelder det skole og utdanningspolitikken. Hvilket parti synes du har best politikk på dette området? (N=1843)**

1	☐	1	RØD VALGALLIANSE
2	☐	27	SOSIALISTISK VENSTREPARTI
3	☐	17	ARBEIDERPARTIET
4	☐	2	VENSTRE
5	☐	9	KRISTELIG FOLKEPARTI
6	☐	1	SENTERPARTIET
7	☐	--	DLF
8	☐	28	HØYRE
9	☐	3	FREMSKRITTSPARTIET
10	☐	--	ANDRE PARTIER
99	☐	12	VET IKKE

SPM.31B **Så skatte- og avgiftspolitikken. Hvilket parti synes du har best politikk på dette området? (N=1815)**

1	1	RØD VALGALLIANSE
2	7	SOSIALISTISK VENSTREPARTI
3	16	ARBEIDERPARTIET
4	2	VENSTRE
5	6	KRISTELIG FOLKEPARTI
6	2	SENERPARTIET
7	--	DLF
8	41	HØYRE
9	13	FREMSKRITTSPARTIET
10	--	ANDRE PARTIER
99	12	VET IKKE

SPM.31C **Så innvandringspolitikken. Hvilket parti synes du har best politikk på dette området? (N=1818)**

1	1	RØD VALGALLIANSE
2	11	SOSIALISTISK VENSTREPARTI
3	21	ARBEIDERPARTIET
4	3	VENSTRE
5	10	KRISTELIG FOLKEPARTI
6	1	SENERPARTIET
7	--	DLF
8	11	HØYRE
9	28	FREMSKRITTSPARTIET
10	1	ANDRE PARTIER
99	13	VET IKKE

SPM.31D **Så Norges forhold til EU. Hvilket parti synes du har best politikk på dette området? (N=1827)**

1	1	RØD VALGALLIANSE
2	8	SOSIALISTISK VENSTREPARTI
3	20	ARBEIDERPARTIET
4	1	VENSTRE
5	6	KRISTELIG FOLKEPARTI
6	18	SENERPARTIET
7	--	DLF
8	23	HØYRE
9	2	FREMSKRITTSPARTIET
10	1	ANDRE PARTIER
99	20	VET IKKE

SPM.31E **Så gjelder det barne og familiepolitikken. Hvilket parti synes du har best politikk på dette området? (N=1812)**

1	--	RØD VALGALLIANSE
2	16	SOSIALISTISK VENSTREPARTI
3	17	ARBEIDERPARTIET
4	1	VENSTRE
5	42	KRISTELIG FOLKEPARTI
6	1	SENERPARTIET
7	---	DLF
8	8	HØYRE
9	2	FREMSKRITTSPARTIET
10	1	ANDRE PARTIER
99	12	VET IKKE

SPM.31F **Så gjelder det eldreomsorgen. Hvilket parti synes du har best politikk på dette området? (N=1821)**

1	--	RØD VALGALLIANSE
2	10	SOSIALISTISK VENSTREPARTI
3	19	ARBEIDERPARTIET
4	1	VENSTRE
5	17	KRISTELIG FOLKEPARTI
6	1	SENERPARTIET
7	--	DLF
8	7	HØYRE
9	25	FREMSKRITTSPARTIET
10	2	ANDRE PARTIER
99	18	VET IKKE

SPM.31G **Så gjelder det helsepolitikken. Hvilket parti synes du har best politikk på dette området? (N=1833)**

1	1	RØD VALGALLIANSE
2	11	SOSIALISTISK VENSTREPARTI
3	22	ARBEIDERPARTIET
4	1	VENSTRE
5	13	KRISTELIG FOLKEPARTI
6	1	SENERPARTIET
7	--	DLF
8	14	HØYRE
9	18	FREMSKRITTSPARTIET
10	1	ANDRE PARTIER
99	18	VET IKKE

SPM.31H **Så miljøvern. Hvilket parti synes du har best politikk på dette området? (N=1821)**

1	1	RØD VALGALLIANSE
2	36	SOSIALISTISK VENSTREPARTI
3	10	ARBEIDERPARTIET
4	16	VENSTRE
5	7	KRISTELIG FOLKEPARTI
6	5	SENERPARTIET
7	--	DLF
8	5	HØYRE
9	1	FREMSKRITTSPARTIET
10	2	ANDRE PARTIER
99	17	VET IKKE

SPM.31I **Så er det distriktpolitikken. Hvilket parti synes du har best politikk på dette området? (N=1826)**

1	---	RØD VALGALLIANSE
2	8	SOSIALISTISK VENSTREPARTI
3	15	ARBEIDERPARTIET
4	6	VENSTRE
5	6	KRISTELIG FOLKEPARTI
6	27	SENERPARTIET
7	--	DLF
8	8	HØYRE
9	3	FREMSKRITTSPARTIET
10	3	ANDRE PARTIER
99	24	VET IKKE

SPØRSMÅL 32 OG 33 STILLES BARE HVIS IO HAR NEVNT ANDRE SAKER UNDER SPM.30
ENN DE SOM DET BLE SPURT OM I SPM.31A-I

Du nevnte i tillegg (første sak nevnt - fritekst fra spm 30A), og (evt. andre sak nevnt - fritekst fra spm 30B).

SPM.32 **Hvilket parti synes du har den beste politikken på (første sak nevnt- fritekst fra spm 30A)?**

1	☐	RØD VALGALLIANSE (RV)	
2	☐	SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)	
3	☐	DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)	
4	☐	VENSTRE (V)	
5	☐	KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)	
6	☐	SENTERPARTIET (SP)	
8	☐	HØYRE (H)	
9	☐	FREMSKRITTSPARTIET (FRP)	
10	☐	ANDRE PARTIER/LISTER	
99	☐	VET IKKE	
20	☐	KUN EN SAK NEVNT	—————▶ 34

SPM.33 **Hvilket parti synes du har den beste politikken på (andre sak nevnt- fritekst fra spm 30B)?**

1	☐	RØD VALGALLIANSE (RV)	
2	☐	SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)	
3	☐	DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)	
4	☐	VENSTRE (V)	
5	☐	KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)	
6	☐	SENTERPARTIET (SP)	
8	☐	HØYRE (H)	
9	☐	FREMSKRITTSPARTIET (FRP)	
10	☐	ANDRE PARTIER/LISTER	
99	☐	VET IKKE	

SPM.34 **Vi kommer nå til en del meninger som folk gjerne gir uttrykk for. Vil du for hvert utsagn jeg leser opp si om du er helt enig, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig i dette?**

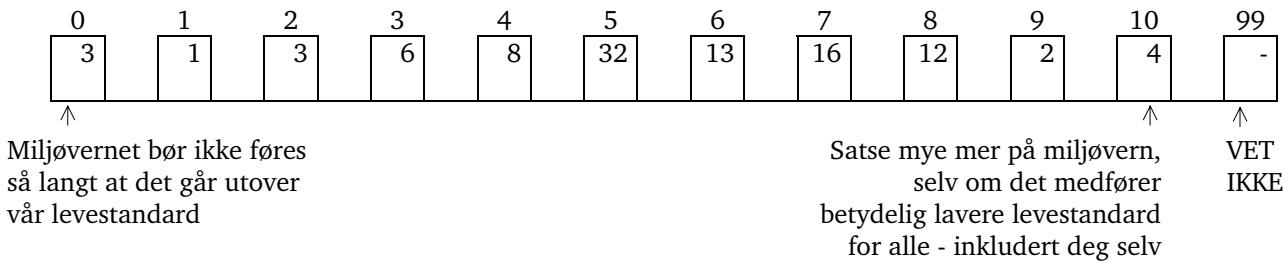
VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 2

	Helt enig 1	Nokså enig 2	Både og 3	Nokså uenig 4	Helt uenig 5	VET IKKE 8
A. Vi bør satse på å bygge ut gasskraftverk i Norge ...	27	31	4	18	18	2
B. Hvis samfunnet ikke har mulighet til å kontrollere det private næringsliv, får de ledende i bankene og industrien altfor stor innflytelse	29	38	6	16	7	4
C. Her i Norge har vi kommet langt nok i å redusere økonomiske forskjeller	8	21	5	32	34	-
D. Flere private skoler er nødvendig for å øke kvaliteten på undervisningen.....	22	24	4	23	26	1
E. Innvandring utgjør en alvorlig trussel mot vår nasjonale egenart	15	18	5	25	36	1
F. For å trygge økonomisk vekst trenger vi fortsatt industriutbygging, selv om dette skulle komme i strid med naturverninteressene	22	37	8	22	10	1
G. Samboende homofile bør ha samme rettigheter som gifte	31	20	4	16	27	2
H. Vi bør redusere forsvarsutgiftene.....	12	16	3	28	39	2
I. I den nåværende økonomiske situasjon er det rom for betydelige lettelser i skatter og avgifter.....	36	37	5	14	7	1
J. Vi bør senke takten i olje- og gassproduksjonen i Nordsjøen	13	33	8	24	16	6

Nå kommer vi til noen spørsmål der vi ønsker å vite hvor du plasserer deg selv på en skala fra 0 til 10.

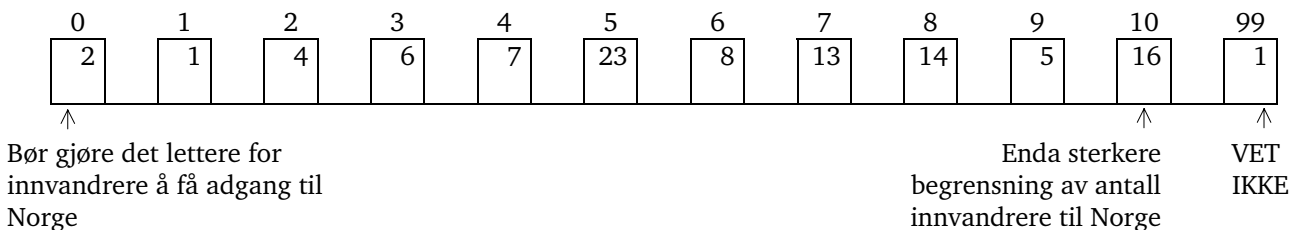
SPM.35 **Først gjelder det natur og miljøvern. Verdi 0 uttrykker at miljøvernet ikke bør føres så langt at det går utover vår levestandard, mens verdien 10 uttrykker ønsket om at vi bør satse mye mer på miljøvern, selv om det medfører betydelige lavere levestandard for alle, inkludert deg selv. Hvor vil du plassere deg på denne skalaen?**

VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 3

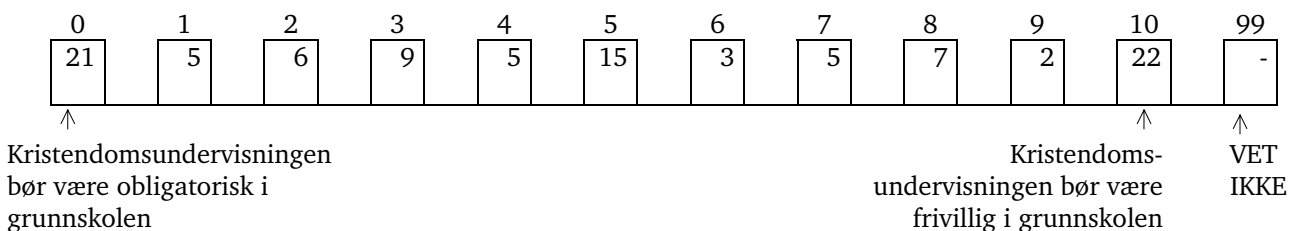
SPM.36 **Så er det spørsmålet om norsk innvandringspolitikk. Verdien 0 på skalaen gir uttrykk for standpunktet at vi bør gjøre det lettere for innvandrere å få adgang til Norge, mens verdien 10 uttrykker den oppfatning at antall innvandrere til Norge bør begrenses enda sterkere enn i dag. Hvor vil du plassere deg på denne skalaen?**

VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 4

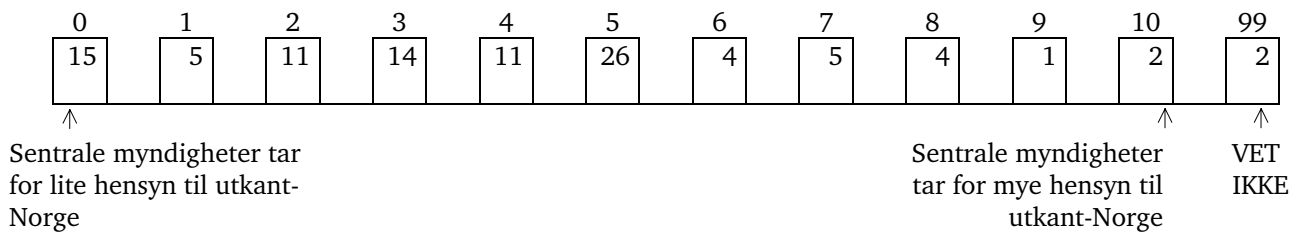
SPM.37 **Hvor vil du plassere deg selv på en skala fra 0 til 10 der 0 betyr at kristendomsundervisningen bør være obligatorisk i grunnskolen, mens 10 betyr at kristendomsundervisningen bør være frivillig i grunnskolen?**

VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 5

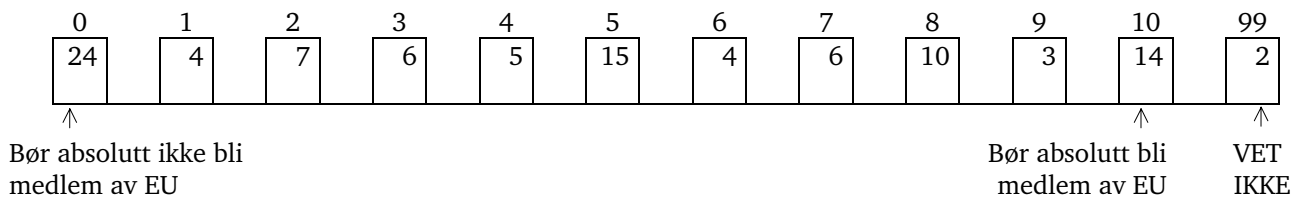
SPM.38 **Hvor vil du plassere deg selv på en skala fra 0 til 10 der 0 betyr at sentrale myndigheter tar for lite hensyn til utkant-Norge, mens 10 betyr at sentrale myndigheter tar for mye hensyn til utkant-Norge?**

VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 6

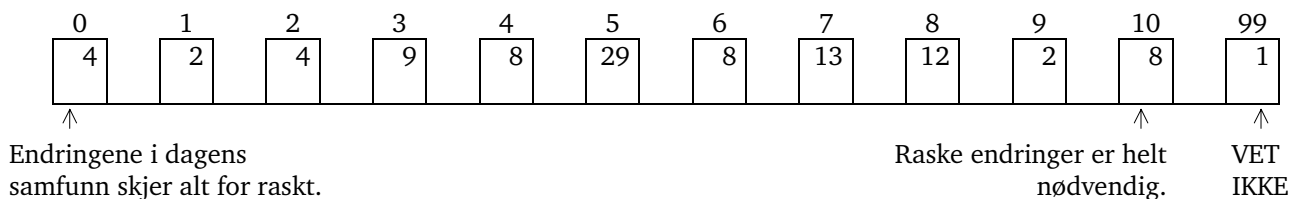
SPM.39 **Så gjelder det spørsmålet om norsk medlemskap i EU. Verdien null på skalaen uttrykker ønsket om at Norge absolutt ikke bør bli medlem av EU, mens verdien ti uttrykker at Norge absolutt bør bli medlem av EU. Hvor vil du plassere deg selv på denne skalaen?**

VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 7

SPM.40 **Så gjelder det ditt syn på tempoet i samfunnsutviklingen. Hvor vil du plassere deg selv på en skala fra 0 til 10, der 0 betyr at endringene i dagens samfunn skjer alt for raskt, mens 10 betyr at raske endringer er helt nødvendig for å hindre stagnasjon.**

VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 8

SPM.41 **La oss igjen ta for oss noen påstander. Vi bruker fortsatt svaralternativene helt enig, nokså enig, nokså uenig og helt uenig. Vil du være så vennlig å si hvilket svar du gir for hvert utsagn jeg leser opp?**

VED BESØKSINTERVJU: VIS IGJEN KORT 2

	Helt enig 1	Nokså enig 2	Både og 3	Nokså uenig 4	Helt uenig 5	VET IKKE 8
A. Folk som meg kan nok stemme, men noe annet kan vi ikke gjøre for å innvirke på politikken.....	17	27	3	29	23	1
B. Storbyene bør få beholde betydelig mer av sine egne skatteinntekter enn de får i dag.....	20	33	7	22	12	6
C. Voldsforbrytere bør straffes langt hardere enn i dag.....	67	24	3	4	1	1
D. Flere statlige virksomheter bør flyttes ut i distriktene....	39	38	5	11	5	2
E. Forskjellene i nordmenns økonomiske evne er fortsatt så store at myndighetene må se det som en hovedoppgave å minske dem	38	34	4	16	7	1
F. Politikken er ofte så innviklet at alminnelige folk ikke kan sette seg inn i hva den dreier seg om	27	37	4	20	11	1
G. Vi må fordele rikdommen jevnere slik at vi får større rettferdighet mellom rike og fattige land ...	39	39	6	11	4	1
H. Abort er den beste løsning hvis det er fare for alvorlig sykdom eller misdannelse hos barnet	32	28	9	18	9	4
I. Ordningen med kontantstøtte bør fjernes.....	27	16	4	21	29	3
J. Vi bør fortsatt ha et forsvar basert på verneplikt.....	60	23	2	8	6	1

Så til noen spørsmål om kjennskap til partier og politikk.

SPM.42A **Vet du tilfeldigvis hvilke partier som var med i Bondevikregjeringen fra 1997 til 2000?**
SVARALTERNATIVENE MÅ IKKE LESES OPP, OG IO MÅ IKKE GIS NOEN FORM FOR HJELP

1	64	ALLE TRE (KRF, SP, V)
2	13	TO RIKTIGE
3	4	ETT RIKTIG
4	10	ALLE FEIL
8	9	VET IKKE

SPM.42B **Husker du hvem som har vært kommunal- og regionalminister det siste året før valget?**
SVARALTERNATIVENE MÅ IKKE LESES OPP, OG IO MÅ IKKE GIS NOEN FORM FOR HJELP

1	27	SYLVIA BRUSTAD
2	38	ANDRE SVAR
8	35	VET IKKE

SPM.42C **Hvem har vært Stortingspresident de siste 4 årene?**
SVARALTERNATIVENE MÅ IKKE LESES OPP, OG IO MÅ IKKE GIS NOEN FORM FOR HJELP

1	67	KIRSTI KOLLE GRØNDAHL
2	16	ANDRE SVAR
8	17	VET IKKE

SPM.42D **Stortinget er ved behandling av lovsaker delt inn i to avdelinger. Kan du nevne navnet på disse avdelingene?**
SVARALTERNATIVENE MÅ IKKE LESES OPP, OG IO MÅ IKKE GIS NOEN FORM FOR HJELP

1	33	BÅDE ODELSTINGET OG LAGTINGET NEVNT
2	7	BARE ODELSTINGET NEVNT
3	4	BARE LAGTINGET NEVNT
4	26	ANDRE SVAR
8	30	VET IKKE

SPM.43 **Vi har så noen spørsmål om politiske aktiviteter som man kan delta i. Har du i løpet av de siste fire årene:**

	JA 1	NEI 2	VET IKKE 8
A. skrevet under opprop, aksjonsliste, underskriftskampanje o.l. for å fremme en bestemt politisk sak?	27	73	-
B. skrevet i avisen for å fremme en bestemt politisk sak?	5	95	-
C. tatt opp en politisk sak i parti, fagforening eller annen organisasjon?	10	90	-
D. sendt skriftlig klage, fremmet annet forslag o.l til myndighetene?.....	8	92	-
E. Er du for tiden betalende medlem av noe parti?	8	92	-

SPM.44 **Så ser vi på diskusjonen om adgang til abort. Vi har samlet noen av de standpunktene som blir hevdet i denne debatten. Hvilken av disse uttalelsene stemmer best med din egen mening?**

VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 9

1	2	Abort bør aldri tillates
2	18	Abort bør tillates bare hvis kvinnens liv eller helse er i fare.
3	17	Abort bør også tillates hvis kvinnen på grunn av personlige forhold har meget vanskelig for å ta seg av et barn
4	61	Selvbestemt abort. Den enkelte kvinne må selv få bestemme om hun vil føde sitt barn.
8	2	VET IKKE

SPM.45 **Vi har noen flere utsagn. Vi bruker igjen svaralternativene helt enig, nokså enig, nokså uenig og helt uenig. Vil du være så vennlig å si hvilket svar du gir for hvert utsagn jeg leser opp?**

VED BESØKSINTERVJU: VIS IGJEN KORT 2

	Helt enig 1	Nokså enig 2	Både og 3	Nokså uenig 4	Helt uenig 5	VET IKKE 8
A. For å oppmuntre innsatsviljen til den enkelte, bør vi godta større lønnsforskjeller enn i dag	15	27	5	24	28	1
B. I dårlige tider bør vi først og fremst sørge for arbeid til nordmenn	28	21	4	26	20	1
C. Vi bør satse på et samfunn med høy økonomisk vekst og produktivitet	34	43	6	13	3	1
D. Flyktninger og innvandrere bør ha samme rett til sosialhjelp som nordmenn, selv om de ikke er norske statsborgere.....	28	30	5	21	14	2
E. Det er viktigere å bygge ut offentlige tjenester enn å sette ned skatten	30	29	6	20	13	2
F. Markedskreftene, dvs. tilbud og etterspørsel, bør i større grad enn nå styre den økonomiske utviklingen	12	38	9	22	13	6
G. Politikere og byråkrater i Oslo forstår lite av det som skjer i bygde Norge.	41	36	4	12	3	4
H. Globalisering representerer en trussel mot små staters selvråderett	22	43	6	15	6	8
I. Høye inntekter burde beskattes hardere enn tilfellet er i dag	39	29	3	15	12	2
J. Kriminalitet forhindres bedre med forebygging og veiledning enn med harde straffer.....	27	35	12	15	9	2

SPM.46 **Dersom en bekjent av deg fortalte at han eller hun ikke hadde stemt ved stortingsvalget, ville du da si at det var greit, ville du da si at han/hun burde ha stemt, eller ville du ikke si noe om det?**

1	15	VILLE SI DET VAR GREIT
2	56	VILLE SI HAN BURDE HA STEMTE
3	28	VILLE IKKE SI NOE OM DET
8	1	VET IKKE

Nå kommer vi til noen spørsmål som inngår i en større internasjonal undersøkelse. Selv om ikke alle disse spørsmålene passer like godt på norske forhold ber vi deg likevel forsøke å svare etter beste evne.

SPM.47A **Vi skal nå nevne en del ting folk gjør i forbindelse med valg. Gjorde du noe av det følgende i forbindelse med årets valg. Snakket med andre for å overtale dem til å stemme på et bestemt parti, eller en bestemt kandidat?**

1	17	JA	
2	82	NEI	→ 48A
8	1	VET IKKE	→ 48A

SPM.47B **Hvor ofte gjorde du dette? Vil du si (N=355)**

1	19	Ofte
2	57	En gang i blant
3	24	Sjelden
8	-	VET IKKE

SPM.48A **Viste du din støtte til et bestemt parti eller kandidat ved for eksempel å delta på et møte, henge opp plakater, eller på annen måte?**

1	6	JA	
2	93	NEI	→ 49
8	1	VET IKKE	→ 49

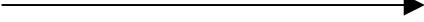
SPM.48B **Hvor ofte gjorde du dette? Vil du si ... (N=134)**

1	21	Ofte
2	51	En gang i blant
3	28	Sjelden
8	-	VET IKKE

SPM.49 **Ble du under valgkampen kontaktet av en kandidat eller noen fra et politisk parti som ville overtale deg til å stemme på dem?**

1	15	JA
2	84	NEI
8	1	VET IKKE

SPM.50 **Hva mener du har vært den viktigste utfordringen Norge har stått ovenfor de to siste årene?**

8 SVAR.....
 8 VET IKKE 52

SPM.51 **Og når du tenker på denne saken, altså (FRITEKST FRA SPM 50), hvor god jobb synes du regjeringen Stoltenberg har gjort i de siste to årene? Synes du den har gjort en....**

1	2	Svært god jobb
2	33	God jobb
3		Både og
4	34	Dårlig jobb
5	11	Svært dårlig jobb
8	20	VET IKKE

SPM.52 **Hvis du tenker på regjeringen Stoltenbergs arbeid mer generelt, hvor god jobb synes du den har gjort? Har den gjort en...**

1	2	Svært god jobb
2	50	God jobb
3		Både og
4	40	Dårlig jobb
5	5	Svært dårlig jobb
8	3	VET IKKE

SPM.53 **Som kjent hadde landet en annen regjering de første 2 årene av foregående stortingsperiode. Hvis du tenker på regjeringen Bondeviks arbeid mer generelt, hvor god jobb synes du den regjeringen gjorde? Gjorde den en.....**

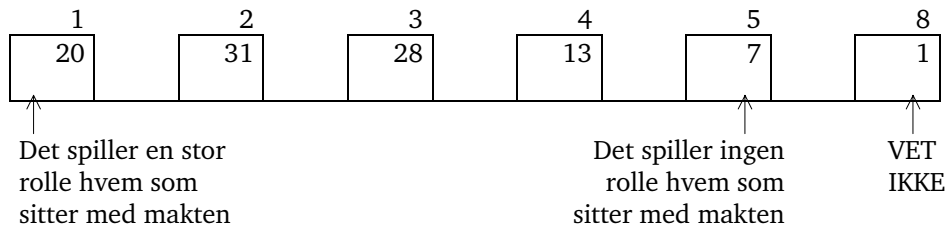
1	6	Svært god jobb
2	69	God jobb
3		Både og
4	20	Dårlig jobb
5	2	Svært dårlig jobb
8	3	VET IKKE

SPM.54 **Alt tatt i betraktning, er du meget fornøyd, ganske fornøyd, ikke særlig fornøyd eller ikke fornøyd i det hele tatt med den måten demokratiet virker på i Norge?**

1	13	MEGET FORNØYD
2	64	GANSKE FORNØYD
4	19	IKKE SÆRLIG FORNØYD
5	2	IKKE FORNØYD I DET HELE TATT
8	2	VET IKKE

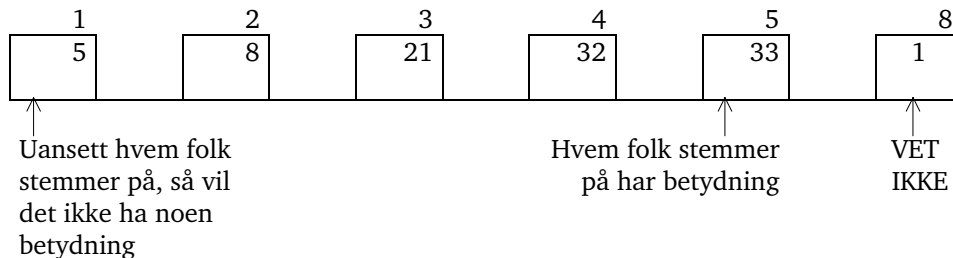
- SPM.55 **Noen hevder at det spiller en stor rolle hvem som sitter med makten. Andre hevder at det ikke spiller noen rolle hvem som sitter med makten. Hvis du bruker skalaen på kortet (der 1 betyr at det spiller en stor rolle hvem som sitter med makten og 5 betyr at det ikke spiller noen rolle hvem som sitter med makten), hvor vil du plassere din mening?**

VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 10

- SPM.56 **Noen hevder at uansett hvem folk stemmer på, så vil det ikke ha noen betydning for hva som skjer. Andre hevder at hvem folk stemmer på har betydning for hva som skjer. Hvis du bruker skalaen på kortet (der 1 betyr at uansett hvem man stemmer på, så vil det ikke ha noen betydning for hva som skjer og 5 betyr at hvem man stemmer på har betydning for det som skjer), hvor vil du plassere din mening?**

VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 11

- SPM.57 **Kan du si hvor enig eller uenig du er i det følgende utsagnet..... Demokratiet kan ha sine svakheter, men det er bedre enn alle andre styreformer. Er du...**

1	65	Helt enig
2	29	Nokså enig
3		Både og
4	3	Nokså uenig
5	1	Helt uenig
8	2	VET IKKE

- SPM.58A **Vil du si at det er noe parti i Norge som representerer dine synspunkter rimelig bra?**

1	80	J A	
2	18	NEI	→ 59A
8	2	VET IKKE	→ 59A

SPM.58B **Hvilket parti representerer dine synspunkter best? (N=1633)**

0	1	RØD VALGALLIANSE (AKP)
2	16	SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)
3	20	DEN NORSKE ARBEIDERPARTIET (DNA)
4	4	VENSTRE (V)
5	14	KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)
6	5	SENERPARTIET (SP)
8	24	HØYRE (H)
9	13	FREMSKRITTSPARTIET (FRP)
10	1	ANDRE PARTIER/LISTER, SPESIFISER: _____
99	2	VET IKKE

SPM.59A **Uansett hvordan du ser på partiene, synes du det er noen partileder som representerer dine synspunkter rimelig bra?**

1	69	JA	
2	27	NEI	—————→ 60A
8	4	VET IKKE	—————→ 60A

SPM.59B **Hvilken partileder representerer dine synspunkter best? (N=1418)**

1	24	KRISTIN HALVORSEN
2	11	JENS STOLTENBERG
3	2	LARS SPONHEIM
4	4	THORBJØRN JAGLAND
5	3	ODD ROGER ENOKSEN
6	10	VALGERD SVARSTAD HAUGLAND
7	18	JAN PETERSEN
8	19	CARL I. HAGEN
9	7	ANDRE, SPESIFISER
10	1	INGEN/ NEI
99	1	VET IKKE

SPM.60A **Mange føler seg som tilhengere av et bestemt parti, mens andre føler seg mer ubundet av partiene. Vil du si at du i alminnelighet tenker på deg selv som en høyremann (-kvinne), en arbeiderpartimann (-kvinne), en SV-mann (-kvinne) og så videre, eller føler du deg ikke knyttet til noen av partiene?**

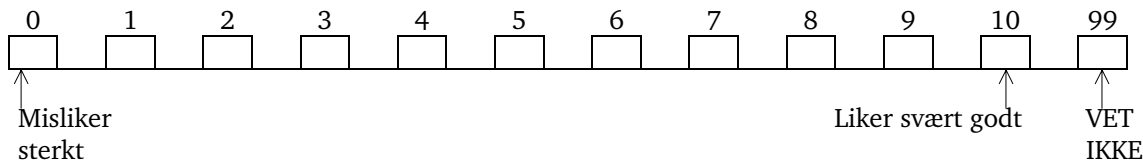
1	-	RØD VALGALLIANSE (RV)	
2	5	SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)	
3	13	DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)	
4	1	VENSTRE (V)	
5	5	KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)	
6	2	SENTERPARTIET (SP)	
8	11	HØYRE (H)	
9	4	FREMSKRITTSPARTIET (FRP)	
10	-	ANDRE PARTIER/LISTER	
50	58	IKKE KNYTTET TIL ET BESTEMT PARTI	→ 61
99	1	VET IKKE	→ 61

SPM.60B **Betrakter du deg som sterkt overbevist tilhenger av dette partiet, eller er du ikke særlig sterkt overbevist? (N=834)**

1	54	STERKT OVERBEVIST
2	45	IKKE SÆRLIG OVERBEVIST
8	1	VET IKKE

SPM.61 **Jeg vil gjerne vite hva du mener om de enkelte politiske partiene. Etter at jeg har lest opp navnet på et politisk parti, kan du være så snill å plassere det på en skala fra 0 til 10 der 0 betyr at du sterkt misliker partiet og 10 betyr at du liker partiet svært godt. Det første partiet er Kristelig Folkeparti.**

VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 12

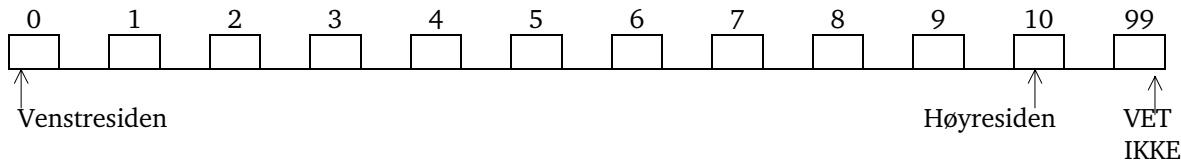

Hvor vil du plassere Kristelig Folkeparti på denne skalaen?

- A. Kristelig Folkeparti (KRF) (N=2010)
- B. Venstre (V) (N=1998)
- C. Senterpartiet (SP) (N=1998)
- D. Sosialistisk Venstreparti (SV) ... (N=2007)
- E. Høyre (H) (N=2019)
- F. Arbeiderpartiet (DNA) (N=2019)
- G. Fremskrittspartiet (FRP) (N=2019)
- H. Rød Valgallianse (RV) (N=1973)

SPM.62 **I politikken snakkes det iblant om venstresiden og høyresiden. Hvor vil du plassere partiene på en skala fra 0 til 10 der 0 betyr venstresiden og 10 betyr høyresiden? Vi begynner med.....**

VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 13

A.	Senterpartiet (SP)	4,45	(N=1912)
B.	Fremskrittspartiet (FRP)	8,09	(N=1901)
C.	Venstre (V)	4,46	(N=1929)
D.	Arbeiderpartiet (DNA)	4,56	(N=1910)
E.	Høyre (H)	8,06	(N=1922)
F.	Kristelig Folkeparti (KRF)	5,89	(N=1910)
G.	Sosialistisk Venstreparti (SV)	2,76	(N=2004)
H.	Rød Valgallianse (RV)	1,31	(N=1838)

Har du i løpet de av siste fem årene gjort noe av det følgende for å uttrykke dine synspunkter om noe styresmaktene burde eller ikke burde gjøre?

SPM.63A **Kontaktet en politiker eller en representant for styresmaktene enten personlig, skriftlig eller på en annen måte?**

1	14	JA
2	85	NEI
8	1	VET IKKE

SPM.63B **Deltatt i en protestaksjon, et protest tog, eller en demonstrasjon?**

1	11	JA
2	88	NEI
8	1	VET IKKE

SPM.63C **Arbeidet sammen med mennesker som delte dine bekymringer?**

1	35	JA
2	63	NEI
8	2	VET IKKE

SPM.64 **Hvor stor respekt mener du det er for individuell frihet og menneskerettigheter i Norge i dag? Mener du det er.....**

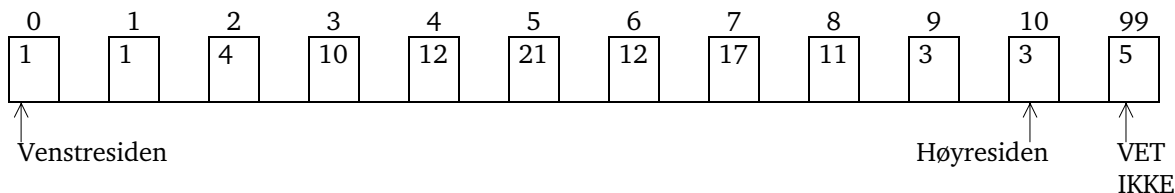
1	33	Stor respekt
2	55	Noe respekt
3	10	Ikke særlig respekt
4	1	Ingen respekt i det hele tatt
8	2	VET IKKE

SPM.65 **Hvor utbredt tror du korrupsjon, som for eksempel å motta bestikkelser, er blant norske politikere? Tror du det er.....**

1	3	Svært utbredt
2	21	Ganske utbredt
3	52	Ikke særlig utbredt
4	21	Det hender nesten aldri
8	3	VET IKKE

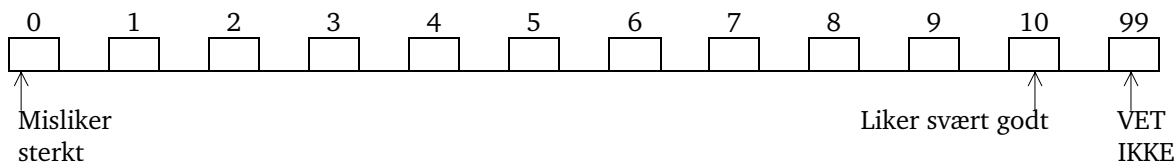
SPM.66 **Som nevnt snakkes det om venstresiden og høyresiden i politikken. Hvor vil du plassere deg selv på en skala fra 0 til 10 der 0 betyr venstresiden og 10 betyr høyresiden?**

VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 13

SPM.67 **Nå vil jeg gjerne vite hvor mye du liker eller misliker noen av våre politiske ledere. Etter at jeg har lest opp navnet på en politisk leder, kan du være så snill å plassere han eller henne på en skala fra 0 til 10, der 0 betyr at du sterkt misliker politikeren og 10 betyr at du liker politikeren svært godt. Hvis jeg nevner navnet på en politiker du ikke kjenner til eller føler du ikke vet nok om, så bare si ifra. Den første politiske lederen er Valgerd Svarstad Haugland.**

VED BESØKSINTERVJU: VIS IGJEN KORT 12

Hvor vil du plassere henne på denne skalaen?

A.	Valgerd Svarstad Haugland	<input type="text" value="3,76"/>	(N=1994)
B.	Lars Sponheim	<input type="text" value="3,97"/>	(N=1979)
C.	Odd Roger Enoksen.....	<input type="text" value="3,99"/>	(N=1950)
D.	Kristin Halvorsen	<input type="text" value="6,43"/>	(N=1997)
E.	Jan Petersen	<input type="text" value="5,56"/>	(N=1993)
F.	Thorbjørn Jagland	<input type="text" value="4,17"/>	(N=1997)
G.	Carl I. Hagen	<input type="text" value="4,60"/>	(N=2000)
H.	Aslak Sira Myhre.....	<input type="text" value="3,11"/>	(N=1916)
I.	Kjell Magne Bondevik	<input type="text" value="5,88"/>	(N=2002)
J.	Jens Stoltenberg	<input type="text" value="5,58"/>	(N=1999)

SPM.68 **Uavhengig av den politiske situasjonen nå etter valget, hvilket parti, eller hvilke partier, ville du personlig foretrukket dannet regjering?
KRYSS AV FOR ALLE PARTIER IO NEVNER**

- 1 RØD VALGALLIANSE (RV)
- 2 SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)
- 3 DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)
- 4 VENSTRE (V)
- 5 KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)
- 6 SENTERPARTIET (SP)
- 8 HØYRE (H)
- 9 FREMSKRITTSPARTIET (FRP)
- 10 ANDRE PARTIER/LISTER
- 99 VET IKKE

SPM.69A **Er det ett eller flere partier du overhodet ikke ønsker at skal inngå i en regjering?**

1	79	JA	} → 70
2	3	KANSKJE, I TVIL	
3	14	NEI	
4	1	HAR IKKE STEMT	
8	3	VET IKKE	

SPM.69B **Hvilket parti eller hvilke partier er dette? IO KAN NEVNE FLERE PARTIER**

- 1 RØD VALGALLIANSE (RV)
- 2 SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)
- 3 DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)
- 4 VENSTRE (V)
- 5 KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)
- 6 SENTERPARTIET (SP)
- 8 HØYRE (H)
- 9 FREMSKRITTSPARTIET (FRP)
- 10 ANDRE PARTIER/LISTER
- 99 VET IKKE

SPM.70 **La oss tenke oss at det i morgen skulle holdes en ny folkeavstemning om norsk medlemskap i EU, ville du da stemme for eller mot?**

1	38	VILLE STEMME FOR
2	52	VILLE STEMME MOT
3	4	VILLE IKKE STEMME
8	6	VET IKKE

SPM.71 **På dette kortet er det ført opp forskjellige mål som ulike mennesker ønsker at dette landet skal sette seg for de neste 10 årene.**

A: Hvilken av disse målsettingene mener du er viktigst?

B: Hvilken er nest viktigst?

C: Og hvilken er tredje viktigst?

VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 14

	A: Viktigst	B: Nest viktigst	C: Tredje viktigst
Å opprettholde lov og orden i landet ...	1 52	1 25	1 14
Å gi folk mer å si i viktige nasjonale avgjørelser ...	2 17	2 23	2 30
Å bekjempe stigende priser	3 9	3 20	3 26
Å beskytte yringsfriheten	4 20	4 29	4 27
VET IKKE	8 2	8 3	8 3

SPM.72 **Har du selv eller noen i din husstand vært arbeidsledig eller hatt store vansker med å skaffe jobb i løpet av de fire siste årene?**

1	10	JA, ARBEIDSLEDIG (SELV ELLER ANDRE I HUSSTANDEN)	
2	3	STORE VANSKER MED Å SKAFFE JOBB	
3	73	NEI, INGEN VANSKER MED JOBB	
4	12	INGEN SYSSELTSATTE I HUSSTANDEN (PENSJONIST, TRYGDET)	→ 74
8	2	VET IKKE	

SPM.73 **Frykter du eller frykter du ikke at du selv eller noen i din husstand skal bli rammet av arbeidsledighet i de nærmeste årene framover?**

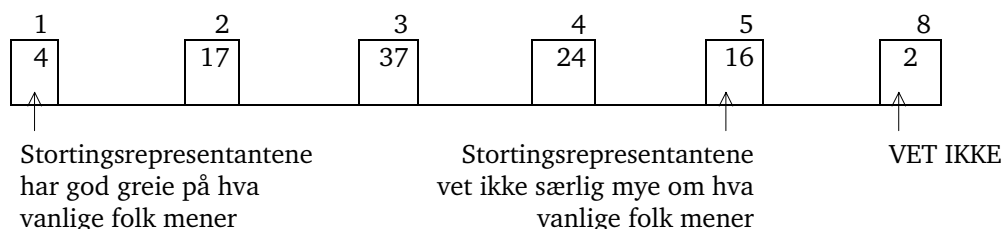
1	14	FRYKTER ARBEIDSLEDIGHET
2	10	KANSKJE EN VISS MULIGHET FOR ARBEIDSLEDIGHET
3	74	FRYKTER IKKE ARBEIDSLEDIGHET
8	2	VET IKKE

SPM.74 **Vi har de siste årene hatt en høy sysselsetting. Hva tror du er den viktigste årsaken til dette, regjeringens politikk eller andre årsaker?**

1	19	REGJERINGENS POLITIKK
2	28	REGJERINGENS POLITIKK OG ANDRE ÅRSAKER LIKE VIKTIGE
3	48	ANDRE ÅRSAKER
8	5	VET IKKE

SPM.75 **Noen hevder at stortingsrepresentantene har god greie på hva vanlige folk mener. Andre hevder at stortingsrepresentantene ikke vet særlig mye om hva vanlige folk mener. Hvis du bruker skalaen på kortet (DER 1 BETYR AT STORTINGSREPRESENTANTENE HAR GOD GREIE PÅ HVA VANLIGE FOLK MENER OG 5 BETYR AT STORTINGSREPRESENTANTENE IKKE VET SÆRLIG MYE OM HVA VANLIGE FOLK MENER), hvor vil du plassere din mening?**

VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 15

SPM.76 **Hvor stor forskjell synes du i alminnelighet at det er mellom partiene på Stortinget, vil du si at forskjellene er meget store, ganske store, ikke særlig store eller er forskjellene meget små?**

1	3	MEGET STORE
2	28	GANSKE STORE
3	60	IKKE SÆRLIG STORE
4	7	MEGET SMÅ
8	2	VET IKKE

SPM.77 **Mener du at de som styrer sløser bort en stor del av de pengene vi betaler i skatt, sløser de bort noe av dem, eller sløser de i virkeligheten bort svært lite av pengene?**

1	32	EN STOR DEL
2	53	NOE
3	12	SVÆRT LITE
8	3	VET IKKE

SPM.78 **Føler du det slik at de fleste norske politikere er dyktige folk som vanligvis vet hva de foretar seg, eller tror du at mange av dem har lite kjennskap til de saker de er satt til å behandle?**

1	49	DE FLESTE VET HVA DE FORETAR SEG
2	47	MANGE HAR LITE KJENNSKAP TIL SAKENE
8	4	VET IKKE

SPM.79 **Mener du at de fleste av våre politikere er troverdige, at politikerne stort sett er troverdige, eller at få norske politikere er troverdige?**

1	17	DE FLESTE TROVERDIGE
2	64	STORT SETT TROVERDIGE
3	17	FÅ TROVERDIGE POLITIKERE
8	2	VET IKKE

SPM.80 **Jeg vil igjen lese opp en del påstander om politiske spørsmål. Kan du for hver av disse påstandene si om du er helt enig, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig?**

VED BESØKSINTERVJU: VIS IGJEN KORT 2

	Helt enig 1	Nokså enig 2	Både og 3	Nokså uenig 4	Helt uenig 5	VET IKKE 8
A. Vi bør redusere den statlige kontrollen over privat næringsliv	14	34	8	25	15	4
B. Full sysselsetting kan lettere trygges hvis staten får mer innflytelse over bankenes og bedriftenes virksomhet	8	24	7	34	19	8
C. Det legges alt for liten vekt på miljøvern i dagens Norge	15	34	6	31	12	2
D. Det er en borgerplikt å stemme ved valget.....	64	22	2	5	5	2
E. Vi bør satse på et samfunn med mer internasjonal orientering og med mindre vekt på grenser mellom folk og land	22	36	7	22	9	4
F. Vi bør satse på et samfunn der kristne verdier spiller en større rolle	17	24	7	30	19	3
G. De som sitter på Stortinget og bestemmer tar ikke mye hensyn til det vanlige folk tror og mener ...	18	37	7	31	4	3
H. En sterk offentlig skole er nødvendig for å sikre alle et likeverdig utdanningstilbud.....	62	27	3	5	1	2
I. Globalisering er helt nødvendig for å sikre økonomisk vekst	21	44	8	14	5	8

SPM.81 **I den senere tid har det vært mye diskusjon om endringer i offentlig sektor. Mener du at moderniseringen av offentlig sektor er nødvendig for å sikre et godt tjenestetilbud, eller mener du at moderniseringen tvert imot vil svekke de offentlige tjenestene?**

1	68	MODERNISERING ER NØDVENDIG
2	14	BÅDE OG
3	12	MODERNISERING VIL SVEKKE OFFENTLIG SEKTOR
8	6	VET IKKE

SPM.82 **Det var mye diskusjon om sykelønnsordningen i valgkampen. Hva er din mening om dette spørsmålet? Mener du at man ikke lenger skal få full lønn under sykdom, eller vil du beholde dagens ordning med full lønn fra første sykedag?**

1	19	IKKE LENGER FÅ FULL LØNN UNDER SYKDOM
2	75	BEHOLDE DAGENS ORDNING
3	3	ANDRE SVAR SPESIFISER :
4	3	VET IKKE

SPM.84 **La oss tenke oss to personer A og B som diskuterer et aktuelt spørsmål. Vi har stilt opp to påstander som de to kommer med.**

VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 16

A sier:

For å unngå stigende priser og høyere renter bør vi ikke bruke mer av oljeinntektene enn det vi gjør i dag.

B sier:

For å løse aktuelle samfunnsproblemer kan vi bruke atskillig mer av oljeinntektene enn det vi gjør i dag.

Hvem av disse to er du mest enig med?

1	22	MEST ENIG MED A
2	11	ENIG MED BÅDE A OG B/KAN IKKE BESTEMME SEG
3	64	MEST ENIG MED B
8	3	VET IKKE

SPM.85 **Hvis du må velge bare ett formål. Hvilket av de følgende formål vil du bruke mest oljepenger på?**

VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 17

1	32	Skole og utdanning
2	15	Eldreomsorg
3	7	Skatte- og avgiftslettelser
4	37	Helsevesenet
5	3	Miljøvern
6	3	Distriktsutvikling
7	1	Vil ikke velge
8	2	VET IKKE

HVIS IO PÅ SPM.32 ELLER 33 ALLEREDE HAR SVART PÅ HVILKET PARTI SOM HAR BEST POLITIKK NÅR DET GJELDER BRUKEN AV OLJEPENGENE, SKAL IKKE SPM.85 STILLES.

SPM.86 **Hvilket parti har etter ditt syn den beste politikken når det gjelder bruken av oljepengene? (N=2049)**

1	-	RØD VALGALLIANSE (RV)
2	8	SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)
3	18	DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)
4	2	VENSTRE (V)
5	6	KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)
6	2	SENTERPARTIET (SP)
8	22	HØYRE (H)
9	14	FREMSKRITTSPARTIET (FRP)
10	1	ANDRE PARTIER/LISTER
99	27	VET IKKE

HVIS IO PÅ SPM.51 ALLEREDE HAR SVART PÅ HVOR GOD JOBB REGJERINGEN STOLTENBERG HAR GJORT I FORBINDELSE MED FORVALTNING AV OLJEINNTektENE, SKAL IKKE SPM.86 STILLES.

SPM.87 **Hvis du tenker på regjeringen Stoltenbergs forvaltning av oljeinntektene, hvor god jobb synes du den har gjort? Synes du den har gjort en...(N=2032)**

1	3	Svært god jobb
2	44	Ganske god jobb
3	14	Både OG
4	29	Ganske dårlig jobb
5	3	Svært dårlig jobb
8	7	VET IKKE

SPM.88 **Et utvalg har foreslått at velgerne bør få avgjørende innflytelse over personvalget ved stortingsvalg. Andre hevder at partiene fortsatt bør bestemme hvem som skal velges som representanter. Hva er din mening? Bør velgerne avgjøre personvalget, eller bør partiene fortsatt bestemme dette?**

1	36	VELGERNE
2	7	BÅDE OG
3	53	PARTIENE
8	4	VET IKKE

SPM.89 **Stemte du ved valget i høst?**

1	87	JA	—————→	91
2	11	NEI		
8	2	VET IKKE	—————→	97

SPM.90 **Hvorfor stemte du ikke ved valget?**

SPESIFISER: —————→ 97

SPM.91 **Hvilket parti eller hvilken liste stemte du på? (N=1793)**

1	1	RØD VALGALLIANSE (RV)
2	14	SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)
3	21	DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)
4	4	VENSTRE (V)
5	13	KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)
6	6	SENERPARTIET (SP)
8	26	HØYRE (H)
9	11	FREMSKRITTSPARTIET (FRP)
10	2	ANDRE PARTIER/LISTER, SPESIFISER:
20	-	STEMTE BLANKT
30	2	VIL IKKE SVARE
99	-	VET IKKE

SPM.92 **Benyttet du deg av muligheten til å forhåndsstemme via postverket, eller stemte du i et vanlig valglokale? (N=1793)**

1	19	FORHÅNDSSTEMTE PÅ POSTEN	
2	81	STEMTE VED ET VANLIG VALGLOKALE	—————> 94
8	--	VET IKKE	—————> 94

SPM.93 **La oss tenke oss at det ikke hadde vært mulighet til å stemme via posten. Tror du da du likevel ville ha stemt, eller tror du at du ville ha latt være å stemme? (N=339)**

1	68	VILLE LIKEVEL HA STEMTE
2	31	VILLE HA LATT VÆRE Å STEMME
8	1	VET IKKE

SPM.94 **Noen sier det var svært lett å bestemme seg ved dette valget, mens andre synes det var svært vanskelig. Hvordan var det med deg, synes du det var ... (N=1793)**

1	38	svært lett
2	28	nokså lett
3	22	nokså vanskelig
4	12	svært vanskelig?
8	--	VET IKKE

SPM.95A **Når bestemte du deg for å stemme på det partiet du valgte – var det lenge før valgkampen begynte, var det en gang under valgkampen, eller var det like før valgdagen? (N=1793)**

1	53	LENGE FØR VALGKAMPEN BEGYNTE	—————> 96
2	22	UNDER VALGKAMPEN	—————> 96
3	25	LIKE FØR VALGDAGEN	
8	--	VET IKKE	—————> 96

SPM.95B **Kan du si om du bestemte deg før partilederdebatten, rett etter partilederdebatten eller bestemte du deg på selve valgdagen? (N=446)**

1	34	FØR PARTILEDER DEBATTEN
2	18	RETT ETTER PARTILEDERDEBATTEN
3	46	PÅ SELVE VALGDAGEN
8	2	VET IKKE

SPM.96 **Hvis vi ser bort fra det partiet du har stemt på nå i høst, hvilket parti liker du da best etter dette ? (N=1793)**

1	2	RØD VALGALLIANSE (AKP)
2	19	SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)
3	16	DEN NORSKE ARBEIDERPARTIET (DNA)
4	7	VENSTRE (V)
5	15	KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)
6	5	SENTERPARTIET (SP)
8	17	HØYRE (H)
9	11	FREMSKRITTSPARTIET (FRP)
10	1	ANDRE PARTIER/LISTER, SPESIFISER:
99	7	VET IKKE

SPM.97 **Og så til forrige Stortingsvalg. Hvordan stemte du ved Stortingsvalget i 1997?**

1	1	RØD VALGALLIANSE (AKP)
2	7	SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)
3	26	DEN NORSKE ARBEIDERPARTIET (DNA)
4	4	VENSTRE (V)
5	13	KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)
6	6	SENTERPARTIET (SP)
8	15	HØYRE (H)
9	9	FREMSKRITTSPARTIET (FRP)
10	--	ANDRE PARTIER/LISTER, SPESIFISER:
40	6	HADDE IKKE STEMMERETT
50	2	HADDE IKKE ANLEDNING TIL Å STEMME, F.EKS. BORTREIST
60	6	STEMTE IKKE AV ANDRE GRUNNER
70	--	STEMTE BLANKT
80	3	VIL IKKE SVARE
99	2	VET IKKE

SPM.98 **Hvor bra jobb synes du partiet du stemte på ved forrige stortingsvalg har gjort de siste 4 årene? Har det gjort en... (N=1540)**

1	9	Svært bra jobb
2	75	Bra jobb
3	13	Dårlig jobb
4	2	Svært dårlig jobb
8	1	VET IKKE

SPM.99 **Her følger en del kjennetegn som ofte blir brukt for å beskrive personlige egenskaper hos ulike politikere. Kan du for hver egenskap si om hvor godt du mener den passer for de tre som ble lansert som statsministerkandidater før valget. Passer den svært bra, ganske bra, ganske dårlig eller svært dårlig. La oss først ta Jens Stoltenberg. Hvor godt mener du følgende kjennetegn passer på han:**

VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 18

	Svært bra 1	Ganske bra 2	Både og 3	Ganske dårlig 4	Svært dårlig 5	VET IKKE 8
A ☐ Pålitelig	17	53	7	15	4	4
B ☐ Inspirerende	9	36	7	35	9	4
C ☐ Kunnskapsrik	31	53	5	6	1	4
D ☐ Sympatisk						
E ☐ Samarbeidsvillig	7	44	10	29	5	5
F ☐ Vet hva vanlige folk mener og tenker	5	36	9	33	11	5
G ☐ Handlekraftig	7	44	10	29	6	4

SPM.10 **Hvis du så tenker på Kjell Magne Bondevik. Hvor godt mener du følgende kjennetegn passer på han:**

0

VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 18

	Svært bra 1	Ganske bra 2	Både og 3	Ganske dårlig 4	Svært dårlig 5	VET IKKE 8
A ☐ Pålitelig	29	47	5	11	4	4
B ☐ Inspirerende	11	47	8	24	6	4
C ☐ Kunnskapsrik	27	60	4	4	1	4
D ☐ Sympatisk						
E ☐ Samarbeidsvillig	21	51	8	13	3	4
F ☐ Vet hva vanlige folk mener og tenker	9	52	9	22	4	4
G ☐ Handlekraftig	10	57	10	15	3	5

SPM.101 **Til slutt Jan Petersen. Hvor godt mener du følgende kjennetegn passer på han:**

VED BESØKSINTERVJU: VIS KORT 18

	Svært bra 1	Ganske bra 2	Både og 3	Ganske dårlig 4	Svært dårlig 5	VET IKKE 8
A ☐ Pålitelig	16	52	8	15	3	6
B ☐ Inspirerende	4	29	11	42	9	5
C ☐ Kunnskapsrik	17	61	6	8	1	7
D ☐ Sympatisk						
E ☐ Samarbeidsvillig	14	56	9	14	1	6
F ☐ Vet hva vanlige folk mener og tenker	4	40	12	30	7	7
G ☐ Handlekraftig	6	45	13	25	3	8

SPM.102 **Når du ser tilbake på valgkampen. I hvor stor grad mener du valgkampen bidro til å klargjøre partienes standpunkter? Vil du si i ...**

1	3	I svært stor grad
2	47	I nokså stor grad
3	37	I nokså liten grad
4	8	I svært liten grad
8	5	VET IKKE

SPM.103 **I hvor stor grad synes du valgkampen har vært for mye preget av sverting av politiske motstandere? Vil du si i.....**

1	25	I svært stor grad
2	43	I nokså stor grad
3	23	I nokså liten grad
4	4	I svært liten grad
8	5	VET IKKE

SPM.104 **Er det noen partier eller politikere som etter din mening har skilt seg ut ved å sverte politiske motstandere?**

1	41	Ja	
2	53	Nei	→ 106
8	6	HUSKER IKKE / VIL IKKE SI	→ 106

SPM.105 **Hvem er det?**

1 SVAR:

8 VET IKKE

HVIS IO I FØRVALGSUNDERSØKELSEN HAR OPPGITT AT HAN HAR/ HAR HATT ARBEID SKAL SPM.126 STILLES.SPM. 106 **I intervjuet vi hadde med deg før sommeren før valget sa du at du har/har hatt inntektsgivende arbeid. Vil du si at dette er/var en overordnet stilling? (N=1316)**

1	35	JA
2	64	NEI
8	1	VET IKKE

SPM.107 **Man snakker iblant om forskjellige samfunnsklasser; Enten arbeiderklassen, eller middelklassen. Tenker du noen gang på deg selv som hjemmehørende i en av disse klassene?**

1	44	JA	
2	9	I TVIL	→ 109
3	45	NEI	→ 109
8	2	VET IKKE	→ 109

SPM.108 **Hvilken klasse? (N=1436)**

1	46	ARBEIDERKLASSEN
2	54	MIDDELKLASSEN
8	--	KAN IKKE SI

SPM.109 **Hvis du likevel skulle velge, ville du si at du nærmest hører hjemme i arbeiderklassen eller i middelklassen? (N=1147)**

1	36	ARBEIDERKLASSEN
2	51	MIDDELKLASSEN
8	13	VET IKKE

Det var siste spørsmål. Tusen takk for at du tok deg tid til å være med i undersøkelsen. Vi vil sende deg en kort orientering om resultater fra undersøkelsen så snart det foreligger.

Spørreskjema. Undersøkelsen før valget⁵

SPM.1 **La oss begynne med et spørsmål om politisk interesse. Vil du si at du i alminnelighet er ...**

- 1 Meget politisk interessert
 2 Ganske interessert
 3 Lite interessert
 4 Overhode ikke interessert?
 8 VET IKKE

SPM.2A **Er det ett eller flere partier du tror kommer til å gå markert fram i løpet av valgkampen?**

- 1 JA
 2 NEI INGEN —————▶ 3a
 8 VET IKKE —————▶ 3a

SPM.2B **Hvilke parti er det?**

- 1 RØD VALGALLIANSE (RV)
 2 SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)
 3 DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)
 4 VENSTRE (V)
 5 KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)
 6 SENTERPARTIET (SP)
 7 DET LIBERALE FOLKEPARTI (DLF)
 8 HØYRE (H)
 9 FREMSKRITTSPARTIET (FRP)
 10 ANDRE PARTIER/LISTER
 99 VET IKKE

SPM. 3A **Er det omvendt ett eller flere partier du tror kommer til å gå markert tilbake i løpet av valgkampen?**

- 1 JA
 2 NEI INGEN —————▶ 4
 8 VET IKKE —————▶ 4

⁵ For spørsmål der data ikke er frigitt er det ikke oppgitt frekvenser. Dette gjelder alle spørsmål i undersøkelsen før valget.

SPM.3B **Hvilke parti er det?**

- 1 RØD VALGALLIANSE (AKP)
- 2 SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)
- 3 DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)
- 4 VENSTRE (V)
- 5 KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)
- 6 SENTERPARTIET (SP)
- 7 DET LIBERALE FOLKEPARTI (DLF)
- 8 HØYRE (H)
- 9 FREMSKRITTSPARTIET (FRP)
- 10 ANDRE PARTIER/LISTER
- 99 VET IKKE

SPM. 4 **Kan du nevne en eller to saker som vil bli viktig for din egen stemmegivning?**

HVIS IO BARE NEVNER EN SAK, SPØR OM DET ER FLERE SAKER SOM ER VIKTIGE.

- 1 SAK 1:.....
- 2 SAK 2:
- 8 VET IKKE/ INGEN SAKER NEVNT/ IKKE STEMTE

Vi vil gjerne høre hvordan du ser på partienes stilling til noen aktuelle spørsmål. I hvert enkelt tilfelle vil vi gjerne vite hvilket parti du mener har den beste politikken.

SPM.5A **Først gjelder det skole og utdanningspolitikken. Hvilket parti synes du har best politikk på dette området?**

- 1 RØD VALGALLIANSE
- 2 SOSIALISTISK VENSTREPARTI
- 3 ARBEIDERPARTIET
- 4 VENSTRE
- 5 KRISTELIG FOLKEPARTI
- 6 SENTERPARTIET
- 7 HØYRE
- 8 FREMSKRITTSPARTIET
- 9 ANDRE PARTIER
- 99 VET IKKE

SPM.5B **Så skatte- og avgiftspolitikken. Hvilket parti synes du har best politikk på dette området?**

1	☐	RØD VALGALLIANSE
2	☐	SOSIALISTISK VENSTREPARTI
3	☐	ARBEIDERPARTIET
4	☐	VENSTRE
5	☐	KRISTELIG FOLKEPARTI
6	☐	SENTERPARTIET
7	☐	HØYRE
8	☐	FREMSKRITTSPARTIET
9	☐	ANDRE PARTIER
99	☐	VET IKKE

SPM.5C **Så innvandringspolitikken. Hvilket parti synes du har best politikk på dette området?**

1	☐	RØD VALGALLIANSE
2	☐	SOSIALISTISK VENSTREPARTI
3	☐	ARBEIDERPARTIET
4	☐	VENSTRE
5	☐	KRISTELIG FOLKEPARTI
6	☐	SENTERPARTIET
7	☐	HØYRE
8	☐	FREMSKRITTSPARTIET
9	☐	ANDRE PARTIER
99	☐	VET IKKE

SPM.5D **Så Norges forhold til EU. Hvilket parti synes du har best politikk på dette området?**

1	☐	RØD VALGALLIANSE
2	☐	SOSIALISTISK VENSTREPARTI
3	☐	ARBEIDERPARTIET
4	☐	VENSTRE
5	☐	KRISTELIG FOLKEPARTI
6	☐	SENTERPARTIET
7	☐	HØYRE
8	☐	FREMSKRITTSPARTIET
9	☐	ANDRE PARTIER
99	☐	VET IKKE

SPM.5E **Så gjelder det barne- og familiepolitikken. Hvilket parti synes du har best politikk på dette området?**

1	☐	RØD VALGALLIANSE
2	☐	SOSIALISTISK VENSTREPARTI
3	☐	ARBEIDERPARTIET
4	☐	VENSTRE
5	☐	KRISTELIG FOLKEPARTI
6	☐	SENTERPARTIET
7	☐	HØYRE
8	☐	FREMSKRITTSPARTIET
9	☐	ANDRE PARTIER
99	☐	VET IKKE

SPM.5F **Så gjelder det eldreomsorgen. Hvilket parti synes du har best politikk på dette området?**

1	☐	RØD VALGALLIANSE
2	☐	SOSIALISTISK VENSTREPARTI
3	☐	ARBEIDERPARTIET
4	☐	VENSTRE
5	☐	KRISTELIG FOLKEPARTI
6	☐	SENERPARTIET
7	☐	HØYRE
8	☐	FREMSKRITTSPARTIET
9	☐	ANDRE PARTIER
99	☐	VET IKKE

SPM.5G **Så gjelder det helsepolitikken. Hvilket parti synes du har best politikk på dette området?**

1	☐	RØD VALGALLIANSE
2	☐	SOSIALISTISK VENSTREPARTI
3	☐	ARBEIDERPARTIET
4	☐	VENSTRE
5	☐	KRISTELIG FOLKEPARTI
6	☐	SENERPARTIET
7	☐	HØYRE
8	☐	FREMSKRITTSPARTIET
9	☐	ANDRE PARTIER
99	☐	VET IKKE

SPM.5H **Så miljøvern. Hvilket parti synes du har best politikk på dette området?**

1	☐	RØD VALGALLIANSE
2	☐	SOSIALISTISK VENSTREPARTI
3	☐	ARBEIDERPARTIET
4	☐	VENSTRE
5	☐	KRISTELIG FOLKEPARTI
6	☐	SENERPARTIET
7	☐	HØYRE
8	☐	FREMSKRITTSPARTIET
9	☐	ANDRE PARTIER
99	☐	VET IKKE

SPM.5I **Så er det distriktspolitikken. Hvilket parti synes du har best politikk på dette området?**

1	☐	RØD VALGALLIANSE
2	☐	SOSIALISTISK VENSTREPARTI
3	☐	ARBEIDERPARTIET
4	☐	VENSTRE
5	☐	KRISTELIG FOLKEPARTI
6	☐	SENERPARTIET
7	☐	HØYRE
8	☐	FREMSKRITTSPARTIET
9	☐	ANDRE PARTIER
99	☐	VET IKKE

SPØRSMÅL 6 OG 7 STILLES BARE HVIS IO HAR NEVNT ANDRE SAKER UNDER SPM.4 ENN DE SOM DET BLE SPURT OM I SPM.5A-J

Du nevnte i tillegg (første sak nevnt), og (evt andre sak nevnt).

SPM. 6 Hvilket parti synes du har den beste politikken på (første sak nevnt)?

1	☐	RØD VALGALLIANSE (RV)	
2	☐	SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)	
3	☐	DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)	
4	☐	VENSTRE (V)	
5	☐	KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)	
6	☐	SENERPARTIET (SP)	
7	☐	DET LIBERALE FOLKEPARTI (DLF)	
8	☐	HØYRE (H)	
9	☐	FREMSKRITTSPARTIET (FRP)	
10	☐	ANDRE PARTIER/LISTER	
99	☐	VET IKKE	
	☐	KUN EN SAK NEVNT	—————▶ 8

SPM. 7 Hvilket parti synes du har den beste politikken på (andre sak nevnt)?

1	☐	RØD VALGALLIANSE (RV)	
2	☐	SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)	
3	☐	DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)	
4	☐	VENSTRE (V)	
5	☐	KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)	
6	☐	SENERPARTIET (SP)	
7	☐	DET LIBERALE FOLKEPARTI (DLF)	
8	☐	HØYRE (H)	
9	☐	FREMSKRITTSPARTIET (FRP)	
10	☐	ANDRE PARTIER/LISTER	
99	☐	VET IKKE	

SPM.8 Nå vil vi gjerne vite litt om ditt forhold til partiene. Vi minner om at alle opplysninger blir behandlet strengt fortrolig.

Mange føler seg som tilhengere av et bestemt parti, mens andre føler seg mer ubundet av partiene. Vil du si at du i alminnelighet tenker på deg selv som en høyremann (-kvinne), en arbeiderpartimann (-kvinne), en SV-mann (-kvinne) og så videre, eller føler du deg ikke knyttet til noen av partiene?

1	☐	RØD VALGALLIANSE (RV)	
2	☐	SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)	
3	☐	DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)	
4	☐	VENSTRE (V)	
5	☐	KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)	
6	☐	SENERPARTIET (SP)	
7	☐	DET LIBERALE FOLKEPARTI (DLF)	
8	☐	HØYRE (H)	
9	☐	FREMSKRITTSPARTIET (FRP)	
10	☐	ANDRE PARTIER/LISTER	
50	☐	IKKE KNYTTET TIL ET BESTEMT PARTI	—————▶ 10
99	☐	VET IKKE	—————▶ 10

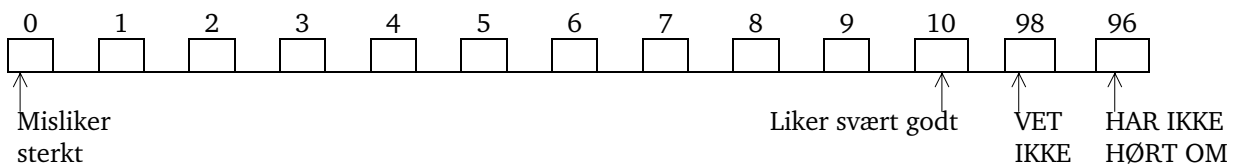
SPM.9 **Betrakter du deg som sterkt overbevist tilhenger av dette partiet, eller er du ikke særlig sterkt overbevist?**

- 1 STERKT OVERBEVIST
- 2 IKKE SÆRLIG OVERBEVIST
- 8 VET IKKE

SPM.10 **Partiene har arrangert møter for å diskutere oppstillingen av valglistene foran høstens Stortingsvalg, dvs. nominasjonene. Har du deltatt i noen slike møter?**

- 1 JA
- 2 NEI
- 3 ANDRE SVAR
- 8 VET IKKE

SPM.11 **Jeg vil gjerne vite hva du mener om de enkelte politiske partiene. Etter at jeg har lest opp navnet på et politisk parti, kan du være så snill å plassere det på en skala fra 0 til 10 der 0 betyr at du sterkt misliker partiet og 10 betyr at du liker partiet svært godt. Det første partiet er Kristelig Folkeparti.**

Hvor vil du plassere Kristelig Folkeparti på denne skalaen?

- A. Kristelig Folkeparti (KRF)
- B. Venstre (V)
- C. Senterpartiet (SP)
- D. Sosialistisk Venstreparti (SV) ...
- E. Høyre (H)
- F. Arbeiderpartiet (DNA)
- G. Fremskrittspartiet (FRP)
- H. Rød Valgallianse (RV)

SPM. 12 **Vi kommer nå til en del meninger som folk gjerne gir uttrykk for. Vil du for hver påstand jeg leser opp si om du er: helt enig, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig i dette?**

Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	VET IKKE
1	2	3	4	5	8

- A. Forskjellene i nordmenns økonomiske evne er så store at myndighetene må se det som en hovedoppgave å minske dem.....
- B. Vi bør satse på et samfunn der kristne verdier spiller en større rolle.....
- C. Innvandring utgjør en alvorlig trussel mot vår nasjonale egenart.....
- D. For å trygge økonomisk vekst trenger vi fortsatt industriutbygging, selv om dette skulle komme i strid med naturverninteressene
- E. Partiene er bare interessert i folks stemmer, ikke i deres meninger.....

SPM.13 **Nå vil vi gjerne høre ditt syn på en del spørsmål som det hersker delte meninger om blant folk. Noen mener at Norges hjelp til fattige land, de såkalte utviklingslandene, bør skjæres ned, mens andre mener at den bør opprettholdes som nå eller eventuelt økes. Hvordan ser du på det, mener du at norsk u-hjelp bør skjæres ned, at den bør opprettholdes som nå, eller mener du at den bør økes?**

DERSOM DET ER TVIL OM HVOR SVARET SKAL KRYSSES AV, KRYSS AV FOR "ANDRE SVAR"

- 1 Bør skjæres ned
 2 Opprettholdes som nå
 3 Bør økes
 7 ANDRE SVAR
 8 VET IKKE

SPM.14 **La oss se nærmere på omfanget av alle våre trygder. Noen mener at vi etter hvert har fått mer enn nok av trygder, og at vi bør søke å begrense dem i fremtiden, mens andre hevder at vi bør opprettholde våre trygdeordninger, og om nødvendig bygge dem videre ut. Hva er din mening. Synes du at det i fremtiden bør bli mindre av trygder, bør de opprettholdes som de er nå, eller bør de bygges videre ut?**

DERSOM DET ER TVIL OM HVOR SVARET SKAL KRYSSES AV, KRYSS AV FOR "ANDRE SVAR"

- 1 Bør bli mindre
 2 Opprettholdes som de er nå
 3 Bygges videre ut
 7 ANDRE SVAR
 8 VET IKKE

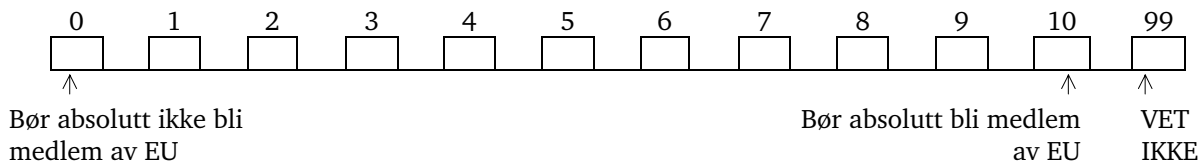
SPM.15 **Mener du at våre trygder misbrukes i stor grad, at de misbrukes en del, eller at de misbrukes svært lite?**

- 1 Misbrukes i stor grad
- 2 Misbrukes en del
- 3 Misbrukes svært lite
- 8 VET IKKE

SPM.16 **Her i landet har som kjent myndighetene satt i verk mange tiltak som regulerer bruken av alkohol. Hvordan ser du på disse reglene, synes du reglene er for strenge, eller er de ikke strenge nok?**

- 1 Reglene er for strenge
- 2 Passe som de er
- 3 Ikke strenge nok
- 8 VET IKKE

SPM. 17 **Så et spørsmål om norsk medlemskap i EU. Tenk deg en skala fra 0-10. Verdien null på skalaen uttrykker ønsket om at Norge absolutt ikke bør bli medlem av EU, mens verdien ti uttrykker at Norge absolutt bør bli medlem av EU. Hvor vil du plassere deg selv på denne skalaen?**

SPM. 18 **Hvem vil etter din mening være best egnet som statsminister etter høstens valg?**

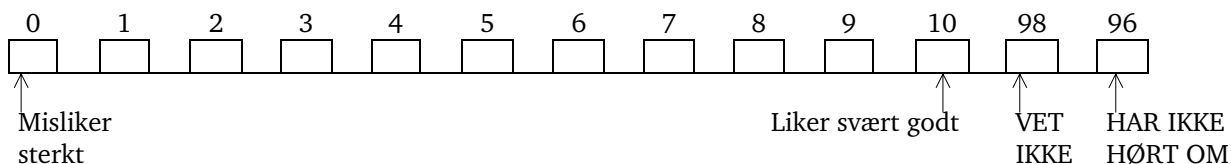
- 1 KRISTIN HALVORSEN
- 2 JENS STOLTENBERG
- 3 LARS SPONHEIM
- 4 KJELL MAGNE BONDEVIK
- 5 ODD ROGER ENOKSEN
- 6 JAN PETERSEN
- 7 CARL I. HAGEN
- 8 ANDRE KANDIDATER , SPESIFISER.....
- 99 VET IKKE

SPM. 19 **Hvilket parti, eller hvilke partier bør etter din mening danne regjering etter valget?**

KRYSS AV FOR ALLE PARTIER IO NEVNER

- 1 RØD VALGALLIANSE (RV)
- 2 SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)
- 3 DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)
- 4 VENSTRE (V)
- 5 KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)
- 6 SENTERPARTIET (SP)
- 7 DET LIBERALE FOLKEPARTI (DLF)
- 8 HØYRE (H)
- 9 FREMSKRITTSPARTIET (FRP)
- 10 ANDRE PARTIER/LISTER
- 99 VET IKKE

SPM.20 **Nå vil jeg gjerne vite hvor mye du liker eller misliker noen av våre politiske ledere. Etter at jeg har lest opp navnet på en politisk leder, kan du være så snill å plassere han eller henne på en skala fra 0 til 10, der 0 betyr at du sterkt misliker politikeren og 10 betyr at du liker politikeren svært godt. Hvis jeg nevner navnet på en politiker du ikke kjenner til eller føler du ikke vet nok om, så bare si ifra. Den første politiske lederen er Valgerd Svarstad Haugland.**

Hvor vil du plassere henne på denne skalaen?

- A. Valgerd Svarstad Haugland
- B. Lars Sponheim
- C. Odd Roger Enoksen
- D. Kristin Halvorsen
- E. Jan Petersen
- F. Jens Stoltenberg
- G. Carl I. Hagen
- H. Aslak Sira Myhre
- I. Kjell Magne Bondevik
- J. Thorbjørn Jagland.....

SPM. 21 **Hvor stor forskjell synes du i alminnelighet at det er mellom partiene på Stortinget, vil du si at forskjellene er meget store, ganske store, ikke særlig store eller er forskjellene meget små?**

- 1 Meget store
- 2 Ganske store
- 3 Ikke særlig store
- 4 Meget små
- 8 VET IKKE

SPM. 22 **Føler du det slik at de fleste norske politikere er dyktige folk som vanligvis vet hva de foretar seg, eller tror du at mange av dem har lite kjennskap til de saker de er satt til å behandle?**

- 1 De fleste vet hva de foretar seg
- 2 Mange har lite kjennskap til sakene
- 8 VET IKKE

SPM. 23 **Mener du at de fleste av våre politikere er troverdige, at politikerne stort sett er troverdige, eller at få norske politikere er troverdige?**

- 1 De fleste troverdige
- 2 Stort sett troverdige
- 3 Få troverdige politikere
- 8 VET IKKE

SPM.24 **Vi er interessert i hvordan folk har det økonomisk nå om dagen. Vil du si at du og din husstand har det økonomisk bedre eller dårligere enn for et år siden?**

- 1 Bedre —————→ 25
- 3 Samme —————→ 27
- 5 Dårligere —————→ 26
- 8 VET IKKE —————→ 27

SPM.25 **Er det mye bedre eller litt bedre?**

- 1 Mye bedre
 - 2 Litt bedre
 - 8 VET IKKE
- } —————→ 27

SPM.26 **Er det mye dårligere eller litt dårligere?**

- 1 Mye dårligere
- 2 Litt dårligere
- 8 VET IKKE

SPM.27 **La oss tenke framover de nærmeste årene. Tror du din økonomiske situasjon vil være omtrent som nå, vil den bli bedre enn nå, eller frykter du at den vil bli verre enn nå?**

- 1 Bedre enn nå
 3 Omtrent som nå
 5 Verre enn nå
 8 VET IKKE

SPM.28 **Hva mener du om den økonomiske situasjonen i Norge i dag? Vil du si at økonomien er svært god, god, verken god eller dårlig, dårlig eller svært dårlig?**

- 1 Svært god
 2 God
 3 Verken god eller dårlig
 4 Dårlig
 5 Svært dårlig
 8 VET IKKE

SPM.29 **Vil du si at den økonomiske situasjonen her i landet i løpet av de siste 12 måneder er blitt bedre, omtrent som før eller blitt verre?**

- 1 Blitt bedre → 30A
 3 Omtrent som før → 31
 5 Blitt verre → 30B
 8 VET IKKE → 31

SPM.30A **Vil du si mye bedre eller litt bedre?**

- 1 Mye bedre
 2 Litt bedre
 8 VET IKKE
- } → 31

SPM.30B **Vil du si mye verre eller litt verre?**

- 1 Mye verre
 2 Litt verre
 8 VET IKKE

SPM. 31 **Hvor sannsynlig er det at du kommer til å stemme ved Stortingsvalget til høsten? Kommer du.....**

- 1 helt sikkert til å stemme
 2 sannsynligvis til å stemme
 3 neppe til å stemme → 34
 4 helt sikkert ikke til å stemme → 35
 8 VET IKKE → 35

SPM. 32 **Hvilket parti vil du stemme på?**

1	☐	RØD VALGALLIANSE (RV)	
2	☐	SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)	
3	☐	DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)	
4	☐	VENSTRE (V)	
5	☐	KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)	
6	☐	SENERPARTIET (SP)	
7	☐	DET LIBERALE FOLKEPARTI (DLF)	
8	☐	HØYRE (H)	
9	☐	FREMSKRITTSPARTIET (FRP)	
10	☐	ANDRE PARTIER/LISTER, SPESIFISER.....	
11	☐	IKKE BESTEMT MEG ENDA	→ 35
97	☐	BLANK STEMME/INGEN PARTIER	→ 35
99	☐	VET IKKE	→ 35

SPM. 33 **Hvis du ser bort fra dette partiet, hvilket parti liker du da best etter dette?**

1	☐	RØD VALGALLIANSE (RV)	
2	☐	SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)	
3	☐	DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)	
4	☐	VENSTRE (V)	
5	☐	KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)	
6	☐	SENERPARTIET (SP)	35
7	☐	DET LIBERALE FOLKEPARTI (DLF)	
8	☐	HØYRE (H)	
9	☐	FREMSKRITTSPARTIET (FRP)	
10	☐	ANDRE PARTIER/LISTER, SPESIFISER.....	
97	☐	BLANK STEMME/INGEN PARTIER	
99	☐	VET IKKE	

SPM. 34 **Hvis du skulle bestemme deg for å stemme, hvilket parti vil du da stemme på?**

1	☐	RØD VALGALLIANSE (RV)	
2	☐	SOSIALISTISK VENSTREPARTI (SV)	
3	☐	DET NORSKE ARBEIDERPARTI (DNA)	
4	☐	VENSTRE (V)	
5	☐	KRISTELIG FOLKEPARTI (KRF)	
6	☐	SENERPARTIET (SP)	
7	☐	DET LIBERALE FOLKEPARTI (DLF)	
8	☐	HØYRE (H)	
9	☐	FREMSKRITTSPARTIET (FRP)	
10	☐	ANDRE PARTIER/LISTER, SPESIFISER.....	
97	☐	BLANK STEMME/INGEN PARTIER	
99	☐	VET IKKE	

Spørreskjema med frekvensfordelinger. Bakgrunnsspørsmål

INNLEDNING: Så til slutt har vi noen spørsmål som skal gi bakgrunnsopplysninger for undersøkelsen.

BAK.1 Hva er din nåværende ekteskapelige status? Er du ...

1	51	gift/REGISTRERT PARTNER
2	16	samboende
3	21	ugift
4	4	enke/enkemann
5	7	separert/skilt
8	1	VET IKKE

BAK.2 Har du hjemmeboende barn under 16 år, og i tilfelle hvor mange?

HVIS IO IKKE HAR HJEMMEBOENDE BARN UNDER 16 ÅR, SKRIV 00 I BOKSEN UNDER.

ANTALL BARN

BAK.3 Har du for tiden noe inntektsgivende arbeid? Arbeid på en time eller mer pr. uke skal regnes med. SOM INNTEKTSGIVENDE ARBEID REGNER VI OGSÅ ARBEID SOM FAMILIEMEDLEM UTEN FAST AVTALT LØNN PÅ GÅRDSBRUK, I FORRETNING OG FAMILIEBEDRIFT ELLERS.

1	70	JA	
2	29	NEI	—————> 5
8	1	VET IKKE	

BAK.4 Hvor mange timer pr. uke har du vanligvis inntektsgivende arbeid? Regn også med betalte overtidstimer og ekstraarbeid hjemme.

HVIS IO HAR STERKT VARIERENDE ARBEIDSTID PR. UKE, FØR OPP ET ANSLAG PÅ GJENNOMSNIITTLIG ARBEIDSTID PR. UKE. HVIS IO SVARER VET IKKE SPØR OM IO ALLIKEVEL KAN SI OM HAN/HUN ARBEIDER MINST 10 TIMER I UKA

TIMER PR. UKE

10 TIMER ELLER MER
 UNDER 10 TIMER

BAK 5A Betrakter du deg hovedsakelig som:

1	63	Yrkesaktiv	
2	9	Student eller skoleelev	—————> 13/17
3	21	Alderspensjonist, førtidspensjonist eller uføretrygdet	—————> 8
4	3	Hjemmearbeidende	—————> 8
5	2	Arbeidsledig	—————> 8
6	--	Vernepliktig	—————> 8
7	1	Annet	—————> 5_ANNET
8	1	VET IKKE	

BAK.5 - ANNET Hva er din viktigste kilde til livsopphold?
SPESIFISER

BAK.5B Hva er dine viktigste arbeidsoppgaver? HVIS DU ALLEREDE VET DETTE IKKE SPØR SPESIFISER

BAK.5C Har du oppgaver som i stor grad går ut på å lede andre medarbeideres arbeid?

1	39	JA
2	61	NEI
8	--	VET IKKE

BAK.5D Hva er hovedyrket ditt?

YRKESKODE

BAK.6 Arbeider du i ditt hovedyrke som ansatt, som selvstendig med leid hjelp, som selvstendig uten leid hjelp, eller som familiemedlem uten fast lønn?

1	90	Ansatt	
2	6	Selvstendig med leid hjelp	→ 13/17
3	4	Selvstendig uten leid hjelp	→ 13/17
4	--	Familiemedlem	
8	--	VET IKKE	→ 13/17

BAK.7 Er den virksomheten du arbeider i et personlig eid firma, et aksjeselskap, en organisasjon, kommunal, fylkeskommunal eller statlig virksomhet?

1	9	Personlig eid firma
2	50	Aksjeselskap
3	4	Organisasjon/STIFTELSE
4	18	Kommunal virksomhet
5	8	Fylkeskommunal virksomhet
6	11	Statlig virksomhet
8	--	VET IKKE

BAK 8 STILLES TIL PERSONER SOM IKKE REGNER SEG SOM YRKESAKTIVE ELLER IKKE ER STUDENTER/SKOLEELEV

BAK.8A Hadde du selv inntektsgivende arbeid inntil det tidspunkt da du begynte å motta pensjon/trygd?

1	80	JA	
2	20	NEI	→ 13/17
8	--	VET IKKE	→ 13/17

BAK.8B Har du hatt inntektsgivende arbeid tidligere?

1	84	JA	
2	16	NEI	→ 13/17
8	--	VET IKKE	→ 13/17

BAK.9A Hva var dine viktigste arbeidsoppgaver i dette yrket? HVIS DU ALLEREDE VET DETTE IKKE SPØR SPESIFISER

BAK.9B Hadde du oppgaver som i stor grad gikk ut på å lede andre medarbeideres arbeid?

1	35	JA
2	65	NEI
8	--	VET IKKE

BAK.9C Hva var ditt siste hovedyrke?

YRKESKODE

BAK.10 Hvor mange timer arbeidet du vanligvis pr. uke i dette yrket?

HVIS IO HADDE STERKT VARIERENDE ARBEIDSTID PR. UKE, FØR OPP ET ANSLAG PÅ GJENNOMSNIITTLIG ARBEIDSTID PR. UKE

TIMER PR. UKE

BAK.11 Arbeidet du i ditt hovedyrke som ansatt, som selvstendig med leid hjelp eller som selvstendig uten leid hjelp?

1	85	Ansatt	
2	8	Selvstendig med leid hjelp	→ 13/17
3	6	Selvstendig uten leid hjelp	→ 13/17
8	1	VET IKKE	→ 13/17

BAK.12 Var den virksomheten du arbeidet i et personlig eid firma, et aksjeselskap, en organisasjon, kommunal, fylkeskommunal eller statlig virksomhet

1	12	Personlig eid firma
2	38	Aksjeselskap
3	5	Organisasjon /stiftelse
4	23	Kommunal virksomhet
5	7	Fylkeskommunal virksomhet
6	14	Statlig virksomhet
8	1	VET IKKE

HVIS IO ER GIFT ELLER SAMBOER (JMF. SPM35) STILLES SPØRSMÅLENE 13 TIL 16, ELLERS HOPPE DET TIL BAK.17

BAK.13 Har din ektefelle/samboer for tiden noe inntektsgivende arbeid? SOM INNTEKTSGIVENDE ARBEID REGNER VI OGSÅ ARBEID SOM FAMILIEMEDLEM UTEN FAST AVTALT LØNN PÅ GÅRDSBRUK, I FORRETNING OG I FAMILIEBEDRIFT ELLERS. ARBEID PÅ EN TIME ELLER MER PR. UKE SKAL REGNES MED.

1	71	JA	→
2	29	NEI	
8	--	VET IKKE	

BAK.14A Hva er din ektefelles/samboers viktigste gjøremål eller kilde til livsopphold?

1	8	STUDENT, SKOLEELEV] →	17
2	21	HJEMMEARBEIDENDE		
3	43	ALDERSPENSJONIST] →	17
4	3	ARBEIDSLEDIG		
5	22	FØRTIDSPENSJONIST, ARBEIDSUFØR		
6	---	VERNEPLIKTIG		
7	3	ANNET		

BAK.14B Hadde din ektefelle/samboer inntektsgivende arbeid inntil det tidspunkt da han/hun begynte å motta pensjon/trygd?

1	80	JA	→	17
2	20	NEI	→	17
8	--	VET IKKE	→	17

BAK.15A Hva er/var din ektefelles/samboers viktigste arbeidsoppgaver? HVIS DU ALLEREDE VET DETTE IKKE SPØR SPESIFISER

BAK.15B Har/hadde han/hun oppgaver som i stor grad går/gikk ut på å lede andre medarbeideres arbeid?

1	35	JA
2	65	NEI
8	--	VET IKKE

BAK.15C Hva er/var din ektefelle/samboers hovedyrke?

YRKESKODE

BAK.16 Er/var denne virksomheten et personlig eid firma, et aksjeselskap, en organisasjon, kommunal, fylkeskommunal eller statlig virksomhet

1	18	Personlig eid firma
2	41	Aksjeselskap
3	3	Organisasjon /STIFTELSE
4	19	Kommunal virksomhet
5	7	Fylkeskommunal virksomhet
6	11	Statlig virksomhet
8	1	VET IKKE

BAK.17 Er du medlem av noen faglig organisasjon eller organisasjon for arbeidsgivere eller annen yrkessammenslutning?

1	45	JA	→	20
2	54	NEI	→	20
8	1	VET IKKE	→	20

BAK.18 Hvilken hovedsammenslutning tilhører organisasjonen?

1	47	LANDSORGANISASJONEN (LO/FAGBEVEGELSEN)
2	11	YRKESORGANISASJONENES SENTRALFORBUND (YS)
3	9	AKADEMIKERNES FELLESORGANISASJON (AF)
4	3	NORGES BONDELAG
5	--	NORSK BONDE- OG SMÅBRUKARLAG
6	1	NORGES FISKARLAG
7	1	NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON (NHO)
8	6	AKADEMIKERNE
9	20	ANDRE, SPESIFISER:
99	2	VET IKKE

BAK.19 Er du aktivt medlem av denne organisasjonen? Med aktivt medlem mener jeg at man deltar på de fleste møtene organisasjonen holder.

1	21	JA, AKTIV
2	79	NEI, IKKE AKTIV
8	--	VET IKKE

BAK.20 Hvilken målform liker du å bruke når du skriver, bokmål eller nynorsk?

1	90	Bokmål/RIKSMÅL
2	9	Nynorsk/LANDSMÅL
8	1	VET IKKE

BAK.21 Hvor interessert er du i språkspørsmålet? Er du ...
MED SPRÅKSPØRSMÅLET MENES DEBATTEN OM FORHOLDET MELLOM BOKMÅL OG
NYNORSK

1	10	meget interessert
2	31	nokså interessert
3	58	lite interessert?
8	1	VET IKKE

BAK.22 Regner du deg som avholdsmann (-kvinne) eller smaker du alkohol fra tid til annen?

1	11	Avholdsmann (-kvinne)
2	8	IKKE AVHOLD, MEN MÅTEHOLD (BARE HVIS IO SELV UTTRYKKER DET)
3	80	Smaker alkohol
8	1	VET IKKE

BAK.23 Hvor interessert er du i avholdssaken, vil du si at du er ...

1	5	meget interessert
2	25	nokså interessert
3	69	ikke særlig interessert?
8	1	VET IKKE

BAK.24 Er du medlem av noen religiøs eller kristelig forening eller organisasjon?

1	9	JA
5	90	NEI
8	1	VET IKKE

BAK.25 Hvor mange ganger i løpet av den siste måneden har du ...

ANTALL

- A. vært til stede ved gudstjenester i kirken?
- B. vært til stede på andre religiøse møter?
- C. hørt på andakter og gudstjenester i radio og fjernsyn? ...

BAK. 26 Hvor stor brutto inntekt hadde du (og din ektefelle/samboer) alt i alt i 2000? Med brutto inntekt mener vi samlet inntekt før eventuelle fradragposter og skatt. Rund av til nærmeste 1.000 kroner.

HAR IO PROBLEMER MED Å SVARE, BE OM SVAR I NÆRMESTE 10.000 KRONER. HVIS INGEN INNTEKT, MARKER MED 0. NB: FOR EKTEFELLER/SAMBOERE SKAL SUMMEN AV INNTEKTENE OPPGIS. HVIS IO IKKE HAR EGEN INNTEKT, OPPGIS EKTEFELLENS/SAMBORENES INNTEKT.

KRONER 000

VIL IKKE SVARE

Informasjonsbrev

Førvalgsundersøkelsen, panel. Bokmål

Seksjon for Intervjuundersøkelser
Oslo, mai/juni 2001
Saksbehandlere: Øyvin Kleven og Tor Morten Normann
Telefon 800 83 028

Valgundersøkelsen 2001

- undersøkelse før valget

Du vil i løpet av kort tid bli oppringt av en intervjuer fra Statistisk sentralbyrå i forbindelse med årets valgundersøkelse. Vi håper at du da har tid til å svare på noen spørsmål. Enten du har tenkt å stemme ved valget eller ikke, håper vi at du vil benytte denne anledningen til å si din mening om partiene og noen av de mest aktuelle sakene.

Statistisk sentralbyrå gjennomfører undersøkelsen på oppdrag fra Institutt for samfunnsforskning (ISF). Professor Henry Valen og forskningsleder Bernt Aardal er faglig ansvarlige for undersøkelsen. Hensikten er å finne ut mer om hvilke saker som kan bli avgjørende for valget, og hva som kan avgjøre om folk stemmer eller ikke.

Alle som blir intervjuet er med i trekningen av et gavekort til en verdi av kr 10 000,- og fem gavekort til en verdi av 1000,-. Du er en av 3000 som er trukket ut til å delta, og vi kan ikke erstatte deg med en annen. Undersøkelsen vil foregå i to omganger. Før valget gjør vi et intervju over telefon. Etter valget vil du bli kontaktet for et nytt intervju. Deltakelsen er frivillig, men din deltakelse vil være med på å sikre gode og pålitelige resultater.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Undersøkelsen er godkjent av Datatilsynet, og det vil aldri bli kjent utenfor Statistisk sentralbyrå hva du har svart på spørsmålene. For å få best mulig utbytte av informasjonen som samles inn, vil vi hente opplysninger fra kommunenes manntall og fra utdanningsregistre. For deg som var med på valgundersøkelsen i 1997, vil vi også kople på opplysninger fra den gang. Institutt for samfunnsforskning vil kun motta aidentifiserte resultater der alle navn og adresser er fjernet.

Vedlagt finner du en brosjyre med mer informasjon om undersøkelsen. Du kan også ringe oss gratis på telefon **800 83 028**, eller sende en e-post til **tor.morten.normann@ssb.no** eller **oyvin.kleven@ssb.no**.

Med vennlig hilsen

Statistisk sentralbyrå

Institutt for samfunnsforskning

Svein Longva
adm.direktør

Henry Valen
professor

Bernt Aardal
forskningsleder

6.7.2. Førvalgsundersøkelsen, panel. Nynorsk

Seksjon for Intervjuundersøkingar

Oslo, mai/juni 2001

Sakshandsamarar: Øyvind Kleven og Tor Morten Normann

Telefon 800 83 028

Valundersøkinga 2001

- undersøking før valet

Du vil om kort tid bli ringt opp av ein intervjuar frå Statistisk sentralbyrå i samband med valundersøkinga i år. Vi vonar at du då har tid til å svare på nokre spørsmål. Anten du har tenkt å stemme ved valet eller ikkje, vonar vi at du nyttar dette høvet til å seie di meining om partia og nokre av dei mest aktuelle sakene.

Statistisk sentralbyrå gjennomfører undersøkinga på oppdrag frå Institutt for samfunnsforskning (ISF). Professor Henry Valen og forskingsleiar Bernt Aardal er fagleg ansvarlege for undersøkinga. Føremålet er å finne ut meir om kva for saker som kan bli avgjerande for valet, og kva som kan avgjere om folk stemmer eller ikkje.

Alle som blir intervjuar er med i trekkinga av eit gåvekort til ein verdi av 10 000,- og fem gåvekort til ein verdi av 1000,-. Du er ein av 3000 som er trekte ut til å delta, og vi kan ikkje erstatte deg med ein annan. Undersøkinga blir gjort i to omgangar. Før valet gjer vi eit intervju over telefon. Etter valet vil du bli kontakta for eit nytt intervju. Deltakinga er frivillig, men di deltaking vil være med på å sikre gode og pålitelege resultat.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt. Datatilsynet har godkjent undersøkinga, og det vil aldri bli kjent utanfor Statistisk sentralbyrå kva du har svart på spørsmåla. For å få størst mogleg nytte av informasjonen som blir samla inn, vil vi òg hente opplysningar frå kommunane sine manntal og frå utdanningsregister. For deg som var med på valundersøkinga i 1997, vil vi òg kople på opplysningar frå den gongen. Institutt for samfunnsforskning vil berre få aidentifiserte resultat der alle namn og adresser er fjerna.

Vedlagt finn du ein brosjyre med meir informasjon om undersøkinga. Du kan òg ringje oss gratis på telefon **800 83 028**, eller sende ein e-post til **tor.morten.normann@ssb.no** eller **oyvin.kleven@ssb.no**.

Med venleg helsing

Statistisk sentralbyrå

Institutt for samfunnsforskning

Svein Longva
adm.direktør

Henry Valen
professor

Bernt Aardal
forskningsleiar

Førvalgsundersøkelsen, nye. Bokmål

Seksjon for Intervjuundersøkelser

Oslo, mai/juni 2001

Saksbehandlere: Øyvind Kleven og Tor Morten Normann

Telefon 800 83 028

Valgundersøkelsen 2001**- undersøkelse før valget**

Du vil i løpet av kort tid bli oppringt av en intervjuer fra Statistisk sentralbyrå i forbindelse med årets valgundersøkelse. Vi håper at du da har tid til å svare på noen spørsmål. Enten du har tenkt å stemme ved valget eller ikke, håper vi at du vil benytte denne anledningen til å si din mening om partiene og noen av de mest aktuelle sakene.

Statistisk sentralbyrå gjennomfører undersøkelsen på oppdrag fra Institutt for samfunnsforskning (ISF). Professor Henry Valen og forskningsleder Bernt Aardal er faglig ansvarlige for undersøkelsen. Hensikten er å finne ut mer om hvilke saker som kan bli avgjørende for valget, og hva som kan avgjøre om folk stemmer eller ikke.

Alle som blir intervjuet er med i trekningen av et gavekort til en verdi av kr 10 000,- og fem gavekort til en verdi av 1000,-. Du er en av 3000 som er trukket ut til å delta, og vi kan ikke erstatte deg med en annen. Undersøkelsen vil foregå i to omganger. Før valget gjør vi et intervju over telefon. Etter valget vil du bli kontaktet for et nytt intervju. Deltakelsen er frivillig, men din deltakelse vil være med på å sikre gode og pålitelige resultater.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Undersøkelsen er godkjent av Datatilsynet, og det vil aldri bli kjent utenfor Statistisk sentralbyrå hva du har svart på spørsmålene. For å få best mulig utbytte av informasjonen som samles inn, vil vi hente opplysninger fra kommunenes manntall og fra utdanningsregistre. Opplysninger gitt i undersøkelsen vil bli oppbevart frem til neste stortingsvalg i 2005. Da vil vi sannsynligvis kontakte deg igjen. Institutt for samfunnsforskning vil kun motta aidentifiserte resultater der alle navn og adresser er fjernet.

Vedlagt finner du en brosjyre med mer informasjon om undersøkelsen. Du kan også ringe oss gratis på telefon **800 83 028**, eller sende en e-post til **tor.morten.normann@ssb.no** eller **oyvin.kleven@ssb.no**.

Med vennlig hilsen

Statistisk sentralbyrå

Institutt for samfunnsforskning

Svein Longva
adm.direktør

Henry Valen
professor

Bernt Aardal
forskningsleder

Førvalgsundersøkelsen, nye. Nynorsk

Seksjon for Intervjuundersøkingar

Oslo, mai/juni 2001

Sakshandsamarar: Øyvind Kleven og Tor Morten Normann

Telefon 800 83 028

Valundersøkinga 2001**- undersøking før valet**

Du vil om kort tid bli ringt opp av ein intervjuar frå Statistisk sentralbyrå i samband med valundersøkinga i år. Vi vonar at du då har tid til å svare på nokre spørsmål. Anten du har tenkt å stemme ved valet eller ikkje, vonar vi at du nyttar dette høvet til å seie di meining om partia og nokre av dei mest aktuelle sakene.

Statistisk sentralbyrå gjennomfører undersøkinga på oppdrag frå Institutt for samfunnsforskning (ISF). Professor Henry Valen og forskingsleiar Bernt Aardal er fagleg ansvarlege for undersøkinga. Føremålet er å finne ut meir om kva for saker som kan bli avgjerande for valet, og kva som kan avgjere om folk stemmer eller ikkje.

Alle som blir intervjuar er med i trekkinga av eit gåvekort til ein verdi av 10 000,- og fem gåvekort til ein verdi av 1000,-. Du er ein av 3000 som er trekte ut til å delta, og vi kan ikkje erstatte deg med ein annan. Undersøkinga blir gjort i to omgangar. Før valet gjer vi eit intervju over telefon. Etter valet vil du bli kontakta for eit nytt intervju. Deltakinga er frivillig, men di deltaking vil være med på å sikre gode og pålitelege resultat.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt. Datatilsynet har godkjent undersøkinga, og det vil aldri bli kjent utanfor Statistisk sentralbyrå kva du har svart på spørsmåla. For å få størst mogleg nytte av informasjonen som blir samla inn, vil vi òg hente opplysningar frå kommunane sine manntal og frå utdanningsregister. Opplysningar gitt i undersøkinga vil bli oppbevarte fram til neste stortingsval i 2005. Då vil vi mest sannsynleg kontakte deg igjen. Institutt for samfunnsforskning vil berre få aidentifiserte resultat der alle namn og adresser er fjerna.

Vedlagt finn du ein brosjyre med meir informasjon om undersøkinga. Du kan òg ringje oss gratis på telefon **800 83 028**, eller sende ein e-post til tor.morten.normann@ssb.no eller oyvin.kleven@ssb.no.

Med venleg helsing

Statistisk sentralbyrå

Institutt for samfunnsforskning

Svein Longva
adm.direktør

Henry Valen
professor

Bernt Aardal
forskningsleiar

Ettervalsundersøkelsen, panel. Intervjuet i førvalsundersøkelsen. Bokmål

Seksjon for Intervjuundersøkelser

I-P

Oslo, september 2001

Saksbehandlere: Øyvin Kleven og Tor Morten Normann

Telefon 800 83 028

Valgundersøkelsen 2001**- undersøkelse etter valget**

Først vil vi gjerne takke deg for at du var med i undersøkelsen før valget. Kort tid etter årets stortingsvalg vil du igjen bli kontaktet av en intervjuer fra Statistisk sentralbyrå. Intervjueren vil da gjerne avtale et intervju med deg i forbindelse med andre del av årets valgundersøkelse. Enten du stemmer ved valget eller ikke, håper vi at du vil benytte denne anledningen til å si din mening om valgkampen, politikerne og hvilke saker som var viktigst for deg.

Statistisk sentralbyrå gjennomfører undersøkelsen på oppdrag fra Institutt for samfunnsforskning (ISF). Professor Henry Valen og forskningsleder Bernt Aardal er faglig ansvarlige for undersøkelsen. Hensikten er å finne ut mer om hvilke saker som ble avgjørende for valget, og hva som avgjorde om folk stemte eller ikke.

Du er en av 3000 som er trukket ut til å delta, og vi kan ikke erstatte deg med en annen. **Alle som blir intervjuet er med i trekningen av et gavekort til en verdi av kr 10 000,- og fem gavekort til en verdi av kr 1000,-.** Deltakelsen er frivillig, men din deltakelse vil være med på å sikre gode og pålitelige resultater.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Undersøkelsen er godkjent av Datatilsynet, og det vil aldri bli kjent utenfor Statistisk sentralbyrå hva du har svart på spørsmålene. For å få best mulig utbytte av informasjonen som samles inn, vil vi hente opplysninger fra kommunenes manntall og fra utdanningsregistre. For deg som var med på valgundersøkelsen i 1997, vil vi også kople på opplysninger fra den gang. Institutt for samfunnsforskning vil kun motta avidentifiserte resultater der alle navn og adresser er fjernet.

Dersom du ønsker mer informasjon om undersøkelsen kan du ringe oss gratis på telefon **800 83 028**, eller sende en e-post til **tor.morten.normann@ssb.no** eller **oyvin.kleven@ssb.no**.

Med vennlig hilsen
Statistisk sentralbyrå

Institutt for samfunnsforskning

Svein Longva
adm.direktør

Henry Valen
professor

Bernt Aardal
forskningsleder

Ettervalgsundersøkelsen, panel. Intervjuet i førvalgsundersøkelsen. Nynorsk

Seksjon for Intervjuundersøkingar

I-P

Oslo, september2001

Sakshandsamarar: Øyvinn Kleven og Tor Morten Normann

Telefon 800 83 028

**Valundersøkinga 2001
- undersøking etter valet**

Først vil vi gjerne takke deg for at du var med i undersøkinga før valet. Kort tid etter stortingsvalet i år vil du igjen bli kontakta av ein intervjuar frå Statistisk sentralbyrå. Intervjuaren vil då gjerne avtale eit intervju med deg i samband med andre del av valundersøkinga i år. Anten du stemmer ved valet eller ikkje, vonar vi at du nyttar dette høvet til å seie di meining om valkampen, politikarane og kva for saker som var viktigast for deg.

Statistisk sentralbyrå gjennomfører undersøkinga på oppdrag frå Institutt for samfunnsforskning (ISF). Professor Henry Valen og forskingsleiar Bernt Aardal er fagleg ansvarlege for undersøkinga. Føremålet er å finne ut meir om kva for saker som vart avgjerande for valet, og kva som avgjorde om folk stemte eller ikkje.

Du er ein av 3000 som er trekte ut til å delta, og vi kan ikkje erstatte deg med ein annan. **Alle som blir intervjuar er med i trekkinga av eit gåvekort til ein verdi av kr 10 000,- og fem gåvekort til ein verdi av kr 1000,-.** Deltakinga er frivillig, men di deltaking vil være med på å sikre gode og pålitelege resultat.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt. Datatilsynet har godkjent undersøkinga, og det vil aldri bli kjent utanfor Statistisk sentralbyrå kva du har svart på spørsmåla. For å få størst mogleg nytte av informasjonen som blir samla inn, vil vi òg hente opplysningar frå kommunane sine manntal og frå utdanningsregister. For deg som var med på valundersøkinga i 1997, vil vi òg kople på opplysningar frå den gongen. Institutt for samfunnsforskning vil berre få aidentifiserte resultat der alle namn og adresser er fjerna.

Dersom du ønskjer meir informasjon om undersøkinga kan du ringje oss gratis på telefon **800 83 028**, eller sende ein e-post til **tor.morten.normann@ssb.no** eller **oyvin.kleven@ssb.no**.

Med venleg helsing
Statistisk sentralbyrå

Institutt for samfunnsforskning

Svein Longva
adm.direktørHenry Valen
professorBernt Aardal
forskningsleiar

Ettervalsundersøkelsen, nye. Intervjuet i førvalsundersøkelsen. Bokmål

Seksjon for Intervjuundersøkelser

I-N

Oslo, september 2001

Saksbehandlere: Øyvind Kleven og Tor Morten Normann

Telefon 800 83 028

Valgundersøkelsen 2001**- undersøkelse etter valget**

Først vil vi gjerne takke deg for at du var med i undersøkelsen før valget. Kort tid etter årets stortingsvalg vil du igjen bli kontaktet av en intervjuer fra Statistisk sentralbyrå. Intervjueren vil da gjerne avtale et intervju med deg i forbindelse med andre del av årets valgundersøkelse. Enten du stemmer ved valget eller ikke, håper vi at du vil benytte denne anledningen til å si din mening om valgkampen, politikerne og hvilke saker som var viktigst for deg.

Statistisk sentralbyrå gjennomfører undersøkelsen på oppdrag fra Institutt for samfunnsforskning (ISF). Professor Henry Valen og forskningsleder Bernt Aardal er faglig ansvarlige for undersøkelsen. Hensikten er å finne ut mer om hvilke saker som ble avgjørende for valget, og hva som avgjorde om folk stemte eller ikke.

Du er en av 3000 som er trukket ut til å delta, og vi kan ikke erstatte deg med en annen. **Alle som blir intervjuet er med i trekningen av et gavekort til en verdi av kr 10 000,- og fem gavekort til en verdi av kr 1000,-.** Deltakelsen er frivillig, men din deltakelse vil være med på å sikre gode og pålitelige resultater.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Undersøkelsen er godkjent av Datatilsynet, og det vil aldri bli kjent utenfor Statistisk sentralbyrå hva du har svart på spørsmålene. For å få best mulig utbytte av informasjonen som samles inn, vil vi hente opplysninger fra kommunenes manntall og fra utdanningsregistre. Opplysninger gitt i undersøkelsen vil bli oppbevart frem til neste stortingsvalg i 2005. Da vil vi sannsynligvis kontakte deg igjen. Institutt for samfunnsforskning vil kun motta aidentifiserte resultater der alle navn og adresser er fjernet.

Dersom du ønsker mer informasjon om undersøkelsen kan du ringe oss gratis på telefon **800 83 028**, eller sende en e-post til **tor.morten.normann@ssb.no** eller **oyvin.kleven@ssb.no**.

Med vennlig hilsen
Statistisk sentralbyrå

Institutt for samfunnsforskning

Svein Longva
adm.direktør

Henry Valen
professor

Bernt Aardal
forskningsleder

Ettervalgsundersøkelsen, nye. Intervjuet i førvalgsundersøkelsen. Nynorsk

Seksjon for Intervjuundersøkingar

I-N

Oslo, september 2001

Sakshandsamarar: Øyvind Kleven og Tor Morten Normann

Telefon 800 83 028

**Valundersøkinga 2001
- undersøking etter valet**

Først vil vi gjerne takke deg for at du var med i undersøkinga før valet. Kort tid etter stortingsvalet i år vil du igjen bli kontakta av ein intervjuar frå Statistisk sentralbyrå. Intervjuaren vil då gjerne avtale eit intervju med deg i samband med andre del av valundersøkinga i år. Anten du stemmer ved valet eller ikkje, vonar vi at du nyttar dette høvet til å seie di meining om valkampen, politikarane og kva for saker som var viktigast for deg.

Statistisk sentralbyrå gjennomfører undersøkinga på oppdrag frå Institutt for samfunnsforskning (ISF). Professor Henry Valen og forskingsleiar Bernt Aardal er fagleg ansvarlege for undersøkinga. Føremålet er å finne ut meir om kva for saker som vart avgjerande for valet, og kva som avgjorde om folk stemte eller ikkje.

Du er ein av 3000 som er trekte ut til å delta, og vi kan ikkje erstatte deg med ein annan. **Alle som blir intervjuar er med i trekkinga av eit gåvekort til ein verdi av kr 10 000,- og fem gåvekort til ein verdi av kr 1000,-.** Deltakinga er frivillig, men di deltaking vil være med på å sikre gode og pålitelege resultat.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt. Datatilsynet har godkjent undersøkinga, og det vil aldri bli kjent utanfor Statistisk sentralbyrå kva du har svart på spørsmåla. For å få størst mogleg nytte av informasjonen som blir samla inn, vil vi òg hente opplysningar frå kommunane sine manntal og frå utdanningsregister. Opplysningar gitt i undersøkinga vil bli oppbevarte fram til neste stortingsval i 2005. Då vil vi mest sannsynleg kontakte deg igjen. Institutt for samfunnsforskning vil berre få aidentifiserte resultat der alle namn og adresser er fjerna.

Dersom du ønskjer meir informasjon om undersøkinga kan du ringje oss gratis på telefon **800 83 028**, eller sende ein e-post til **tor.morten.normann@ssb.no** eller **oyvin.kleven@ssb.no**.

Med venleg helsing
Statistisk sentralbyrå

Institutt for samfunnsforskning

Svein Longva
adm.direktørHenry Valen
professorBernt Aardal
forskingsleiar

Ettervalsundersøkelsen, panel. Frafall i førvalsundersøkelsen. Bokmål

Seksjon for Intervjuundersøkelser
Oslo, september 2001
Saksbehandlere: Øyvin Kleven og Tor Morten Normann
Telefon 800 83 028

F-P

**Valgundersøkelsen 2001
- undersøkelse etter valget**

Kort tid etter årets stortingsvalg vil du bli kontaktet av en intervjuer fra Statistisk sentralbyrå. Intervjueren vil da gjerne avtale et intervju med deg i forbindelse med andre del av årets valgundersøkelse. Enten du stemmer ved valget eller ikke, håper vi at du vil benytte denne anledningen til å si din mening om valgkampen, politikerne og hvilke saker som var viktigst for deg.

Statistisk sentralbyrå gjennomfører undersøkelsen på oppdrag fra Institutt for samfunnsforskning (ISF). Professor Henry Valen og forskningsleder Bernt Aardal er faglig ansvarlige for undersøkelsen. Hensikten er å finne ut mer om hvilke saker som ble avgjørende for valget, og hva som avgjorde om folk stemte eller ikke.

Du er en av 3000 som er trukket ut til å delta, og vi kan ikke erstatte deg med en annen. **Som en påskjønnelse legger vi ved et flaxlodd til deg som er trukket ut. I tillegg er alle som blir intervjuet med i trekningen av et gavekort til en verdi av kr 10 000,- og fem gavekort til en verdi av kr 1000,-.** Undersøkelsen foregår i to omganger. Vi har tidligere kontaktet deg i forbindelse med undersøkelsen før valget. Nå gjennomføres andre del. Deltakelsen er frivillig, men din deltakelse vil være med på å sikre gode og pålitelige resultater.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Undersøkelsen er godkjent av Datatilsynet, og det vil aldri bli kjent utenfor Statistisk sentralbyrå hva du har svart på spørsmålene. For å få best mulig utbytte av informasjonen som samles inn, vil vi hente opplysninger fra kommunenes manntall og fra utdanningsregistre. For deg som var med på valgundersøkelsen i 1997, vil vi også kople på opplysninger fra den gang. Institutt for samfunnsforskning vil kun motta aidentifiserte resultater der alle navn og adresser er fjernet.

Dersom du ønsker mer informasjon om undersøkelsen kan du ringe oss gratis på telefon **800 83 028**, eller sende en e-post til **tor.morten.normann@ssb.no** eller **oyvin.kleven@ssb.no**.

Med vennlig hilsen
Statistisk sentralbyrå

Institutt for samfunnsforskning

Svein Longva
adm.direktør

Henry Valen
professor

Bernt Aardal
forskningsleder

Ettervalgsundersøkelsen, panel. Frafall i førvalgsundersøkelsen. Nynorsk

Seksjon for Intervjuundersøkingar

F-P

Oslo, september2001

Sakshandsamarar: Øyvind Kleven og Tor Morten Normann

Telefon 800 83 028

Valundersøkinga 2001**- undersøking etter valet**

Kort tid etter stortingsvalet i år vil du bli kontakta av ein intervjuar frå Statistisk sentralbyrå. Intervjuaren vil då gjerne avtale eit intervju med deg i samband med andre del av valundersøkinga i år. Anten du stemmer ved valet eller ikkje, vonar vi at du nyttar dette høvet til å seie di meining om valkampen, politikarane og kva for saker som var viktigast for deg.

Statistisk sentralbyrå gjennomfører undersøkinga på oppdrag frå Institutt for samfunnsforskning (ISF). Professor Henry Valen og forskingsleiar Bernt Aardal er fagleg ansvarlege for undersøkinga. Føremålet er å finne ut meir om kva for saker som vart avgjerande for valet, og kva som avgjorde om folk stemte eller ikkje.

Du er ein av 3000 som er trekte ut til å delta, og vi kan ikkje erstatte deg med ein annan. **Som ei påskjønning legg vi ved eit flaxlodd til deg som er trekt ut. I tillegg er alle som blir intervjuar med i trekkinga av eit gåvekort til ein verdi av kr 10 000,- og fem gåvekort til ein verdi av kr 1000,-.** Undersøkinga blir gjort i to omgangar. Vi har tidlegare kontakta deg i samband med undersøkinga før valet. No vert andre del gjennomført. Deltakinga er frivillig, men di deltaking vil være med på å sikre gode og pålitelege resultat.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt. Datatilsynet har godkjent undersøkinga, og det vil aldri bli kjent utanfor Statistisk sentralbyrå kva du har svart på spørsmåla. For å få størst mogleg nytte av informasjonen som blir samla inn, vil vi òg hente opplysningar frå kommunane sine manntal og frå utdanningsregister. For deg som var med på valundersøkinga i 1997, vil vi òg kople på opplysningar frå den gongen. Institutt for samfunnsforskning vil berre få aidentifiserte resultat der alle namn og adresser er fjerna.

Dersom du ønskjer meir informasjon om undersøkinga kan du ringje oss gratis på telefon **800 83 028**, eller sende ein e-post til **tor.morten.normann@ssb.no** eller **oyvin.kleven@ssb.no**.

Med venleg helsing
Statistisk sentralbyrå

Institutt for samfunnsforskning

Svein Longva
adm.direktør

Henry Valen
professor

Bernt Aardal
forskningsleiar

Ettervalsundersøkelsen, nye. Frafall i førvalsundersøkelsen. Bokmål

Seksjon for Intervjuundersøkelser

F-N

Oslo, september 2001

Saksbehandlere: Øyvinn Kleven og Tor Morten Normann

Telefon 800 83 028

Valgundersøkelsen 2001**- undersøkelse etter valget**

Kort tid etter årets stortingsvalg vil du bli kontaktet av en intervjuer fra Statistisk sentralbyrå. Intervjueren vil da gjerne avtale et intervju med deg i forbindelse med andre del av årets valgundersøkelse. Enten du stemmer ved valget eller ikke, håper vi at du vil benytte denne anledningen til å si din mening om valgkampen, politikerne og hvilke saker som var viktigst for deg.

Statistisk sentralbyrå gjennomfører undersøkelsen på oppdrag fra Institutt for samfunnsforskning (ISF). Professor Henry Valen og forskningsleder Bernt Aardal er faglig ansvarlige for undersøkelsen. Hensikten er å finne ut mer om hvilke saker som ble avgjørende for valget, og hva som avgjorde om folk stemte eller ikke.

Du er en av 3000 som er trukket ut til å delta, og vi kan ikke erstatte deg med en annen. **Som en påskjønnelse legger vi ved et flaxlodd til deg som er trukket ut. I tillegg er alle som blir intervjuet med i trekningen av et gavekort til en verdi av kr 10 000,- og fem gavekort til en verdi av kr 1000,-.** Undersøkelsen foregår i to omganger. Vi har tidligere kontaktet deg i forbindelse med undersøkelsen før valget. Nå gjennomføres andre del. Deltakelsen er frivillig, men din deltakelse vil være med på å sikre gode og pålitelige resultater.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Undersøkelsen er godkjent av Datatilsynet, og det vil aldri bli kjent utenfor Statistisk sentralbyrå hva du har svart på spørsmålene. For å få best mulig utbytte av informasjonen som samles inn, vil vi hente opplysninger fra kommunenes manntall og fra utdanningsregistre. Opplysninger gitt i undersøkelsen vil bli oppbevart frem til neste stortingsvalg i 2005. Da vil vi sannsynligvis kontakte deg igjen. Institutt for samfunnsforskning vil kun motta aidentifiserte resultater der alle navn og adresser er fjernet.

Dersom du ønsker mer informasjon om undersøkelsen kan du ringe oss gratis på telefon **800 83 028**, eller sende en e-post til tor.morten.normann@ssb.no eller oyvin.kleven@ssb.no.

Med vennlig hilsen
Statistisk sentralbyrå

Institutt for samfunnsforskning

Svein Longva
adm.direktør

Henry Valen
professor

Bernt Aardal
forskningsleder

Ettervalgsundersøkelsen, nye. Frafall i førvalgsundersøkelsen. Nynorsk

Seksjon for Intervjuundersøkingar

F-N

Oslo, september 2001

Sakshandsamarar: Øyvinn Kleven og Tor Morten Normann

Telefon 800 83 028

Valundersøkinga 2001**- undersøking etter valet**

Kort tid etter stortingsvalet i år vil du bli kontakta av ein intervjuar frå Statistisk sentralbyrå. Intervjuaren vil då gjerne avtale eit intervju med deg i samband med andre del av valundersøkinga i år. Anten du stemmer ved valet eller ikkje, vonar vi at du nyttar dette høvet til å seie di meining om valkampen, politikarane og kva for saker som var viktigast for deg.

Statistisk sentralbyrå gjennomfører undersøkinga på oppdrag frå Institutt for samfunnsforskning (ISF). Professor Henry Valen og forskingsleiar Bernt Aardal er fagleg ansvarlege for undersøkinga. Føremålet er å finne ut meir om kva for saker som vart avgjerande for valet, og kva som avgjorde om folk stemte eller ikkje.

Du er ein av 3000 som er trekte ut til å delta, og vi kan ikkje erstatte deg med ein annan. **Som ei påskjønning legg vi ved eit flaxlodd til deg som er trekt ut. I tillegg er alle som blir intervjuar med i trekkinga av eit gåvekort til ein verdi av kr 10 000,- og fem gåvekort til ein verdi av kr 1000,-.** Undersøkinga blir gjort i to omgangar. Vi har tidlegare kontakta deg i samband med undersøkinga før valet. No vert andre del gjennomført. Deltakinga er frivillig, men di deltaking vil være med på å sikre gode og pålitelege resultat.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt. Datatilsynet har godkjent undersøkinga, og det vil aldri bli kjent utanfor Statistisk sentralbyrå kva du har svart på spørsmåla. For å få størst mogleg nytte av informasjonen som blir samla inn, vil vi òg hente opplysningar frå kommunane sine manntal og frå utdanningsregister. Opplysningar gitt i undersøkinga vil bli oppbevarte fram til neste stortingsval i 2005. Då vil vi mest sannsynleg kontakte deg igjen. Institutt for samfunnsforskning vil berre få aidentifiserte resultat der alle namn og adresser er fjerna.

Dersom du ønskjer meir informasjon om undersøkinga kan du ringje oss gratis på telefon **800 83 028**, eller sende ein e-post til **tor.morten.normann@ssb.no** eller **oyvin.kleven@ssb.no**.

Med venleg helsing
Statistisk sentralbyrå

Institutt for samfunnsforskning

Svein Longva
adm.direktør

Henry Valen
professor

Bernt Aardal
forskinsleiar

Brosjyre

Takk til dere som var med sist!
Noen av dere var med i Valgundersøkelsen i 1997. **Vi retter en stor takk til dere!** Vi ønsker at dere blir med også denne gangen fordi vi da kan studere bevegelser blant velgerne mellom to valg. Vi står foran ett av de av de mest spennende valg i norsk historie. Den politiske situasjonen er høyst ustabil. Samtidig vet vi at utfallet av valget kan få store konsekvenser for den politiske styring i de neste fire årene.

En kartlegging av valget 2001 vil gi verdifulle kunnskaper om norsk politikk og folkestyre.

Ønsker du å komme i kontakt med oss?

Dersom du ønsker flere opplysninger om undersøkelsen eller hva resultatene brukes til, kan du ringe oss gratis på 800 83 028. Intervjueren som tar kontakt med deg, kan også svare på mange spørsmål.

Institutt for samfunnsforskning

Forskningsleder Bernt Aardal og professor Henry Valen ved Institutt for samfunnsforskning, er ansvarlige for undersøkelsen. De har skrevet en rekke bøker og artikler på bakgrunn av valgundersøkelsene.

Forskningsleder Bernt Aardal og professor Henry Valen

Den siste boka, "Velgere i 90-åra" av Bernt Aardal m. fl. utkom i 1999 (NKS-forlaget).

Institutt for samfunnsforskning ble dannet i 1950 og er et av Norges mest fremtredende forskningsmiljøer innen samfunnsvitenskap.

Statistisk sentralbyrå

Statistisk sentralbyrå er Norges sentrale organ for utarbeiding og spredning av statistikk. Gjennom innsamling og formidling av statistikk og analyser, bidrar Statistisk sentralbyrå til at offentlig planlegging, samfunnsstyring og forskning er basert på et best mulig faktagrunnlag.

Seksjon for intervjuundersøkelser

Seksjon for intervjuundersøkelser er ansvarlig for gjennomføringen av Statistisk sentralbyrås intervjuundersøkelser. Vi samler inn opplysninger ved hjelp av besøksintervju, telefonintervju eller skjema som sendes i posten.

Statistisk sentralbyrå

Seksjon for intervjuundersøkelser
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo

Besøksadresse: Kongens gate 7
Web: www.ssb.no

Telefon: 21 09 46 67
Telefaks: 21 09 49 89

Valgundersøkelsen 2001

Statistisk sentralbyrå

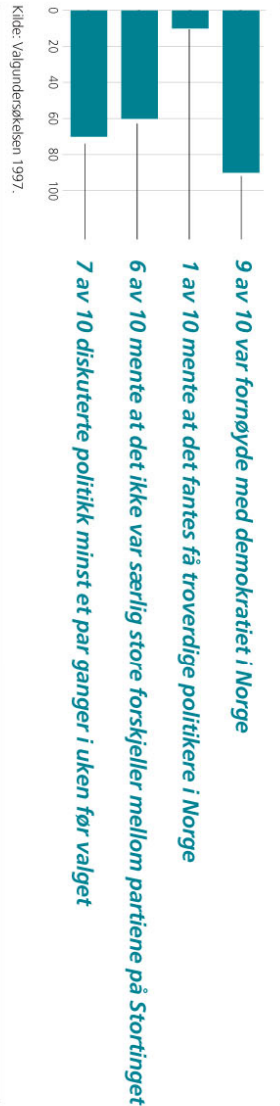
Statistics Norway

Seksjon for intervjuundersøkelser
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo

Besøksadresse: Kongens gate 7
Web: www.ssb.no

Telefon: 21 09 46 67
Telefaks: 21 09 49 89

Statistisk sentralbyrå
Statistica Norway

Dette er bare noe av det man kunne finne ut ved hjelp av den forrige valgundersøkelsen i 1997. Valgundersøkelser er blant de viktigste kildene til kunnskap norsk politikk.

Nå kan du være med på å øke kunnskapen om norsk politikk ved å delta i valgundersøkelsen 2001. Ta godt imot intervjueren fra Statistisk sentralbyrå som om kort tid vil ringe deg. Berytt anledningen til å si hva du har på hjertet! Alle som deltar er med i trekningen av gavekort. Hovedgevinsten er på 10 000 kroner i tillegg er det 5 gevinster på 1 000 kroner.

Valgundersøkelsene

Valgundersøkelser har blitt gjennomført i Norge siden stortingsvalget i 1957. Undersøkelsene er partipolitisk nøytral og er blant de viktigste kunnskapskildene vi har om norsk politikk og demokrati.

Hva skal undersøkelsen brukes til?

I tillegg til at forskere utgir bøker og artikler med analyser fra Valgundersøkelsene, blir resultatene fra undersøkelsen gjort tilgjengelig for allmenheten. Det betyr at massemediene, lærebokforfattere, studenter og andre kan bruke resultatene til å se hvilke meninger nordmenn har om politiske spørsmål og hvorfor vi stemmer som vi gjør.

Hvorfor studere valget i 2001?

Det er velgene som avgjør valget, og under valgkampen retter partiene oppmerksomheten mot den vanlige velger. Man er utsatt for et bombardement av synspunkter og politiske meninger fra politikere, journalister og kommentatorer. Hvordan reagerer velgerne på dette? Formålet med valgundersøkelsene er å se på utviklingen i forhold til tidligere valg og rette søkelyset mot aktuelle tendenser i norsk politikk.

Men valget – er ikke det til høsten?

I år blir det gjennomført en undersøkelse før valget og så spør vi de samme personene etter valget. Dette gjør vi for å studere hvordan valgkampen virker inn på våre holdninger.

Slik gjennomføres undersøkelsen

Undersøkelse før valget	Valgdag	Undersøkelse etter valget
Juni	Juli	August
	10. sep	September
		Oktober

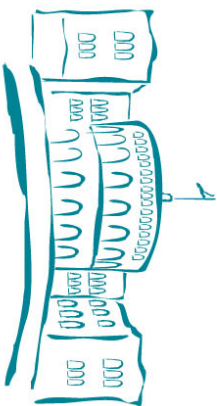
Undersøkelsen før valget vil foregå over telefon. Alle i utvalget blir ringt opp av en Statistisk sentralbyrås intervjuere. For å gjøre intervjuet så kort som mulig vil vi i tillegg hente inn opplysninger fra en del offentlige registre som Statistisk sentralbyrå har tilgang til. Dette er opplysninger som er samlet inn på andre måter, og som vi har allerede kjennskap til.

Hvorfor kontakter vi akkurat deg?

Vi kan ikke intervju alle. Derfor trekker vi et utvalg på 3000 personer fra alle som har stemmerett ved årets valg. Alle som står i folkeregisteret har den samme sjansen til å bli trukket ut. Disse 3 000 personene damner et bilde av den voksne befolkningen i Norge. **Vi kan ikke erstatte en som ikke svarer med en annen person!** Da er det viktig at vi får svar fra like mange menn og kvinner, gamle og unge, fra alle deler av landet. Det er selvsagt like viktig å få svar fra deg enten du er interessert i politikk eller ikke, har tenkt å stemme ved valget eller ikke. Hvis det er for mange som ikke vil være med i enkelte av disse gruppene, vil resultatene kunne gi et feilaktig bilde av de politiske holdningene i den norske befolkningen.

Du er garantert anonym

Undersøkelsen er godkjent av Datatilsynet, og opplysningene vi samler inn vil bli behandlet etter lovbestemte regler. **Alle som arbeider for Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt, og det vil aldri bli kjent utenfor Statistisk sentralbyrå hva enkeltpersoner har svart.** Etter at vi er ferdige med å hente inn informasjon fra offentlige registre, fjerner vi alle navn, adresser og personnummer fra datamaterialet. Andre brukere av materialet vil bare få tilgang til det etter at absolutt alle opplysninger som kan identifisere enkeltpersoner er fjernet.

Instrukser til intervjuerne

Valgundersøkelsen 2001

Førvalgsundersøkelsen

Produktnummer 5941

Instruks

Orientering og veiledning for

1. INNLEDNING	157
2. GENERELL INSTRUKS	157
2.1 Utvalg	157
2.2 Innsamlingsmetode: telefonintervju	157
2.3 Innsamlingsperiode	157
2.4 Tid til forberedelse	158
2.5 Registerkopling	158
2.6 Rask anonymisering	158
2.7 IO-brev og brosjyre	158
2.8 Første kontakt med IO og innledningstekst	158
2.9 Frafall og avgang	159
3. INSTRUKS TIL ENKELTE SPØRSMÅL	159
3.1 Generelt	159
3.2 Førvalgsundersøkelsen	159

Intervjuerkontakt:	Grete Korsvoll	21 09 46 96
IT-ansvarlig:	Jan Haslund	21 09 46 82
	Anne Kathrine Jernberg	21 09 46 56
Planlegger:	Øyvin Kleven	21 09 49 04
	Tor Morten Normann	21 09 44 68

Avdeling for personstatistikk/Seksjon for intervjuundersøkelser

1. INNLEDNING

Valgundersøkelser i forbindelse med stortingsvalg har etter hvert etablert seg som en lang tradisjon i Norge. Henry Valen og Stein Rokkan startet i 1957 opp Valgforskningsprogrammet ved Institutt for samfunnsforskning i Oslo. En helt sentral del i dette programmet var og er gjennomføringen av valgundersøkelsene. Siden et utvalg av norske velgere har deltatt i valgundersøkelser helt siden 1957, har vi en unik tidsserie med kunnskap om norsk politikk og norske velgere. Dette er vi opptatt av å føre videre på en best mulig måte. Valgundersøkelsen har ikke alltid blitt gjennomført av Statistisk sentralbyrå, vi fikk undersøkelsen først i 1977. Nå gjennomfører vi den for sjuende gang på rad. Fremdeles er professor Henry Valen aktiv, og sammen med professor Bernt Aardal er han faglig ansvarlig for undersøkelsen.

For oss i Statistisk sentralbyrå er dette en undersøkelse av stor betydning. Først og fremst fordi den er en av de viktigste kildene til kunnskap om norsk politikk og norske velgere, men også fordi den er en del av et av de eldste forskningsprogram i Norsk samfunnsvitenskap. I år er valgundersøkelsen ekstra spennende. Det er bestemt at den skal gjennomføres i to omganger. Første omgang i juni (telefonintervju) før valgkampen tar til for alvor, og andre omgang like etter valget i september (besøksintervju). Dette vil gi unik kunnskap om hvordan valgkampen påvirker velgerne, om hvilke saker som er viktige for valgresultatet, og om når velgerne bestemmer seg for hvilket parti de vil gi sin stemme til, eller om de skal stemme i det hele tatt.

Dere som har vært med på Valgundersøkelsen tidligere vil derfor merke at opplegget i år er nytt (det kan minne om EU-undersøkelsen i 1994). Det vi nå skal gjennomføre er den første delen av undersøkelsen. Den kaller vi Førvalgsundersøkelsen. Vi setter store ressurser inn på å oppnå et godt resultat i denne. Greier vi det, har vi også et godt utgangspunkt før Ettervalgsundersøkelsen.

2. GENERELL INSTRUKS

2.1 Utvalg

Utvalget består av 3000 personer. Utvalget er trukket fra alle norske statsborgere i alderen 18-79 år som har stemmerett ved høstens stortingsvalg (dette medfører at alle som fyller 18 år innen utgangen av dette kalenderåret kan bli trukket til utvalget). Et spesielt trekk ved dette utvalget er at det er en kombinasjon av tverrsnitt og panel. Om lag halvparten av de 3000 var også i utvalget til valgundersøkelsen i 1997. Dette er et panel bestående av personer som ble intervjuet og personer som var frafall i undersøkelsen i 1997. Vi skal intervju dem igjen slik at vi kan studere endringer mellom valg. Panelet er i tillegg supplert med unge i alderen 18-23 år og innvandrere (disse utgjør det vi kaller et "uekte panel", i motsetning til de som var med i '97 som utgjør et "ekte panel"). Den andre halvparten er tverrsnitt som er nye til denne undersøkelsen. Disse vil igjen utgjøre panelet for neste valgundersøkelse i 2005.

2.1.1 Merking av utvalget

I IO lista deres vil utvalget være merket alt etter hvilket delutvalg IO tilhører. Dette kan være greit å siden alle i panelet også ble kontakten i forbindelse med valgundersøkelsen i 1997. Husk også at panelet og tverrsnittet har fått IO brev som er ulike med hensyn til hvordan opplysninger vil bli behandlet (se IO-brev og brosjyre pkt 2.7).

Følgende er lagt inn i feltet delutvalg:

EP = Ekte Panel

NU = Nytt Utvalg

IF = Innvandrere uekte panel

UF = Unge i alderen 18-21 år tilhørende uekte panel

IF og UF er et suppleringsutvalg som vi kaller et uekte panel.

2.2 Innsamlingsmetode: telefonintervju

IO skal intervjues på telefon. Den gjennomsnittlige intervjutiden er beregnet til 30 minutter, men dette vil selvfølgelig variere litt avhengig av IO. Dersom dere får tildelt IO som det er umulig å finne telefonnummer til, kan dere som en siste løsning gjennomføre besøksintervju, forutsatt at IO ikke or for langt unna. Dette gjelder imidlertid bare unntakstilfeller, og **skal** avklares på forhånd. Dere sender da en mail til Feltvakta og opplyser hva det gjelder, og hvor lang reisevei det er til gjeldende IO. Dere vil få rask tilbakemelding.

2.3 Innsamlingsperiode

Datainnsamlingen foregår i tiden 5. juni til 29. juni.

Et av poengene med å starte så lenge før valget er å få gjennomført intervjuene før valgkampen starter for alvor. Det er derfor viktig at dere starter med en gang, og gjør så mange intervju som mulig tidlig i feltperioden. Slik kan vi unngå at oppfølging strekker seg inn i valgkampen.

2.4 Tid til forberedelse

Det er satt av en time til lesing av instruks og prøveintervjuing. Godtgjøring påføres av kontoret.

2.5 Registerkopleing

For å korte ned intervjutiden kopler vi på utdanningsopplysninger fra SSBs registre. I Ettervalgs-undersøkelsen vil vi også kople på opplysninger om valgdeltakelse fra kommunenes manntall. For de IO'ene som var med på valgundersøkelsen i 1997 (panel) vil vi også koble på opplysninger gitt den gangen.

2.6 Rask anonymisering

Alle navn, personnummer og adresser vil bli fjernet før vi lager datafilene som skal brukes til analyser. For personer som er i det ekte eller uekte panelet vil alle navn, personnummer og adresser bli fjernet fra datamaterialet når undersøkelsen er avsluttet, senest innen 6 måneder. For personer som er trukket nye i år vil personnummeret bli erstattet av et kodennummer som gjør det mulig å finne tilbake til disse personene i 2005, da vil vi sannsynligvis kontakte dem på nytt. Dette er det opplyst om i IO brevet.

2.7 IO-brev og brosjyre

Det er sendt to ulike IO-brev i forbindelse med undersøkelsen. Et til panelet og et til tverrsnittet. Brevene er litt forskjellige med hensyn til hvordan opplysninger blir behandlet. Legg spesielt merke til dette når dere leser gjennom brevene. Sammen med IO-brevet har IO fått en brosjyre som beskriver undersøkelsen mer utførlig enn det vi fikk plass til i IO-brevet. Både brev og brosjyre er selvfølgelig lagt ved instruksene.

2.8 Første kontakt med IO og innledningstekst

På skjermen vil dere få opp en innledningstekst, ett mer utfyllende forslag kan være: :

God kveld, mitt navn er (...intervjuers navn....) og jeg ringer fra Statistisk sentralbyrå, er det mulig å få snakke med (.....IOs navn....)?

Vi har nylig sendt deg et brev om at du er trukket ut til å delta i Valgundersøkelsen. Har du mottatt brevet? Har du anledning til å svare på spørsmålene nå? (ev. passer det bedre om jeg ringerdag?)

Selv om det skulle komme noen spørsmål som ikke passer så godt for deg, ber vi deg svare så godt du kan.

Vi vil også igjen forsikre deg om at alle svar du gir blir behandlet konfidensielt, og det vil aldri komme ut hva du har svart på noen av spørsmålene.

Dere kan selvfølgelig lage deres egen vri. Men pass på at meningsinnholdet i hele teksten kommer med. Vi har testet innledningsteksten både gjennom fokusgrupper og en test på reelle IO, og kommet fram til at denne teksten fungerer bra. I forberedelsene til undersøkelsen har vi gjennomført noe som kalles fokusgrupper. Det betyr at vi samler en liten gruppe personer med relativt lik bakgrunn til å diskutere et gitt tema. I vårt tilfelle ba vi dem diskutere informasjonsmateriellet og måten man bli kontaktet på telefon. Fokusgruppene bekreftet også noe vi og dere var klar over på forhånd, nemlig at eldre personer satte stor pris på at man snakket klart og tydelig i et rolig tempo. De la også stor vekt på høflighet. Ungdommer var derimot litt mer utålmodige, og syntes det var viktig at man kom raskt til poenget. Også de var opptatt av at høflighet i form av at man bruker både for- og etternavn, men de syntes likevel at man kunne anlegge det vi kan kalle en ledig og kameratslig tone. Dette var sikkert noe dere var klar over allerede, men det kan være nyttig å få det bekreftet og øke bevisstheten omkring det.

Skulle dere treffe IO som er vanskelig å overtale til å delta, har vi ut fra fokusgruppene funnet frem til noen punkter dere kan bruke i overtalelsen (i tilfeldig rekkefølge):

- Legg vekt på at IO er en av kun 3000 som får anledning til å uttale seg. Dette medfører at IOs mening tillegges stor vekt.
- Vi kan ikke erstatte IO med en annen. Dersom mange ikke svarer vil resultatene bli mindre pålitelige, spesielt for den gruppen som IO tilhører (eldre, unge, kvinner, personer som ikke er interessert i politikk etc.) Dersom mange eldre, ev. unge, ikke deltar risikerer de at eldres og unges syn på mange saker ikke kommer frem, og at de kanskje tillegges mindre vekt i politikken.
- Dersom IO signaliserer at politikk og valg er uinteressant: Legg vekt på at det ikke betyr noe, men at IO nå kan få anledning til å uttrykke hvorfor han/hun ikke finner politikk interessant. De som ikke er interesserte er like viktige og deres meninger skal tillegges like stor vekt som de som er interesserte.
- Pressiser at dette ikke er en kunnskapstest, men at IO nå kan få si hva han/hun er mest opptatt av, helt uavhengig av andre.
- Trekk frem muligheten for å vinne et gavekort på 10 000,- som kan brukes nesten over alt. Vær varsom med å bruke dette i for sterk grad overfor gud og hvermann, gjør en vurdering av IO først. Spesielt ungdommer (i alderen 18-25) trakk frem dette som en viktig motivasjon for å delta.

2.9 Frafall og avgang

Det skal alltid gis informasjon i feltet "Sps Oppflg" For frafallsårsakene 31-41 er vi helt avhengige av å få tilleggsopplysninger for å kunne utføre oppfølgingsarbeidet. Her er kodene som gjelder under frafall, avgang og overføringer:

Overføring (alternativ 2 i Innled.):

- 80 IO flyttet til annet område
- 81 Kjenner IO
- 82 Intervjuer kapasitetsproblemer, sykdom e.l.
- 83 Fjerne IO fra lista. NB! Kun etter avtale med kontoret.

Frafalls- og avgangsårsaker (alternativ 3 og 4 i Innled.):

Frafallsgrunner:

- 11 Ikke tid
- 12 IO ønsker ikke å delta
- 13 Deltar ikke av prinsipp
- 14 Andre nekter for IO

- 21 Kortvarig sykdom
- 22 Langvarig sykdom/svekkelse
- 23 Sykdom/dødsfall i IOs familie/annen uforutsett hendelse
- 24 Språkproblemer

- 31 Midlertidig fraværende pga skolegang/ arbeid
- 32 Midlertidig fraværende pga ferie el. liknende
- 33 Finner ikke adressen/boligen
- 34 Ikke telefon - for kostbart/langt å reise
- 35 IO ikke å treffe av andre årsaker

- 41 Andre frafallsgrunner, spesifiser

Avgangsgrunner:

- 91 Død
- 92 Bosatt i utlandet i minst 6 mndr.

Vær oppmerksom på at personer som bor på institusjon som oftest har stemmerett, og derfor ikke skal registreres som avgang i denne undersøkelsen.

3. INSTRUKS TIL ENKELTE SPØRSMÅL

3.1 Generelt

Vet ikke og husker ikke

Vær restriktiv med å bruke kategoriene vet ikke og husker ikke. Folk svarer av og til at de ikke vet eller ikke husker hvis de ikke vil svare. Gi alltid IO tid til å komme med et annet svar, men godta at IO likevel kan svare "vet ikke".

3.2 Førvalgsundersøkelsen

Generelt er det viktig å huske på at dette er en undersøkelse der vi spør om politiske meninger og holdninger, og at dette kan oppfattes som sensitivt av enkelte. I denne undersøkelsen må man også være ekstra bevisst på at man ikke leder IO, eller presser IO til å avgi et svar.

De aller fleste spørsmålene i Førvalgsundersøkelsen er enkle og greie, og trenger ingen nærmere omtale. Enkelte spørsmål kan det likevel være verdt å legge spesielt merke til:

Spm. 2A og 2B

Her spørres det om IO tror enkelte partier kommer til å gå frem eller tilbake i løpet av valgkampen. Referanseperioden er altså valgkampen, det vil si fra tidspunktet IO blir intervjuet og frem til valget.

Spm. 4

Her skal IO selv nevne den eller de to viktigste sakene som IO er opptatt av. Hvis IO ikke nevner noen saker gå videre til spørsmål 5 ved å trykke enter.

Spm. 5a - 5i

Rekkefølgen på spørsmålene 5a - 5i vil rotere.

Spm. 6

Hvis den saken IO har nevnt som sak nummer en i spørsmål 4, og denne saken ikke er med i spørsmål 5a-5i, vil denne saken komme opp som spørsmål 6

Spm. 7

Hvis den saken IO har nevnt som sak nummer to i spørsmål 4, og denne saken ikke er med i spørsmål 5a-5i, vil denne saken komme opp som spørsmål 6

Spm. 8

Noen vil oppleve dette spørsmålet som unødig langt og tungt i og med at det nevnes opp eksempler på partitilhørighet. Det er likevel viktig at dette gjøres, siden det har vist seg at svarene blir annerledes enn om man bare spør generelt om IO føler seg knyttet til et parti. Vær også nøye med at dere sier "og så videre" etter å ha nevnt eksemplene, slik at spørsmålet ikke oppfattes som ledende.

Spm. 11

Rekkefølgen på partiene vil rotere

Spm. 20

Her spør vi etter IOs vurdering av de enkelte politiske ledere. Her kan dere opplyse hvilket parti vedkommende politiker tilhører dersom IO spør om det. Vær imidlertid forsiktig med å opplyse dette uoppfordret, siden det er meningen om politikere og ikke partier vi er ute etter her. For ordens skyld kan jeg nevne hvilke partier hver enkelt tilhører:

Valgerd Svarstad Haugland	Kristelig Folkeparti	leder
Lars Sponheim	Venstre	leder
Odd Roger Enoksen	Senterpartiet	leder
Kristin Halvorsen	Sosialistisk Venstreparti	leder
Jan Petersen	Høyre	leder
Jens Stoltenberg	Arbeiderpartiet	statsminister
Carl I. Hagen	Fremskrittspartiet	formann
Aslak Sira Myhre	Rød Valgallianse	leder
Kjell Magne Bondevik	Kristelig Folkeparti	(statsministerkandidat)
Thorbjørn Jagland	Arbeiderpartiet	leder

Rekkefølgen på politikerne vil rotere

Spm 23.

Noen av dere vil sikkert reagere på skalaen som blir brukt i dette spørsmålet. Årsaken til at den er slik er at spørsmålet følger en internasjonal standard. "Stort sett troverdige" er ment å være midt mellom "De fleste troverdige" og "Få troverdige politikere".

Spm. 55

I pretesten oppdaget vi at mange ikke vet hva som menes med "språkspørsmålet". Det kan da være nødvendig å forklare at det dreier seg om debatten om de to målformene bokmål og nynorsk, hvilken stilling de skal ha, og forholdet mellom dem. Dette spørsmålet representerer en gammel konflikt i norsk politikk, og spilte blant annet en rolle i dannelsen av partiet Venstre (i 1883). Spørsmålet er ikke like aktuelt i dag, men det er likevel interessant å spørre om det for å følge utviklingen.

Spm. 58

Her er vi ute etter organisasjoner eller foreninger som IO selv oppfatter som religiøse eller kristelige (Human Etisk Forbund er ikke en religiøs organisasjon).

Spm. 59

Under A gjelder det vanlige om at vi ikke regner med dåp, konfirmasjon, bryllup eller begravelser. Under B er vi igjen ute etter det IO selv måtte regne som religiøse møter. Når det gjelder "hørt på" i delspørsmål C, må IO også selv vurdere om han/hun har hørt på, men man trenger ikke å ha lyttet konsentrert hele tiden.

Lykke til med intervjuingen !

Valgundersøkelsen 2001

Ettervalgsundersøkelsen

Produktnummer 5941

Instruks

Orientering og veiledning for

1. INNLEDNING	163
2. GENERELL INSTRUKS	163
2.1 Utvalg	163
2.2 Innsamlingsmetode: besøksintervju	163
2.3 Innsamlingsperiode	163
2.4 Tid til forberedelse.....	164
2.5 Registerkopling	164
2.6 Rask anonymisering.....	164
2.7 IO-brev.....	164
2.8 Første kontakt med IO og innledningstekst	164
2.9 Frafall og avgang.....	165
3. INSTRUKS TIL ENKELTE SPØRSMÅL.....	165
3.1 Generelt.....	165
3.2 Ettervalgsundersøkelsen	166

Intervjuerkontakt:	Grete Korsvoll	21 09 46 96
IT-ansvarlig:	Jan Haslund	21 09 46 82
	Anne Kathrine Jernberg	21 09 46 56
Planlegger:	Øyvind Kleven	21 09 49 04
	Tor Morten Normann	21 09 44 68

Avdeling for personstatistikk/Seksjon for intervjuundersøkelser

1. INNLEDNING

Vi er nå klar for andre runde av Valgundersøkelsen 2001, Undersøkelse etter valget. Dere ytte en god innsats på Undersøkelsen før valget, og vi er sikre på at dere yter deres beste også denne gangen. For å gjenta litt om selve Valgundersøkelsen, så er dette en lang tradisjon i Norge. Henry Valen og Stein Rokkan startet i 1957 opp Valgforskningsprogrammet ved Institutt for samfunnsforskning (ISF) i Oslo. En helt sentral del i dette programmet var og er gjennomføringen av valgundersøkelsene. Siden et utvalg av norske velgere har deltatt i valgundersøkelser helt siden 1957, har vi en unik tidsserie med kunnskap om norsk politikk og norske velgere. Dette er vi opptatt av å føre videre på en best mulig måte. Statistisk sentralbyrå fikk undersøkelsen først i 1977, og gjennomfører den nå for sjuende gang på rad. Fremdeles er professor Henry Valen aktiv, og sammen med professor Bernt Aardal er han faglig ansvarlig for undersøkelsen.

For oss i Statistisk sentralbyrå er dette en undersøkelse av stor betydning. Først og fremst fordi den er en av de viktigste kildene til kunnskap om norsk politikk og norske velgere, men også fordi den er en del av et av de eldste forskningsprogram i norsk samfunnsvitenskap. Som dere alle vet gjennomføres valgundersøkelsen i år i to omganger. Dette gjør ekstra spennende fordi det kan si mye om hvordan valgkampen, og ikke minst media, påvirker velgerne. Det kan også si oss mye om hvilke saker som er viktige for valgresultatet, og om når velgerne bestemmer seg for hvilket parti de vil gi sin stemme til, eller om de skal stemme i det hele tatt. Førvalgsundersøkelsen er gjennomført, og vi setter nå i gang med Ettervalgsundersøkelsen som gjennomføres som besøksintervju.

En kort rapport fra ISF med viktige resultater fra undersøkelsen vil bli sendt til alle som blir intervjuet i valgundersøkelsen.

2. GENERELL INSTRUKS

2.1 Utvalg

Utvalget er det samme som i Førvalgsundersøkelsen og består av 3000 personer. Også IO som ikke svarte i Førvalgsundersøkelsen (frafall) skal kontaktes igjen i forbindelse med Ettervalgsundersøkelsen. Avganger er selvfølgelig fjernet, i tillegg til enkelte som gikk til frafall i Førvalgsundersøkelsen grunnet langvarig sykdom og prinsipiell nekt. Utvalget er trukket i henhold til utvalgsplanen. Populasjonen er norske statsborgere i alderen 18-79 år som har stemmerett ved høstens stortingsvalg. Dette medfører at alle som fyller 18 år innen utgangen av dette kalenderåret kan bli trukket til utvalget. Et spesielt trekk ved dette utvalget er at det er en kombinasjon av tverrsnitt og panel. Om lag halvparten av de 3000 var også i utvalget til valgundersøkelsen i 1997. Dette er et panel bestående av personer som ble intervjuet og personer som var frafall i undersøkelsen i 1997. Vi skal intervju dem igjen slik at vi kan studere endringer mellom valg. Panelet er i tillegg supplert med unge i alderen 18-23 år og innvandrere (disse utgjør det vi kaller et "uekte panel", i motsetning til de som var med i '97 som utgjør et "ekte panel"). Den andre halvparten ble trukket nye til Førvalgsundersøkelsen. Disse vil igjen utgjøre panelet for neste valgundersøkelse i 2005.

2.1.1 Merking av utvalget

I "All info" - bildet deres vil utvalget vil være merket med henholdsvis *Int* (intervju) og *Frif* (frafall) i feltet for "Resultat fra tidligere undersøkelser", alt etter hva resultatet ble i Førvalgsundersøkelsen. I IO-lista vil det være merket hvilket delutvalg IO tilhører. Dette kan være greit å siden alle i panelet også ble kontaktet i forbindelse med valgundersøkelsen i 1997. Husk også at panelet og tverrsnittet har fått IO brev som er ulike med hensyn til hvordan opplysninger vil bli behandlet (se IO-brev pkt 2.7).

Følgende er lagt inn i feltet delutvalg:

EP = Ekte Panel

NU = Nytt Utvalg

IF = Innvandrere uekte panel

UF = Unge i alderen 18-21 år tilhørende uekte panel

IF og UF er et suppleringsutvalg som vi kaller et uekte panel.

2.2 Innsamlingsmetode: besøksintervju

IO skal intervjues ved besøk. Den gjennomsnittlige intervjutiden er beregnet til 60 minutter, men dette vil selvfølgelig variere litt avhengig av IO. Intervjuet kan gjennomføres over telefon dersom IO foretrekker det. Dersom dere får tildelt IO som bor utenfor utvalgsområdet og reiseveien er over 1 time hver vei for ett IO, bør intervjuet gjennomføres over telefon. IO som bor i ditt område skal i utgangspunktet besøkes. Ta kontakt med kontoret dersom dere er usikker på hvorvidt reiseveien er for lang.

2.3 Innsamlingsperiode

Datainnsamlingen foregår i tiden 11. september til 26. oktober.

Det er som alltid viktig at dere starter med en gang, og gjør så mange intervju som mulig tidlig i feltperioden. Slik kan vi unngå at oppfølging strekker seg for lenge etter valget, noe som kan gjøre at enkelte IO får større problemer med å svare på spørsmålene.

2.4 Tid til forberedelse

Det er satt av to timer til lesing av instruks og prøveintervjuing. Godtgjøring påføres av kontoret.

2.5 Registerkopleing

For å korte ned intervjutiden kopler vi på utdanningsopplysninger fra SSBs registre. I Ettervalgsundersøkelsen vil vi også kople på opplysninger om valgdeltakelse fra kommunenes manntall. For de IO'ene som var med på valgundersøkelsen i 1997 (panel) vil vi også koble på opplysninger gitt den gangen.

2.6 Rask anonymisering

Alle navn, personnummer og adresser vil bli fjernet før vi lager datafilene som skal brukes til analyser. For personer som er i det ekte eller uekte panelet vil alle navn, personnummer og adresser bli fjernet fra datamaterialet når undersøkelsen er avsluttet, senest innen 6 måneder. For personer som er trukket nye i år vil personnummeret bli erstattet av et kodenummer som gjør det mulig å finne tilbake til disse personene i 2005, da vil vi sannsynligvis kontakte dem på nytt. Dette er det opplyst om i IO brevet.

2.7 IO-brev

Det er sendt fire ulike IO-brev i forbindelse med undersøkelsen. Først er brevene delt slik at de som ble intervjuet i Førvalgsundersøkelsen har fått et litt annet brev enn de som ble frafall. Brevene er også delt opp alt etter om IO tilhører panelet eller tverrsnittet. Brevene er litt forskjellige med hensyn til hvordan opplysninger blir behandlet. Legg spesielt merke til dette når dere leser gjennom brevene.

Brevene er merket slik:

I-N - intervjuet i Førvalgsundersøkelsen, Nytt utvalg

I-P - intervjuet i Førvalgsundersøkelsen, Panel

F-N - frafall i Førvalgsundersøkelsen, Nytt utvalg

F-P - frafall i Førvalgsundersøkelsen, Panel

Til slutt har vi denne gangen i tillegg valgt å prøve ut to ulike former for belønning til IO. Derfor har alle som gikk til frafall i Førvalgsundersøkelsen fått tilsendt et flaxlodd sammen med IO-brevet. I tillegg er alle som deltar med i en ny trekning av gavekort. Brevene er selvfølgelig lagt ved instruksene.

2.8 Første kontakt med IO og innledningstekst

På skjermen vil dere få opp en innledningstekst, ett mer utfyllende forslag kan være: :

God kveld, mitt navn er (...intervjuers navn....) og jeg ringer fra Statistisk sentralbyrå, er det mulig å få snakke med (.....IOs navn....)?

Vi har nylig sendt deg et brev om at du er trukket ut til å delta i Valgundersøkelsen, undersøkelse etter valget. Har du mottatt brevet? Vi vil gjerne besøke deg for å gjennomføre et intervju. Har du anledning en av de kommende dagene?

Vi vil også igjen forsikre deg om at alle svar du gir i undersøkelsen blir behandlet konfidensielt, og det vil aldri komme ut hva du har svart på noen av spørsmålene.

Dere kan selvfølgelig lage deres egen vri. Men pass på at meningsinnholdet i hele teksten kommer med. Det viktigste er at man får avtale om intervju, eventuelt at man tar intervjuet over telefon.

Skulle dere treffe IO som er vanskelig å overtale til å delta, har vi ut fra fokusgruppene som ble gjennomført før Førvalgsundersøkelsen funnet frem til noen punkter dere kan bruke i overtalelsen (i tilfeldig rekkefølge):

- Legg vekt på at IO er en av kun 3000 som får anledning til å uttale seg. Dette medfører at IOs mening tillegges stor vekt.
- Vi kan ikke erstatte IO med en annen. Dersom mange ikke svarer vil resultatene bli mindre pålitelige, spesielt for den gruppen som IO tilhører (eldre, unge, kvinner, personer som ikke er interessert i politikk etc.) Dersom mange eldre, ev. unge, ikke deltar risikerer de at eldres og unges syn på mange saker ikke kommer frem, og at de kanskje tillegges mindre vekt i politikken.
- Dersom IO signaliserer at politikk og valg er uinteressant: Legg vekt på at det ikke betyr noe, men at IO nå kan få anledning til å uttrykke hvorfor han/hun ikke finner politikk interessant. De som ikke er interesserte er like viktige og deres meninger skal tillegges like stor vekt som de som er interesserte.

- Pressiser at dette ikke er en kunnskapstest, men at IO nå kan få si hva han/hun er mest opptatt av, helt uavhengig av andre.
- Trekk frem muligheten for å vinne et gavekort på 10 000,- som kan brukes nesten over alt. Vær varsom med å bruke dette i for sterk grad overfor gud og hvermann, gjør en vurdering av IO først. Spesielt ungdommer (i alderen 18-25) trakk frem dette som en viktig motivasjon for å delta.

I tillegg har vi lagt ved en kort rapport fra en fokusgruppe vi hadde med intervjuere den 23. august. Der diskuterte vi ulike strategier for planlegging av arbeidet og for hvordan man skal motivere IO til å delta. Der fikk vi mange gode råd fra intervjuerne, og vi anbefaler sterkt at dere leser dette vedlegget.

2.9 Frafall og avgang

Det skal alltid gis informasjon i feltet "Sps Oppflg" For frafallsårsakene 31-41 er vi helt avhengige av å få tilleggsopplysninger for å kunne utføre oppfølgingsarbeidet. Her er kodene som gjelder under frafall, avgang og overføringer:

Overføring (alternativ 2 i Innled.):

- 80 IO flyttet til annet område
- 81 Kjenner IO
- 82 Intervjuer kapasitetsproblemer, sykdom e.l.
- 83 Fjerne IO fra lista. NB! Kun etter avtale med kontoret.

Frafalls- og avgangsårsaker (alternativ 3 og 4 i Innled):

Frafallsgrunner:

- 11 Ikke tid
- 12 IO ønsker ikke å delta
- 13 Deltar ikke av prinsipp
- 14 Andre nekter for IO

- 21 Kortvarig sykdom
- 22 Langvarig sykdom/svekkelse
- 23 Sykdom/dødsfall i IOs familie/annen uforutsett hendelse
- 24 Språkproblemer

- 31 Midlertidig fraværende pga skolegang/ arbeid
- 32 Midlertidig fraværende pga ferie el. liknende
- 33 Finner ikke adressen/boligen
- 34 Ikke telefon - for kostbart/langt å reise
- 35 IO ikke å treffe av andre årsaker

- 41 Andre frafallsgrunner, spesifiser

Avgangsgrunner:

- 91 Død
- 92 Bosatt i utlandet i minst 6 mndr.

Vær oppmerksom på at personer som bor på institusjon som oftest har stemmerett, og derfor ikke skal registreres som avgang i denne undersøkelsen.

3. INSTRUKS TIL ENKELTE SPØRSMÅL

3.1 Generelt

Vet ikke og husker ikke

Vær restriktiv med å bruke kategoriene vet ikke og husker ikke. Folk svarer av og til at de ikke vet eller ikke husker hvis de ikke vil svare. Gi alltid IO tid til å komme med et annet svar, men godta at IO likevel kan svare "vet ikke".

3.2 Ettervalgsundersøkelsen

Generelt er det viktig å huske på at dette er en undersøkelse der vi spør om politiske meninger og holdninger, og at dette kan oppfattes som sensitivt av enkelte. I denne undersøkelsen må man også være ekstra bevisst på at man ikke leder IO, eller presser IO til å avgi et svar.

De aller fleste spørsmålene i Ettervalgsundersøkelsen er enkle og greie, og trenger ingen nærmere omtale. Mange vil dere kjenne igjen fra Førvalgsundersøkelsen. Vær imidlertid oppmerksom på at Det Liberale Folkeparti er fjernet fra partiskalaen. For at verdiene for hvert enkelt parti skal bli lik den i Førvalgsundersøkelsen, betyr det at ingen partier har verdien 7.

Enkelte av dere vil sikkert også reagere på at vi ikke spør hvorvidt IO har stemt eller ikke tidligere i skjema, og føle at enkelte spørsmål blir unødvendig tunge av den grunn. Årsaken til at det er gjort slik er at vi ikke ønsker å fokusere på stemmegivningen før vi har vært gjennom en del saksspørsmål. På den måten ønsker vi å unngå at IO former svarene angående enkeltsaker alt etter hva vedkommende har stemt.

Noen spørsmål kan det også være verdt å legge spesielt merke til:

Spm 3a og 3b

Siden det bare kan skrives inn en avis i hvert av spørsmålene, betyr det at IO maksimum kan nevne to aviser, og at disse må rangeres etter hvilken som er viktigst og hvilken som er nest viktigst.

Spm 30a og 30b

Her skal det skrives kun en sak i hvert av feltene. Dersom IO nevner flere saker, skal det altså presiseres at vi er ute etter den viktigste saken først, og så den nest viktigste. Sier IO eksempelvis skatt og skole, skal skatt registreres som svar i 30a og skole som svar i 30b. Vær også nøye med rettskrivningen i dette spørsmålet, så er muligheten større for at IOs svar fanges opp av de påfølgende spørsmålene, og ikke dukker opp igjen i spm 32 og spm 33. Dersom IO sier at han/hun ikke har stemt, si da at vi er ute etter saker som likevel var viktige for IO.

Spm 31a-i

Rekkefølgen på disse spørsmålene roterer. Hensikten er å unngå systematiske rekkefølge-effekter.

Spm 42a-d

Vær svært nøye med at dere ikke gir IO noen form for hjelp på disse spørsmålene. Vær også forsiktig med å opplyse hvorvidt IO svarte feil eller riktig med mindre IO spør direkte om dette.

Spm 45h

Begrepet "globalisering" kan skape vansker for enkelte, og det er da heller ikke et enkelt begrep. Si at det er opp til IO selv å vurdere hva som legges i begrepet, men dersom IO insisterer så si litt om at vi med globalisering først og fremst tenker på økende kommunikasjon og handel over landegrensene

Spm 61

Rekkefølgen på partiene roterer. Hensikten er å unngå systematiske rekkefølge-effekter.

Spm 62

Rekkefølgen på partiene roterer. Hensikten er å unngå systematiske rekkefølge-effekter.

Spm 67

Rekkefølgen på de politiske lederne roterer. Hensikten er å unngå systematiske rekkefølge-effekter. Enkelte IO kan være usikre på hvilket parti de enkelte politiske lederne tilhører. Dersom IO spør, kan det være greit å ha denne oversikten for hånden:

Valgerd Svarstad Haugland	Kristelig Folkeparti	leder
Lars Sponheim	Venstre	leder
Odd Roger Enoksen	Senterpartiet	leder
Kristin Halvorsen	Sosialistisk Venstreparti	leder
Jan Petersen	Høyre	leder
Jens Stoltenberg	Arbeiderpartiet	statsminister
Carl I. Hagen	Fremskrittspartiet	formann
Aslak Sira Myhre	Rød Valgallianse	leder
Kjell Magne Bondevik	Kristelig Folkeparti	(statsministerkandidat)
Thorbjørn Jagland	Arbeiderpartiet	leder

Spm 72

Svaralternativ 3 "Nei, ingen vansker med jobb" skal her brukes både for de som svarer at de har vært uten jobb, men ikke hatt vansker med å skaffe ny, og for de som har vært i jobb hele tiden i løpet av de fire siste årene.

Spm 85

Her kan dere oppleve at IO reagerer på spørsmålet og mener det er umulig å velge ett svaralternativ. Hvis IO signaliserer at han/hun ikke vil velge mellom alternativene, så vær forsiktig med å legge press på IO, og bruk heller alternativet 7 - "vil ikke velge"

Spm 106 - 131

Dette er tilsvarende bakgrunnssekvens som i Førvalgsundersøkelsen, og vil bare bli stilt til IO som var frafall da. Dette vil nok medføre at intervju tiden for disse IO'ene blir noe lengre enn gjennomsnittet.

Spm 130a

Her skal det være opp til IO selv å vurdere hva som er gudstjeneste. Det betyr at dere ikke skal si noe om hvordan man skal vurdere dåp, konfirmasjon, bryllup og begravelser. IO må selv avgjøre hvorvidt det er gudstjeneste eller ikke.

Lykke til med intervjuingen !

Rapport fra fokusgruppe med intervjuere

Den 23. august hadde vi fokusgruppe med 6 av SSBs intervjuere. Gruppen ble arrangert i Seksjon for intervjuundersøkelser sine lokaler i Kongens gate 7. Tema for gruppen var hvilke strategier intervjuerne bruker a) før de starter en arbeidsøkt med intervjuing, og b) for å motivere IO til å delta i undersøkelsene. Invitasjonen til gruppen finnes som vedlegg til denne rapporten. Tema for gruppen ble noe mer generelt og ikke så mye spesifikt rettet inn mot valgundersøkelsen som invitasjonen kan tyde på. I tillegg deltok Bengt Oscar Lagerstrøm fra intervjukontoret. Her følger en kort oversikt over det viktigste som kom frem i gruppen.

Først ble alle intervjuerne bedt om å fortelle om sine strategier for hvordan de forberedte seg til å jobbe med en undersøkelse, og hvordan de generelt forberedte seg til en arbeidsøkt for å oppnå best mulig resultat. Så ble intervjuerne bedt om å fortelle om ulike strategier for å motivere IO til å delta i undersøkelser. Her var vi ute etter strategier som er effektive for de fleste undersøkelser.

Etter dette tok gruppen en kort pause. I denne pausen ble et utvalg av de nevnte strategiene skrevet ned på ark med en egen vurderingsskala for hver strategi. Etter pausen ble intervjuerne bedt om å gi hver strategi en verdi på denne skalaen. Skalaen så slik ut:

Figur 1 Skala for vurdering av strategi

-1	☐	Virker mot sin hensikt
0	☐	Ingen virkning
1	☐	Virker sjelden
2	☐	Virker noen ganger
3	☐	Virker ofte
4	☐	Virker alltid

Når alle intervjuerne hadde gitt en verdi til hver strategi, ble alle verdiene samlet inn og det ble regnet ut en gjennomsnittsverdi for hver strategi. Resultatene ble presentert for intervjuerne umiddelbart og dannet grunnlag for videre diskusjon.

Tabell 1 Strategier for forberedelse

		a	b	c	d	e	f	gj.snitt
1a	Sorterer IO lista etter alder og ringer eldre/pensjonister på dagen	3	4	4	4	4	3	3,7
1b	Går gjennom skjema og tester det på forhånd	2	4	4	4	4	4	3,7
1c	Prøve å sette seg selv i godt humør før man starter arbeidet	3	3	4	4	4	4	3,7
2	Sørger for å skaffe seg oversikt over argumenter fra instruks etc.	4	4	4	3	3	3	3,5
3	Vurderer IO etter kjønn, alder og opprinnelsesland for å danne seg et bilde av IO	4	3	4	3	2	3	3,2
4	Ha vann, pastiller og etc. i nærheten slik at man slipper å avbryte	0	4	3	3	4	3	2,8
5a	Tar de letteste undersøkelsene først, så de vanskelige, for til slutt å avrunde med en lett	3	3	2	3	2	2	2,5
5b	Forbereder seg spesielt i forbindelse med innvandrere	3	2	3	3	1	3	2,5
6	Tar de vanskeligste undersøkelsene først mens man er opplagt	0	2	2	3	3	4	2,3

I tabell 1 ser vi noen av de viktigste strategiene som ble nevnt for planlegging av arbeidet. Her ser vi at forberedelser i forhold til skjema og IO-liste rangeres høyt av samtlige intervjuere. Sortering av IO-lista er først og fremst viktig for å planlegge kontakttidspunkt. Samtlige intervjuere var enige om at pensjonister burde kontaktes på dagtid, og i alle fall ikke sent på kvelden. Selv om det ikke står i tabellen, ble det også nevnt at unge i skolealder kan være greit å identifisere ut fra IO lista, siden disse ofte er vanskelige å komme i kontakt med. Det som ble fremhevet som effektivt overfor disse var å ta kontakt like etter skoletid, før eventuelle kveldsaktiviteter starter. Det kan også være greit å ringe til ungdommer på mobiltelefon, gjerne for å gjøre en avtale. Det ble også trukket fram at det kan være greit å ha et halvt øye til TV-sendinger og vurdere dette opp mot IO-lista. (Eksemplet som ble brukt var at det nok ikke er lurt å ringe menn i Trondheims-distriktet samtidig som Rosenborg spiller

fotballkamp i Champions League.) Dette er imidlertid et vanskelig punkt siden alle IO er ulike personer med ulike interesser.

Strategi nummer 1c er imidlertid også svært interessant. Den går ikke direkte på selve arbeidet, men på hvordan man forbereder seg psykisk. Det ble vektlagt at intervjuingen alltid gikk lettere dersom man greide å sette seg selv i godt humør før man begynte. Bare det at man prøver å smile litt for seg selv kan være en effektiv måte å komme i godt humør på. Poenget her er at man selv må finne fram til måter å motivere seg selv på. Strategi 6 dreier seg heller ikke direkte om arbeidet, men mer om å gjøre arbeidsmiljøet behagelig for seg selv mens man arbeider. I denne forbindelsen ble også viktigheten av en behagelig arbeidssituasjon ytterligere trukket frem. Som intervjuer er det viktig å ha et behagelig arbeidssted, med godt lys, behagelig stol etc.

Som man vil se kan strategi 5a og 6 virke som direkte motsetninger. Det var noe uenighet om hva som var den beste strategien - begynne med "lette" eller "vanskelige" undersøkelser. Argumentet for å begynne med en to - tre "lette" intervju var at man da opparbeider en positiv følelse og kommer godt i gang med arbeidsøkta. Argumentet for å begynne med "vanskelige" intervju var at man er mest opplagt med en gang man begynner arbeidet. Ved et nærmere blikk ser man at disse to strategiene likevel ikke er så ulike. To - tre "lette" intervju er nok smart for å komme i godt gjenge, men det er et også et godt tips å ta intervju som anses for tunge mens man er mest opplagt. Intervjuerne kommenterte i forbindelse med dette at det er viktig at man tar regelmessige pauser, og gjerne strekker litt på bena for å unngå at man blir trøtt. Dette er kanskje spesielt viktig dersom man sitter lenge uten å oppnå kontakt med IO. For at ens egen motivasjon og humør skal holdes ved like kan det være greit med en liten avkobling i slike tilfeller.

Strategi 1b, som har høyest gjennomsnittsverdi, er nærmest som en selvfølge å regne, men er ikke mindre viktig av den grunn. God kjennskap til skjema og instruks er en forutsetning for å starte med intervjuingen. Vi gikk så over til å diskutere strategier for motivering av IO. Noen av strategiene er listet opp i tabell 2.

Tabell 2 Strategier for motivering av IO

		a	b	c	d	e	f	gj.snitt
1	Viktig med presentasjon - navn, for- og etternavn	3	4	4	4	4	4	3,8
2	Viktig å si hvor man ringer fra - SSB	3	4	4	4	4	3	3,7
3a	Si at man ringer i forbindelse med en undersøkelse, og gjerne spørre tredjeperson når IO kan treffes hjemme	4	3	3	4	3	3	3,3
3b	Danne seg et bilde av IO tidlig i samtalen for å vite hvilke argumenter man kan bruke, og hvilken "tone" man kan bruke	4	3	3	4	3	3	3,3
4	Sørge for å holde praten i gang for å få i gang en dialog med IO	4	3	3	4	2	3	3,2
5a	Viktig å prate mye med eldre for å ufarliggjøre seg selv og undersøkelsen	4	3	2	4	2	3	3,0
5b	Bruke tid som argument dersom intervjuet er kort, men ikke dersom det er et langt intervju	3	4	3	3	2	3	3,0
6a	Det er viktig at IO deltar, vise til utvalget - stratifisert utvalg	3	3	3	3	2	3	2,8
6b	Snakke enklere til innvandrere	3	3	3	3	3	2	2,8
7a	Dersom tvil: Prøve noen spørsmål og se hvordan det går, IO kan hoppe over enkelte nærgående spørsmål	3	3	3	3	2	2	2,7
7b	Viser til IO-brevet og spør om IO vil være med og når det kan passe	2	3	2	4	2	3	2,7
7c	Trekke frem konkrete ting/spørsmål fra undersøkelsen for å vekke IOs interesse	3	3	2	3	2	3	2,7
8	Ta det for gitt at IO vil være med på undersøkelsen	2	2	3	3	2	3	2,5
9	Si noe om hvilken nytte IO kan ha av undersøkelsen	3	3	0	2	2	3	2,2
10	Snu argumentene som IO bruker	2	3	2	2	1	3	2,2

Det første som ble tatt opp angående motivering av IO var den formelle presentasjonen. Alle intervjuerne hadde inntrykk av at IO oppfattet det positivt dersom man presenterer seg med både for- og etternavn og presiserer at man ringer fra Statistisk sentralbyrå. Skillet mellom SSB og kommersielle aktører er noe samtlige intervjuere

mente virket positivt overfor IO. I denne sammenhengen ble det også trukket frem at det er viktig å få klart frem at man ringer i forbindelse med en undersøkelse. Det kan også være effektivt å vise til brevet som er sendt på forhånd, men ikke legge for mye vekt på dette dersom IO ikke kan huske brevet. Alle kan sikkert kjenne seg igjen i en situasjon der enkelte brev drukner i mengden av post og reklame.

Legg også merke til strategiene 3b og 4. Begge disse strategiene er generelle og handler om komme i en positiv dialog med IO. Det er viktig å huske hver ny person man kontakter er forskjellig fra den forrige, og at det derfor er viktig å "føle seg litt frem" i første del av samtalen, samtidig som man hele tiden sørger for å holde praten i gang. Strategi 5a antyder at dette kanskje er spesielt viktig overfor eldre personer. I denne sammenhengen ble også ufarliggjøring trukket frem. Mange kan nok oppfatte det som litt truende og litt nærgående å skulle svare på en rekke spørsmål fra en fremmed intervjuer. Da er det viktig å skape trygghet i situasjonen. Strategi 10a er også noe inne på dette, der det blir lagt vekt på at IO kan reservere seg mot enkeltspørsmål som han/hun ikke ønsker å svare på. Bruk av humor kan også være effektivt, men da må man først ha dannet seg et bilde av IO slik at man tror IO vil reagere positivt.

Strategi 6a er også interessant, og ble nevnt som effektiv i mange tilfeller. Selv om vi ikke alltid bruker stratifisert utvelgelse, kan det være bra å vise til måten SSB trekker utvalg på. Måten utvalg blir trukket på, gjør at vi aldri kan erstatte en person som ikke svarer med en annen, dermed vil gruppen(e) det konkrete IO tilhører (f.eks. menn, pensjonister, personer fra småkommuner, innvandrere etc.) bli dårligere representert dersom IO velger å ikke delta.

Selve overtalelsen i forbindelse med den enkelte undersøkelsen kan være vanskelig å presisere i form av klare strategier på forhånd. Vi ser da også at strategier som tar for seg dette har fått lavere gjennomsnittsverdi enn de resterende. Det kan likevel være en del å hendte her, siden dette er strategier som intervjuerne har trukket frem fordi de opplever dem som effektive. Blant annet kan det være greit å trekke frem konkrete ting fra undersøkelsen dersom man tror dette kan vekke interesse hos IO. Konkret for valgundersøkelsen ble det nevnt at man kan trekke frem enkelte aktuelle tema, politikere e.l. Mange er også opptatt av hvilken nytte slike undersøkelser kan ha, og da er det viktig at man som intervjuer har tenkt gjennom dette på forhånd. Et tips om noe man bør gjøre før man begynner å kontakte IO, er at man plukker ut argumenter fra instruksen og har disse tilgjengelige under arbeidet.

Enkelte IO er selvfølgelig vanskelig å motivere til å delta. Enkelte ganger kan det da være lurt å trekke seg litt tilbake, og heller forsøke å lage en konkret avtale om ny kontakt. Det vil ofte være bedre enn å presse IO slik at vedkommende nekter. Intervjuerne presiserte at det her var viktig at avtalen var så konkret som mulig, og at det er intervjueren som bør styre dette ved å foreslå aktuelle tidspunkter. Dersom det er snakk om et besøksintervju, er det en mulighet å foreslå at man kan ta intervjuet over telefon dersom IO virker nølende til å ta imot hjemmebesøk. Eventuelt kan man også foreslå å møtes på et nøytralt sted.

Et viktig moment til slutt, som det var bred enighet om blant intervjuerne, var at man må passe seg for å se på IO som ikke vil delta som en homogen gruppe. Nekting er svært ofte avhengig av tid og sted, og det kan være tilfeldigheter som avgjør om IO vil være med eller ikke. Da er det viktig at intervjueren er forberedt, og har flere alternative strategier klare, alt etter hvordan man selv vurderer IO.

Invitasjon sendt til intervjuerne:

Følgende invitasjon ble sendt til intervjuerne på forhånd:

Kjære intervjuer,

Du er en av dem som har jobbet med "Valgundersøkelsen 2001 - undersøkelse før valget", som nå på det nærmeste er slutført. Vi forbereder nå andre del av denne undersøkelsen, undersøkelse etter valget. Det er en besøksundersøkelse med intervjutid på om lag en time.

Forut for undersøkelsen før valget gjennomførte vi fire fokusgrupper. Fokusgrupper betyr at vi samler noen utvalgte personer (helst med nokså lik bakgrunn) til å samtale om et gitt tema. Samtalen blir analysert i etterkant for å trekke kunnskap ut av det som kommer frem. I våre fokusgrupper inviterte vi tilfeldig utvalgte personer til å diskutere informasjonsmateriellet som vi skulle sende ut før undersøkelsen (IO-brev og brosjyre). Vi var spesielt interessert i hva det var som kunne motivere folk til å delta i undersøkelsen. Det lærte vi en god del av, noe førte til endringer i IO-brev og brosjyre, og noe av det skrev vi om i instruksene dere fikk.

Nå ønsker vi å trekke veksle på den kunnskapen dere intervjuere sitter inne med. Vi vil derfor arrangere en fokusgruppe der vi inviterer dere intervjuere. Vi skal diskutere ulike strategier for å overtale IO til å delta i undersøkelsen etter valget, samt strategier for å komme i kontakt med IO. Målet er at vi skal lære av dere. Ut fra det vi kommer frem til i diskusjonen vil vi skrive en kort rapport som vil bli inkludert i instruksene til undersøkelsen etter valget. På den måten håper vi å kunne bidra til å spre kunnskapen som intervjuerne sitter inne med.

Fokusgruppen vil bli arrangert i SSB sine lokaler i Oslo **torsdag 23. august klokken 12.00**. Møt opp i resepsjonen i Seksjon for intervjuundersøkelser, Kongens gate 7. Gi beskjed i god tid dersom du ikke har mulighet til å delta. Selve gruppen vil vare i cirka to timer. Dere vil selvfølgelig få betalt for denne tiden, samt få dekket reiseutgifter. Det vil også bli enkel servering. Fra kontoret vil Tor Morten Normann, Grete Korsvoll og Liva Vågane være med.

Vi ser fram til å treffe dere torsdag den 23.!

Tilleggsinstruks for Ettervalgundersøkelsen

Det har etter hvert blitt så mange løse beskjeder at vi fant ut at det at det var på tide med en oppsamlingsinstruks.

Spm. 3b Hvis IO nevner bare 1 avis, står det "Trykk Enter" for å komme videre til neste spørsmål. Her er første feilen. Dere får opp kodeprogrammet for avisene og kommer ikke videre uten å gjøre noe. **Bruk derfor tasten for "Vet ikke"**, da går det an å komme videre.

Spm. 42a Feil i svaralt. 3 . Der skal det stå **ETT RIKTIG**, (ikke tre riktige)

Spm. 50 Systemet vil ikke godta "Vet ikke" på dette spørsmålet. Vi finner ikke ut hvorfor det er sånn, men hvis IO svarer "Vet ikke" må bare skrive . (punktum). **Spm. 51** dukker da opp, og der bruker dere tasten for "**Nekter**".

Spm. 71 Dette spørsmålet vil fungere svært dårlig dersom intervjuet foretas over telefon, siden det der vises til kortet uten at svaralternativene leses opp. Dersom IO intervjues over telefon må man derfor omformulere spørsmålet slik:

"Jeg vil nå lese opp forskjellige mål som ulike mennesker ønsker at dette landet skal sette seg for de neste 10 årene. Målene er.....

- å opprettholde lov og orden i landet
- å gi folk mer å si i viktige nasjonale avgjørelser
- å bekjempe stigende priser
- å beskytte ytringsfriheten

A: Hvilken av disse målsettingene mener du er viktigst?

B: Hvilken er nest viktigst?

C: Og hvilken er tredje viktigst?"

Håper det nå vi fungerer greit!

Hilsen Prosjektgruppa v/Grete

Dokumentasjon av fokusgrupper for å forbedre kontakten med respondentene

Vi analyserte frafallet fra Valgundersøkelsen i 1997 for å identifisere grupper med høyt frafall. Vi kom frem til at det i hovedsak var tre variabler som korrelerte sterkt med frafallet. Den første var kjønn. I de fleste utvalgsundersøkelser er frafallet høyere blant menn enn blant kvinner. I Valgundersøkelsen fra 1997 var tendensen den motsatte, der var høyest frafall blant kvinnene. Også variablene utdanning og alder viste seg å ha effekt, og der var sammenhengen lik den man vanligvis finner i utvalgsundersøkelser. Det er vanskeligere å nå de med lav utdanning, og frafallet er høyt blant de eldste og de yngste.

Fokusgrupper for å skreddersy informasjonsmaterieil

Fokusgrupper er en gruppe av mennesker som samles til å diskutere et gitt tema. Kjennetegn på slike grupper er at de er sammensatt av personer med visse fellestrekk, men som fortrinnsvis ikke kjenner hverandre på forhånd. Personene samles for en kort stund og utveksler meninger og erfaringer ut fra det på forhånd gitte tema. En fokusgruppe ledes alltid av en møteleder, og observeres utenfra av observatører. Fokusgrupper gjennomføres gjerne i serier slik at man kan identifisere eventuelle trender og synspunkter som går igjen. En systematisk analyse av diskusjonene i etterkant kan gi innsikt i hvordan det diskuterte tema oppfattes (Kreuger 1994)

Fokusgrupper kan benyttes i planleggingen av spørreundersøkelser for å forbedre kvaliteten på undersøkelsen. I dette tilfellet ble fokusgrupper benyttet for å forbedre informasjonsmaterieilet som ble utarbeidet i forbindelse med Valgundersøkelsen 2001. Vi delte diskusjonen i fokusgruppene inn i tre deler. Først delte vi ut en konvolutt tilsvarende de vi sender ut til intervjuobjektene. Etter at alle hadde åpnet denne, fokuserte vi først på IO-brevet og diskuterte dette ut fra hvordan det ble oppfattet, om det var vanskelig, informativt og motiverende. I andre del tok vi for oss brosjyrene som var lagt ved brevet, og diskuterte denne ut fra samme forhold som brevet. Til slutt tok vi for oss hvordan intervjuobjektene blir kontaktet på telefon. Vi spilte av to eksempler på oppringninger, en der IO var positiv til å delta og en der IO nektet. Dette ble så diskutert med henblikk på hvordan intervjuerne ble oppfattet og hvordan man formulere seg for å motivere IO til å delta i undersøkelsen. Også tidspunkt for kontakt ble drøftet.

Utvalg og sammensetning av gruppene

Vi satte sammen fokusgrupper på grunnlag av frafallsanalysen av Valgundersøkelsen 1997. Den første gruppen besto av kvinner i alderen 60-65 år, med lav utdanning. Den andre av kvinner i alderen 50-60 med lav utdanning. Og den tredje gruppen besto av ungdommer i alderen 18-24 år, der de var enten under utdanning eller hadde avsluttet utdanningen tidlig. I tillegg til disse tre gruppene arrangerte vi en gruppe bestående medarbeidere i Statistisk sentralbyrå, der hovedtyngden ble utgjort av planleggere ved sekson for intervjuundersøkelser, i tillegg til to andre.

I rekrutteringen til gruppene trakk vi et utvalg av personer med lav utdanning. Vi sendte brev til 38 kvinner over 50, og til 13 ungdommer, om at de ville bli kontaktet av oss og spurt om de ville være med i en diskusjonsgruppe. Rekrutteringen viste seg vanskelig og tidkrevende, og vi hadde problemer med å fylle opp gruppene med det ønskede antall personer. Målet var å rekruttere 6-7 personer til hver gruppe. Kvinnegruppene endte med henholdsvis 4 og 3 deltakere (der vi frykter at svært godt vær var en faktor som gjorde at enkelte som hadde lovt å komme, ikke møtte opp). I rekrutteringen til ungdomsgruppen måtte vi ty til en alternativ strategi, der vi rekrutterte personer direkte fra gaten dagen før og samme dag som gruppen skulle holdes. Dette viste seg å være effektivt, og vi endte opp med en gruppe på 8 personer.

Gruppe 1:	Ansatte i SSB som jobber med intervjuundersøkelser	Unge akademikere
Gruppe 2:	Kvinner i alderen 60-65 år med lav utdanning, alle bosatt i Oslo og Akershus	Kvinner over 60 år
Gruppe 3:	Kvinner i alderen 50-60 år med lav utdanning, alle bosatt i Oslo	Kvinner mellom 50-60 år
Gruppe 4:	Kvinner og menn i alderen 18-24 år. Enten under utdanning eller med lav utdanning. Alle bosatt i Oslo og Akershus	Ungdom

Formålet med fokusgruppene var som sagt å finne frem til måter å forbedre informasjonsmateriellet vi sender ut i forbindelse med Valgundersøkelsen 2001, slik at dette virker motiverende på respondentene og i neste omgang er med på å redusere frafallet. Forut for gruppene hadde vi utarbeidet utkast til IO-brev og brosjyre. I tillegg hadde vi spilt inn to opptak av hvordan en intervjuer kontakter et IO. I et av tilfellene var det et IO som sa seg villig til å delta, i det andre nektet IO, og intervjueren forsøkte å overtale vedkommende.

I den praktiske gjennomføringen av gruppene startet vi med å dele ut en konvolutt inneholdende brev og brosjyre⁶. Etter å ha kommentert litt omkring hva som ble lest først, henviste vi oppmerksomheten til brevet, og diskuterte dette. Så gikk vi over til å diskutere brosjyren. Etter en kort pause spilte vi av intervjukontaktene, og tok opp hvordan deltakerne reagerte på disse. Et generelt problem som kan nevnes i starten her, er at i gruppene med kvinner (2 og 3) var det en tendens til at de forvekslet selve fokusgruppene med Valgundersøkelsen. De ga inntrykk av at de trodde at de var med i gruppene fordi de var trukket ut til Valgundersøkelsen. På dette punktet må vi som gjennomførte gruppene ta selvkritikk. Imidlertid var det problematisk å omme or mye inn på dette på forhånd, siden vi ikke ønsket å avsløre at det dreide seg om Valgundersøkelsen før alle hadde sett informasjonsmaterialet.

Utdeling av materiell

I alle gruppene valgte nesten samtlige av deltakerne å lese brevet først når de fikk utdelt en konvolutt og ble bedt om å åpne den og se på innholdet. Bare i gruppe 4 var det en person som valgte å lese brosjyren først. På direkte spørsmål om hvorfor, kunne ikke vedkommende gi en begrunnelse for dette. Når de andre ble spurt om hvorfor de valgte brevet først var det gjennomgående at det ble ansett for det mest naturlige å gjøre. "Man forventer at det viktigste står i brevet", var et svar som ble gjentatt flere ganger. For enkelte spilte det også en rolle at brevet er det mest personlige dokumentet av de to. Først og fremst fordi brev er en mer personlig form enn brosjyre, og derav at brevet er adressert direkte til mottager.

Vår vurdering blir derfor at man må holde et sterkt fokus på utformingen av informasjonsbrevet selv om man utarbeider en brosjyre i tillegg. Brevet representerer førsteinntrykket IO får, og i mange tilfeller må man regne med at brevet blir lest mer nøyaktig enn en brosjyre. Dersom brevet ikke er i stand til å vekke interesse hos IO, kan man neppe rette opp dette med en brosjyre.

Informasjonsbrevet

Gruppe 1: Det første som ble trukket fram i denne gruppen var overskriften i brevet. Etter hvert som dette ble noe utdypet ble det klart at overskriften ikke ble oppfattet som informativ nok, og at den faktisk var nærmest villedende. Siden overskriften ikke sa noe direkte om at det her var snakk om en undersøkelse ble det sagt at den ikke var dekkende nok. Ut fra overskriften kom det ikke klart fram overfor deltakerne hva dette egentlig dreide seg om. I tillegg ble oppmerksomheten rettet mot mulighetene for å vinne et gavekort siden dette sto med uthevet skrift. Generelt ble trekningen oppfattet som et positivt element, men et par stykker i gruppen mente at en slik trekning trakk ned seriøsiteten ved undersøkelsen. Setningen der Henry Valen og Bernt Aardal ble nevnt ble av gruppen oppfattet udelt positivt. Siden de er kjente personer på sitt fagfelt var dette noe som økte seriøsiteten og vakte tillit.

Når vi diskuterte videre om hvordan informasjonen i brevet ble oppfattet ble det framhevet at man ikke fikk informasjon om hva dette egentlig dreide seg om. Først og fremst fordi det ikke sto noe om hva man ville bli spurt om, men også fordi det ikke kom klart nok fram hva som var hensikten med undersøkelsen. Gruppen var stort sett samstemt i etterlysningen av mer og grundigere informasjon i brevet. De påpekte også en vanskelig formulering ("partipolitisk nøytral") som de mente burde endres. I denne sammenhengen påpekte gruppen også at det ikke kom klart fram at undersøkelsen også retter seg mot personer med lav politisk interesse. Av konkrete forslag til endringer ble flere overskrifter nevnt, men det kom ikke klart fram hvordan gruppen mente dette skulle utformes.

Til slutt ble det spurt om brevet virket motiverende på deltakerne. Samtlige ga uttrykk for at de ville delta i en slik undersøkelse, men at motivasjonen var mer begrunnet i interesse for selve temaet og en pliktfølelse enn i informasjonsbrevet.

Gruppe 2: De første kommentarene gikk på at brevet ga et ryddig og greit inntrykk, og at et slikt brev en fin måte å informere folk på. En av deltakerne gjorde et poeng ut av at man først la merke til den teksten som står med uthevet skrift, og trakk slutningen at det var viktig informasjon. Av dette følger at incitamentene og muligheten for å kontakte SSB på telefon eller e-post raskt ble lagt merke til. Hvorvidt dette er viktig informasjon eller ikke må SSB selv vurdere. Det som imidlertid bør bemerkes er at begge forholdene ble oppfattet positivt av deltakerne i gruppen. De så det som en hyggelig gest at man var med i en trekning dersom man deltok, og man så det som

⁶ Gruppen bestående av interne SSB medarbeidere (gruppe 1) fikk et tidligere utkast til IO-brev enn hva de andre gruppene fikk. Noen av tilbakemeldingene fra denne gruppen førte til endringer i brevet som ble delt ut i de andre gruppene. Det ble også avspilt kun en intervjukontakt der respondenten er villig til å delta i undersøkelsen.

nyttig at man kunne søke mer informasjon. Her må det også bemerkes at en av deltakerne trakk frem viktigheten av personlig kontakt dersom man valgte å ringe det oppgitte telefonnummer. Automatiske svartjenester ble generelt oppfattet som negativt. Videre var gruppen nokså enig om at det kom klart frem av brevet at det her dreide seg om en undersøkelse. Spørsmålet om hvilken nytte denne typen undersøkelser har kom raskt opp, og spesielt en av deltakerne var opptatt av hvorvidt slike undersøkelser kan ha noen effekt. Her må man huske at det tidlig ble gjort en kobling mellom Valgundersøkelsen og politikk generelt, og at deltakerne nok så for seg at det kunne følge politiske endringer av en slik undersøkelse. Det ble relativt raskt klart at deltakerne i gruppen ut fra brevet koplet undersøkelsen til valgdeltakelse og kunnskap om politikk. Gruppen trekk raskt frem mistillit til politikk og politikere, og det er en fare for at slik mistillit slår over på selve Valgundersøkelsen.

Deltakerne etterlyste også informasjon om hvordan spørsmålene i selve undersøkelsen ville være utformet, men kom relativt raskt til at brevet ville bli for langt dersom det skulle stå noe om det. De la ikke spesielt vekt på avsnittet om hvordan data blir behandlet. Generelt ga de uttrykk for at de stolte på at taushetsplikten ville bli overholdt, og de reagerte heller ikke på opplysningen om at opplysninger ville bli oppbevart frem til neste valgundersøkelse. I brevet som ble forelagt var også navnene Henry Valen og Bernt Aardal nevnt. Samtlige i gruppen hadde hørt om Valen, og forbant ham med opptreden i media. Han ble også omtalt som "en av våre kapasiteter". Aardal var mindre kjent, men noen hadde også hørt om ham. Det virket på deltakerne i gruppen som om navnene ga et positivt og seriøst inntrykk. Ut fra brevet kom det imidlertid ikke klart nok frem at Valen og Aardal er eksterne oppdragsgivere, og at de ikke er direkte knyttet til SSB.

Diskusjonen dreide så over på hvordan selve undersøkelsen gjennomføres. Deltakerne syntes ikke dette kom klart nok frem i brevet. Blant annet lurte de på når de ville bli kontaktet. De var også opptatt av hvor lang tid intervjuet ville ta, og de drøftet hvorvidt lengden på intervjuet kunne skremme noen fra å delta. Dette var det uenighet om. Det var også behov for oppklaring omkring hvordan andre del av undersøkelsen skulle gjennomføres, både med hensyn til hvordan intervjuet da skulle gjennomføres og hvor lang tid det ville ta.

Gruppe 3: Straks etter å ha åpnet konvolutten og sett på brevet var den spontane reaksjonen til en av deltakerne at nå kunne hun få mulighet til å uttale seg om de håpløse politikerne. Etter hvert ble det relatert mer til politiske tema, og det var tydelig at deltakerne var engasjerte i saker de oppfattet som meningsløse. En annen mente at det viktigste i brevet var opplysningen om at man var med i en trekning dersom man deltok, og at dette burde stå først i brevet. Dette var nærmest det eneste som kunne motivere til deltakelse i undersøkelsen. Ingen av deltakerne kunne ut fra brevet si særlig mye om hva undersøkelsen dreide seg om, og det var tydelig at dette ikke kom klart nok frem i brevet. De la imidlertid merke til at man ville bli kontaktet igjen også etter valget, uten at dette spilte noen stor rolle for dem. Valen, og i noe mindre grad Aardal, var kjente navn i forbindelse med valg, og det virket som om dette vakte tillit.

Punktet om datalagring og personvern var ikke noe deltakerne la spesielt merke til, to av dem mente at dette var nærmest likegyldig. Det ble imidlertid sagt at det var greit at det var opplyst om det, og at dette viste ærlighet.

Når vi kom til spørsmålet om hvorvidt de ville ha deltatt i undersøkelsen eller ikke, var en svært nølende. Hun hadde lite interesse for politikk, og trodde absolutt ikke hun ville vinne i en trekning av gavekort. En annen ville muligens ha deltatt, men det var avhengig av at hun hadde lagt merke til opplysningen om at man var med i en trekning. Generelt var inntrykket at et slikt brev ville drukne i både adressert og uadressert reklame, og at det er vanskelig å nå frem med informasjon.

Gruppe 4: Det aller første som ble trukket frem i angående brevet i denne gruppen var muligheten til å vinne 10 000,- kroner. Alle var enige om at dette var både interessant og positivt, og flere ganger under diskusjonen kom premien opp som et sentralt punkt. Ellers ble det også trukket frem som positivt at man ville være en av kun 3000 som var trukket ut til å delta. Enkelte i gruppen vektla at deres meninger ble tillagt ganske stor vekt på grunn av dette, og inntrykket er at dette ble oppfattet motiverende.

Et fremtredende trekk ved denne gruppen var en lav interesse for valg og politikk generelt. Unntaket var en person som var medlem av en politisk ungdomsorganisasjon (som også presiserte at "mye politikk er kjedelig"), men denne personen bidro relativt lite til samtalen. Samtlige i gruppen svarte at de nok hadde tenkt å stemme, men ingen sa at det var noe de tenkte på eller diskuterte ofte. Den manglende interessen for politikk slo også over på brevet, som i liten grad fanget deres interesse. De fleste av deltakerne syntes brevet var for langt og tørt, og i for stor grad preget av formaliteter. Det var vanskelig å få gruppen til å konkretisere kritikken, men ut fra diskusjonen fikk man inntrykk av at det var enighet om at trekningen av en premie, og poenget med selve undersøkelsen burde fremheves mer i brevet. Den mest konkrete kritikken kom mot avsnittet som omtaler behandling av data. Noen mente det var unødvendig, mens andre så det som uttrykk for en ærlig holdning. Alle var imidlertid enige om at avsnittet var for langt.

Når navnene Valen og Aardal ble nevnt i denne gruppen, var det lite respons. Noen få hadde hørt om Valen, men kunne ikke plassere ham. Det virket heller ikke som om valgforskning var noe de var opptatt av, og de kjente heller ikke navnet på andre valgforskere.

Generelt: Brevet ble oppfattet som seriøst, noe vi tillegger stor vekt. Selv om vi gjorde en innsats for å gjøre brevet så kort som mulig ble det oppfattet som langt. Inntrykket er at første avsnitt i brevet, samt det som står med uthevet skrift er det som blir lagt merke til.

Brosjyre

Gruppe 1: De første reaksjonene i denne gruppen gikk på at brosjyren var fin (men at et par skrivefeil ble lagt merke til). Den grafiske fremstillingen av resultater fra valgundersøkelsen i 1997 ble oppfattet positivt. Enkelte av deltakerne etterlyste mer aktiv bruk av tidligere resultater gjennom hele brosjyren, gjerne med mer bruk av grafikk. Bruken av overskrifter i brosjyren ble også oppfattet positivt, og det ble bemerket at overskriftene ga en mulighet for å sortere ut hvilke deler av teksten man ønsket å lese.

I likhet med under diskusjonen om informasjonsbrevet ble det etterlyst mer konkret informasjon om hensikten med undersøkelsen. Referanser til publikasjoner på bakgrunn av tidligere valgundersøkelser vakte tillit, men deltakerne ønsket mer utfyllende informasjon. Det ble sagt at slik informasjon ble gitt indirekte i stedet for direkte. Det ble i for stor grad overlatt til leseren å tolke teksten for å få den ønskede informasjon. Deltakerne syntes informasjonen i brevet og i brosjyren i stor grad overlappet. De gjentok også at de sannsynligvis ville ha deltatt i undersøkelsen, men at dette var uavhengig av informasjonsmateriellet. Det avgjørende ville heller være når man ble kontaktet, og at deltakelse ville være situasjonsbestemt ut fra det.

Gruppe 2: Den første spontane reaksjonen fra denne gruppen var at det var mye å lese. Underforstått at det var i meste laget. Det ble imidlertid fremhevet at brosjyren ga utfyllende informasjon dersom man tok seg tid til å lese den. Alle i gruppen ga uttrykk for at de ville lest brosjyren dersom de ble trukket ut til undersøkelsen, (men vi må ta hensyn til at dette kanskje var situasjonsbetinget, og at den spontane reaksjonen om at det var mye å lese var mer beskrivende?). Sammen brevet kunne det også virke som om brosjyren var med på å vekke en pliktfølelse, slik at det nærmest ble oppfattet som en borgerplikt å delta i denne typen undersøkelser. Ellers er det en av deltakerne i gruppen som trekker frem selve designet på brosjyren, og mener at dette er delikat og tiltrekkende.

Under diskusjonen om brosjyren kommer det igjen opp hvorvidt resultater fra denne undersøkelsen kan bidra til politiske endringer. I og med at dette kommer opp igjen, kan det virke som om dette ikke kommer klart nok frem i informasjonsmaterialet. En generell runde om mulige årsaker til ikke å delta Valgundersøkelsen kommer det fram at valg og politiske meninger kan oppfattes som et sensitivt tema, men dette utdypes ikke ytterligere.

Gruppe 3: Den første spontane reaksjonen kom i det man tok opp brosjyren, og den dreide seg om den grafiske figuren med resultater fra valgundersøkelsen i 1997. Den fant alle interessant. Ellers var samtlige i gruppen enige om at brosjyren var alt for lang, og at de neppe ville ha lest den særlig grundig dersom de fikk den i posten. Det ble alt for mye tekst, og de reagerte i tillegg på at skriften var for liten. Overskriftene la de litt mer merke til, og noe av det som sto i uthevet skrift. All annen informasjon i brosjyren måtte det henvises spesielt til når det ble diskutert videre. Det generelle inntrykket alle hadde var at det var så mye tekst at eventuell viktig informasjon druknet. En av deltakeren reagerte også litt på vinklingen som var valgt i den grafiske framstillingen. Der var det blant annet fokusert på hvor mange som var fornøyde med demokratiet i Norge. Deltakeren mente at man heller burde vinkle i retning av hvor mange som var misfornøyde. En annen av deltakerne syntes dessuten prosenttall var bedre enn "1 av 10". Det ble også diskutert hvorvidt man kunne stole på opplysningene gitt i figuren. Spesielt to av deltakerne tvilte sterkt på at de kunne stemme. Etter å ha vist til hvor opplysningene var hentet fra, og hvordan de var samlet inn, ble tvilen svekket. Dette tyder imidlertid på at det er svært viktig at grunnlaget for faktaopplysninger kommer klart fram.

Igen var det slik at to ikke brydde seg om opplysningene angående personvern, mens en synets det var betryggende at det sto. På spørsmål om hvorvidt de ville ha deltatt i undersøkelsen eller ikke, ble det påpekt at men da enten måtte finne tema spesielt interessant, eller at man måtte ha lagt merke til trekningen av gavekort. Alle var enige om at det var nødvendig å sende informasjon på forhånd. De mente imidlertid at et kort brev ville være tilstrekkelig, og at brosjyren var nærmest unødvendig. Dette sto litt i kontrast til den livlige diskusjonen omkring den grafiske figuren i brosjyren.

Gruppe 4: I denne gruppen kan de første reaksjonene på brosjyren oppfattes som en motsetning i forhold til det som ble sagt om brevet. Flere av deltakerne mente nemlig at brosjyren var bedre enn brevet siden den var mer utfyllende og informativ (i motsetning til mye av kritikken mot brevet som gikk på at det var for langt). Likevel trekkes det frem at man ikke vil lese hele teksten i brosjyren, men at det først og fremst er overskriftene som fanger oppmerksomheten. Det at man ikke kan erstattes med en annen dersom man ikke svarer er noe som generelt oppfattes som motiverende, og er blant det som fanger størst oppmerksomhet i brosjyren. Når det ble spurt om de vektla det at Valgundersøkelser har blitt gjennomført siden 1957, sa noen at dette var noe som vakte tillit, mens andre sa at det var helt uten betydning.

Denne gruppen var dessuten kritisk til det visuelle ved brosjyren. De syntes den virket tung og "grå" og relativt lite spennende. Likevel mente de at den var ryddig og oversiktlig. Noen etterlyste mer bruk av farger, men etter en kort diskusjon virket det som om gruppen var enige om at for mye farger ville slå negativt ut på grunn av at brosjyren da ville bli reklame-lignende.

Når deltakerne ble spurt hvordan de ville stille seg til å delta i Valgundersøkelsen, forholdt de fleste seg passive, men en person uttalte seg positivt.

Generelt: Det ble tatt positivt imot at det fulgte en brosjyre med brevet, selv om ikke alle ville lese alt som sto der. Det virker også som designet på brosjyren fungerte bra, selv om ungdommene nok etterlyste et mer fengende design. Overskriftene

Telefonkontakt - når bør Statistisk sentralbyrå ringe?

Gruppe 1: Temaet ble ikke drøftet.

Gruppe 2: Heller ikke i denne gruppen ble temaet drøftet.

Gruppe 3: Generelt synes alle deltakerne i denne gruppen at det er greit at Statistisk sentralbyrå intervjuer alle ukedager, mens man ikke bør gjøre det i helgene. Fredag ble imidlertid trukket frem som en litt uheldig dag fordi det da kan være vanskelig å komme i kontakt med unge. De hadde få klare preferanser på hvilke klokkeslett som var foretrukket, og hadde heller ingen innvendinger mot å bli kontaktet under Dagsrevyen (NRK).

Gruppe 4: Denne gruppen hadde stort sett samme meninger om dette som gruppe 3. De mente at alle ukedager var greit, og at Statistisk sentralbyrå godt kunne ringe helt frem til klokken 21.30. De så helst at man unngikk å ringe under Dagsrevyen (NRK).

Generelt: Statistisk sentralbyrå kan være svært fleksible når det gjelder kontakttidspunkt. Man bør i større grad enn i dag intervjuer på alle ukedagene, selv om det kan være noe problematisk å treffe spesielt unge på fredagskvelder. Det virker også som om det kan være formålstjenlig å utvide intervjutiden frem til klokken 21.30, i stedet for dagens 21.00. Det er også liten støtte til behovet for å ikke ringe under Dagsrevyen (NRK), selv om man da kanskje bør vurdere respondentens alder (de unge var mer positive til å bli oppringt under Dagsrevyen enn de eldre).

Telefonkontakt - presentasjon og overtalelse?

Gruppe 1: Det ble kun avspilt et bånd for denne gruppen. Reaksjonen var at intervjueren hadde en høflig og grei introduksjon, men at det var litt tregt og omstendelig. Det var og positivt at det ble referert til informasjonsmateriellet som sendes på forhånd, selv om en reagerte på at tittelen på undersøkelsen ikke var gjennomgående lik i brev, brosjyre og intervjukontakt. Deltakerne savnet informasjon om hvor lenge intervjuet kom til å vare. Det var også bred enighet om at intervjueren ikke umiddelbart burde åpne for at intervjuet kunne gjennomføres senere. Det burde først presenteres senere dersom det skulle vise seg nødvendig, men intervjueren burde være bevisst på å ta kontroll over inngåelse av avtaler. Deltakerne mente også at intervjueren brukte for lang tid på formaliteter angående taushetsplikt og databehandling. Enkelte mente at for sterkt fokus på personvern faktisk kunne virke skremmende. Spesielt var det uheldig at dette kom etter at respondenten hadde sagt seg villig til å delta i undersøkelsen. Intervjueren burde kunne gi informasjon om undersøkelsen dersom respondenten spurte direkte, men at det ellers var viktig å holde tempoet oppe.

Gruppen var igjen samstemt i at de ville ha deltatt i undersøkelsen, men at deltakelsen ville være svært situasjonsbestemt. Enkelte sa at de nok ville ha bestemt seg for å delta på grunnlag av informasjonsmateriellet, men at det likevel var viktig på hvilket tidspunkt man ble kontaktet.

Gruppe 2: Gruppen responderte positivt på første bånd. De syntes intervjueren snakket med en klar stemme og i et rolig tempo, noe de syntes var positivt. De trakk frem at en del eldre personer kan ha svekket hørsel, og at det derfor er viktig at man snakker tydelig og rolig. De trakk også frem høflighet som et viktig punkt, spesielt måten man presenterer seg på, og måten man spør etter respondenten på. Alle hadde en klar preferanse i retning av at man må bruke fullt navn (både på intervjueren og respondenten) og at det kommer tydelig frem hvor man ringer fra og hva ærendet er. Alle syntes det var både bra og nødvendig at intervjueren spurte om respondenten hadde mottatt brev på forhånd. Enkelte av deltakerne var i utgangspunktet også positiv til at man kunne spørre hvorvidt brevet var lest, men etter en kort diskusjon ble det enighet i gruppen om at dette ikke var heldig. De påpekte at det kunne føre til at respondenten følte seg beklemt. Samtlige var også positive til at respondenten fikk mulighet til å svare ved en senere anledning. De ble også spurt om man burde åpne for den muligheten med en gang, eller eventuelt vente til respondenten har svart på hvorvidt det passer i det man ringer. De så poenget med å vente med

å åpne for muligheten til å avtale et senere tidspunkt fordi man ikke "inviterer" respondenten til ikke å svare, men de konkluderte ikke nærmere hvilken strategi som ville være den beste.

Når det gjaldt andre bånd var reaksjonen mer negativ. Den spontante reaksjonen var at intervjueren opptrådte masete og irriterende, og at vedkommende ikke hadde tilstrekkelig respekt for at respondenten ikke ville svare på undersøkelsen. Det ble i tillegg trukket frem at intervjueren opptrådte usikker og vinglete i argumentasjonen, og at seriositeten dermed ble svekket. Nå diskusjonen dreide over på hvilke argumenter som burde trekkes frem i overtalelsen av respondenten ble ført og fremst intervjuerens kunnskap trukket frem. Alle var enige om at intervjuerne burde ha informert mer om hvor viktig en slik undersøkelse er, og at intervjueren måtte ha od kjennskap til den spesifikke undersøkelsen og hva den skulle brukes til. Når det gjaldt valgundersøkelsen spesifikt, mente enkelte i gruppen at det ikke var formålstjenlig å appellere til politisk interesse generelt. Man burde da heller trekke frem konkrete eksempler som angikk valg og valgundersøkelsen. Det faktum at man er en av relativt få som får mulighet til å uttale seg, og at ens mening derfor er viktig trodde samtlige ville være positivt. I denne sammenheng ble også forholdet at en som er trukket ut ikke kan erstattes av en annen fremhevet som viktig. Gruppen mente at dette kunne vekke pliktfølelse hos enkelte respondenter, og at det underbygget at enkelte kan oppleve at deres stemme dermed tillegges mer vekt. Samtlige mente at man absolutt ikke burde trekke frem muligheten til å vinne gavekort i telefonsamtalen.

Gruppe 3: Reaksjonen på første bånd i denne gruppen gikk i retning av at intervjueren ble oppfattet som for formell og bundet av en skrevet tekst. De la vekt på at intervjueren burde anlegge en relativ uformell tone, men likevel ikke for personlig. Alle var opptatt av balansegangen mellom det formelle og det uformelle. Selv om de mente intervjueren på båndet opptrådte for formelt, mente de at man absolutt bør bruke både for- og etternavn i presentasjonen av seg selv og når man spør etter respondenten. I denne gruppen var det også en person som reagerte på at intervjueren åpnet for at respondenten selv kunne angi et annet tidspunkt for intervjuet, og at dette ble gjort før respondenten hadde svart på om det passet med det samme. Alle føyde seg til at det var viktig at man kan lage avtaler for intervju på et senere tidspunkt, men at dette ikke bør komme for tidlig i kontakten, og at det bør styres mer av intervjueren. I denne gruppen var det dessuten innvendinger mot at taushetsplikten ble så vidt sterkt vektlagt. Alle mente det burde nevnes, men at det kunne tones ned.

Nesten samtlige i gruppen reagerte på at intervjueren virket for usikker og nølende på andre bånd. En innvending i tillegg var at intervjueren brukte for lang tid før han kom til poenget. Når det ble viklet i retning hvilke argumenter som kan benyttes for å overtale en respondent til å delta, ble ført og fremt det forholdet at en som er trukket ut ikke kan erstattes av en annen fremhevet. Alle syntes det var positivt at man ville være en av relativt få, og at ens mening derfor ville oppleves som viktig. Dersom respondenten virket tvilende på grunn av taushetsplikten, burde selvfølgelig dette utdypes. Enkelte mente også at det kunne virke motiverende at man nevnte trekningen, mens andre mente at dette kunne slå begge veier. Ellers var det generelle inntrykket at ingen i denne gruppen fant temaet valg og politikk særlig engasjerende, og at det derfor ikke vil være heldig å appellere til politisk interesse. På direkte spørsmål mente noen at det kanskje ville være positivt dersom man brukte eksempler som hadde direkte med ungdom å gjøre.

Gruppe 4: Reaksjonene på første bånd var at intervjueren opptrådte høflig og greit. De mente likevel at det kanskje var for formelt, og la stor vekt på at intervjuerne burde opptre litt mer ledig. Imidlertid var de svært bevisste på at det er en balansegang, man skal være ledig i tonen, gjerne med litt sjarm, men likevel være høflig og bruke for- og etternavn i presentasjon. De savnet også opplysning om hvor lang tid intervjuet ville ta. Når det ble opplyst om at det ville ta cirka en halv time, mente de at det ville være bedre om intervjueren sa "en stund" i stedet for "en halv time".

En av deltakerne syntes dessuten intervjueren i for stor grad åpnet for at respondenten kunne trekke seg. Hun mente at man ikke burde si bisetningen "...eller passer det bedre en annen gang".

Reaksjonene på det andre båndet var stort sett de samme. Balansen mellom det å være høflig og det å være ledig og sjarmerende i tonen ble diskutert. De kom også inn på at det er viktig at intervjueren er sikker på seg selv og snakker tydelig og klart. Når det gjaldt intervjuerens forsøk på å overtale respondenten, syntes de her at intervjueren burde ha gitt seg tidligere. Som argumenter for å overtale respondenten til å delta fremhevet de det at en som ikke svarer ikke kan erstattes av en annen. Dette mente de appellerte til borgerplikten. Ellers trodde alle at de kanskje ville latt seg overtale dersom intervjueren brukte sjarm, og la vekt på at det nå bare manglet noen få intervju for å bli ferdig med arbeidet.

Generelt: Det viktigste vi lærte var kanskje at samtlige legger stor vekt på at man bruker for- og etternavn, og at man er høflig og ryddig i presentasjonen. Samtidig blir det oppfattet som positivt dersom intervjuerne greier å holde en ledig og uformell tone, og ikke bruker for lang tid før man begynner med selve spørsmålene. Når det gjelder overtalelse av respondenter som ikke vil delta, ble viktigheten av at intervjueren har god kunnskap om undersøkelsen synliggjort. Det sterkeste argumentet virker å være det faktum at man når man først er trukket ut til å delta i en SSB undersøkelse, så kan man ikke erstattes av en annen. Dette virker på to måter, for det første

vekker det en pliktfølelse overfor alle de andre man representerer (ulike grupper), og for det andre føler mange det slik at deres mening blir viktigere. Av dette følger også at mange synes det er positivt at man er en av relativt få som får anledning til å uttale seg.

Utskrift av telefonkontakter brukt i fokusgruppene

Bånd 1

(Telefon som ringer)

Respondent: Normann

Intervjuer: Ja, god dag, mitt navn er Øyvinn Kleven, jeg ringer fra Statistisk sentralbyrå. Er det mulig å få snakke med Tor Morten Normann?

Respondent: Ja, det er meg det.

Intervjuer: Det er deg ja. Vi har nylig sendt deg et brev om at du er trukket ut til å delta i en undersøkelse om stortingsvalget til høsten. Har du mottatt det?

Respondent: Statistisk sentralbyrå sier du? Jo, jeg har visst mottatt noe derifra.

Intervjuer: Har du mulighet til å svare på spørsmålene nå, eller passer det kanskje bedre en annen gang?

Respondent: Nei, det går sikkert greit det. Bare fyr løs, du.

Intervjuer: Selv om det skulle komme et spørsmål som passer så godt for deg, ber vi deg svare så godt du kan. Alle svar du gir blir selvfølgelig behandlet konfidensielt. Statistisk sentralbyrå vil aldri formidle opplysninger som kan vise hva enkeltpersoner har svart. Og du kan når som helst trekke deg fra undersøkelsen.

(Intervju starter)

Bånd 2

(Telefon som ringer)

Respondent: Ja
hallo

Intervjuer: Ja hallo, er det Grete Korsvoll?

Respondent: Ja, det er det.

Intervjuer: God dag, mitt navn er Øyvinn Kleven, jeg ringer fra Statistisk sentralbyrå. Ja, vi har tidligere stadfestet at det er Grete Korsvoll vi har i den andre enden av røret, her. Vi har nylig sendt deg et brev om at du er trukket ut til å delta i en undersøkelse i forbindelse med valget til høsten. Har du mottatt det brevet?

Respondent: Ja, jeg tror jeg fikk noe sånt her en dag.

Intervjuer: Har du mulighet til å svare på spørsmålene nå?

Respondent: Nei, eh...nei. Du kan si litt om hva dette dreier seg om egentlig.

Intervjuer: Som jeg har sagt er det en undersøkelse som dreier seg om valget til høsten. Og da stiller vi en rekke spørsmål om hva du mener om ulike politikere og politiske partier. Det er det like viktig at vi får svar selv om man har tenkt å stemme eller ikke tenkt å stemme.

Respondent: Men jeg har ikke så god greie på politikk heller så.

Intervjuer: Ja, men, som jeg sa, vil vi gjerne ha med også de som ikke har tenkt å stemme eller ikke har greie på politikk. Eh.... passer det nå, eller?

Respondent: Nei, det passer ikke nå, for jeg har det veldig travelt i ettermiddag. Derfor så tror jeg at det er like bra ugjort, jeg for min del.

Intervjuer: Kan vi kanskje få lov til å ringe deg opp igjen ved en senere anledning?

Respondent: Og hva vil en senere anledning si?

Intervjuer: Nei, kanskje i neste uke?

Respondent: Da må du i tilfelle se om jeg har ombestemt meg. Men jeg redd for sånt som har, jeg liker ikke.....jeg er redd for....ja, jeg liker ikke at det skal komme ut blant folk hva jeg mener om forskjellige partier og sånn.

Intervjuer: Ja, men jeg kan forsikre deg om at i denne undersøkelsen så er du, så er du garantert at alle svarene du gir er underlagt taushetsplikt. Det vil aldri komme ut utenfor SSB hva den enkelte har svart.

Respondent: Nei, men jeg vil ikke være med på dette jeg.

Intervjuer: Men, kan vi få lov å ringe deg senere en gang?

Respondent: Du kan kanskje prøve å gjøre det, men jeg tror ikke du får noe annet svar da.

Intervjuer: OK.

Respondent: Ha det bra.

(Samtale avsluttet)

Dokumentasjon av pretest. Undersøkelsen før valget.

Etter gjennomføringen av fokusgruppene og utarbeiding av et foreløpig skjema, ble det gjennomført en pretest den 15. mai 2001. Formålet med testen var både å teste hvordan IO stilte seg til selve undersøkelsen, og å teste hvordan spørsmålene i skjemaet fungerte. Til pretesten ble det trukket et utvalg på 176 respondenter fra hele landet. Disse fikk tilsendt IO-brev noen dager før selve pretesten. I brevet ble det ikke opplyst om at dette var en test, slik at IO oppfattet dette som en reell intervju situasjon. Intervjuene ble gjennomført av intervjuerne Brit Hauge Svendsen, Hilde Solli og Terje Tingstad. Intervjuene ble dessuten overvåket av Dag Roll-Hansen, Anne Kathrine Jernberg, Øyvinn Kleven og Tor Morten Normann. Disse hadde som oppgave å registrere IOs reaksjoner på hvert spørsmål og på svaralternativene. Til dette er det utarbeidet et eget skjema (se vedlegg). Reaksjonene ble sammenfattet i etterkant, og danner grunnlaget for analysen av pretesten. Det ble gjennomført i alt 24 intervju under pretesten, og kun to IO nektet å la seg intervju. Det var imidlertid vanskelig å oppnå kontakt med mange IO.

Det generelle inntrykket fra pretesten var positivt. IO sine reaksjoner var overveiende positive, og skjemaet fungerte godt i intervju situasjonen. I utgangspunktet var intervju tiden beregnet til 30 minutter. Under pretesten kom vi fram til at intervjuene tok om lag 20 minutter i gjennomsnitt. Dermed ble det besluttet at vi kunne føye til flere spørsmål i skjemaet.

Omtale av enkeltspørsmål på grunnlag av pretest

Spørsmålet med absolutt flest IO-reaksjoner var spørsmål 2, som i pretesten lød "Det knytter seg stor spenning til høstens valg sammenlignet med forrige stortingsvalg. Er det ett eller flere partier du tror kommer til å gå markert fram i løpet av valgkampen? Hvis ja, hvilke?" De fleste reaksjonene gikk på svaralternativene som ikke åpnet for at IO kunne mene at ingen partier kom til å gå markert fram. Det ble også reagert på at spørsmålet var for langt. Spørsmålet ble derfor endret i det endelige skjemaet. Vi delte spørsmålet i to slik at 2a lyder "Er det ett eller flere partier du tror kommer til å gå markert fram i løpet av valgkampen?" Dersom man svarer "ja" på spørsmål 2a, får man spørsmål 2b "Hvilke partier er det?" Spørsmål 3 spurte etter partier som ville gå tilbake i løpet av valgkampen, og var således likelydende med spørsmål 2. Derfor ble også spørsmål 3 endret på linje med spørsmål 2.

For spørsmålene 12A-E var det problem at mange IO svarte på en annen måte enn svaralternativene la opp til. Spørsmålene er i form av påstander som IO skulle si seg "helt enig", "nokså enig", "nokså uenig" eller "helt uenig" i. Enkelte svarte ja/nei, mens andre svarte "litt" i stedet for "nokså". I tillegg ba IO flere ganger om å få gjentatt påstandene. I det endelige skjemaet ble svaralternativene beholdt, men påstandene ble noe endret (se vedlegg).

På spørsmål 17, 18 og 19 i pretesten (spørsmålene 21, 22 og 23 i det endelige skjemaet) var det flere IO som reagerte på svaralternativene. Mest problematisk var det i forhold til spørsmål 19, der det kan innvendes at man ikke benytter samme skala siden svaralternativene er "De fleste...", "Stort sett...." og "Få....". Dette ble imidlertid ikke endret siden oppdragsgiver ikke ønsket dette. Spørsmålet har vært slik i mange år, og det er et spørsmål som benyttes internasjonalt.

Fire IO ba om å få gjentatt spørsmål 57, "Hvor interessert er du i språkspørsmålet?" i pretesten (spørsmål 55 i det endelige skjemaet). Vi tror dette skyldes at mange ikke har noe nært forhold til språkspørsmålet, og derfor er usikker på hva som menes med spørsmålet. I det endelige skjemaet tilføyde vi derfor en instruks til intervjuerne som kan leses opp ved behov. Den lyder slik: "Med språkspørsmålet menes debatten om forholdet mellom bokmål og nynorsk".

I forhold til spørsmålene 61A oppsto det uklarhet om hvorvidt man skulle regne med bryllup, dåp, konfirmasjon og begravelser som gudstjeneste. Det ble endret i det endelige skjemaet, der vi lagde instruks til intervjuerne om at bryllup, dåp, konfirmasjon og begravelser ikke skulle regnes med. Imidlertid ville oppdragsgiver gjerne at dette skulle være opp til IO selv å vurdere. Vi sendte derfor ut en tilleggsinstruks til skjemaet der vi opphevet den første instruksjonen, og instruerte intervjuerne om at det skulle være opp til IO selv å vurdere hvorvidt bryllup, dåp, konfirmasjon og begravelser er gudstjenester.

Under intervjuingen kom det i tillegg opp andre momenter knyttet til enkeltspørsmål. Først og fremst gjaldt dette spørsmål 4 om hvilke saker som er viktig for IOs stemmegivning. Under pretesten hadde intervjuerne en sakliste, og de skulle kode saken(e) IO nevnte i henhold til denne listen. Dette fungerte dårlig, både på grunn av at det tok lang tid og var stressende for intervjueren (plassering av enkeltsaker i kategorier), og fordi det skapte problemer i forhold til det etterfølgende spørsmålene. I det endelige skjemaet ble spørsmålet endret slik at intervjueren registrerte svarene i fritekst. I tillegg ble det utarbeidet en omfattende alfa-liste som friteksten ble sjekket opp mot.

Dette er i forhold til de etterfølgende spørsmålene om hvilke partier IO synes har best politikk på ulike saksfelt. Dersom IO nevner noe annet i spørsmål 4 enn det blir spurt om i spørsmålene 5a-i (nye spørsmål i det endelige skjemaet), skal dette tas opp igjen i spørsmålene 6 og 7.

Spørsmål 11 ble oppfattet som for langt. Spesielt ble setningen "Hvis jeg kommer til et parti du ikke kjenner til, eller føler du ikke kjenner godt nok, bare si fra" oppfattet som overflødig. Denne ble derfor fjernet i det endelige skjemaet. Noe av det samme ble innvendt mot spørsmål 13 om norsk medlemskap i EU, der bisetningen "[...], eller har du ikke tenkt så mye på dette spørsmålet?" ble fjernet etter pretesten (spørsmål 17 i det endelige skjemaet). I tillegg ble skalaen fra 0 til 10 snudd i det endelige skjemaet slik at verdien 0 representerer at Norge ikke bør bli medlem av EU, mens 10 representerer at Norge bør bli medlem av EU.

De mest omfattende endringene i skjemaet ble gjort i bakgrunnsdelen, der spesielt spørsmålene om eget og samboers/ektefelles arbeid ble endret (se vedlegg). Som nevnt ble det også tatt med en del ekstra spørsmål, både om sakseierskap (spørsmålene 5a-i), spørsmål om u-hjelp (spørsmål 13), om trygde (spørsmål 14 og 15), om alkoholregulering (spørsmål 16) og om egen økonomisk situasjon (spørsmål 24 - 27).

Tidligere utgitt på emneområdet

Previously issued on the subject

Norges offisielle statistikk (NOS)

C 710: Stortingsvalget 2001

C 479: Stortingsvalget 1997

Notater

2000/78: Frafall blant innvandrere: en undersøkelse av
frafall i Utdanningsundersøkelsen 1999 og i
valgundersøkelser blant innvandrere

Rapporter (RAPP)

1999/16: Valgundersøkelsen 1997. Dokumentasjons-
rapport

1995/11: Valgundersøkelsen 1993. Dokumentasjons-
rapport

De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter*Recent publications in the series Reports*

- 2002/27 T. Bye, M. Greaker og K.E. Rosendahl:
Grønne sertifikater og læring. 2002. 25s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5145-1
- 2002/28 B. Andersen, J. Linnerud og P. Schøning:
Landbruksbebyggelse 2000. Kvalitetskontroll av informasjon om landbruksbebyggelse ved kobling av registre. 2002. 50s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5165-6
- 2002/29 K. Massey Heide, E. Holmøy, og L. Lerskau:
Norsk konkurranseutsatt sektor i et langsiktig perspektiv. 67s. 155 kr inkl.mva. ISBN 82-537-5175-3
- 2002/30 T. Pedersen: Tilpasning på arbeids-markedet for personer som går ut av status som yrkeshemmet i SOFA-søkerregisteret. 2001 og 2002. 39s. 115 kr inkl.mva. ISBN 82-537-5178- 8
- 2002/31 T. Pedersen: Tilpasning på arbeidsmarkedet for deltakere på ordinære arbeidsmarkeds-tiltak i årene 1996-2001. 19s. 115 kr inkl.mva. ISBN 82-537-8181-8
- 2002/32 G.I. Gundersen, O. Rognstad og L. Solheim:
Bruk av plantevernmidler i jordbruket i 2001. 2002. 83s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-8188-5
- 2002/33 A. Gillund og A. Thomassen: Produksjonsindeks for og anlegg. Ny beregningsmetode basert på timeverk. 2002 19s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5204-0
- 2002/34 A. Langørgen og D. Rønningen: Kapital-kostnader i kommunene. 2002. 30s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5205-9
- 2002/35 T.Smith, S.E. Stave og J.K. Undelstvedt:
Ressursinnsats, utslipp og rensing i den kommunale avløpssektoren. 2001. 2002. 81s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5216-4
- 2003/1 V V. Holst Bloch og M. Steinnes: Fritidshus-områder 2002. 2002. 51s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5220-2
- 2003/2 I. Johansen: Redusert matmoms - en analyse av prisutviklingen i kiosker og bensin-stasjoner. 22s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5222-9
- 2003/3 T. Bye og E. Fjærli: Dagens skattesystem i kraftsektoren - finnes det bedre alternativer? 38s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5252-0
- 2003/4 T.P. Bøe: Funksjonshemmede på arbeids-markedet - rapport fra tilleggsundersøkelse til Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) 2. kvartal 2002. 2003. 45s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5254
- 2003/5 R.H. Ktterød: Tid til barna? Tidsbruk og samvær med barn og blant mødre med barn i kontantstøttealder. 2003. 56s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6230-5
- 2003/6 M. Aagaard Walle: Overholder bedriftene i Norge miljøreguleringene? 2003. 42s. 155 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6354-9
- 2003/7 A. Finstad og K. Rypdal: Utslipp til luft av kobber, krom og arsen i Norge. Dokumentasjon av metode og resultater. 2003. 33s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6356-5
- 2003/8 M.I. Kirkeberg, J. Epland og M. Hagesæther:
Barnefamiliers inntektsutvikling 1990-2000. 2003. 27s. 155 kr inkl. mva. I SBN 82-537-6358-1
- 2003/9 S. Vatne Pettersen: Barnefamiliers tilsyns-ordninger, yrkesdeltakelse og bruk av kontantstøtte våren 2002. 2003. 131s. 210 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6364-6
- 2003/10 T. Langer Andersen og J.H. Wang:
Konjunkturbarometeret. 2003. 56s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6368-9
- 2003/11 F.R. Aune: Fremskrivninger for kraftmarkedet til 2020. Virkninger av utenlanskabler og fremskydet gasskraftutbygging. 2003. 35s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6372-7
- 2003/12 J. Lyngstad og J. Epland: Barn av enslige forsørgere i lavinntekthusholdninger. En analyse basert på registerdata. 2003. 96s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6377-8
- 2003/13 D. Fredriksen, K. Massey Heide, E. Holmøy og N.M. Stølen: Makroøkonomiske virkninger av endringer i pensjonssystemet. 91s. 180 kr inkl.mva. ISBN 82-537-5173-7